EX LIBRIS ROBERT HOE

John Carter Brown Library
Brown University

BOUND BY RIEFFSTAHL

preserve

Hain 3750.

Stultifera Nauis.

Narragonice ꝓfectionis nunq̄

ſatis laudata Nauis: per Sebaſtianū Brant: vernaculo vulgariq; ſermone & rhythmo/ ꝑ cūctoꝝ mortaliū fatuitatis ſemitas effugere cupiētiū directione/ſpeculo/cōmodoq; & ſalute: proq; inertis ignauęq; ſtultitię ꝑpetua infamia/execratione/& confutatione/nuꝑ fabricata: Atq; iampridem per Iacobum Locher/cognomēto Philomuſum: Suęuū: in latinū traducta eloquiū: & per Sebaſtianū Brant: denuo ſeduloq; reuiſa/& noua q̄dā exactaq; emendatōe elimata: atq; ſuꝑadditis q̄buſdā nouis/admirādiſq; fatuoꝝ generibus ſuppleta: fœlici exorditur principio.

.1497.

Nihil ſine cauſa.

Io. de. Olpe.

Ex dono —
Evan: Vlodt

Narragonia latine facta

A Iacobo Locher Philomuſo: Suęuo.

Epigrãma

Eiuſdẽ Epigrãma ad lectorem

Carmina/ſint q̃uis triuiali ſculpta moneta/
Plaude tñ teneris lector amice modis.
Cultius eloquiũ nobis ſupeſſe putabis:
Si canimus tragico ſcripta canora pede.
Sponte quidem tenui fatuos deꝑmſimus orſu
Stultiuagiſq; viris tranſtra locata patent.
Nauibus ergo vagis: ventoſq;/auraſq; fauentes:
Et ſalubres portus: & loca tuta precor.
Cogantur fatui tumido ſubſidere ponto
Ne modo: da tutã Iupiter alme viam.
Si foret inter nos ætas Saturnia: pacis
Sancta fides: vitę conſpicuũq; decus:
Non iam tot fatuos puppis cumulaſſet inertes
Aequora qui ſulcant: velaq; picta trahunt.

Epiſtola Iacobi Locher Philomuſi: Ad erudítiſſimũ virũ Sebaſtianũ Brant: Iuriſconſultum & poetã argutiſſimũ/pręceptorẽ ſuũ dilectiſſimũ.

Epiſtola ad S. Brant.

Si fas eſſet: p̃ceptor iucũdiſſime exotici ac barbari ſermonis quiddã/tuis mũdiſſimis auribus inculcare: In pũti ꝑludio rudis loquutor audaxq; iuuẽt⁹ maĩb⁹ tuis dedicarẽ: quod mihi labor ingenuus: ſedẽtarięq; noctes ac frequẽs lucubratio peperere. Sed quia te hũanitatis ſplẽdore conſpicuũ cenſorem video: abſq; ruboris ma

cula/ad te scribendū puerīles excitauī manus. Nec enī es de nūero eorꝝ Criticorꝝ: q̄ cū & ipsī nihil sapiāt: ingenii tñ asperitudinē in alios vertūt. nec mō alio designatus vultu: alio vocis sono: alio quoq; incessu. Nec iactātia obsolentiore: nec superbia arrogātiore: nec capillatior (vti maliuoli solent (meā in te iuuenilē obseruātiā manucapis. Memī dulciter me puerū/stipēdiis fęlicis achademię sub te prę ceptore meruisse. O dulces cōfabulatōes q̄s sermone tuo suauissimo cōditas: publico in auditorio/te pfitēte accepim⁹. auribus inq̄ tenellis & adhuc pp ter pubertatis mollitudinē strepētib⁹: salutares ac beniuolas solitę tuę facūdię disciplinas exhibuisti. Quotiēs enī in frequēti gymnasio: certamina poetarꝝ grādisonamq; veterꝝ chelyn inflā masti? lepidoq; susurro cantilenas orphicas/delphicasq; permulsisti? quotiens ob phœbi tui dexteritatē laureamq; coronabilē/me ad Aganippidos vireta/scaturientesq; Castalii riuulos concitasti? Quēadmodū attice iucūditatis princeps Demosthenes/Platonisq; nostri tenellus auditor/oratione quam Callistratus orator cōcitatissimus/pro Oropo acturus ad eloquētię studiū cōmotus extitit. Ita tu charissime prę ceptor animū meū primitus ad fœliciores studiorꝝ secessus: antraq; iucūdiora/tua affabilitate ac vrbanitate induxisti. Gratias igitur non q̄s volumus sed quas nostri pectoris exiguitas valet: referre nō dedignemur. Nam si gratiarꝝ actiones in hoc epistolio pro infusa eloquētia: proq; musarum inspiramine iam tibi persoluere conarer: Nilo

Demosthēs.
Callistratus.

tici calami argutia: ægyptięq; papyri craſſitudo / noſtris ſudoribus vix ſatis facerēt. Noſtrę itaq; rudítatis exercitamenta / hilari fronte / iucūdiſſimoq; mentis examine trutinabis. Laudabis diſcipuli tui audaciam: qui ſui pręceptoris ſaluberrima rhythmata: latiali (quāuis dura ac bulbutienti) língua / e theutonico vertit eloquio. Nec id pudoris loco habēdum duco .cū & Frāciſci Petrarchę philoſophi Stoici: ac Meonii vatis / ſectatoris celeberri: cātões vulgares: vernaculaq; dictamīa / Philippus Beroaldus Bononieñ / ęque p̄ceptor meus / omniſq; vetuſtatis cā didiſſimus inquiſitor (cui etiam iam dudū primas partes in oī dicendi genere Italia: felſinaq; viriti tribuit) in latinū ſermonē vertere nō ē dedignat⁹. Quī & Boccatii iterpres ēe nō erubuit. Maximi igitur ſpectatiſſimiq; honoris p̄miiq; loco duxim⁹: q; me ſermonis tui vernaculi (quo egregie pol les) iterp̄tē eſſe voluiſti. Illud nēpe iter nō aſpernā da hūanitat⁊ genera locari ſolet: cū a p̄ceptore diſcipul⁹ ad honores egregios eleuaſ. Tāti igit̄ te iure facio: q̄ti Iſocrates Platoq; / Socratē ſanctiſſimū fecere. Nec cędo ea in re Theophraſto: q Ariſtotilē peripatetico⁊ fundatorē maximū maxī fecit. Ecqd priſcos cito? cum ſatis ſupq; mea inte obſeruabil pi aq; veneratio / lōge lateq; per fines Germanię: eruditiſſimaſq; latii ſcholas / me pręcone / itonuit. Teſtis eſt mihi Hubertinus Clericus Creſtētinas: marchionis Mōtifferrati & pedemōtani poeta ſtipēdarius: apud quem Caſſalę tuam egregiam virtutem expoſui. Interrogabat enim vir iſte apprime doc-

Petrarcha.

P. Beroaldus

Socrates.

Theophraſt⁹ Ariſtoteles.

Hubertinus.

tus: oratorq; terſiſſim⁹: an ne etiã Germanię fines eloquẽtię ac argutõris muſę dogmata paſſim ſemi narent: te aiebã amicũ: qui ſtilo Naſum apud nr̃a tes faceres: Itaq; in verba fidẽtior factus: te adhor tari nõ deſinã: vt in his noſtris lucubrationibus fa uorabiles aſſenſus: curamq; pñtem adhibeas. Nõ enim dubito: quin craſſis quidam auribus: corde obſtinato: impexis ſupciliis/ſciſſili palliaſtro: ſutu liq; centuculo amicti: manus ſanguinarias temere nobis impingant. hoꝛ glutinoſaꝛ fauciũ latratus larualeſq; ac tortuoſas exclamatiões: celeuſmaq; nauticum/cauillum exoticum: ſellularíaſq; caſti gationes: te duce: te pręſide. te quoq; tutore facile ſuperabimus. Eſt etiam nobis altior cothurnus: ſunt nobis ſyrmata lõgiora: dexter quoq; Apollo cũ iucunda camœnaꝛ chorea/nondũ ædes ac nr̃a diuerſoria deſeruit. caſta ſiquidem manu palladis artes. ſacrãq; Mathęſeos aram: thure vapido/fre quẽtiq; libo veneramur. Igitur dulciſſime fautor: ventis impera: & nauiculis noſtris ac phaſelis: ſalu bres auras precare. Vale. Datum Friburgi. Kalen. Februariis Anno dñi. M.CCCC.XCVII.

Carmen ad S. Brant

Carmẽ eiusdẽ: ad S. Brãt

Sí míhí nunc pęan sacros concęderet arcus:
Verteret innítídos & mea verba pedes:
Et daret argutí cultíſſíma plectra leporís:
Ad te mígraret/hoc duce/culta lyra.
Níl rude: níl tepídum: venerãdo nomíne dígnũ
Eſſe tuo poterít: tu quía dulce canís.
Síue voles numerís facundos nectere ſenſus:
Seu fidíbus lyrícís: optímus arte vales.
Expertes numerís ſeu malís condere voces:
Audes magnífico cum Cícerone loquí.
Iã modo plaude: tuís fœlíx Germanía nymphís:
Quas fontes Rhení/Danubííq; fouent.
Non ſumus auerſi a muſís/& Apollíne dextro:
Tangere íam dídícít Theutona terra lyram.
Muſíca noſtrates/phœbo duce/venít ad oras.
Scímus & argutos voce ſonare modos.

Quare Germani tardius ad muſas ve nerít cõmercium.

A regíone procul noſtra: permeſſídos vnda
Sacra ſcatet: nec nos Aona prata rígant:
Gręcía clara ſuos potuít luſtrare poetas:
Hęc quía vicíno flumíne paſta fuít.
Ad latíosq; lares facílís penetrauít Apollo:
Attulít & ſecum plectra canora lyrę.
Nos tamen/horrendís cœlum produxít ín orís/
In quibus íngenií eſt non bene cultus ager.
Sarmatíce loquímur: ructamus verba labello:
Craſſíloquas voces patría noſtra tulít.

Titio qui et Brant.

Sed poſtq̃ Títío ſacras euoluere muſas
Incępít: lepídos atq; docere modos:
Manauít ſtudíoſa cohors: quę pectine/mollí

Ludit: & astringit verba soluta pede.
Vtile nam docto multis pallescere ludo:
Hoc nihil egregius maximus orbis habet.
Virtus & ratio studiorum: prę̃mia laudum
Parturit: & tituli stemmata clara parat.
Vatibus & dantur meriti fomenta laboris:
Et retinet laudes diua thalia suas.
Plaude senex/nostro viridis quoq; plaude iuuẽta
Ductori: vester hoc duce crescit honor.
Pandere scit numeris diui sacraria phœbi:
Nil latet Aoniis fontibus huncce virum.
Oscula sępe damus teneris iucunda labellis
Versibus egregiis: dulcis amice: tuis.
O vtinam tecum possem tractare loquelas
Assiduas: nitidos & sotiare pedes.
Quicquid enim sacris phœbi de fontibus hauris:
Candidulus numeris nectis & eloquio.
In lyricis modulis blandissima carmina dictas:
Structilis: argutus: candidus/ atq; teres.
Non elegis minor es: te Coi sacra philetę
Accipiunt comitem. te sociumq; vocant.
Sed quia non opus est clarũ laudare poetam:
Iam facit emeritam pagina scripta fidem.

Sapphicon eiusdẽ philomusi: excusantis ingenii sui paruitatem.

Excusatio auctoris.

Grandibus possunt numeris tonare
Quos facit Pęan celebres poetas:
Quos & aspirant tenerę camęnę
Numine sacro.

Mentís hí craſſę tenebrís fugatís:
Rebus externís procul hínc abactís.
In polí tendunt ſuperos meatus
Pectore docto.
Flatíbus ſacrís agitantur vſq;
Candídí vates: monímenta condunt
In quíbus fulgent anímí furentís
Delphíca ſenſa.
Inclytus vates/radíos Eoí
Solís ínquirít: refugaſq; ſtellas
Mente rímatur: numeríſq; condít
Sydora cœlí.
Sępe ventoꝝ rabíem ſonorum
Verſibus píngit: boreęq; flatus.
Frígída & ſeptem numeris reuoluít
Plauſtra trionís.
Candídus vates rutílo ſub ortu
Collígit verſus: quía magna quęrít
Facta: ſcít cauſas varías latentís
Reddere mundí.
Inclytus vates/celebres camœnas
Turríbus regum venerandus affert:
Reſq; deſcríbít populí potentís
Carmíne magno.
Candídus vates lítuo canoro
Bellícos fortís recínit labores.
Et tuba Martem recítat furorē: &
Prędía cantat.
Inclytus vates trahít ad cothurnū
Mentís ardores/nítídūq; ſyrma

Induit: lapsus recolit potentum: &
Ardua fata.
Fœtibus tantis mihi nō repleuit
Sic sinū phœbus: rigido sub antro
Incubat noster labor: & minutos
Concipit orsus.
Igneis nō sum facibus perustus:
Quas sacer phœbi chorus/ & diserta
Turba musarū/ lepidis abunde
Mentibus infert.
Ergo supremā veniam precamur:
Nostra/ q̄ riuo sterili camœna
Fluxit: & sacras violauit vndas
Carmine rauco.
Alter in cęcis cumulet latebris
Fabulas: tristes canat & labores
Martię pugnę: referat ferocem
Militiamq̄.
Me iuuet versus humili boatu
Condere: & mentē cythara minori
Rite solari: pariter iocoso
Soluere neruo.
Gratiam: credo: dabitis tenellis
Musulis: pigro genitis sub axe:
Sufficit: nostro siquidem magistro
(Crede) placebunt.

Epigrãma in Narragoniã

Iacobi Locher philomusi. ad lectores.

Ad Lectores

Nauem stultorum iucundo scõmate promsit
Brant: cuius celebris fama decusq; viget.
Quam Satyrã vocitare queo: nam candida pãgit
Munera virtutum: conterit atq; probrum.

Homerus

Efficere argiuus vix hoc potuisset Homerus
Qui lusit veterum prelia magna ducum:
Sydere sub fausto nascentia fata tulisti
Preceptor dulcis: doctiloquusq; comes:
Quos tibi concessit vernacula lingua lepores
In latios vertam simplicitate modos.
Currite qui nostrum cupitis conscendere nauem:
Transit ad hesperium iam bene picta fretum.
Alter ad obliquos conuertat brachia remos:
Alter stultigerum candida vela gerat.
Currite: iam properat cursu cõpulsa triremis:
Et mare nunc medium carbasa nostra tenent.

Ad Narragoniam

Psalmo. cvi.

Hi sunt qui descendunt mare in nauibus / facientes opationes in aquis multis. Ascẽdũt vsq; ad celos: & descendunt vsq; ad abyssos: anima eorũ in malis tabescebat. Turbati sunt & moti sunt sicut ebrius: & oĩs sapientia eorũ deuorata est Psalmo. cvi.

Ad Johannẽ Bergmãnũ

de Olpe. Iacobi Locher decatostichon.

Ad Io. P. de Olpe.

Tempore fœlici currunt presentia cursu:
In quibus Aonias euehis Olpe deas.
Nostrates / claros solus facis esse poetas:
Scripta palatino das quoq; nostra Iouí.

Te duce: multísonus Brant/claro nomíne fulget.
Edídit & longę posterítatis opus.
Gloría magna tuís manibus debetur: & vsq;
Dígna est Thespadum te celebrare chorus.
Imprimís argutís dictata recentia sígnis.
Roma pares nostrís nō habet ípsa notas. Vale

Ad Jacobū Philomusum

subeūdę ꝓfectionis Narragonicę: e barbaria in latiale solum: Exhortatio Sebastiani Brant. Exhortatio S. Brant.

Nuper ego stultos vulgarí carmíne scripsí:
Est satis hic noster notus vbíq; labor.
Narragonū quando nobis fabricata carína est:
Theutonico qualem struximus eloquío.
Quam deínde vt voluí contexere/forte latíno
Scōmate pro doctís: príncipiūq; dedi:
Occurrere mihí tam crębra negotía passím:
Quę versu exorsum/detínuere pedem.
Quo fit/vt ínceptū tam dígnū opus/ípse relíqui:
Et fregi/calamū quem semel apposui.
Atq; ita destítui mediís palynurus/ín vndís
Stultíferam nauem: remiuagamq; ratem.
In re proínde tíbí nostra: pręq; omnibus vní
Tradímus omnímodas chare Iacobe vices.
Otíus attollas malos: classemq; relaxa:
Antemnasq; suo flamíne ventus agat.
Tuq; gubernaclo subeas: clauūq; retorquens
Fac fatuos quosuís per sua transtra loces:
Flecte víam velís: remosq; ímpelle: rudentes
Excute: quo cursu concíta nauís eat.

Incautos fuge sed scopulos/penitusq; latentes.
Scyllam/atq; aduersi monstra caueto mali.
Anchora cum sit opus prora iactetur ab alta:
Ne tibi collidant ventus & vnda ratem.
Vortice pręcipitem/caue sis/ne te impetus vllus:
Siue procella vorax obruat.inde vale.

In Narragonicā ꝓfectionem: Celeusma Sebastiani Brant.

S.Brant.

Hortor adeste viri quos nūc vocat eur⁹: eūdū est
Stultoꝝ in patriam/carbasa plena volant.
Tendite narrgoniā ꝓpere: atq; ab littore funem
Rumpite: nec mora sit. vncta carina natat.
Ilicet: obruimur/numerum sine fine videtis
Qui comitatur. eum non capit vna ratis.
Nec reputate viam/maribus dūtaxat apertam:
Quin & fœminea est copia mixta viris.
Peruigil exegit noctes (mihi crede) perhennes:
Qui nos collegit: composuitq; rati.
Et merito. quis enī nostrum pręsentia curat?
Pręteritis ve dolet? siue futura cauet?
Cōtemplator age hoc speculum: quicūq; cupiscis
Scire hominū vitas: interitusq; graues.
Nam qui se/vitamq; suam speculatur in isto
Codice: non dicet se facile esse bonum.
Qꝫ si quis/sapiens sibi/se nusq̄ putet esse
Nos inter: cunctis se sciat esse locis.
Ipse ego cunq; locū volui mihi quęrere forsan:
Inueni in quouis me fore sępe loco.
Vera loqui deceat: rumpantur vt ilia stultis:
Illoꝝ nec me iurgia vana mouent.

Prologus Jacobi Locher Philomusi: in Narrogoniam Incipit.

QVm mecū diu multūq; cogitassem: lectores fauentissimi: de reꝝ humanarꝝ cursu cōfusissimo: comperi mehercule: ex meditatione mea vigilanti/q̄plurimos errorꝝ gradus: quibus humanū genus in p̄cipitiū labitur. Ad sanandas igitur mortaliū ęgritudines/ꝑturbatōesq; intolerabiles: plęriq; sapientes ac litterati homines: fructuosissima dogmata scripsere: quę vulnera mētis laceratę/Aesculapio melius sanarēt. Quippe apud Gręcos primitus īstituta fuere gymnasia in quibus salubris profitebat medicina: quę perturbatis animis fomenta ac nutrimēta iucūdissima cōferebat. Vñ & Socrates ille maxim⁹ sophię cultor prim⁹ de moribus disputare cępit. Cū enī in rebus naturalibus: certū bonorꝝ ac summę fœlicitatis fīnem ponere nequiret: mentis suę contemplatioēs sublimes: ad moraliū virtutū studia contulit: & tātum in philosophia emicuit: vt ipse e cęlo philosophiam euocasse diceret. Is enī cū mortales ipsos ꝑclīues ac ꝑnos ad vicia conspiceret: hoc remedio cōfusis moribus occurrere cogitās/in publica Athenienſium palęstra: ea docuit pręcepta: quę summi boni fōtes lipidos recludūt. Postfatū vero Socratis: succesſit diuinus ille Plato: q bonā ætatis suę ꝑ tē in morali Sophia cōsūsit. nec ab re: quo nā enī studio melius aut sanctius humāo succurrere potuisset generi? Scripsit saluberrimas leges: ędificauit

Philosophia Socratica.

Platonica disciplīna.

rem publicā ſpecioſiſſimā: cōſtituit humanā ſocietatem iucundiſſimā: impoſuit frenū libidini: ignauiā mortaliū ad virtutē excitauit. Tēpeſtate quoq; philoſophoꝝ: ętas poetaꝝ fulgidiſſima iteruēit: quę ob dicendi fingēdiq; iucūditatē: nō mediocrē locū inter eruditos obtinebat. Quoꝝ quidā heroicū carmē (quo res diuinę humanęq; decantari ſolent) cultiſſima ſcriptione celebrarūt. Quidam de agricultura: alii de planetis/& curſu ſydeꝝ/motuq; poloꝝ. nōnulli de amoris imperio: vt elegiaci: Plerique de Regum ac principum miſerabili caſu/vt Tragici: poemata elegātiſſima cōpoſuere. Reliqui Cōmędiā (quā Greci archęam vocarūt) cū magna dicendi libertate coluerunt. E quoꝝ numero Ariſtophanes: Eupolis atq; Cratinus/laudatiſſimi vates claruerūt. Cū enī viderēt iuuētutem Atheniēſium: cetęreq; Grecię: omnibus libidinū generibus irretiri: occaſionē notādi acceperūt. & plano qdē eloquio: quorūcunq; ſceleratoꝝ hominū vicia ac peccata libere mordebāt. Ex hac veteri Cōmędia noſtri latini nō inelīgans ſcriptitādi genus formarūt: & primus Lucylius qdē ſatyrā latinis dedit: in qua noiatim ſcelera Rhomanoꝝ principū: ciuiūq; priuatoꝝ canebat: ſalibus multis: iucūdaq; dicacitate totā pfricabat vrbē. Nō certe iſtac ratione ductus: vt fandi laſciuiā/& effrenatā quandā pcacitatem exerceret: ſed vt virtutū ſtudia: doctrinaſq; ſalubres excitaret: & vicia e medio fugaret. Igitur Satyra tota latinoꝝ eſt (vt inquit Fabius/libro decio Inſtitutionū oratoriaꝝ) p Satyra quā nos habe-

Poetarum origo.

Heroici pocte

Elegiaci.

Tragici.

Cōmici.

Lucillius.

Satyrici.

mus Graii archęā priscā Cōmędiā tractarūt. Post Luciliū eloqo rudē: vrbanitate tamē ciuicaq; mordacitate nō pęnitendū auctorē: Horatius Venusinus successit. q sermone tersior atq; emūctior: non paruā gloriā Satyra meruit. Persius vnicū librū reliquit: in quo nomē suū īmortalitati cōmendauit. Postremus oīm princeps Iuuenalis. qui quod in singulis Satyricis vatibus enituit: id totū suo iucūdissimo dulcissimoq; poemate complexus est. O mores: o tēpora: vt qd nostrates sapere nō incipiunt? cur vates nō colūt? cur poetaꝝ interp̄tes rapsodosq; nō venerāt? An ignorāt? ꝙ aut ꝓdesse volunt: aut delectare poetę: aut simul & iucunda & idonea dicere vitę. Edocent enim quę mala: quę bona sint: quid vitia: quo virtus: quo ferat error. Nam impios/sup̄bos/auaros/luxuriosos/lasciuos delicatos/iracundos/gulosos/edaces/inuidos/veneficos/fidefragos/temerarios/audaces/temulentos/indoctos & fatuos: poetę lacerant. Ecōtra virtutis cādidissimos imitatores: laudibus magnis extollunt: & cuiq; suoꝝ meritorū pręmia ascribunt: Cū vero nr̄a tempestate tā pene īnumeri sint fatui & stulti hoīes/qui neglecto virtutis amore: ad tenebras ac huius mūdi illecebras tendant: op̄ęp̄ciū fuit vt denuo vates aliqs eruditus & vafer resurgeret/qui manifestaria stultoꝝ delicta: vitamq; spurcissimā taxaret. Hanc scribēdi libertatē: pręceptor noster iucūdissimus/Sebastianus Brant/Iuriū doctor: poetaq; haud ignobil': ad cōmunē mortaliū salutē/lingua vernacula celebrauit. Imitatus Dan-

Horatius.

Persius.

Iuuenalis.

Iuuena. Quicquid agūt homines votum timor. ira. voluptas. Gaudia. discursus nostri est farrago libelli.

S. Brant.

Dātes floreñ.

Fran. petrar. tẽ Florẽtinũ atq; Francíscũ Petrarcham heroícos vates. quí hetruſca ſua língua: mírífica contexuere poemata. Cũ vero Narrogonía ſeu Nauís fatuoꝝ (quã nõ ínepte Satyrã appellare poſſum⁹) oíbus gẽtíbus ꝑneceſſaría ſít: opꝯptíum eſſe duxí: vt eã ín carmẽ verterẽ latínũ: quo exteris quoq; natõíb⁹ (qbus nullũ eſt línguę nr̃ę cõmertíũ) ꝑdeſſet. Sũt enī Gallí: ſunt Auſonií: ſunt Iberí: ſunt Pãnonií: ſunt deníq; Gręcí: quí ıd genus dictaís nõ caperata fronte lectítent. At vos lectores date veníã Iacobo Philomuſo: ſí quíd ob íngenıolí ſuí mediocritatẽ peccauerít. Eſt quíppe pñs líber: cum ad ſalubrem ſapientię cõmoditatíſq; doctrínam: tũ ad demẽtię: ſtultítięq; vanítatem expurgãdã ędítus. Intueatur ergo hunc perlegatq;: quíſquís velutí ín ſpeculo/ condítõnẽ vítãq; ſuã nouiſſe ꝑſpexíſſeq; laborat: quo fœlítius tranſígere valeat ęuũ.

Narragonica Satyra.

Hecatoſtichon in proludiũ

Proludium. auctorís/ & Líbellí Narragonící.

Per cunctas reſonãt fauſtíſſíma dogmata gentes:
Orbeq; nũc toto ſcrípta ſacrata vigent.
Bíblía: quę vẽteꝝ congeſſít myſtica patrum
Iura: fouet ſacrís pectora noſtra cíbís.
Sunt plures ſophię líbrí: quíbus optíma morũ
Verſatur ſeríes: cõmoditaſq; patet.
Admíror tamẽ hoc: cunctí ꝙ lumíne víſo
Doctrínę: ín tenebrís pectora cęca gerunt.
Ex toto ſalubrís mũdo doctrína fugatur:
Nocte ígítur cęca fluctuat omnís homo.

Pallas ad æthereas rursus contemta cateruas
Transiit: & superis seruit amica chorís.
Dexteritas símplex: verí prudentía: cessit: Ouidius. i. metha.
Atq; fides: pietas: & probitatís/amor:
Spernitur ad mores quícquid perducit honestos:
Spernuntur legís proh monumenta sacrę.
Idq; quod est peius: tales qa nescius error
Voluit: & ímmoto continet vsq; gradu:
Per fora/p plateas/vicos/madídasq; tabernas:
Passím stultorum magna caterua salít.
Caupones: scurrasq; leues: & pharmacopolas: Horatius in sermo.
In precío magno turbídus orbís habet.
Dotíbus explosís anímí: sectamur ínertes
Corporis íllecebras: desídíamq; malam.
Est ígitur numerus stultorum maxímus: orbem Eccs̃. i.
Quí tamínat totum: stultícíaq; fouet.
Quídam etíam meros toto se tempore stultos Prouer. xxvi
Cum vídeant: sanos se tamen esse putant.
Nil sapíunt homínes prędordía crassa gerentes:
Prudentes nímíum se tamen esse putant.
Attamen vt stultos possím cumulare prophanos:
Et quemq; ad meritū iure notare queam:
Innumeras classes fíngam/longasq; tríremes:
Et naues celeres: veliuolasq; rates:
Sí non suffícíunt: crístata petorita: rhędas.
Esseda gallorum: íam sine fine struam.
Nec potís vna ratís stultoꝝ pondera ferre:
Quos gerít ínnumeris versíbus íste líber.
De numero ingentí stultorum quí modo víuunt:
Accelerant pedíbus ad mea vela cítís.

Non aliter q̃ si volitet per gramina florum
Turba apium: dulces perstrepat atq; fauos.
Quidam: ne cursu tardo mea carbasa linquat:
Nando sequi stultam cogitat vsq; ratem.
Quilibet ad primũ ꝓperat conscendere transtrũ:
Et regimen nauli solus habere cupit.
Curritur ad nauẽ. postremus quisq; veretur
Esse. procul toto flumine vela micant.

Titulus opis. Narragonũ hęc classis/titulo sic iure feretur:
In qua stultorum quilibet esse cupit.

Speculũ stultorum. In speculo veluti faciem quis rite tuetur:
Effigiem vultus conspicit atq; sui:
Sic modo de nostro capiat manifesta libello
Signa: quibus vitam conspiciatq; suam.

Seneca. Nemo caret vitiis. nemo est sine crimine vitę:
Ergo stultorũ candida vela trahit.

Quod nemo dicere possit se in hoc libello nõ cõtineri. Nec poterit quisq̃ causa sapienter in omni
Se gerere: & nulla contaminare lue.
Qui bene mortales secum considerat actus:
Et trutinat mentis omnia facta suę:
Inueniet causam: poterit cur stultus haberi:
Vt modo sectetur remigis vsq; viam.
Quisquis enī stultum depicto stigmate dignũ
Se putat: & viuit simplicitate rudi:
Is poterit sapiens: tandem prudensq; renasci:
Et fieri diuę Palladis inde comes.
Sed qui nunc prudens: casus vult esse per omnes
Nil sapiens/semper noliger esse solet.
Hos siquidem atq; alios poterit studiosa caterua
Perlegere: in propriis colligo quosq; locis.

Nobilis & clerus: venit huc cũ paupere/diues:
Ciuibus vrbanis carbasa plena sonant.
Rusticus: imberbis iuuenis: curuęq; senectę
Turba venit: pueri: stultiloquusq; parens:
Indocti doctiq; simul/longo ordine cincti:
Ad pictas properant/accelerantq; rates:
Fœmineũq; genus: turpis quod sępe voluptas
Incitat: & torquet nõ moderatus amor:
Stultícolas inter nostros diuertere gliscit:
In speculo scelera & perspicere vsq; sua.
Attamẽ vt quisq; nostri dictaminis orsus
Rite sciat: frontẽ prębeat oro piam.
Pangimus ad certam multorũ hęc scripta salutẽ.
Stigmate quę mordent duriter omne genus.
Sed si forte malus volet hos confundere risus:
Scriptorisq; vafros dilaniare iocos:
Facundas capiat causas: de codice primo:
Theutonicis numeris qui bene cultus adest.
Et causas itidem iustas tibi deinde feremus:
Cur multis prosit fictio nostra viris.
Sic quoq; Sattyrici quondam fecere poetę:
Mordentes populi dedecus atq; nefas.
Hos sequimur: q̃uis studio/linguaq; minores:
At cupimus mores nunc medicare malos.
Est animus tenerę multũ prodesse iuuentę:
Vt scelus explodat/stulticiamq; grauem.
Parcite: stultorũ dum signa micantia fingo:
Turritasq; rates ad freta vasta traho.
Parcite: si vestris signum de moribus addam:
Stuligeris frontem significemq; notis.

Psalmo xlviii.

Scribendi cã

Satyrici

Excusatio scribentis

Argumētū in narragoniā

AD humani generis fœlicitatē: documētūq; saluberrimū: stultorū classis ad Narragoniā cōstructa fulget: quam quidē oēs conscendūt: qui de semita veritatis: & apto sani intellectus calle vagātes: in varias & vmbrosas mētis tenebras: ac corporis illecebras corruunt. Potuisset pñs hic noster libellus/nō incōcinne satyra nūcupari: sed auctorē nouitas tituli delectauit. sicuti enim prisci satyrici: variis poematib⁹ cōtextis: scelera ac prauitates mortaliū reprehendebāt: ita nostra hęc pagina. status & cōditiones hoim ad oculos depingit: vt tanq̄ in nitidissimo speculo: quisquis mores & vitę suę lineamēta cōtueatur. Nolim tamē indignetur fidus laboris nri lector: verbū nos verbo mi⁹ reddere (vt Flaccus ait) Sensus enim dumtaxat notasq; vernaculi carminis: simplici numero latie trāstulimus Quapropter & veniā pręsumptę nostrę audatię ab oibus lectorib⁹ nos cōsecuturos cōfidim⁹ si prius ingenii nostri mediocritatem: & teneros lanuginis annos cōsiderauerit. poeticas nēpe egressiones: & fabulosam obscuritatē studiose prēterii: nudisq; & natiuis verborū structuris: facilisq; sentētiarum iunctura: opus absolui. Nostris iccirco lucubrationibus votisq; quisq; lector bene precari velit: obsecramur.

Satyra

Speculū stultorum.

Horatius.

De inutilibus libris.

Inter pręcipuos pars est mihi reddita stultos
Prima: rego docili vastaq; vela manu.
En ego possideo multos/quos raro libellos
Perlego: tum lectos neglígo: nec sapio:

Inutilitas librorum.

Qz si quis pcurrere omnes scriptores cupiat: opprimetur tum librorum multitudine tum diuersa scribentium varietate: vt haud facile verum possit elícere. Distrahit eni librorum multitudo Et faciendi libros plures non est finis.

Primus in excelsa teneo q̄ naue rudentes
Stultiuagosq; sequor comites per flumina vasta:
Non ratione vacat certa: sensuq; latenti:
Congestis etenim stultus confido libellis

Diodorus Siculus .li.i. Eccles. xii.

Dabiturliberneſcientibus litteras Elaie xxix.

Spem quoq; nec paruã collecta volumina prębẽt:
Calleo nec verbũ: nec libri ſentio mentem.
Attamẽ in magno p me ſeruantur honore:
Pulueris & cariem/plumatis tergo flabellis.
Aſt vbi doctrinę certamen voluitur: inq̃
Aedibus in noſtris librorum culta ſupellex
Eminet: & chartis viuo contentus opertis:

Ptolomeus philadelph⁹. cui⁹ meminit Ioſeph⁹ li. xii

Quas video ignorans: iuuat & me copia ſola.
Conſtituit quondam diues Ptolomeus: haberet
Vt libros toto quęſitos vndiq; mundo:
Quos grandes reges theſauros eſſe putabat:
Non tamẽ archanę legis documẽta tenebat:

Qui parũ ſtudet parũ ſcit glo. in. l. vnicuiq. C. de. px. ſacr. ſcri.

Quis ſine non poterat vitę diſponere curſum.
En pariter teneo numeroſa volumina/tardus
Pauca lego: viridi contẽtus tegmine libri.
Cur vellem ſtudio ſenſus turbare frequenti?
Aut tam ſollicitis animũ confundere rebus?
Qui ſtudet/aſſiduo motu/fit ſtultus & amens.
Seu ſtudeam: ſeu non: dominus tñ eſſe vocabor
Et poſſum ſtudio ſociũ diſponere noſtro:
Qui pro me ſapiat: doctaſq; examinet artes.
At ſi cum doctis verſor: concędere malo
Omnia: ne cogar fors verba latina profari.
Theutonicos inter balbos ſum maximus auctor:
Cum quibus incaſſum ſparguntur verba latina.

Prouerbio. v. ff. de origi. iur. l. ii. poſt originem.

O vos doctores: qui grandia nomina fertis:
Reſpicite antiquos patres: iuriſq; peritos.
Non in candidulis penſebant dogmata libris:
Arte ſed ingenua ſitibundũ pectus alebant.

Perſius.

Auriculis aſini tegitur ſed magna caterua:

De bonis consultoribus.

Ciuilis quicũq; gerit consulta senatus:
Iustitiamq; videns/sensa aliena ꝓbat:
Condemnatq; graui miseros errore potenter:
Ille agit/inq; scobrem trudit vbiq; suem.

Prouerbio.v.

Iudicis officium.

Cũ omni solicitudine ac viuacitate veritatis: indaganda est causa. Iudicantes enim oportet cuncta rimari. p̄ oculis habẽtes solum deũ: a quo sicut iudicabunt iudicabũtur. & remetiẽtur in q̃ mensura fuerint mensi. Iudices veritatẽ & legum & iusticię vestigia seq̧ debẽt.

Complures ꝓperant ciuilẽ intrare senatum:
Vt populi ignaui vanos sectantur honores:
Quos leges/fas/iura latent: hũanaq; recta
Cõsilia: in tenebris & cęco tramite ꝑgũt.

xlv.dis.oĩs.q̃. iudicat. Ecclesiasti.ii. ii. q.vii. sicut xxx.q.v.iudicantem.

Saluſti⁹. Roma ſenes habuít conſultoreſq; peritos
Qui fas atq; nefas iuſte penſare ſolebant.
Poſſídet inſignis iam ciuica regna ſenatus:
l.ii.ff.de ori. iu. Conſíliumq; regit: quí neſcít ſoluere nodum
Híc in conſilío magno a prętore rogatus:
Non noua de craſſo dictamina pectore profert:
Iudicandum eſt legib⁹ non exemplis.l. A quorum arbitrío dependet publícus vſus.
nemo.C.de ſen.& inter Heu grauís índocti ſurgít iactura ſenatus.
xi.q.iii.& ſi ad tempus Non ſatís eſt alíos ſectarier vſq;: ſed orſus
Tu proferre nouos debes: & voluere mente
Legís vtrumq; caput: ne quís te iudíce ſtulto
Damnatus: ſuperís diuís tua crímina ploret.
Virgilius. Forte putas ſummū nuſq̄ curare tonantem
Res homínum: curſuſq; vagos: mēteſq; ꝓphanas:
Saluſti⁹ prinſ q̄ incipias cō ſulto. Crede mihí/iuris normam ſi noſcere velles:
Iuſticięq; modum: quo/re ſapienter ín omní
Conſílium monſtrare tuum: mentemq; valeres:
Antea conſuleres doctos/iuríſq; peritos:
Q̄z tua de grauibus fíeret ſententía rebus.
de pe.et re.c. cū ex eo Qua trutínas alíos menſura: aut lance rependís:
Aeacus hac eadam ſtígíis torquebít ín vndís.
C.de iudi.l. re non nouā Eſt deus omnípotens quí nos poſt fata: ſupremo
Iudítio cenſet: iuſta quoq; lege cítabít.
Inueniet quíſq;s: populos quo iure míſellos
Torſerít: & factí poſt mortem prędmía ſumet.
Inter mortales quí non obſeruat honeſtum:
de re iudi. cū eterni li.vi Iuſticięq; víam víuus: poſt fata ſeuerum
Quęſtorē inueniet: nec tūc ſapientía mundí:
Sap̄.v. Nec víres animí cenſuram auertere poſſunt.

De auaritia & prodigalitate

Pertinet ad proram nauis: cui summa voluptas
Est in diuitiis/terrigenisq; bonis:
Gaudia magna putat nūmos seruare dolosos:
Nec fruitur partis: stultus vbiq; suis.

Auaritia

Mēs auari/ semel vinculis cupiditatis astricta: sēper aurum/ semp argentū videt. gratius intuetur aurū q̄ solem. Sed nec sacietas vnq̄ neq; finis aderit cupiditati.

Qui legit immensum nūmorum pondus & auri: xlvii.dis.
Raraq; de partis captat solatia rebus: sicut.
Stultus ad illecebras/& gaudia sera nepotum Psal.xlviii.
Congerit hos sumptus: terraq; vorace recondit:

Ad ſtygios penetrat ſed cū defunctus auernos:
Ecclesiasti.v. Et vada cocyti tenebroſi pallida luſtrat:
Ps.xlviii. Nil ſibi diuitię proſunt: nil ſortis auarę
Congeries: ſitiens Acherontis flumina guſtet.
C.de cura. Stultior eſt timido multū (mihi credite) auaro
furio l.i. Prodigus: acceptis qui neſcit limina rebus
Ponere: ſed vitiis cenſus largitur iniquis.
Vende aiam Et male quęſitis opibus ludibria vendit.
lucro. Persi. Eſt qui ſollicitis ſtultus compilat amicis
Diuitias: animę nec vult curare ſalutem:
Iuuenalis. Sed vigilare metu trepido nocteſq; dieſq;
Cogitur: vt poſita ſit magnū pondus in arca.
Lucę xvi. Heu fruſtra diues: inferna nocte ſepultus.
Iob.xxvii. Non tibi delitias pręſtabit copia rerum:
Hęredeſq; tui nullo te munere vellent
Soluere: liuentis fugeres vt tartara ditis.
Tantalus Tantalus alter eris: glauco qui poſtus aceruo
Vndarum: inter eas ſitibundo guttere flagres.
Thob.iiii. Largiri debes pro diui nomine chriſti
Dan.iiii. Pauperibus: cœli capies ſic regna ſerenī.
Luce.xi. Optauit nemo ſapiens/q; in orbe potenter
Tulliusin pa Regnaret: diueſq; foret: ſed dulce Mineruę vt
Dogma ſequi poſſet: ſecura vt viueret aura:
Excellit ſapiens cuncti ſpectacula mundi.
Craſſus.i.q.i Auri ſacra fames Craſſum anticipare coegit
c.q; quidam Fata: q; is cupidus parthoꝝ vaſa ſitiret.
v.craſſus. Thebanus ſophiam cū vellet diſcere Crates:
Crates theba In mare ꝓiecit nūmoꝝ pondus & auri.
nus.xii.q.ii. Qui vigilant igitur terrenis rebus: auernis
gloria epi. Cōmendant animas vacuis: ditiq; parentant.

De nouis ritibus.

Quiſquis amat ritus ꝓferre & fingere inanes:
Inſtituens populos ſic nouitate rudes:
Is mala dat cupidę ludibria multa iuuentę:
Et ſtultũ manibus ſtultior ipſe trahit.

viroꝝ effemiatio

Raſit Anõ dimidiã partẽ barbę eorum: & pręſcidit veſtes eorum medias vſq; ad nates. Erant autem viri turpiter confuſi valde. Ve mundo a ſcãdalo. Vos etenĩ iuuenes/ animos geritis muliebres Illaq; virgo viri.

Ennius & Tulli⁹ in offitiis.

Tempore quę fuerant ignominioſa vetuſto: Math. xviii.
Atq; ſceleſta nimis: iam noſtra ætate probantur
A multis: rituſq; noui ſeruantur honore. ii. Regũ. x.
Laudis erat quondam barbatos eſſe parentes:

Atq; supercilium mento gestare pudico.
Socrates. Socratis exemplo barbam nutrire solebant
Cultores sophię: quorum sapientia mundum
Deseruit: celsas Iouis & conscendit ad arces.
Nouitatibus indulgẽdũ nõ est xi.dis.c fi. de consue. cũ cõsuetudinis Sed nunc irrepsit morum corrupta libido:
Manauitq; nefas: & vitę subdolus vsus.
Iuuenalis. Ecce pudet multos barbam nutrire seueram
Sed vellunt toto excretos de corpore pilos:
Vt seruare cutem mollem: corpusq; supinum
Possint: & stultum casus ductare per omnes.
Sycambri Aethiopes Crinibus in nodum contortis more sycambri/
Aethiopumq; micãt: crispantes ferre capillos
Fas reputant: nudos fucati & pectoris artus
Pandere: vt ingenuas possint captare puellas.
Colla premunt quidã sertis/& torquibus aureis:
de vi. & honocle. c. pe. Et dygitos onerant gemmis: auroq; rotundo.
Tullius O mores hominum: corrupta o tempora/& atra!
Nemo nefas censet vestes gestare plicatas:
xx. q. i. c. vl. Atq; habitus curtos nimiũ: tinctosq; colore:
Vnde palam apparent genitalia membra: pudore
l. i. C. de vesti olob. & aur. libro. xi. Deposito: & nullo conduntur tegmine clunes.
Quid tunicas memorẽ varias? q̃d pallia narrẽ:
xxxi. dis. si q̃ & xxv. dis. si quis virorum Fimbria quę croceo vestit circundata lymbo?
Quid ve pedum referam vestitus vsq; probrosos?
Moríb? Assyrios sequimur: Thurcosq; ꝓphanos:
Et recucitorum peiores ritibus: e heu
Germania. Talia cur pateris pugnax Germania? pelle
Pelle inq̃ ritus media de gente pudendos.
Seneca i her cule œtheo. Ne ve tuam perdas famam: deus vltor acerbus
Hos premet: e quorum nascuntur crimina vita.

De Antiquis fatuis.

Ad patulũ q̃uis langues declino sepulchrum:
Triuerit & metã iam mea vita datam.
Non tamen antiquos fatuoꝝ deseró mores.
Stultitięq; vias inueteratus amo.

Inueterata fatuitas.

Inueterate dierũ malorum nũc venerit peccata tua q̃ opabaris prius A senioribꝰ egressa est iniquitas. puer centũ annorum morietur. & peccator centum annorũ maledictus erit. Stultícia est q̃ me non sinit esse senem.

Inueterata meę dementia crassa senectę:
Non solitos linquit mores: vitam ve priorem:
Sum puer: & centũ transacti temporis annos
Connumerare queo: nec eni sapientior vsq̃

Daniel. xiii.

Ouidi. in fas. puer. xxii.

Esayę.lxvi. Esse velim: pueris stultorũ signa ministro:
Stulticięq; meę regimen pręscribo malignum
Turpia viuendi/mihi testamenta relinquo:
Exẽplarq; mali sum/duxq; & pessimus auctor.
.c.ex studis. &.c.cũ in iuuentute.de p̃sumpti. Quod puer edidici: facto monstratur inerti:
Stultus ego semper: tamen hac laudarier arte
Laudatur peccator in desideriis suis p̃is. Percupio: insanam & sceleris protendere famam:
Et vitium monstrare meum: moresq; pudendos
Audeo: de celebri tanq̃ certetur honore.
Nunc refero per me deceptas vndiq; gentes:
Me duce nunc iacto tot semina sparsa malorum:
Immemor hunc prauum vitę conuertere cursum.
xvii.di. nec licuit Quin doleo: ꝙ non consueto tramite semper
Ire queo: & stultas penitus consũmere vestes.
Sed q̃a non valeo cursum complere vetustum:
Hęc nato discenda meo: teneroq; nepoti:
Proponam: fingamq; vias ad crimina largas.
de cõse. dis.v. c.vl.in glo. Hic alacer/fatui patris/vestigia temtet:
Et discet prodire gradu genitoris iniquo:
Gaudet & ipse parens: natus ꝙ crimine maior:
Progressum sceleris superat/numerũq; malorũ:
Spemq; gerit pulchram de nato: quom sua gestat
Iuuenalis. Signa: quibus vitę male sanos triuerit annos.
Moribus in prauis versabitur illius ætas.
Stulticięq; vias nunq̃ postponet inertes:
Ergo reget pictę stultorũ carbasa nauis
Tulli⁹ de señ. Proh pudor: effœta o quid nũc cupis esse senecta?
Semper & in tenebris pręsentia vota morari?
puer.xxvi. Inueteratus enim fatuus bene viuere nescit:
puer.xviii. Nescit & ex animo fœdos depellere mores.

De doctrina filiorum.

Indulget quicunq; suis ad crimina natis:
Sedulus emendat nec puerile nefas:
Sentiet is tandem damnum/seroscq dolores:
Ascendetq; noue splendida transtra ratis.

De erudi tiõe pue- rorum.

Qui parcit virge odit filium suum qui autem dilígit illũ instanter erudit. Noli subtrahere a puero disciplinã. Si eni percusseris eũ virga: nõ morietur. Tu virga percutis eũ & animã eius ab inferno liberabis

Stultus erit semper/miser/& cęcatus ocellis: puer. xiii.
Quem non cura trahit natorum: quẽq; modesta
Vita fugit: teneros animos vt moribus ornet:
Temperet aut opera nascentia fata frequenti. Eccl. xxx xlv di. cũbea.

Non errare vetat: scelerum nec limina claudit:
Viuendi ve modum natis proponere curat.
Prouer. xxii. Non bene consulitur lasciuę (crede) iuuentę:
Si sine morigero passim ductore vagatur.
Nume. xxvii Esa. liii. Sicut oues cursum linquunt pastore remoto:
Sollicitatq; vagas nimium concessa voluptas:
Sic tua per sceleris torturā pignora currunt.
Stulte parens: natos cur excusare laboras:
Vir adeo in teneris consuescere multum est. Q; teneri/nequeant recti conscendere callem:
Et sentire nefas: aut veri noscere cursum?
Non ętas mollis: non frontis barba tenellę
Iuuenalis. Te excusare potest: teneris sapientia crescit
Cordibus: & sanctę disponit semina vitę:
Quin melius retinēt pueri documēta tenelli.
Horatius. in arte. Nam cecinit quondam Romę Venusinus alūnus
Quo semel est inbuta recens seruabit odorem
Testa diu: remanentq; rudis primordia vasis.
Flexilis est iuncus: salices flectuntur amarę:
ouidius de remed. amo. Robora dura minus: q̄d enī nunc prima morāris
Tempora frugiferis citius depascere rebus:
Proue. xxiiii Quid moderata nocet pueris correctio blandis?
Nam ferulę: morum prebent alimenta bonorū:
Expelluntq; malos incocti pectoris ęstus.
Ob culpas aliquando graues luxere parentes
Crimina natorum: & vitam ingemuere nocentem.
Priamus. Adsit in exemplum Priami fortuna potentis.
Iliacas qui fleuit opes: cum nauibus altis
Filius Argolicas properat lasciuus ad oras.
Tarquinius superbus. Adsit in exemplum Tarquini fama superbi.
Ob scelus infandū nati: luxumq; pudendum:

Quo bona ſtupratę mentis Lucretia luxit: Lucretia
Expulſus regno: latiis errauit in oris.
Tranſtulit innumeros ad nos Catelina nepotes. Catelina
Filius aſſequitur patrẽ. vitiiſq; viciſſim
Indulget: moreſq; bibit ratione carentes.
Heu melius pueris nũc conſuleretur. inertes
Ductores fugerent: ſi iam ſtultoſq; magiſtros: Qui diſcipulos dimidio reddũt ſtultiores q̃ acceperãt tul. pele⁹. de quo Home⁹
Prudenteſq; bonę laudis ſequerentur alumnos.
Peleus æmonio quondam rex clarus in orbe:
Curam magnanimi phęnici indulſit Achillis:
Traderet vt ſanctos tenero pro tempore mores.
Rex quoq; pelleus magna cum laude Philippus:
Per loca Graiorum quęrebat cuncta magiſtrũ: Philippus
Poſſet Alexandrum qui dogmata culta docere:
Doctus Areſtoteles tandem compertus: adibat Alexander Ariſtoteles
Magnanimi curam regis: pectuſq; fouebat
Artibus ingenuis: dabat & prędonia linguę.
Doctus Ariſtoteles primũ documenta Platonis Plato
Candida guſtarat: ſophięq; exceperat artes:
Antea q̃ teneros ſtudio paſcebat alumnos.
Tempore ſed noſtro dementes cura paretes
Nulla trahit: natos videant vt rite peritos:
Conducantq; grauem digna mercede magiſtrũ.
Ergo nunc fatuus procedit de patre ſtulto:
Qui vitiis largitur opes: ſtudioq; decoro puer.x.
Parcit: & ingenii virtutes negligit omnes.
Thebani Cratis triſtis querimonia fertur: Cratestheba nus.
Si mihi: dicebat: paſſim clamare liceret:
Vos omnes fatuos vellem appellare probroſos:
Quos agitat nimio funeſta pecunia ludo.

Diuitias legitis natis: & dogmate nullo
Pectora lactatis: nec dexteritate fouetis:
puer.xix. Tandem pęnitet & sceleris permissio mordens
Eccle.xxii. Grandęuũ patrem: sero at medicina petetur.
Natorum quidam sceleratis vndiq; rebus
Deutro.xxi. Se sociant: summiq; patris diuina lacessunt
Numina: nonnulli vitam sine fine prophanam
Sectantur: vitiumq; petunt nocteq; dieq;:
Atq; relicta malo fundunt patrimonia ludo.
Quidam delitiis lasciui corporis ardent:
Et luxu flores consumunt temporis omnes.
Ille bibit cyathos sitiens: plenamq; lagęnam
Euacuat: nulloq; modo discrimina ponit.
Sed pueri qui non teneris lactantur ab annis
xii.q.i.omis. Artibus ingenuis: studiis nec rite fouentur:
Gene.viii. Ad vitium faciles sunt: & delicta parati.
Nil melius gracilem poterit nutrire iuuentam:
Et morum pręstare viam: vitamq; modestam
puer.xix. Quam salubris docti siquidem doctrina magistri:
Eccle.vii. Principiũ/mediũ/finem quoq; prębet honoris.
Vtilis ad teneros spectat correctio natos.
Nobilitas res magna satis: decorare pusillos:
Seneca Quę solet: at proprio non est quęsita labore.
Iuuenalis. Profuerit quid enī maioꝝ stemma? quid autē
Nobilitate tumes? quā non virtute decora:
Moribus aut cultis meruisti o stulte misselle?
Sępe malos catulos pariũt animalia blanda:
Sępe mali pueri casto nascuntur ab aluo.
Sed pater in culpa est: qui non vult esse seuerus
Eccle.xxii Dogmaq; nec gnatis viuendi suggerit aptum.

De delatoribus & litigiorū ꝓmotoribus.

Qui duplici lingua liteſq; & iurgia vendit:
Et delatoris fungitur offitio:
Inter contiguos ponēs ſua crura molares:
In precium ſceleris ſentiet exitium.

ꝓcuratō rixarum

Vir inſipiens fodit malū: & in labiis eius ignis exardeſcit homo ꝓuerſus ſuſcitat lites: & verboſus ſepat príncipes. Parata ſunt deriſoribꝰ iudítia: & mallei ꝓcutiētes ſtultoꝝ corporíbus. Qui ín altū mittet lapidē ſuper caput eius cadet. Et qui foueā fodít incidet ī eā.

Gaudía ſumma putat quídam míſcere ſiníſtris
Lítibus: atq; homines ad íurgía vana mouere.
Gaudet & interdum rixis turbare moleſtis
Pectora: ſic ígitur maleſani eſt crímínis auctor:

puer. xvi. & .xix. Eccle. xxvii.

Ecc .x. Ore tenet vírus: língua mendatía fingít:
Atq; dolos verſat: quibus ímpugnare nocenter
Concordes animos & pectora dulcía poſſít.
Sępe ferít grauiter/pheratrato verbera línguę
Inſontes hominũ mentes: moreſq; laceſſít
Innocuos vítę: & fautores díſpare voto
Inter ſe ſemper verſarí & víuere poſcít.
Proue. xxix. Nec tamen ínterea ſentit ſibí vulnus adactum
Vír bonus: accuſat quem delatorís íníquí
Língua. ſed aduenĩũt ſerí lamenta doloris.
puer.xxiiij. Delatore nihíl peíus? níl turpíus vſq̃?
Cuíus ín ore ſonant lęthalís ſibíla morſus:
Mílleq; pictarũ fraudum mendatía ſubſunt.
Sí videt ímmoto concordes víuere nexu:
Sí ſotíos alíquos: fídos ſeu noſcít amícos:
Eſa.xxxii. Mortíferum vírus rauco de gutture ructat.
Vnanímeſq; ſtudet comítes a fœdere dulcí
Soluere: concordes queat vt confundere mentes
Mox tamen excuſat línguę rabíoſa/proteruę
Sibíla: & ínſontem ſe a talíbus eſſe fatetur.
Et ſceleris tegít occulte maledícta peroſa.
Teren.in en. Sic quidã applauſus quęrunt: cupíuntq; placere
Iſtís: de quorũ níl ſanum pectore manat:
Fallaces Dauí: Gnatones: & paraſytí:
Horatius Oſores rabídí: balatrones: hoc genus omne
Garrula mordacís díffundít ſemína línguę.
Quíſquis amícítię nexum díſſoluís: & atro
Sapiẽtie.i. Stígmate concordes maculas: & íurgia vendis:
puer.xix. Indignus víta es pręſentí: carcere dígnus:
Perpetuo: vt careas víuací luce peroſus.

Non ſequí bona conſilía.
Eſt: & non: ſolers/cauſa quí dícere ín omní
Neſcít: & in quouís tempore recta ſequí:
Omnibus ín rebus nec ſanos conſulít: ílle
Damnorum fatuus prẹmía ſolus habet.

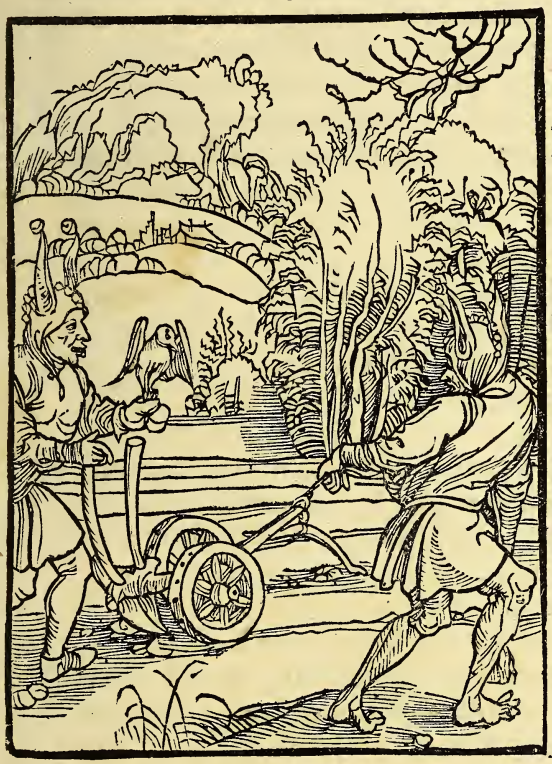

Sperne re cõſilia ſalubria

Eſt vía q̃ vídetur homíní íuſta: no uiſſíma aũt eí⁹ de ducũt ad mortẽ. Deſpexíſtís omẽ cõſíliũ & íncrepa tõnes neglexíſtís Ego quoq; í ínte rítu vr̃o rídebo: cũ írruerít repen= tína calamítas. Salus autem vbí multa cõſílía.

Stultus íners ílle eſt: quí prudens vſq; víderí
Glíſcít: & aſſueto tractat ludíbría curſu:
Sed dum ſe nímíũ prudentẽ: & ad omnía vafrũ
Eſtímat: haud dubío fatuís eſt ſtultíor íllís:

puer.xiiii. &.xi.

Quorum somnifero mens est cęcata furore.
Sit sapiens: cędo: munitus viribus: atq;
Dotibus eloquii: tamen hęc ignauia nunq̃
puer. i. Ecclę. xix. Deserit assuetas confusi pectoris artes.
Consilia alterius refugit: spernitq; bonorum
Sensa: quibus proprię mentis corroboret actus.
Fffutiũt multi phalerato verba colore:
Et cupiunt verbis prudentes inde putari:
Hi terrã findunt aratro/temoneq; longo:
c. ne. initeris de consti. Stultorum gressu tacito monumenta perarãt.
Consiliis nempe vsq; suis: cœptoq; furori:
Confidunt: nusq̃ monita & meliora sequentes.
Pyrrhus epirotarũ Rex Pyrrhus ad ausonios populos non castra locasset:
Haudq; fuga tantas clades comiserit auctor:
Callida si Cyneę docti consulta probasset.
Hector Inconsulta ruit bellis priameia proles
Hector: Achillea misere confossus ab hasta:
Dum fugit annosi temere mandata parentis.
Nero Sic Nero crudelis iustas dum negligit artes
Consiliiq; modos: telo tranfixus acuto:
Sera luit meriti malesanus damna furoris:
Thobias Fertur Thobias gnatũ monuisse decenter
Vt bona prudentũ sequeretur gesta virorum.
Roboam Ecclę. xlvii. Dum temere antiquos spernit Roboam sapientes
Innumeras perdit gentes: atq; improbat acta.
Plura tibi possem priscorum exempla referre:
Qui dum sectantur propriũ caput: & sibi tantũ
Confidunt: veterũ & nolunt consulta videre:
Incurrunt pęnas meritas: & tristia fata:
Perpetuoq; trahunt fatuę telluris aratrum.

De incompositis moribus.

Qui tenet incomptos mores/gestusq; pudendos:
Et gestat vultum mobilitate leuem:
Maturat fieri stultus: turbamq; profanam
Quærit: & assiduo pilea stulta trahit.

De corruptis moribus.

Infantiũ insensatorũ moreviuentes: ꝓpter hoc tã q̃ pueris insensatis iudiciũ ni derisuꝫ dedisti: More indisciplinatorum assidue erit. Boni autẽ mores plusq̃ diuitię operãtur.

Moribus ingenuis pauciſſima turba virorum
Iam super est: sedenim plures ad crimina currunt:
Et properant gustare nefas: turpesq; malorum
Illecebtas: & sic stultoꝝ imitarier escas.

Sapi. xii.
Eccle. xx.
Math. vi.
Math. vii.

Treno.iiii. Turpibus(heu miſeri mortales)moribus omnes
Eſaye.lvi. Sunt modo cęcati: nec curant munera vitę
Math.xv. Candida: nam paribus vitiis iuueneſq; ſeneſq;:
Aegrotant: nullo q; gradu diſtantia mores
Sepat hoſce malos: mẽtes nec ad optima trãſſert.
Eſa.xiii. Criníbus íntortís quídam ludíbría tractant:
ii. thim.o.iii. Quídam ſe manibus íactant: vultũq; modeſtum
Sapiẽtie.xii. Aſſumũt nuſq̃: leuíbus ſed moríbus vſq;
Se fatuos cũctís oſtendũt: ſeq; peroſos
Reddũt: & grauíum fugíũt cõmertra rerum.
Iacobi.ii. Inſtabílis vita eſt íllorũ/ſtulta/pudenda/
Inconſtans/leuís & cum tempore mobílís omní
Inceſſu quídam deformía geſta refíngunt
Deformantq; gradus: fatíe quoq; mera relaxant
Ludícra: nec quícq̃ facíũt ex ordíne certo.
Mens leuís eſt íllís: anímus quoq; díſſonus: íllos
Vexat: & errores oculís & nubila craſſa
Obíicít: & mores vita deturpat inertí.
ff. de tu. & cu. Quí ſapít: & mentem laudatís moríbus auget:
l. ſcire. Atq; modum vítę ſtudet obſeruare decorum
Quícq̃d agít: plauſu populí laudatur amíci:
Eaſq; putat: quícquíd ſapíens agít ílle: facítq;:
Sapientie.vi Quí grauítate bonos mores coníunxerít vſq;.
Ps.cx. Incípít (vt doctí referũt) ſapientía príma
Moribus a cultís: & dexteritate modeſta:
Et tímor íngenue confert exordía vítę:
Et pudor: atq; fídes/probitas/conſtantía/vírtus:
Laudatos facíũt íunenes: claramq; ſęnectam.
Pax etíam tantís vírtutíbus addíta: pręſtat:
Sínceros vítę mores/& candída fata.

De lesione amicicię

Qui facit iniustitiam
Exercet & potentiam
In viro forsan humili
Hic facit scrobem tumuli.

Violare amicos

Ne moliaris amico tuo malũ cũ ille in te habeat fiduciam. Qui vni homini facit iniuriam: multis minatur Potẽtes potenter tormenta patientur.

Est fatuus vecors: stultus/ferus/atq; malignus
Cuius subiectos iniusta potentia stringit:
Et premit insontes nullo de iure subactos.
O iudex attende boni documenta decoris.

Sapientie.v. puer.iii.

Eccle.xi.

Non licet iniuſte nimiũ: nimiumq; potenter
Innocuos turbare viros: & iura ſuperba
Dicere: quę nequeas illęſa mente profari.
puer.iii. & .xi. Peſſimus ille quidem eſt fidum qui pungit amicũ:
Et nocumenta ſuis rebus damnoſa miniſtrat:
Verus amicitię gradus eſt: prodeſſe viciſſim:
Ecclę.xxv. Luce.xi. Et facere alternis vicibus bene facta ꝓpinquis.
Tempore iam noſtro non producuntur amici:
Quales argolicas quondam viguere per oras.
Achilles Patroclus Filius equoreę nymphę formoſus Achilles:
Atq; Menœciades falſis confoſſus in armis.
Pylades Quas Pylades laudes: preconia quanta meretur:
Horeſtes Impiger inſanum nuſq̃ dum linquit Horeſtem:
Atq; per ignotas terras comitatur amicum.
Demades Pythias Quid demaden laudo? qd pythia carmine tollo?
Scipio Pignus amicitię ſolido qui adamante ligarunt:
Scipio magnanimus libyę dominator & arcis
Sydonię: charos recte eſt veneratus amicos:
Lelius Lelius aſt itidem nobis exempla probatę
Prębet amicitię: cunctis imitanda per orbem.
Theſeus Theſeus argiuis timor & formido tyrannis
Qui fuit: & ſtygio victor bene notus in orbe:
Per diras acherontis aquas: per liuida regna:
Perithous Per vada lęthęi fluuii: per tartara nigra
Perithoum fidum comitem fuit vſq; ſequutus.
Heu nunq̃ tales nunc inueniuntur amici.
pner.xiiii. & .xxix. Vtilitas proprii cunctos iam vexat honoris.
Eccleſiaſtici xxxvii. Nulla fides: pietas: conſtantia nulla relucet.
Eſt animus nobis omni pernitior haſta:
Nec manet incurſu mens deprauata benigno.

De contemptu scripturę.

Si quis credere vult loquacitati:
Atq; omni fatuo: videns libellos
Tot scriptos/animę bonum docentes:
Ad nostros fatuos parat rudentes

Scriptu re ꝯtēpt⁹.

Erit tp̄s cū sanaꝫ doctrinā nō sustinebūt: sed a veritate quidē auditū auertēt: ad fabulas aūt conuertentur. Si quis ex mortuis ierit ad illos pnīam agēt habēt moysen & ꝓphetas audiant illos.

Credere scripturis nolit quicunq; vetustis:
Atq; ꝓphetarū diuinos negligit orsus: i.ad thim.iiii
Est fatuus/nugas potius dum quęrit aniles: Luce.xvi.
Q̄ bona cœlicolum sapiens documenta sequatur

Eccle.iii
Marci.xvi.
Iohan.iii.
Credere qui ſcriptis non vult: quibus arma ſalutis
Conſtant: & fidei firmantur robora ſacrę:
Non hominis vitam geritis quin more ferino

Pſ.xiii.
Non putat eſſe deum: nec fata potentia cęli:
Nec ſuperos trepidat: dominū nec credit olympi.

xl.di.c.fi.
Nil iuuat aſſidua quoſdam laſſare querela:
Atq; docere bonos mores: vitamq; decorā:
Nec iuuat ætherei depromere munera regni:
A eternoſq; choros ſuperū: ſedeſq; beatas:
Nec prodeſt ſtygias vndas: erebiq; meatus
Pandere lęthiferos: cinctos liuentibus vndis:

Pſ.xci.
Contio quid prodeſt fatuis? quid lectio ſacra?
Quid prodeſt recitare ſacras per pulpita leges?

puer.xxiii.
Dogmata quid proſunt a noſtris ſcripta pphetis?
Sunt adeo obtuſi quidam: q̄ credere nolunt
Scripturis fidei: & prȩceptis iure probandis.

Prouer.xii.
At certe hi fatui nullo terrore tenentur:

Iuuenalis.
Nec duras barathri pœnas: nec verbera ditis
Eſſe putant: cęco ſic ducunt tempora curſu:
Inſanoq; nimis viuendi errore vagantur.

Lucę.xvi.
Ante pedes cernis fidei monumenta ſacratę:
Cernis & antiquas leges: chriſtiq; triunphos:
Nec tamen attendis quid diuū pagina dicat:
Vnde ſalus animę manat/requieſq; perennis:

De cog.ſpi. cum vir.
Non tua ſimplicitas poterit defendere craſſos
Errores: qui te tandem ſub tartara mergent.
Ergo malam/cuncti vitam emendare laborent.

Eccle.iii.
Math.xxi.
Lucę.xiii.
Nam deus omnipotens ſceleratos lance tremenda
Iudicat: & varias infert formidine pœnas.
Immittitq; animas orco quo luce carebunt.

De improuidis fatuis.

Qui non prius scit parare
Sellam: q̃ vult equitare.
Si is cadit inconsultus:
Risum mouens: erit stultus.

Nõ puidere futura.

Sapiens timet & declinat a malo: stultus transirit & cõfidit. Sapiens non dicet: nõ putabã hoc fieri sed omnes futuros ꝓuidet euẽtus. Dũ prospexero non confundar.

Sunt fatui vlteriꝰ cupio quos rite docere
Ne semper mentis nubila cęca gerant.
Incautus ꝗa nã / demẽsq; / imꝓuidus / atq;
Ignauus: curat fata futura nihil.

Prouer. xiiii. ps. ii8.

Seneca

Accidit aduersi si quid sibi: nemo putasset
Hoc fieri/aut illud posse venire malū.

Eccle. xxxii.

Non tantū lucis presentis cernere cursum
Sat fuerit: sapiens cuncta futura videt.
Post factū: rebus fatuus qui consulit actis.
Stulticiq; effugiet vix mala damna sueq.

Salustius.

Consultare prius qui scit. securior omni
Tempore erit: nocuū preuidet atq; malū.

Adam

Anteaq̄ fructū vetitū gustauerat Adam
Si ꝓspexisset damna futura prius:
De paradysiaco non pulsus gramine/nudus
Exisset: facti premia dura luens.

Ionathas. i. macha. xii.

Antea si Ionathas caperet q̄ dona Triphonis
Voluisset fraudes: lethiferosq; dolos:
Non circūuentus strepitu atq; hostilibus armis:
Spectasset populi funera dira sui.

Iulius cesar

Iulius/externis metuendus Cesar in oris/
Semper erat cautus: consilioq; potens:
Ast vbi tranquillo vitam ducebat in quo:
Languebant capitis ꝓuidi facta sui.
Nam si legisset porrectas ante senatum
Chartas: interitus non properasset atrox.
Ense metunt dextrā linguāq; Nicanoris hostes:

Nicanor. i. macha. vii.

Non erat inceptī prouidus ille sui.

puer. ii. & xiii.

Qui bene consultat rebus: q̄ ꝓuidus omni est
Tempore: fœlici tramite fata subit.
Prodest quando quidem cautę meditatio mentis:
Profuit examen: consiliumq; bonum.
Cernimus aduersis vrgeri casibus omnes
Prēter consiliū qui sua fata gerunt.

De amore venereo:

Insanos trahimus fatuos cũ fune ligatos.
Quisquis amat: passim retia nostra subit.
Decipimus plures: & sautia mẽbra sagittis
Percutimus: vulnus nulla medela iuuat.

Calamitas amatorum.

Ne intẽderis fallacię mulieris. fauus enĩ distillans labia meretricis. & nitidius oleo guttur ei⁹ Nouissima autem illius amara quasi absinthiũ. & lingua eius acuta quasi gladi⁹ biceps Littore quot cõchę tot sũt in amore dolores.

Qui tua blãda venus: sequitur fera iussa/ dolosq;
Et ꝓperat diros temptare Cupidinis arcus:
Is fatuus/ miseros casus/ & fata subibit.
Quas Venus insignes luxu ꝓstrauerit vrbes:

Eccl. xi. puer. v. ouidius de remed. amo.

Troia. Quos homines pharetris olim transfixerit atris:
Priamus. Cõmemorare libet: cecíderunt pergama Troię:
Et cecídit Príamí sedes: sceptrũq; superbũ:
Ob Parídís cęcum: quo cum flagrabat: amorem.
M. anthoni⁹ Marcus romanę prínceps Antonius arcís:
Non iugulo sua colla trucí: lęthoq; tremendo
Cleopatra. Fregísset: sí non Cleopatrę iussa tulísset.
Et sí non furía tanta tentasset amorem.
Ouidius Quísquís amat: ratione caret: sine lege: modoq;
Díscurrit: patiturq; graues ín amore dolores.
puer.v. Magna põmit cũctos: venerís vehemẽsq; potestas.
Nemo satís prudens: quí mollía spícula vitet.
Quem feríunt autem: stultus durabit & amens:
Nam síne mente ruit: constantí pectore nusq̃
Ambulat: ad venerís semper mandata recurrens.
Ouidius.ii. Quísq; enī puerí est pharetrís transfíxus acutís:
metha. In vultu nescít bene dissímilare furores.
Phędra. Sí non spurcus amor phędram torsísset adultam:
Non tenerum collum laqueo fregísset ínícquo.
pasíphae. Pasí phae thaurí non deperíísset amore
Sí procul a venerís stímulo secura fuísset.
Iulia Non tot abortíuís fœdasset Iulía romam.
Messalina Non calídum íntrasset proh Messalína lupanar:
Sí bene casta/faces Venerís vitasset & arcus.
Ad míseros casus & magna pericla cupido
Subdolus & fallax sexum deducít vtrumq;.
Additio Addo hís ínfames draucos/patícosq; cínędos:
S.Braut. Quos contra/vltrices flãmę/leges qnoq; surgãt:
Iu autẽ. vt nõ Horret enī humanũ genus hęc cõmertía fęda:
lux.con.na. Ob quę flãmíuomo perierunt ímbre Gomorrę.
col.vi.
Sodoma

De peccantibus ſuper dei miſericordiã

Quiſquis forte putat ſola pietate moueri:
Et iuſtum pariter non putat eſſe deum.
Q̃ parcat vitiis ſemper miſerator iniquis:
Humana penitus hic ratione caret:

Peccare ſup mia dei

Deus multo ꝓni or ẽ ad miſericor diam q̃ ad pẽnaz vel vindictã. Nõ tñ miſeretur eoꝝ q̃ aſſidue peccãt. vnde nullus ex= pectet donec pec care non poſſit. penitẽtia enĩ ſero tina multo ſolet decipere. viſergo euadere quod in certũ ẽ/age peni= tẽtiã dũ ſanus es.

Nunc fatuos referã quorum veſania craſſa
Omnia cõturbat vitiis/rituq; prophano.
Sunt quidam tantę nanq; impietatis: vt vſq;
Sancta dei ſpernãt poſito decreta pauore:

de pe. diſt. ga diuinitatis
xciii. diſ. dia.
de. pe. diſ. vii. nullus.
d. i

Eccl.v.et cxi. Is quia sit cunctis miserator gentibus: atq;
Ps.lxxxv. Iudicium non grande ferat: de crimine mundi:
Sit pius atq; bonus: nec iam mortalia curet
Ps.cv. Omnia: peccanti liceat sperare frequenter.
Humanum est peccare quidem: delicta parentes
Fecerunt nostri. quę nos tortura manebit?
Alter ait comitū: non sunt pia regna/vel aucis
Facta poli: aut brutis: veterū scit scripta referre:
Historias recitat: chartasq;/& bibliopolas:
Allegat peccasse patres: hominesq; priores:
Eccle.i. Qzq; nouum non sit scelus vllū tempore nostro
Attamen (vsq; velim) peccator pensitet illud:
Qz delicta patrum nunq̄ impunita fuere.
Exodi.xx. Semper habet vitiū trutinam pœnasq; sequaces.
Sodoma. Non Sodomę luxus: non magna superbia Romę
Roma Non furor in Mossen toruus: rabiesq; Pharonis:
Pharao Effugit iustam cęlestis iudicis iram.
Sapientie.v. Dat spacium ad peccata deus: nō omnibus horis:
Peccantem punit: tamen impia facta malorum
Iob.xxi. Iudicis æterni sententia tristis in orbe
Eccle.ix. Persequitur stygio: tenebris flāmisq; seueris.
Lucę.x Sit licet vsq; dei pietas immensa: fauorq;:
Gratia sit numeris nullis prędscripta/modoq;:
Ps.xlvii. Non tamen a summo diuina astręa tonante
Sapientie.i. Discędit: iusti remanet sed dextera regis.
Isaye.i. Tempore si nostro/pœna sine/crimina currunt:
Morte sed ęterna trepidanda piacula soluent:
Deutro.xxiii O male sperantes: magnus sup ęthera princeps
Eccle.ii. Iustitię normam semper legesq; tenebit:
Cum quibus ad fetidū sceleratos trudet auernum

De fatuis ędificandi incœptibus.

Qui vult nunc ędificare.
Et quid magnum attentare:
Sumptus debet pensitare:
Quibus possit hoc parare.

Incipere et nõ pri⁹ ꝓuidere.

Qui ędificat domũ suã impẽdiis alienis: quasi qui colligit lapides suos in hyeme. Ve q̃ ędificat domũ suã in iniusticia & cenaculũ suũ ĩ iudicio. Ita expẽdẽdũ est vt annuatim aliq̃d sup̃sit. propter necessitates sup̃uenientes

Quisquis opus magnũ tentat cõponere: sumptus. xxii.q.ii. faciat.
Antea nec reputat: nec tempus cõputat ipsum:
Est fatuus plane. sapiens nãq̃ extruit illud: Eccle.xxi.
Quod potis est: tentatq̃ nihil quod ferre recusent Iere.xxii. d.ii.

Víres: & rerũ census: nũmiq; paterni.
Cœperunt multi struere alta palatia/ & edes:
Nec víres valuere suę: sumptusq; futuri.
Pęnituitq; operis tandem illos non bene cępti.
Nabuchodo. Rex Nabuchodonosor fastu cõmotus iníquo:
Q; manibus Babilona suis/ struxísset/ amęnam.
Danielis. iiii In caput illíus tandem plaga magna reluxít:
Quam recínit nobis patrum sincera vetustas.
Excelsam turrím produxít in æthera Nemroth:
Nemroth
Gene. x. Quam tumídi nunq; possent dísrũpere fluctus:
Impfecta tamen molís structura remansít.
Eccle. xxi. Díuitias grandes & plenos poscít aceruos/
Ieremię. xxii Quí molítur opus manibus cõponere vastum.
Vsq; adeo quídam fatui sunt: quí satís illa
Non pensant nec ꝓspícíũt quos damna sequũtur.
A cunctísq; irrídentur stloppo atq; cachínno
Magnífícas ędes: opera & sublímía: pauci
Tentarunt veteres: potuit feclsse Lucullus.
Lucullus
Crassus Istuc & Crassus: quo vix opulentíor vllus
Floruít: Assyrías quí sparsít sanguine carras.
Salustius Quísquis magna cupít: factũ quoq; nítítur íngens:
Sít cautus. nũmosq; suos/ & computet arcam.
Quíd possínt víres rerum: quíd parta facultas:
Ne rísum multis creet: & ludíbría tollat.
Nempe alías operís cępti: atq; ímpensa laborís
Perdítur: íncassum molleśq; íncępta vídetur.
Seruius. i. en Incęptare níhíl/ melíus/ q; línquere cœptũ.
in aute. de nõ Quí facít íd: damnũ ís sentít: labemq; notamq;.
alie. col. ii. Omne hominũ inuentũ tandem carıosa vetustas:
Eccle. iii. Conterít: & rapído consumítur ínsuper ęuo.

De potatoribus & edacibus.

Paupertatis onus vix Ganeo pręterit ille
Noctes atq; dies qui bibit atq; vorat:
Illius ingluuies: crapula: immoderata voluptas:
Rerum: animę interitū: corporis atq; facit.

De epulonibus

Cū ad ęquales bibitur pot⁹ ille pl⁹ laudat̄ q plures ī ebriat: & calices fęcundiores exhaurit. Potores bibuli media de nocte phalerni. Oderūt porrecta negātē pocula. Ebrietas & mētis inducit exiliū: & libidinis ꝓuocat īcentiuū Nō esset hodie seruitus: si ebrietas no fuissꝫ Fecūdi calices q̄ꝫ nō fecere desertū

Hic etiā naues fatuorū scandit: & amplas
Contrahit antennas manibus/longosq; rudentes:
Noctes atq; dies vinum qui ingurgitat ori.
Ft farcit stomachum dapibus victuq; guloso.

c.a.crapula de vi.& ho. cle.
Horati⁹ ī epl'a xxxv.dis.lex d.iii /todie

Ysaye.v. Nil agit hic aliud. q̄ q̄ certamina vini
Eccle.xxxi. Tractat: & euacuat calices/amplasq̄ lagenas.
de con.dis.v. Immoderata meri rabies: mala tristia morbi
petasses. Concitat: & nullis rebus discrimina ponit.
Iuuenalis Iuducit subitas mortes: & tristia fata:
Osee.iii. Laxat corporeos nexus: prȩcordia soluit:
Polluit & sensus: caput &/geniũq̄ modestum
Luce.xxi. Contaminat vinum: simul & crapulosa voluptas
xxxv. dist. vi nolentũ. Vina nocent capiti: faciũt & pectora cęca:
Ingeniũ frãgunt nitidum. mẽtesq̄ viriles.
puer.xxiiii. Ebrietas parit omne nefas. & dedecus ingens:
xxxv.di. venter. Et parit insanos homines sine lege/modoq̄
Qui viuunt: sordesq̄ malas/luxusq̄ procaces
Obseruant: semperq̄ meri certamina versant.
puer.xx. Ebrietas venerem stimulat: lumbosq̄ salaces
xxxv.dis. luxuriam Incitat ad luxum: parit & petulantia corda.
Ad ephe.v. Ebrietas ratione carens furiosa per orbem
Transuolat. & finem nullo discrimine ponit.
Nora.in epis. Ebrietas mores frangit: linguasq̄ loquaces
Efficit. & mentis secretũ sȩpe recludit.
puer.vltimo. Rancidius nihil est: nihil est sceleratius illis:
xxxv.di.c.vl. Ingluuies quorum vino insatiata: fathiscit.
Herodotus. Non Thomyris natus cecidisset victus ab ipso
Iustinus li.i. Cyro: si tumidi vitasset pocula bacchi.
Thomyris Magnus Alexander morbo ebrietatis inepto
Cyrus Q. Curtius Correptus: gladio proprios iugulabat amicos.
Alexander i.thimo.v. Est modus in rebus: vini moderatior vsus
Eccle.xxxi. Nil nocet: interdum sensus conseruat acutos.
Eccs.ii. Qui sine lege bibit: magnas vacuando lagenas
xxxv.dis. luxuriosa. Sorbet: ad extremũ pœnã experietur amaram.

De inutilibus diuitiis.

Diuitias molles clausa qui continet arca:
Et conseruat opes: concumulatq; suas:
Vsq; adeo/ vt miserũ nunq; soletur amicum:
Hic aliquando petet cum nihil accipiet/

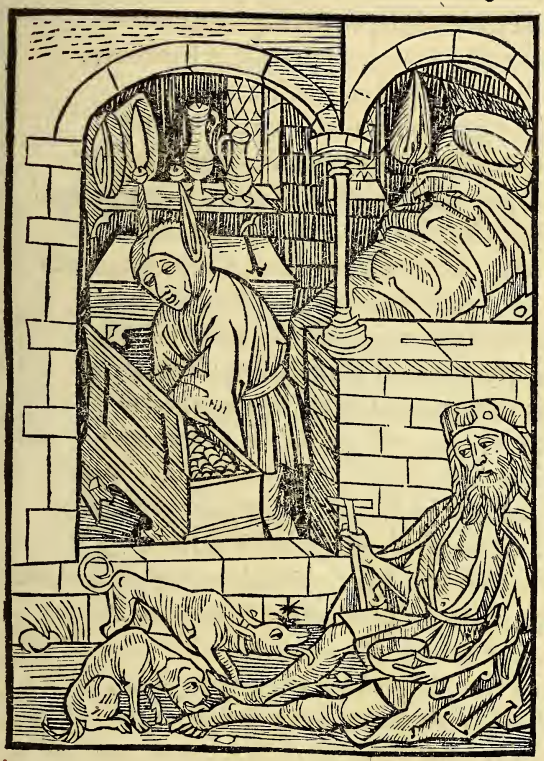

Plurima stultitia est: votũ quoq; inane putamus
Qz colitur tantũ funesta pecunia: & ingens
Thesaurus rerũ: & tam perfidus ardor habendi:
Diuitiis lectis maiores dantur honores: d.iiii.

Diuitiarũ sollicitudo.

Noli anxius esse in diuitiis iniustis nõ eni proderũt tibi in die obdu/ctõis & vindicte Nil ꝑderũt thesauri impietatis: iustitia vero liberabit a morte. ve vobis diuitib⁹ qa habetis hic cõsolationem vestrã. Diues & pauper obuiauerunt sibi vtriusq; opator ẽ dominus.

Eccle.v.
puer.x.&.xi
Luce.xvi.
puer.xxii.
Iob. xxvii.&
ps.xlviii.

Quã ſophię. meliore gradu ſtant munera dítís.
Nil mores colimus ſanctos: vírtutís amator
Nullus adeſt: animos confundit copía rerum.
puer. xxviii. Hic ſapiens ſolus: iuris conſultus: & auctor:
Horatius. ii. ſ Díues in exhauſta nũmos quí poſſídet arca
Curía ſola patet dití/prudenſq; ſenatus:
Ouidius. i. fa Solus habet laudes. conquírit ſolus honores:
puer. xiiii. Solus amícítías: lícet has vírtute meretur
Iuuenalis. Nulla: ſed nũmís donantur prędmía tanta:
De cenſu ínprímís: de morĩbus vltíma ſemper
Quędſtío: quot paſcat nũmos: quot iugera campí?
Eccle. xiii. Quantũ quíſq; ſua nũmorum ſeruat in arca
Tantũ habet & fídeí. iuret lícet. & ſamothracum
Per veteres aras: contemnere fulmína pauper
Creditur: atq; deos/dís ígnoſcentíbus ipſís.
puer. xix. Quandoquídem tales ſanctíſſíma diuítíarũ
Maieſtas tollít títulos: & nomína confert:
Díuítíbus lepores: piſces: auíumq; ſapores
Atq; aprí clunes. & quícquíd dulce macellum:
Mittitur aſt vacuę ſemper ſtant paupís ędes.
Pſ. xxxvi. Ah veſana fames/& rerum díra lĩbído:
Quíd tamen hoc ꝓdeſt? quod deuorat oĩa auarus
Eccle. iiii. Semper habens: nihíl & ieiuno ſufficít orí?
Pſ. xxxviii. Nec modus aut requíes: nõ hũc cumulauit aceruũ.
Amos. ii.
puer. xi Is ſíbí. ſed lítes ſubítas poſt funera línquet.
Math. xix. Vtílís eſt nũmus multís: íngloríus illí
Marci. x. Quí neſcit ſeruare modum: legemq; modeſtam
Luce. xii. Quí níl pauperíbus doní elargítur amícís:
Thobie. iiii. Hunc deus omnípotens extremo fine relínquet:
Nec capíet vultu placído ſua vota preceſq;

De obsequio duoꝝ dñorum

Ille duos lepores venator captat in vno
Tempore: per syluas quos canis vnus agit
Qui cupit ardenter dominis seruire duobus:
Hic plusq̃ poterit: sepe agitare volet.

Seruire duobus.

Nemo p̃t duob⁹ dñis seruire: aut enī vnū odiet & alterū diliget aut vni adherebit & alterū cōtemnet. Nō potestis deo seruire & māmone. Qui ad vtrūq; festinat neutrū bene peragit. pluribus intentus minor est ad singula sensus Cor igredies duas vias nō habebit successus

Stultus & is. sūmo qui vult magnoq; tonanti:
Et mundo pariter querit seruire ꝓphano.
Nam veluti dominis qui seruire duobus
Raro fit: vt talis semper sit gratus vtriq;.

Math.vi.
Luce.xvi.
Eccle.iii.

glo.in l.fi.C. de assess. Qui captare duos lepores conatur/in vna
Hora: venator comitatus cum cane solo:
Vix sibi contingit leporem q̄ subleuet vnum.
Raro ferit metam: signataq̄ stigmata luto:
Qui pharetras multas tendit/variasq̄ balistas
xvi.q.i.presbiteros Quisq̄s multa suis humeris imponere rex
glo in c. accusatus de hereti.vi. Offitia: & solus vastos vult ferre labores:
Difficile est: semper licitū si seruet/honestū &:
Nunc huc/nunc illuc raptus/sine fine vagatur:
Nec pede sic stabili poterit constare/locoue.
Aequora nunc sulcat: trabibus nūc p̄ mare currit.
Iam terram ignotā quęrit/gentesq̄ pererrat.
c. diuers de cle.con. Raro diu perstat qui bina negotia gestat.
Ecclc. v. Qui facit vt placeat multis: hunc semper oportet
Quemlibet astute blandis palpare lacertis.
Si quid & aduersi contra se percipit: vsq̄
c.cū singula de p̄ben.li.vi. Perferat: offitiis queat vt seruire duobus.
Verba det ingenuo quę sint permixta lepore:
lxxxix.di.c.i Et quod sit placitū faciat semp q̄ loquatur:
Blandidulis cunctos verbis/manibusq̄ salutet.
Ecclc.i.& .ii/ Iacobi.i. Ceruicem domini succis: & pectus inungat
Illecebris: quo sit solita non maior in aula:
Et caueat ne quē turgenti concitet ira.
Hic quia p̄grauidā gestat cū pondere molem
c.quia in tātū de preben. Otia rara simul: mentis raramq̄ quietem:
Attamen offitii numerus pluralis/auentem
Efficit. vt lucri sudores perferat atri.
xxi.q.i.clericum. Sanctius & melius: domino seruire probato:
Ecclc.c.ix. Atq̄ vno: possis cui per benefacta placere:
Q̄ dño vsq̄ nouo famularier omnibus horis.

De nímía garrulítate.

Quí línguam frenat: rictus compeſcit & oris:
Mens angore huíus tríſtícíaq; vacat.
Quí loquítur temere cadit ín díſcrímína: ſícut
Quę pullos prodít murmure pica loquax.

Garrula lingua.

Oís natura beſtíarũ & volucrũ & ſerpẽtũ & cetero rũ domãtur & domita ſunt a natura hũana: línguã aũt nullus hoím domare p̃t Inq; etũ malũ plena veneno mortífero. ípſa maculat totũ corpus &c. Quí cuſtodít os ſuũ cuſtodít aĩaz ſuã: q; aũt íncõſíderat⁹ẽ ad loquẽdũ ſentíet mala.

Garrulus atq; loquax q; tempore blacterat omni
Ad nauẽ ís properet fatuam: conſcendat ín arcẽ.
Carbaſa ventus agít: fatui propate loquaces.
Sunt plures quorũ eſt ſumma oblectatío vítę:

pue. xiii. &. x
Ps. cxxxix.
Eccle. ix.
Iacobi. iii.

Ecclesiasti. v. Summus & affectus linguã exercere procacem.
Dum tangunt: quod nemo volet tetigisse: merẽtur
Inuidię telum: melius tacuisse profecto
Qui reticere potest cum magno forsan honore:
puer.xvii. Attamen eloquitur: nec vult compescere fauces:
Incurrit quandoq; grauis discrimina noxę:
digito ꝓpesce labellũ. Et casus miseros. melius strinxisse labellum.
Iuuenalis Respondet qui sponte sua: non ante rogatus.
Iob.xv. Se fatunm insulsum cunctis exponit: & offert/
puer.xviii. Obscenę pariter cõmissa pericula linguę.
Sunt fatui plures qui garrulitatis iniquę
Lętitiam capiunt: & linguę gaudia vana:
Qui tamen interdũ pęna plectuntur acerba.
Hiere.xviii. Multos lingua procax casus sufferre coegit
Osee.vii. Angustos: quid enim fallax delatio prodest?
Linguosus/sua cum phas est malefacta fatęri:
Atq; sacerdoti culpam proferri. silescit:
Nec verbũ ructare potest: dum prędmia cęli
Dantur: & examen miserum de crimine fertur.
Multi prudentes & sani forte fuissent:
Si se non proprię fędassent verbere linguę
Adsit in exemplum miseris/normamq; salubrẽ
Pica Pica loquax. pullos quę garrulitate frequenti
Prodit: & ad nidum nimio clamore susurrat.
Eccs̃.v. Pauca loqui: & castę seruare silentia linguę
puer.xxv. Tutius & melius. qui respondere laborat
Omnibus: incurrit damnũ quandoq; molestũ.
Sermo placet modicus: moderato tempore fusus.
Eccs̃.iii. Virtus clara quidẽ est tutũ seruare labellum.
Rite loqui fas est: quod bona lingua docet.

Inuenire rem alienam & non reddere
Inueniens aliquid proprios quod seruat in vsus
Istud & inuentum qui putat esse suum:
Tanquam iusta dei/sinat id retinere/voluntas
Hunc dęmon fatuum decipit atq; ligat.

Inuenir̃ et nō reddere

Si quid inueniſti & non reddidiſti rapuiſti: quantū potuiſti feciſti qa plus nō inueniſti &c. Vnꝰ quiſq; eī ſcire debet quod ſuū nō eſt: ad alium pertinere.

Feruor auaritię mea non sinit vsq; silere
Carmina: sed satyram tendere vbiq; meam.
Iccirco fatuos merito hic dicemus inertes.
Qui sua non solum: verum aliena tenent.

xiiii.q.v.si qd inuenisti

I.cū querebat C.vnde.vi.

l.cū querebat C.vnde vi

Inueníunt quidam theſauros:res alíenas:
Vſibus obſeruant hęcq; reperta ſuís:
Et tenebrís cęcís adeo ſua pectora fírmant:
Vt credant ſuperos hęc tríbuíſſe deos:
Non curant ad quem dominū res perdíta ſpectet:
Quod fortuna leuís obtulit:vſq; tenent.
Audí:quęm tanta trahit ímpietate cupído
Audí:nec renuas hęc documenta precor

Auguſtinus.

A caſu ſí res alíenas ínuenís:íllas
Eſſe tuas nunq̄ credas:alíena profecto
Sunt ea.quęſō tuos:ſí quos ín pectore ſenſus
Vſq; geras:cenſor conſule ſtulte tuos:

i.petri.iiii
Deutro.vii.

An bona que proprío non ſunt quęſíta labore:
Ríte tenere queas?ímpius error adeſt.
Inuenías alíquíd:quod nullo íure paraſtí:
Ad dominū debes míttere ſponte ſuum.

Ange.inſti. de re.diui.ifi

Sí non eſt notus/res ad quem perdíta ſpectat:
Neſcís & hęredes quos bona íura manent:
Inuentas debes mox res ín pauperís vſus
Vertere:mendicos híſq; íuuare víros.
In propríos vſus quí vertít res alienas:
Quodq; ſuum non eſt:conterít atq; rapít:
Hic acherontęis anímam demerget in vndís:
Excrutíans ſeſe perpetuaq; ſítí:
Theſaurí raptor parū a prędone doloſo

xxxii.diſ.

Díſtat:res raptas prauus vterq; premít.

erubeſcant Hiere.xvii.

En deus omnípotens:teq; extra/atq; in cute noſcít

Pſ.vii.

Actus deínde tuos:noſcít & íngenium:

In regula pec catu li.vi.

Inuenies/ſí quod ſacra íura tenere vetabunt:
Redde:nec ínuentís pollue corda malís.

De eo q in alios aiaduertit/& met peccat.

Quisquis iter planũ poterit transire viator:
Quod monstrat posita dextera fixa via:
Attamen in cęno: atq; situ: crassaq; palude
Ambulat: is sensu/seu ratione caret.

Medice cura teip sum.

Bene docendo & male viuẽdo deũ instruis quõ te cõ demnare debeat
Qui vidit vtilius & facit deteriora
Absit ei radiꝰ lucis sine mora. Extersis oculis aliorũ dãna videmꝰ
Ad discernendũ ppria sensus hẽt

Peruolat ad nostros/censorum turba/phaselos
Qui procul aduertunt alienę crimina frontis.
Castigant facinus: quod nec cõmittere abhorrẽt:
Et proprias vitii sordes/sceleriscq; patrati

xl. dis. c. i. iusti q cum co. ceterũ.
glo. i c. ea que de sta. regu.

iii.q.vii. iudi cet &c. in gra uibus.

Abſcondunt maculas: alios culpare parati:
Omnia facta hominū temere in conuitia vertunt
Ridiculū naſum tollunt grandeſq; cachynnos.
Nec tamen aduertunt q̄ ſautia membra malorum
Geſtent: & morbos vitioſo in pectore natos.
Sępe manus fixa in directo tramite campi
Monſtrat iter rectū: per quod non ambulat ipſa.

iii.q.vii. tria.

Sic faciunt tales/hominū delicta notantes:
Nec ꝑ priū cenſent facinus: vitamq; pudendam

Math.vii.
Luce.vi.

Quiq; volunt oculo de fratris ſumere ſpinam:

Iuuenalis.

Inſpiciant ſe ferre trabem: ponduſq; moleſtū.
Multi ſe Curios ſimulant: duroſq; Catones:
Fabritioſq; probos: ſimulant ſanctoſq; Metellos:

Ffaye.ix.

Multi Socraticam tentant oſtendere frontem: &

Iuuenalis.

Grande ſupercilium: quorū tamen impia vita eſt.
Et quorū tacita ſudant pręcordia noxa.

Cicero

Hinc Ciceronis adeſt ſententia clara diſerti
Qua docet: vt nullus peccata aliena fatiget:
Hic niſi ſit vacuus vitiis/& criminis expers.

Luce.nii.

Multa tibi poſſem dare nunc prouerbia patrū.

xxvi.diſ.vna tantum.

Nam veluti medicus qui alios ſanare medelis
Molitur: nec ſe poterit ſanare medendo
Sic agit ille quidem: qui alienos carpere mores

i.q.i.multi

Gliſcit: & inpropriis delictis turpiter hęret.
Sunt plures: aliis bene conſultare ſciunt qui:

xliii.diſ.ſit rector.

At ſibimet nequeunt licitum ſuadere & honeſtum
Vos quoq; preſbyteri: populo qui concionatis
Iuſſa dei: fideiq; ſimul pręcepta ſacratę:

xxv.diſ.ꝑmū xlvi.diſ.i. neceſſe

Quando alios homines verbis culpatis & ore:
Vita ſit inmunis veſtra/& ſine ſorde probata.

De contione ſapientię.

Quem ſacra delectat diuũ ſapientia: quiq;
Pectore flagranti dogmata ſancta colit:
Hic cunctis pręſtat: claroſq; meretur honores:
In cęlo datur & digna corona ſibi.

Sapientie p̃cepta

Vſq; quo paruuli diligitis infantiã & ſtulti ea q̃ ſibi ſũt noxia cupiẽt: & inprudẽtes odibũt ſcientiã: conuertimini ad correctionẽ meam. Diſcite & o miſeri cauſas cognoſcite reruꝫ: Quid ſumus aut q̧d nã victuri gignimur ordo Quis datus ã metę q̃ mollis fluxus: & vnde.

Clamat voce graui populo ſapientia cuncto:
O genus humanũ ad noſtrã concęde cathedrã.
Diſcite quid recti doceant mea verba/boniq;:
Diſcite mortales caſtę monumẽta Mineruę e.i.

Prouer.i.
Perſi⁹.iii.ſat.

Et ſacrę pariter ſua dogmata diſcite linguę
Stultitiam craſſam tota deponite mente:
pūer.xiii. Quęrite doctrinam/ qua conſtat vita/ſaluſq;.
Quęrite quę bona ſunt: funeſta pecunia nuſq̄
Allíciat veſtros animos ad crímina ſpurca.
Plaut⁹ in am phitri. Sardonychē fuluū ſuperat ſapientia/& aurū:
Argentūq; ſímul/gēmas/nitídoſq; berillos:
Non Adamas melior: non eſt Magneſia cautes.
Eſt maior toto ſapientía ꝓuída mūdo.
Quícquid & optarí poterit: non pręſtat aceruū.
Aequalem ſophíę: cunctis pręſtantíor ípſa eſt.
Eccle. xxxvii Nil habet ęquíualens: ſímilís nec gloría fulget.
Conſiliís princeps toto domínatur ín orbe.
Temperat hęc vrbes: populos: magnūq; ſenatū:
Corporís hęc prębet víres: & corda políta.
Clamitat ad cunctos ſapientía. voce tubalí:
puer.viii. Me duce ſceptra tenent reges/rutílaſq; coronas:
Hís mores legeſq; dedí de pectore ſacro:
Me duce príncípíbus regna obſeruantur auíta:
Eccle.xxi. Ac per me gentes: ſíncera lege reguntur:
Quę mala ſtulticíę fugíunt: cęcoſq; furores.
Qui me ríte colít: quí me veneratur: amatq;:
Hunc veneror: mítiſq; ſequor/cū laude perhennī:
In me díuítíę ſacrę: theſaurus & íngens:
puer.iii. Et bona fœlícís conſiſtunt prędmía vítę.
Me deus ęternus díuíno numíne obumbrat:
Nataq; de cerebro: ſum magnū & ſparſa ꝓ orbē.
Cęleſtís per me maieſtas cuncta parauít:
Et ſine me níhil/eſt ín celo/atq; orbe creatum.
puer.i. Inſipiens ígitur quí non mea dogmata tractet.

Iactatio & confidentia fortunę

Se fortunatū/fœlicem/seqꝫ beatum
Qui putat: & sorti nimiū confidit iniquę:
Laudat & extollit fortunam: sentiet olim
Cum minime retur: tectum crepitare domūqꝫ

Fortune vanitas.

Successus hūanę ꝓsperitatis verus indiciū ęternę dānationis est. De ꝓpriato peccato noli eē sine metu neqꝫ adiicias peccatū supꝑ peccatū Misericordia enī & ira ab illo cito ꝓximant. & ī peccatores respicit ira illiꝰ. Lento eī gradu ad vīdictā suī/diuina procedit ira: tarditatēqꝫ supplicii/grauitate cōpensat

Hic quoqꝫ dignus erit nostra rate/siue lybutno
Prouehī: & insipidum stultus adire chorum:
Qui iactabundus fortunā semꝑ in omni
Arridere sibi reputat: atqꝫ cupit.

Augustinus. puer. xxviii. Eccl. v. Valeriꝰ li. i.

Et iactat q̄ se gremio fortuna benigno
Respitiat: sint & p̄spera cuncta sibi:
Esaię.lxv. O fatue: enormis quę te vesania torquet?
Quorsum/te rerum fata caduca trahunt?
Cur nimium subitis audes confidere rebus?
Cū bona fortunę non stabilita: ruunt:
Incassum iactas sanę ludibria sortis:
Fœlix qui se non implicat hisce bonis.
Augustinus. Iactas diuitias: iactas q̄ copia rerum
Te beat: inq̄ manus p̄spera multa fluunt.
Iactas successus faustos/& sortis aceruos:
Cum finem incertū sors tamen omnis habet.
Seneca i bcu le furenti. Pęstifero multos fallit sors nubila vultu:
Instabilumq̄ trahit/nō bene fida rotam:
Stultus quem passim rex̄ successus inescat:
Confidit rebus qui bene fortuitis:
Dęmonis horrendi. mihi credite: filius hic est:
Posthabitis superis: qui bona vana colit.
Quem stygius Pluto conatur fallere: rerum
Prouer. xxi. Huic cumulū pręstat diuitiasq̄ malas:
Quę damnant hominē sitibundū in gurgite fusco
Luce.v. In quo ranarum pessima turba fuit:
Stultus qui iactat fortunę commoda: certus
Prouer.i. In quibus/& stabilis non solet esse gradus.
Fortunam patienter habe: nec p̄spera iactes
Fata: hodie dives: cras quoq̄ pauper eris:
Iuuenalis Non in fortunę manibus fœlitia rerum
Munera dependens: sed deus illa tenet:
Et mutat quodcunq̄ volet: tu stulte profanam
Ne sortem extollas: nunq̄ ea firma manet.

De nimia curiositate mortalium.

Qui curas hominũ cunctorum ferre laborat:
Nec proprios fructus: nec sua damna videt.
Is quoq; sit patiens: & discat ferre dolores
Si premitur mundi mole/ruatq;/graui.

Cura iuti lis.

O curas hoim: o quantũ est i reb⁹ inane. Aliena curas ea q̃ad te nõ attinẽt. Noli pl⁹ sapere q̃ oporteat. Alciora te ne q̃sieris: & fortiora te ne scrutatus fueris. sed q̃ p̃cepit tibi de⁹ illa cogita: & in plurib⁹ opibus ei⁹ ne fueris curiosus Non est enĩ tibi necessariũ ea q̃ abscõdita sunt videre oculis tuis &c.

Qui plus ferre cupit: propriis portare lacertis
Q̃z valet: hic fatuus sua sponte pericla subibit.
Imprudens etenim quisquis ceruice parata
Vult molem sufferre grauẽ: & iuga tristia solus.

de renun. c. i.
in prin. li. vi.
Persius. i.
Teren.
Ad roma. xii

Cum sit opus multis talem portare laborem.
prouer.xx. Qui dorso imponit spatiosi pondera cœli:
Eccl.i.& xiii. Et capit id quod ferre nequit: velociter iste
Corruit: & cepti hunc tandē imprudētia mordet.
Iuuenalis Historię nobis recinunt exempla: ꝙ ille
Alexander Magnus Alexander toto sudasset in orbe.
Europę atq; Asię fines: non deniq; mundus
Suffecere sibi: tanq̄ pro corpore paruo
Non satis ista foret tellus quam iure teneret.
Attamen exigua tandem compostus in vrna:
Sarcophago cōtentus erat paruoq; sepulchro.
Eccle.vii. Mors horrenda docet: quo quis cōtentus abire
Debeat: & qualem sectentur corpora finem.
Diogenes Cynicus ille/fuit grecis plus diues in oris
Horatius Cognitus: & sophię celebris prceptor & auctor:
Non ędes magnas: non hic sublimia tecta
Quesiit: at vacuo speculatus vase: forato &:
Astrorum motus: curauit secula nusq̄.
Magna quies istunc atq; ocia blanda manebunt
Qui forti curas abigit de pectore vanas:
Haud onus imponit dorso quod ferre recusat.
Iuuenalis Maxima qui tentat: voto qui concipit alta:
Pondus & aggreditur rerū: tolerare laboret
Grandia: quę mordax imponit cura lacertis.
Prouer. xvii. Quid iuuat ingentē manibus ꝙ vincimus orbem?
Sapien.v. Angorē frustra patimur: curaq; modestas?
Math.xvii. Si tandem hanc animā/stygias mittemus in oras?
Qui curat quid mundus agat: quo cesar in orbe
Martem agitet: nunq̄ tranquilla viuit in hora.
Sapien.viii. Stultus & is: curans ꝙ nec mutare valebit.

Mutuum accípere.

Naud facile emergit q ſemper mutua ſumit:
Nam lupus/eſt meſę tempora nulla vorax.
Calcitra t hunc uſinus plantis quundoq; recuruis
Sera q; mortiferi damna doloris agit.

Mutuuz accípere.

A nullo accipiẽs mutuum. Qui enim mutuum recipit ſeruus eſt feneratoris. Mutuabit̃ peccator & nõ ſoluet: iuſtus autẽ miſeretur & retribuet. Omĩa tempus habẽt & ſuis ſpaciis tranſeunt

Multiplicata ſuis manibus qui mutua ſumit
Era: hic verſuram ſoluere ſtultus habet.
Profuerit q; parum q metam & tempora tarda:
Soluẽdi ſtatuit: mox q a tẽpus abit.

Deutro. xv.
Prouer. xxii.
Ps. xxxvi.
Eccl̃. iii.

Pſ.lxxi. puer. xxviii. Lucę.vi.

Expoliant vſura vorax & fœnora multos
Cenſibus: íngratam pauperiemq; creant.
Sępe etiã nudos homines facít es alíenum.
Mutua pauperibus exítioſa nocent:
Schemate quíd tamen hoc p̃ſcríptę pagína legís:
Aut Satyrę excurſus: ſignificare velint:
Accípe: nam fatuos vítiorum ſemíta tríta
Quos trahít: & ſcelerum quos malus error hẽt.
Deuoto: quí peccant: vetítę quoq; mutua ſumunt
Legis: & ímpuro fœnora corde fouent.
Peccatí cumulum faciũt: atq; aggere magno
Eccs. vii. &. 8 Conſtítuunt molem: ponderibuſq; grauant.
Imponũt humeris ſtrictum cum mole capíſtrum:
Pondere ſuſcepto cunctaq; membra tremũt:
Non vt peccatũ cumules. tíbí tempora donat
Eccle. xii. xxiii. q. iiii. Hęc deus: emendes ſed malefacta petít:
Víndícat ínterdũ mortales verbere díro:
Nabuchodonoſor Víſitat & lento crímína ſępe pede:
Sodoma Gene. xviii. Adſít ín exemplum Sodomorum tarda ruína:
Qua cecídít íuuenís: decrepituſq; ſenex:
iiii. Re. xvi. Et Solymę prębent nobís exempla vetuſtę:
Thobie. xii. Micheę. iiii. Propter peccatũ quę cecídere malum.
Exodi. iii. Nílícolas ítídem plagís ſubitíſq; ruínís
Ob ſcelerũ molem tríuerat ípſe deus.
Et plagís variís recutítę ſemína mentís
Iohelis. iii. Amos. ix. Affecít: quamuis gens benedícta foret.
Eſaię. i. Mutua quí ſumít nequeat quę ſoluere: ſtultus.
puer. xxii. Thobię. xiii. Nam metam poſítam nõ lupus ípſe vorat.
Síc deus omnípotens tríbuit tíbí tempora vítę.
Ezech. xviii. Non vt peccatũ: ſed bona perfítías.

De inutilibus votis & petitionibus.

Qui superos passis manibus / votisq; precatur:
Nec tamen ex iusto pectore vota fluunt:
Quod petit a superis votũ non percipit illud:
Materiam risus deinde aliquando dabit.

Quid orandum.

Ante orationẽ p̄ para aĩam tuam. orationes eni iustorum exaudiet dominus Melior est finis or̄onis q̄ prĩcipiũ Orandũ ẽ vt sit mens sana in corpore sano. Superosq; p̄cetur & oret Vt redeat miseris abeat fortuna sup̄bis. Scimus aũt quoniaꝫ peccatores deꝰ ñ exaudit.

Carpimus hac Satyra optatꝰ quoq; / & ĩp̄ba vota
Quę temere a superis nulla ratione precamur.
Voto / homo sępe petit. quę non intelligit ipse.
Sed quę tristia sint discrimina forte datura.

Eccle. xviii.
puer. xv.
Eccs̄. vii.
Lucę. xx. ĩsi.
Ioh. ix.

Midas Rex phrygum. Adſit in exemplũ Midas rex: ſupplice voto
Ouidius. metha. xi. Qui temere optabat q̃ quicquid tangeret aurũ
Perſius. i. ſa. Eſſet: & hinc ſtolidę damnoſa optatio mentis
Huic fuit ad pęnam. nam panis verſus in aurum
Atq; merũ fuerat: ſic voti damna luebat:
Auriculas aſini fatua vt ceruice referret.
Prouer. xvii. Multi diuitias optant/cenſuſq; ſuperbos:
Et manibus quatiunt: Iouis atq; impellere tentant
Aures: nũmorũ vt magnum concędat aceruũ.
Sapien. viii. O male vouentes: funeſta pecunia multos
Ad miſeros caſus: & triſtia fata retruſit.
Lycinus Crassus Croesus Quid lycini proſunt ędes: quid iugera campi?
Quid craſſi cenſus? quid Crœſi maxima gaza?
Non fauſtum nacti finem: non funera recta.
Iuuenalis Poſcit opem neruis quidam/longãq; ſenectam:
Poſcit & in longis opulentus viuere ſęclis:
Quem tamen aſſiduę crapulę/tucetaq; craſſa
Debilitant: neruoſq; terit laſciua voluptas.
Adhebre. 8. Prouer. xvii. In pœnam multis fuit olim annoſa ſenectus
In qua ſollicito ſudamus ſępe dolore.
Peleus Nestor Laertes Peleus: & Neſtor viuax: Itacuſq; Laertes:
Horati⁹ i arte Queſti ſunt ſeram nimiũ tardamq; ſenectam.
Accedunt ſenibus quandoq; incõmoda multa.
Sapientie. v. Ecclę. xi. Tum trahit ad votũ quoſdam mundana poteſtas
Exitiũq; quę ſępe parit/mœſtamq; ruinam.
Exoptant alii formoſos corporis artus:
Atq; animę iccirco perdunt plęrumq; ſalutem.
Optandum eſt/vt ſit mens ſana in corpore ſano
Iuuenalis Et bona fama: fides: & morum vita bonorum:
Et ſedeat virtus in caſto pectore fulgens.

De inutili studio.

Qui studium exercet vanum: sterilemq; palęstrã:
Et frustra studii tempora cœpta terit:
Ad partes satyrę veniat/stultasq; cohortes:
Vt videat quid sit perdidicisse nihil.

Inutile studium.

In puericia requi rẽtes modos mu sicos: & narrãtes carmia scriptura rũ i generatiõib⁹ gẽtis suę gloriam adepti sunt &c. Ociũ sine litteris mors ẽ. & viui ho minis sepultura. Etenĩ cũ deberetis mgrĩ eẽ ꝓpter tps: rursũ indige tis vt doceamĩ q̃ sint elemẽta exor dii sermonũ dei.

Nunc supereſt satyrę: fatuos vectare studentes: Eccle.xliiii.
Qui cappas humeris portant/longosq; cucullos: Ad hebre.v.
Vnde trahunt post se capparũ in puluere caudas: ii.ad thimo.3
Et se scire putant/quod non didicere studendo.

Eccle.xxv. Dum ſtudiis teneros deberent tradere mores:
In plateis potius ludibria vana ſequuntur.
Nil ſtudii fructus curat male ſana iuuentus:
xvi.q.i.ſic viue Cogitat haud artes magna ratione repertas:
Sed potius fatui ſtudio laqueantur inerti:
Vnde nihil morũ: nihil & virtutis habebunt.
At ſophia eſt veterũ/ magno ſudore paranda:
Seneca epiſtola.xviii. c niſi cũ pridẽ de renun. Ocia nil poſſunt pręſtare ignaua ſtudenti:
Hinc magis admiror: ꝙ multi errote profano
Nil niſi nunc manibus triuialia grãmata voluunt.
Grãmatices Priſcę ſincera volumina ſpernit:
Cuius Alexander gallus pręcordia turbat.
xxxvii. diſ. nonne Hic logicę nodos ſoluit ſermone rotato:
Et ſylogiſmorũ cum garrulitate moleſta
Currere nunc Sortẽ clamat: nunc ſtare Platonem.
Blacterat: & neſcit verbis imponere finem:
Eccle.xvi. Ars logicę/falſo nodos/& retia cauta
Nectit: & explicitũ/tenebras deducit in atras.
xxxvii.diſt. legimus Noctes atq; dies ranarum murmura rauca
Effundunt logicę verboſaq; dogmata clamant.
Talibus illecebris violatur prima iuuentus.
Vtile nil quęrens: nil delectabile guſtans.
Eccle.viii. Hic volat ad Wiẽnã: tenet hunc Erfordia magna
Hunc Baſilea fouet. Lyps iſtum Barbara tellus:
Hic mare ſulcauit: gentes hic vidit Iberas:
Vidit & hic gallos: & magnę męnia Romę.
xii.q.ii.gloria epi glo.in c.cũ ex litteris de in. inte.reſti. puer.xiii. Ad patrios tandem redeunt ſine laude penates:
Et ſine doctrina: cappas ceruice ſuperbas
Geſtant: pro ſtulto quę reſpondere ſtudente.
Poſſint: incaſſum tractarunt tempora prima.

Temere loquentes contra deum.

Si deus annueret precibus/nostrisq; petitis
Semper: & ad votum cōcęderet omnia: plures
In lachrymas fluerent męstas: fletusq; molestos:
Stultitięq; suę captarent pręmia iusta.

Corriperē facta dei.

Supuacuis laborat impendiis q̄ solē certat facib⁹ adiuuare quoniā diuinę gratię plenitudo adiectiōe humana nō indiget: nec vlla req̄rit cōmendatiōis augmenta. sic q̄ mel multū comedit nō ē ei bonū. Sic qui scrutator est maiestatis opprimetur agloria.

Vanā operā impendit: fatuos stultosq; labores
Qui solis radios igne iuuare putat:
Et face succensa: se credit lampada phœbi
Augere: vt plenū plenius efficiat.

vi.q.i.si omia
Eccle.iii.
Prouer.xxv.

Stultior ille tamen: superi qui facta tonantis
Atq; voluntatē corripit æthream:
Hic superat stultos omnes: vesanior hisq; est:
Eumenides quoq; pectora surda premūt.
Ad Roma.x. Nanq; dei nostri tanta est sapientia/ virtus/
Iustitia/ingeniū/gloria/fama/decus:
Isaię.xl. Consiliū tantū/maiestas: tanta potestas:
Non egeat nostro vt sceptriger auxilio.
Prouidus & sapiens adeo est/qui cuncta creauit:
Qui mare: qui terrā: stelliferūq; polum:
Vt sua nec minui poterit diuina voluntas:
Ne ue; hominū augeri/possit ab ore magis.
Omnia dispensans moderatur: & omnia noscit:
xxxii.dis.eru bescant. Cordaq; scrutatur: hunc latet atq; nihil.
Omnia disponit sollerter: legeq; certa
Singula constituit: pręterit huncq; nihil.
Seu deus ergo tonat: niuibus seu spargit harenā:
Seu vibret forti fulmina dira manu:
Seu ros æthereū mittit: siue astra serena:
Effundit: nimbos seu deus horrisonos:
Sapientię.i. Non homini fas est diuina lacescere iura:
Iactare & contra verba maligna deum.
Pš.ciii. Sapientie.xi &.xii. Eccle.xxiii. Omnia disposuit sapienter/maximus hic quem
Corripis incassum/stulte ꝓterue/deum:
Vindictam queris scelerum: pęnamq; malorum:
Cum temere irrumpis: visq; docere deum.
Murmura non fas est: crepitantia verba: susurros
Aduersus summū pręcipitare deum.
Nūeri.xiiii. Ioſuę.ix. i.corinth.x. Israhel interiit totiens sic murmure turba:
Stultoq; hoc cecidit pars quoq; magna modo

Qui alios iudicat.

Se iustum quicūq; putat: vitaq; probatum
Iudicat atq; alios homines/censetq; nocentes:
Nec contemplatur semet: capit ille ruinam:
Sit licet in casu: cunctos notat ipse caedntes.

Judicaꝝ alios.

Nolite iudicare· vt nō iudicabimī nolite cōdemna/re & nō condemnabimini: qd aūt vides festucaz in ocl'o fratris tui & trabem in oculis tuis ñ vides? Tollere festucā q̄ vis de fratris ocello. Que tua conturbat lumina tolle trabē. Iudicet ille de alterius errore q̄ nō hz in seipso quod cōdemnet

Stultitię vitio metuenda pericula multi
Incurrunt: mortis exitiūq; graue:
Quos spes vana trahit vitę: faustęq; salutis
Prosperitas: quę mox fluminis instar abit.

Math.vii.
Luce.vi.
glo.i.c.ea que de sta.reg.iii.
q.vii.iudicet.

prouer.xxiiii & .xxvi. Se putat esse bonũ/ se iustũ: seqꝫ potentẽ:
Magnanimũ/ & nullum posse subire malum
Non metuit mortẽ: quoniã spe ductus inani:
Eccẽ.v. Floccifacit post se quicquid in orbe manet.
Quicquid delirant alii: mox carpit iniquo
Horatius i ep Dente Theonino: nec sua facta videt.
Sed fatuus quiuis spem pectore seruat inerti:
Qua sperat sese viuere posse diu.
Math.vii. Ad Roma.ii. Si videt alterius mortẽ vitęqꝫ ruinam
Affore: non meminit se prope posse mori.
Eccle.xi. Mox causam fingit: citius cur raptus: aitqꝫ
Non alias validus/ nec bene sanus erat.
Eccl'.xxxviii. Quin tristis: nigro & suffusus sanguine: plenus
Et scelere atqꝫ dolis: improbulusqꝫ fuit.
Propterea omnipotens excelsi rector olympi
Fecerat hunc subita morte perire virum.
Post mortem fatuus sceleratus/ iudicat illum:
Forsitan æthereí quem fouet aula poli.
Sapientie.iii Inter cœlestes sua qui solatia ciues:
Nectare & ambrosia fors bene pastus habet.
Eccle.xxi. Iudicat alterius mortem: qui compede strictus
Est scelerum: & vitiis membra ligata tenet:
Eccs̃.vii. Nec metuit pœnã: neqꝫ mortis tempora: quę mox
Obseruans lachesis: stamina fessa secat.
Seneca Apoca.xviii. Terminus incertus loeti est: incerta diesqꝫ: &
Hora: volant tacito tristia fata pede.
Vir bonus & iustus: falso quandoqꝫ putatur
Esse malus: nosci pectora sola deus.
iii.q.vii. iudicet. Iudicat alterius vitam quicunqꝫ probatum:
Sincerum/ & iustum condecet esse virum.

De pluralitate beneficiorum.

Quisquis cupit possidere plura benefitia:
Multa solus obtinere possit ac offitia:
Plus imponit hic asello q̃ portare poterit:
Mortem saccorum misello multitudo parturit

Bñfitõz pluralitas:

Ambicio quorũdam in tantũ processit. vt nõ duas vl̃ tres sed plures ecclesias habere studeãt cũ vix vni possint debitam ꝓuisionẽ impẽdere/cũ tñ multitudo p̄bendarũ canonibus sit inimica & valde iniustũ & iniquum est vt multi esuriãt forte meliores et vn9 ebrius forte null9 in verbo/& pessim9 in exẽplo habundet.

Sunt: quibus est animus benefitia plura tenere
Et sacrum manibus contaminare bonum:
Nec satis illa valent vigili curare labore:
Susceptũ nec onus p̄ficere arte queunt.

de p̄ben. quia in tantũ. & c. de multa. De cle. ñ res. quia nõnulli 1. ad cor. xi.

f. 1

Eccl.xxxiiii. Qui saccos asino plures imponere tentat:
Morte fatigatum destruit ille pecus.
Et quem sola quidem posset prębenda fouere:
Illius ad vitam quę satis vsq; foret:
Hunc sed amor nummi funesta pecunia: cogit.
Absq; modo & numero congerere vlterius.
c.auaricię. de preben. Qui cupit assiduo beneficia plura tenere:
Copia nec rerum quem satiare potest:
xlvii.di.sicut Vsq; adeo cęcatus erit: pressusq; tenebris:
Nesciat vt curas cōnumerare suas:
Hunc nocturna quies nunq̄ solabitur vlla:
Semper hiat: nullo limite vita iacet.
Saccum hic circumfert in quo non fundus habetur
Sed ieiuna fames: atq; cupido vorax.
At magis indignum est asini/indocti/imq; periti
Q̄z magis hęc faciunt: cuncta tenere volunt:
Ecclesieq; bonis nulla virtute fruuntur:
xvi.q.1.c.vlt. Atq; deum vana religione colunt.
xxiii.q.viii. conuenior. Hec bona pauperibus largiri cœlica debent:
Vsibus at prauis sic cumulata ruunt.
Dicite pontifices quid vos beneficia multa
Confertis stultis? qui ratione carent?
An quia iumentisq; asinisq; imponere phas est
Cunctorum vt saccos atq; onera vsq; ferant?
Quin etiam peius: contenti munere nullo
Conducunt census: mutua lucra locant:
Actaū.viii. i.q.i. petrus. et.c.quistudz iiii.Regū.v. Hos nec apud satis est Hiesy cū symone tutus:
Mangones licitant: vendita rursus emunt
Plures quisq; igitur prebendas possidet: ille.
Extremā expectet cum Ioue tartareo.

De eo qui exceptões querit ad emendandũ se

Qui cantum coruí/cras cras imitatur: & vsq;
Cras canit: haud animo fata caduca notans:
Semper aget fatuum: nam confidentia stulta hęc
Dicitur: illusit spes ea sępe suos.

Differẽs benefacere.

Non tardes conuerti ad dominũ et ne differas de die in diem Subito enim veniet ira illius: & in tẽpore vĩdicte disperdẽte. Hodie est et cras morieť. fenũ quod hodie est cras in clybanum mitteť. Hodie si vocẽ eius audieritis nolite obturare corda vestra.

Cui deus omnipotens de cœlo numina mittit:
Illius & mentem lustrat: quo certius inde
Omne nefas purget: vite & delicta pactę
Emendet scelerumq; graues eliminet actus:

Eccles. v.
Ps. xciiii.
Ad hebre. iii
Luce. xii.

Sit licet hic positus vitiorum in flumine magno:
Sentiat & molem: qua mens agitat iniquam.
Et spatiũ vitę quo recte viuere posset:
Groccitat attamen hic coruí de more canendo
Cras cras: in melius vitam mutabímus: aut cras.
Eccles.v. Hinc stolidũ/insanum/& stultũ dicímus omnem:
Qui se victurũ cras asserit: atq; fatetur:
Cum tamẽ in foribus mors assídet omnibus horis
puer.xxvii. Sera nimis vita est que ferẽ crastina: quí scis
Ouidius. An te fata sinant tam longo viuere cursu?
Cras minus aptus erís: hodie bene viuere debes:
Esaię.lvi. Et purgare caput: quod cum sudore grauatum
Pondera peccatí gestat: curasq; minaces.
Ad mala veloci volítamus cum pede semper:
Atq; hodie facimus ea: nec differre putamus
Iacobi.iiii. Longius: ad q; nephas prędens nos mãcipat hora:
Et festínamus semper ceruice parata:
Illa tamen nobis possunt que ferre salutem
Spernímus: insanos sic nos dementia turbat.
Sí forte immineat scelerum confessío nobis:
Díffugímus: rauci repetentes murmura coruí.
Et duo cras: aut plus/fatuo ructamus ab ore
Eccles.x. Implacata tamen: sí mors irrepserít: vt te
Math.vi. Auferat: atq; aĩam sub tartara nigra remittat:
Luce.xii. Tunc velles feciſſe bonum: potuisse nequibis:
Tunc tua sera nimis vox & querimonia: cras cras.
Esaię.xxii. Stulte quíd exigui te temporis oro voluptas
i.corinth.xv. Detinet? illa ruunt: & fluminis instar abibunt.
Prouer.iii. Incipe cœlestes hodie perquirere sedes:
Crastina prędpitet ne te cunctatio vana.

De custodia mulierum.

Custodit pulices fatuus sub sole calenti:
In puteum vndantem & flumine portat aquã.
Qui gerit vxoris curam metuitq; pudoris
Quę sibi ni custos fuerit custodia vana est.

Obser uare mulieres.

Si spũs zelotypie concitauerit virũ cõtra vxorẽ que nihil polluta est vel falsa suspitione appetit relinquat de facti huius iudicium.

Ille lauat laterez qui custodit mulierẽ. facilius ẽ ardenti sub sole obseruare pulicesq; inuitã custodire mulierem.

Adde serã cohibe. sed quis custo diet ipsos. Custodes cauta ẽ ab illis incipit vxor.

Sultior/atq; magis furioso insanus Horeste est:
Spiritus & vexat hunc male zelotypus:
Qui gerit vxoris curam: & custodiam inanem
Noctes atq; dies: sollicitusq; tremit:

Iuuenalis vi. sati.

Eccle. vii.
Numeri. v.

Ecclē.xix. Angorem frustra tolleras: frustraq; labores
Suscipis: incassum te tua cura necat.

Iuuenalis puer.xxx. Pone seras: cohibe gressus mulieris: & omnes
Saltus: & vigil hic latret vbiq; canis:
Conseret & fortis precluſas pessulus ędes:
Custodes habeat & domos alta suos:
Quis tamen interea semper custodiet ipsos
Custodes: vxor si volet esse procax?

Eccleſi. xxv. Fœmina producit quam natura pudicam:
Raro fit/vt seruet vincula casta thori.

Prouer.xii. Fœmina sed quę vult tenerum seruare pudorem:
Et thalami pignus coniugiiq; fidem:
Vinciri debet nulla conpagine ferri:
Nec structura grauis hostia casta premat.

Danae. Ouidius.4. metha. Non turris/Danaes potuit seruare pudorem:
Amisit stupro dona pudicitię.
Iupiter auricomū flagrans conuersus in imbrem
Virginis in gremium fluxit: adulter erat.

Penelope. Homerus in odissea. Ouidius in epist. heroi. Libera Penelope fuerat per tempora multa/
Absenti retinens membra pudica viro.
Circa illam quāuis volitaret turba procorum:
Infracto mansit sed tamen illa thoro.
In vetitum plerumq; nefas custodia pellit
Vxores: vetiti damna pudoris olent.

Ecclesi.xxvi. Seneca in declama. Fœmina iucundos mores vitamq; probatam
Induat: vt famam comparet inde sibi.
Et cetus hominum fugiat: vetulasq; procaces
Et fugiat vafri murmura blanda proci.

Helena Ouidius in epist. heroi. Si non legisset Helene rescripta dolosq;
Idęi Paridis: non male rapta foret

De adulterio.

Est fatuus qui scit vigilanti stertere naso:
Et faciem digitis contegere vsq; suis.
Vxoremq; suam subigi permittit: & audit
Illecebras: ridet subdola catta iocos.

Lēocinij fatuitas

Patronus ē turpitudinis qui crimē cęlat vxoris. Qui patitur vxorē suā delinq̄re/ matrimoniūq; suū contēnit: quiq; cōtaminationē nō indignat̄ pęna adulterii cōfligit̄: doctus spectare lacunar: doctus & ad calicē vigilāti stertęre naso.

Res miseranda quidē/ & censura digna Cathonis.
Qꝫ vult coniugii nemo tenere fidem:
Nullus adulterii legem/ aut pia iura veret̄:
Iulia lex dormit: pœna vetusta silet.

Sene. de ita.
Valeri. li. 4.
Prouer. xxii.
Iacobi. i.
Eccle. xxx.

Non mulier nec vir ſacrati fœdera fulcri
Conſeruare ſolent: mœchus vbiq; iacet:
Iuuenalis vi. ſati. Multis digna quidem res & laudanda videt
Alterius lectum concutere/atq; thorum.
Leuiti. xx. Deutro. xxii. Nec pudor vllus adeſt: nemo enſē/aut ſaxa veret:
Iudítium parcit: pena remiſſa iacet
ff. ad. l. iul. de adul. Heu vetus in mœchos tua lex tua Iulía dormit:
Ceſar: ab Elyſiis fontibus oro veni:
Turpius idq; magis: ſunt qui ſpectare lacunar
Iuuenalis Docti: vt per thalamum cautus adulter eat.
Apponunt dygitos oculis vigilantibus: atq;
Permittunt ſubigi pignora chara thori.
c. quemadmodū de iu. iu. Vxoris ne ſcelus audes ſpectare pudendum:
Prouer. xviii Cognita nec culpas probra? marite taces?
Atteus Seneca i thy Expulit a regno fratrem Pelopeius Atreus:
ff. de adul. l. ſtupor. Eœdaſſet proprii q; ſibi iura thori:
Atq; duos natos mactauit funere mœſto:
Quo luerant mœchi crimina fœda patris.
Lucretia xxxii. q. v. In cretia. Ingens clamor erat quando Lucretia paſſa eſt
Stuprum: a laſciuo contaminata viro.
Tarquinius expulſus Collatinus enim coniunx rumore leuato
Tarpeia regem pellit ab vrbe malum.
Clodius Clodius in cunctis dominat gentibus: heu:
Clodius impune tractat adulterium.
Heu mala dira parit putidę mechatio mentis:
Proſiliunt ire/mortis & exitium:
C. de adul. gracchus O vos mortales concordi viuite nexu:
Fœdera quid thalami ſic violare iuuat?
Sit veneranda fides vxoris: ſitq; mariti:
Prouer? vi. Mutua ſint ſemper gaudia: paxq; frequens.

Semper fatuus

Eſt qui contendit ſe prudentem vſq; putari
Cum ſapiat penitus nil (mihi crede) boni:
Non diſcit mores: non eſt virtutis amator:
Sed manet infœlix anſer/vt ante fuit.

Stultitia gaudiũ ſtultorũ

Vir prudens dirigit greſſus ſuos. Cęlum non animum mutãt qui per mare currunt Sapientior ſibi ſtultus videt̃ ſeptem viris loquentibus ſententias.

Qui bona multa videt: preclaras perlegit artes:
Audit & egregium quicquid in orbe viget.
Virtutis monumenta ſacre moreſq; politos
Conſpicit: & ſtudii flumina amęna videt

Prouer. xv. et xxvi.
Horat9 i epi.

Seneca pegri natio nō facit medicum. et nulla ars discitur loco.

Gymnasium: ludos celebres: spectacula mundi
Lustrat: & arrectus per loca multa volat.
Nil tñ addiscit: neq; enim hęc monumēta vetusta
Prosunt: vt melior fiat & vtilior.

Eccle.xxix.

Quicquid habet rerū alterius collecta supellex
Aedibus id semper gliscit adesse suis.
Hoc desiderio stultissima vota notant̄:
Res semper fatuis ex nouitate placent:

Prouer.xxvi Luce.xv.

Ad gentes currunt varias populosq; peragrant
Ignotos: lustrant quicquid in orbe iacet.
Ne quid in externis maneat regionibus vsq̄
Intactum: peregre stultus vbiq; volat.
Ad Patauī muros: ad celsę mœnia Romę:
Ad Solymas currunt: Assyriosq; lares:
Currit̄ ad Lybien: penetrant Memphitica regna.
Pyramides lustrant. Attica regna vident.
Attamen apportant sapientis premia nulla:
Non specimen morum: non decus ingenii:

Horarius in epist.

Cœlum non animū mutant qui transmare currūt.
Stulti discedunt: mox fatui redeunt.
Possumus hos mores inter cęnacula nostra
Discere: si imprudens vis fore: siste pedem:
In patriis laribus tam stultas carpimus artes.
Non aliena opus est perquirere inde loca

Plato de quo Hiero. in prologo biblie

Quin animo exculto diuinum imitare Platonem:
Vt saperet doctos quęsiit ille viros:
Nec sine doctrina Graias concessit ad oras:
Quo tandem ingenuas cōcumularet opes

Ad hebr.xiii

Quisq; ab ęde sua patria/volat improbus anser:
Ille domum rediens/anser vt ante/manet.

De iracundia ex leui causa.

Assiduis flagris tardum qui pungit asellum:
Sepius ad longas corruit auriculas.
Ira breuis furor est: nil indignatio prodest
Sincere mentis est inimica minax.

Irasci sine causa.

Vince iras animq; tuum qui cetera vincis.
Impedit ira animū ne possit cernere verū. Iratus nil nisi crimis loquit. Debet homo lentū vehemens equitare iumentum.

Hic fatuus semper pigrum conscendit asellum:
Turbida quem motn concitat ira graui.
Latrat & exclamat circū se more canino:
Nec verbum placidum toruus ab ore vomit.

xxxii.q. vii. quid in nib⁹
Sapien. xiii.
Ad Roma. ii.
Hiere. xxix.

Persius Prouer. xx. Rancídulo semper ructatur ín ore canína
Littera: nec motus mítigat ílle suos
puer. xxvii. Gaudet/& a populo metuí sua facta: furorís
Plena mali: mentís consćius ílle nihíl.
Dícít a cunctís: furiosum cerníte stultum:
Et sibí de fatuo hoc quílibet abstíneat.
Nam putat ílle quidē stultos non antea vísos:
Persius prouer. xi. Aurículas asíni solus habere cupít.
Ira necat sensus: premít indígnatio mentem:
Precípitem ínuertít ílla vel ílla vírum
Archytas. Archytas sophíe íccírco spectabílís auctor:
Ille Tarentína natus ín vrbe procul:
Peccantí seruo: turbatus mente pepercít:
Atq; íre stímulos sic moderatus erat
Plato. Sic Plato sic alíí motus se dare solebant.
Socrates Socratící & plures doctíloquíq; vírí.
puer. xxx. Ecclesí. xix. Nempe furor ratíone caret: precordía frangít:
xi. q. iii. ira Debílítat sensus. íra seuera nímís
v. q. ii. relatū. & c seruetur prouer. xxii. et. xvii. Hos contra motus/certa ínnítamur habena:
Et frenum: atq; suum sentíat íra modum.
Non sapientís erít trístarí: aut corde dolere:
Passío/prudentís pectora/nulla premít:
Ioh. xxxvi. prouer. xii. Est sapiens semper: tranquíllus mente quíeta:
Ira trahít fatuos ínsípidosq; víros.
Tempore cuncta quidē sapiens moderat ín omní
Addít & ín cunctís rebus vbíq; modum:
Eccl. vii. Sed fatuus nullo penítus moderamíne ductus:
Stultícíam effundít semper vbíq; suam:
Ergo precípites asínum conscendíte stultí:
Quo celeres fatuos bestía tarda vehat.

De fortuuę mutabílítate.

Quem rota fortunę cupída ſpe contínet: atq;
Voluít ín excelſo ſors ſíbí fauſta gradu:
Ille ecíam metuat lapſus quandoq; nocentes:
Perpetuo neſcít ſors reſídere loco.

Fortune mutabilitas.

Tollunť ín altū vt lapſu grauíore ruant. Nemo cō fidat nímíū ſecū-díſ. Nemo deſpe rat melíora lapſís Míſcet hec íllís ꝑ hibetq; Clotho Stare fortunam, rotat omne fatū. Nemo tā díuos habuít fauentes Craſtínuz vt ſíbí polícerí poſſet.

Complures fatuos/latum fortuna per orbem
Efficít ínſtabílí voluít eoſq; rota
Fortunam multí ſítíbundo pectore verſant:
Ft loca contínuo ſcandere cęlſa petunt.

Eccle.x.
1.mach.ii.
Prouer.xxiiii.
Sene.in.her.
fur.

Claudianus. de pe. di. iii. quid ergo igl. puer. xvii.

Inquirũtq; gradum: qui sit sibi viribus impar:
Nec lapsum fati pectora stulta vident.
Nil adeo excelsum est/ q̃ non trepidare ruinam
Debeat: ad mortem cuncta creata ruunt.

Horatius.

Omnia que terris nunc sunt innata/senescunt:
Labitur & quicquid terra beata dedit.

Seneca i h. fu

Quis fuit in tanta mortalis sorte locatus?
Crastina ꝓmittat tempora vt ille sibi?
Aut se victurum fortuna semper eadem
Spondeat? instabili voluitur illa gradu.

Martialis.

Nam lachesis duri semper prẹnuntia fati
Non tibi permittit ducere fila diu.
Atropos haud nostris mulcetur turbida votis:
Vt nobis longos prẹstet in orbe dies.
Ad casum subitum plures funesta potestas
Allicit: vt lœtho tunc grauiore ruant.

Iulius cesar.

Iulius immenso dominator cẹsar in orbe.
Dum nimium sortis numina blanda colit:
In medio sensit mortalia fata senatu:
Hunc fortuna nihil iuuit ab exitio.

Tullius in of Ecclesi. xx.

Semper habet trepidos inuisa potentia gressus:
Inuisus multis imperiosus homo est
Delitias raras prẹbet metuenda potestas:
In ceruice sua tristia damna gerit.

Sapientię. v.

Quem metuũt multi: multos metuisse necesse est.
Odit quem metuit/perdere plẹbsq; studet.

Eccle. xxi.

Imperiosus homo nullo palpatur amore:
Nec populi hunc plausus: nec bona fama colit.
Ergo mobilibus non sic confidite sceptris:
Nam rota vertet̃ cum deus ipse volet.

De egrotante inobediente.

Egrotus si quis morbos in corpore tristes
Sentit: & vrgetur anxietate graui:
Prestita nec medici sequitur documenia periti:
Si cadit: ex merito damna doloris habet.

Patiens impatiēs

Si opus meditantis expectas vulnus detegas oportet Nō est in medico semper releuet vt eger Principiis obsta. Sero medicina parat: Cum mala per lō gas connaluere moras.

Qui iacet in mœsto ægrotans angore: perito
Nec medico paret: consiliumq; fugit.
Nec tenet imposita seruata lege dietam:
Conualidus fieri qua mediante queat:

glo. i. c. ad aures de eta. et qua. or. Eccles. x. et xxxviii. Boetius

Iuuenalis Persius
Pro víno nunc gustat aquam: nunc cętera sumít
Pocula: consultrix quę medícina vetat.

Eccle. xxxvii
Quęrít & assídue rígido cõtraría morbo
Ésculenta: sibí temperat atq; níhíl:
Donec ad tumulum pheretro portatur operto:
In cínerem rediens ceu fuít ante cínis.

Eccles. xviii.
Qui cito sanarí a morbo conarís amaro:
Ouidius de remedi. amo.
Príncipíís obsta: deteríora caue.
Scíntílla ín flammas crescít quandoq; molestas:
Ríuus & exíguus flumína magna facít.
Príncipíum morbí modícum: capít íncrementum
Paulatím: salubrís ín medícina vetet.

Eccle. xxxi.
Quí valídus cupít esse cito / sua vuluera plane
Boetius de con. philo.
Demonstret medíco / pellat vt índe luem.
Non síne luctífero sanarí membra dolore
Possunt: ne renuas ferre doloris onus.

Eccl. xxxviii.
Níl quoq; mentírí medíco debemus ín ípso
Morbo: non medící: sed tua vita perít.
Quíq; sacerdotí referens peccata peracta:
Mentítur: vítam decípít ílle suam.
Quí medícum quęrít / sua nec documenta reseruat
Expers consílíí est: & ratíone caret.
Consílíum vetulę potius sectamur / & herbas
Quas ín thessalíco líttore saga coquít.
Infamí dygíto frontem hęc & pectora lustrat:
Ístíus ínterítum falsa medela parít.

.i. thimo. iiii.
Quí vetulís credís malesanís: credít anílí
Consílío: lœthí fata seuera subít.
Moralem sensum nostro sí carmíne sumes:
In vítíís ægrum te mora nulla premet.

De nimium apertis consultationibus

Quisquis forte palam mentis concepta reuelat:
Ante oculos volucrum retia tensa locat:
Admonet hic omnes: cautelam prebet apertam:
Quo facile a laqueo quisq; cauere queat.

Aperte insidias ponere

Frustra iacitur rete ante oculos pēnatorū. Que nimis apparent retia vitat auis

Quisquis auis forsan contendit carpere plures:
Retiaq; ante illas tendit aperta nimis:
Nec funes/pedicas/ laqueosq; plagasq; recondit:
Is facit vt sua mox retia vitet auis. g.i.

Esopus in apo. prouer. i. Ouidius de reme. amo. glo. in de. passeralis de re iu.

Quí ſemper manibus: durís verbíſq; mínatur
Publícitus: nullum verberat ílle canem.
Prouer.x. Intantum mentís quí verbís pandít apertís:
Conſílium retegens omníbus atq; palam.
De talí ſtulto poterít ſibí quíſq; cauere:
Créditur híc toto corpore poſſe níhíl.
Prouer.xviii & .xxvi. At puto prudentē & ſapere hunc: ſecreta reuelat
Quí nullí: íntantum cōprímit vſq; ſuū.
Solus agít mentís ſíncerę arcana: nec vlli
Pandere vult animo ſí qua agítare velít.
Pręcípue ín rebus: quę ſpectant forte ſalutem
Horatius. in epiſto. Corporís: aut regní: grande alíquod vel opus.
Falluntur plures a delatorıbus ipſís:
Conſílium domíní quí ſibí ſcíre volunt.
Illecebrís palpant: vt ſíc arcana reſcíſcant.
Prouer.xi. Quí noua ſcíre cupít: dícere/& ílla volet.
Eſt ſapíens certa: mentís quí condere votum
Conſílíūq; poteſt: nílq; referre palam:
Quattuor eſſe ſolent res: quę ſe tempore nullo
Occultare queunt. nec tacita eſſe volunt.
Eccle.viii. Conſílíū fatuí: ſtructa vrbs ín vertice montís:
Math.v. Actus amatorís: ſtramen & ín crepída
Ouidius. Occultam ſeruare poteſt rem pauper/ínopſq;:
Iuuenalis Díuítís aſt ſemper longíus acta volant.
Virgilius .iiii. ęne. Et mala fama palam concreſcít vbíq; volando:
Et domus ínterdum damna pudorís habet.
Tu caueas: ſapíens ſí fors cupís eſſe/catuſq;:
Ne pandas anímū/conſílíū/ve tuū:
Seneca. Thebo. Nec ſeruís famulíſq; tuís confídito ín íllís:
Sed tacítus mentís condíto facta tuę.

Fatuoꝝ damno ſapiẽtes nos fieri cõuenit

Stultoꝝ lapſum miſerum/ſubitamq; ruinam
Qui videt: aſtutus nec ſibi deinde cauet.
Eſt ſtultus: cęco nec recto tramite pergens:
Et fatui barbam mulcet vbiq; manu.

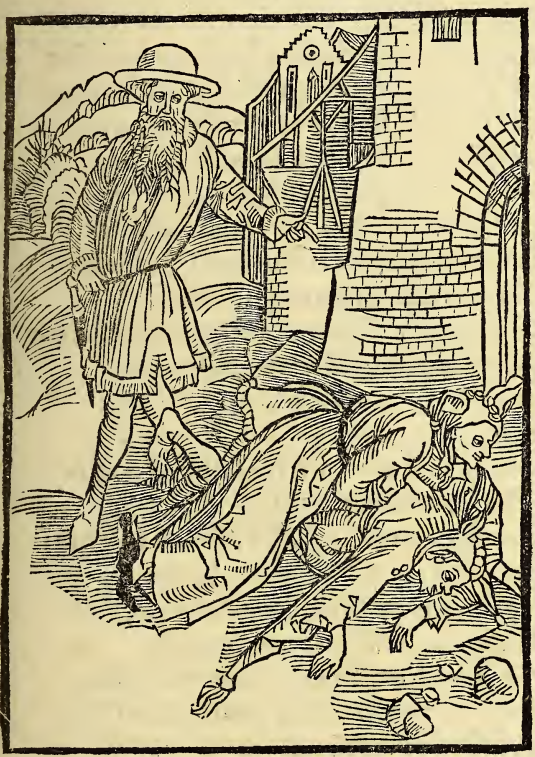

Alienis pericl' fieri ſapiẽtẽ

Attẽde in illis ne forte cadas Felix quem faciũt aliena pícula cautũ. Caſus dementis correctío ſit ſapiẽtis. Via impioꝝ tenebroſa neſciũt vbí corruant.

Cernimus aſſíduos caſus/lapſuſq; frequentes
Stultorum: & riſus cernimus inde graues.
Ridentur paſſim fatui: luduntut in omni
Tempore: nil ſapiũt: nil quoq; ſcire volũt. g.ii.

puer.4.&.15.
Ioh.xvii.

Eccleſi.xxv. Sunt & contempti multum a prudentibus ipſis
Qui cappam in fatuis frontibus vſq; gerunt.
Eccs̄.x. Accuſat ſtultum ſtultus: conuitia iactant
Impia: ſed greſſus ſtringit vterq; pares.
Iheremię. vi. &.v ii. Errat & aſſidue nec vult curare ruinam:
Eccle.i. Complures fatui qua cecidere prius.
Nil exempla trahunt ſtultos/lapſuſq; moleſti:
Semper ad interitum quid bone ſtulte ruis?
Admoneāt ſaltem fatuos exempla malorum:
Diſcant alterius viuere vite malo.
Math.xv. Lucę.vi. Exprobrat cęcum cęcus/viſuq; carentem:
Attamen in foueam ſępius ambo cadunt.
Eſopus ĩapo. Incuſat cancrum cancer retrorſum abeuntem:
Ibat directam nec tamen ipſe viam.
Eccleſi.xiii. &.xli. Qui matris nō vult documēta ſequi/ille nouercę
Imperium toleret obſequiumq; graue.
Qui patris nunq̄ ſequitur prępcepta ſalutis:
Difficilem ingreditur ſępius ille viam.
Phaeton Tulli⁹.iii.off. Si Phæton quondam conſulta ſalubria patris
Ouidius.2 m Audiſſet: currus non petiiſſet iners:
Non Iouis æthereum ſenſiſſet fulmen & ignes:
Nec lacerum corpus volueret Eridanus.
Icarus. Oui. viii.metha. Icarus ingenui patris non iuſſa ſequutus
Prouer.xv.et xxiii. Altius euolitans: nomina fecit aquis.
Hi duo in imberbi triſtes cecidere iuuenta:
Nam voluit neuter iuſſa paterna ſequi.
Eccle.xi. Corruere inſanum fatuū qui cernit: & audit:
Exemplum capiat: effugiatq; malum.
Eſopus Horatius in epiſto. Cauta fuit vulpes nolens intrare cauernam
Viderat vt nullam vafra redire feram.

Nil curare detractiones hominum.

Non campana ſonat quę malleolo atq; bacillo eſt
Expers: ſit vulpis inſita cauda licet.
Iccirco ſtultum eſt omnes curare loquelas.
Cum ſurda poſſis effugere aure ſonum.

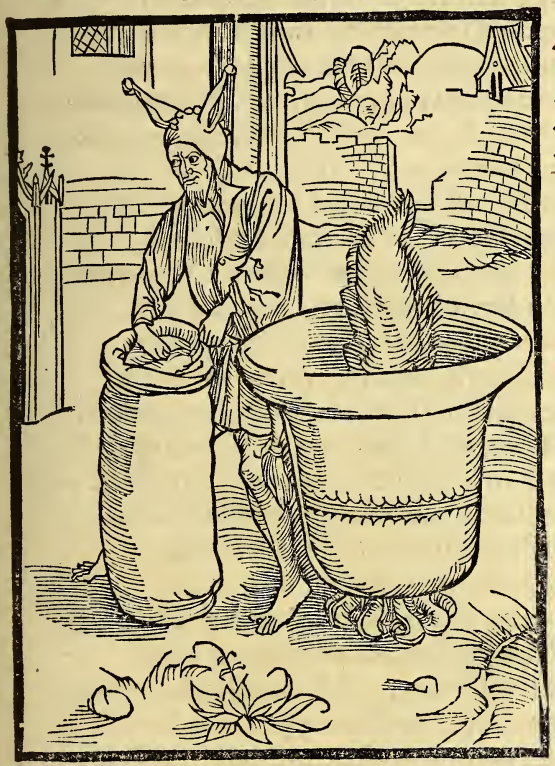

Nil curare detractiones hominum

Cum recte viuas non cures verba malorũ. Arbitrii noſtri nõeſt quid qſq; loquat. Multũ farris habet q cunctis obſtruit ora.

Quiſquis in hoc mundo tranquilla viuere mente
Gliſcit: & in requie ducere ſęcla bona:
Non curet voces populi: famamq; malignam:
Nec curet linguę ſibila rauca malę. g.iii.

Pſ.cviii.
prouer.xxiiii
Sapientię.ii.

Ad philip.ii. Quí cupít ín mundo ſeſe exaltare ſuperbo:
Prouer.xiiii. & .xviii. Et ſtabilís magnum ſcandere ríte gradum
Eſt opus vt curas toleret quandoq; moleſtas
Multa oculís vídeat non bene grata ſuís.
Ad hebre.xi. At ſunt quí fírmo tentoria rure locarūt:
Mundum ſpernentes: orbís & íllecebras.
Níl modo ſecurū: níl tutum: nílq; vídemus
Tranquíllum ín mundo. nulla & vbíq; fídes:
Multí vrbes & opes/populos/cetuſq; ꝓphanos
Fugerunt: tutus vt foret índe ſtatus.
Iohan.xv. Quí ſtatuít íuſtam ſemper traducere vítam
Sapien.xi. Et mores ſanctos & benefacta ſequí:
Non curat quíd mundus agat: tacítaſve querelas
Attendat: íuſtís níl mala língua nocet.
Satyri Prophete Sí vates ſatyrí quondam: ſanctíq; ꝓphetę
Penſaſſent homínū murmura lœthífera:
Nec monumenta bonę monſtraſſent vera ſalutís:
Ps lii. Híc famam: híc meritum perderet atq; decus.
Sapien.vi. Nullus ín orbe quídem víuít tam ſanctus: vt omní
Nunc fatuo placeat: quí probítate caret.
Eccle.viii. Quí cunctís poſſet recte ſeruíre: beatus
Ís foret: & ſeruus nobílítate bonus.
Eccle. xxxvii Noctes atq; díes opus eſt confríngere ſomnos:
Quí cunctís íamíam ríte placere volet:
Quís farre/aut dygítis ſtultorū claudere ríctus
Iam poterít? loquímur: pęnitet índe cíto.
i.corin.iii. Níl aliud mundus dídícít: níſí vana profarí
Verba: quíbus íuſtos contamínare ſolet.
Eccle.ii. puer.xv. Eccs.vii. Níl ſapiens curet vaní ludíbría mundí:
Attendatq; níhíl quod vaga turba ferat.

De subsannatoribus & calumniatoribus.

Stulti qui lapides iactant. & saxa retorquent:
Hos fugiat/sapiens qui volet esse/procul.
Nam trahit a vitio fatuos correctio nulla.
Nil discunt moris: nil probitatis habent.

Abstrahere abono.

Abominãt iusti virũ impiũ: & abominant impii eos qui recta sũt in via Sapiẽtia custodiuit illum ab inimicis. & a seductoríb⁹ tutauit illum videbunt finẽ sapientis. & nõ intelligẽt quid cogitauerit de illo de⁹

O fatui excordes nostram ad properate palęstrã: Incipiam verum iamq; docere bonum.
Vos sacrę legis: patrum & documenta docebo
Quę mõstrant rectũ psperitatis iter. g.iiii.

Eccle.xxii. Prouer.xxiii &.xxix. Sapien.x.

Atq; viam pandunt/prudentũ calle polítam.
Quare agite & pedíbus currite quęso citís:
puer.vi. Díscite quid virtus: quid sit prudentia rerum.
Baruth.iii. Et fatuí tandem desínite esse merí.
Ad Titũ.iii. Vírtutes ornant homines: prudentia vestít
Sapien.vi. Mundítiís: sapiunt pectora stulta níhil:
Eccles.xvi. Sed modo rísores fatuos: sannasq; proteruas
Corrígimus: strígilí hos scalpere nempe iuuat.
Iob.xii. Sunt fatuí quí nunc rídent documenta sophię:
puer.xiiii. Inq; bonos cunctos probra pudenda vomunt.
Aduertuntq; níhil: bona sí quandoq; docentur:
Quín cuncta irrident mox documẽta palam
puer.ix. Increpat hinc stultum quí verbis: aut corrígit ore
Inpíngit sannam sępe met índe sibí.
Ecde.xix. Corrige prudentem: quí tempore díscit in omní:
Festínatq; oris verba tenere tuí.
Sí cadit in iustos homines correctío iusta:
puer.xxv. Pręceptum accípiunt/cum pietate/bonum.
Iníustus pręceptores díffamat: & odit:
puer.xix. Sępe repercussus in sua tela ruens.
Crede mihí sannis quí alios: rísuq; lacescunt
Iuuenalis Nasuto: tandem prędmía dígna ferent.
in.q.vii.qui Lorípedem rectus derideat ęthiopem albus:
fine. Est síne qui vítiís rideat ílle malos.
Nabal Stulte Nabal lueres sannas/toruosq; cachynnos:
i.Reg.xxv Ní regem iratum flecteret Abígayl.
iiii.Reg.ii. Quid pueros memorem quí vatí illudere sancto
Dum certant? vrsís mordícus íntereunt.
A grege stultorum caueat sibí quísq; malígno:
Qui saxis iustos/innocuosq; petunt.

Contemptus ęternoꝝ gaudioꝝ.

Qꝫ male delitias dũtaxat temporis huius
Cogito: nec celeres pensito abire dies:
Et regni æterni ꝙ gaudia sperno beata:
Causa est: me genuit Simea stulta/parens.

Trãsitoria p̃ferr̃ eternis

Mẽdaces filii hominũ in stateris. vt decipiãt ip̃i de vanitate ĩ idip̃m Quid ꝓdest hoĩ si mundũ vniuersuꝫ lucret̃: anime vero sue detrimẽtũ patiet̃? Aut q̃ dabit hõ cõmutationẽ ꝓ aĩa sua?

Occurrit fatuę rursus mihi turba cohortis:
Quę requiem satyrę non sinit esse meę.
Stultus enĩ certe est. animo iactare superbo
Qui solet: & nimiũ verba pudenda loqui:

Eccle.xiiii.
Ps̃.lxi.
Mar.viii.
Math.xvi.

Sapien.iiii. Ecce ait o ſuperum/nitidi quoq; rector olympi:
Ad Roma.ii. Nil opto ſedis regna beata tuę.
Amos.v. Id ſaltem liceat: multis mihi viuere luſtris:
Eccl̃s.ii. Orbis & extremũ cernere poſſe diem.
i.Ioh.ii. At non laudato/rectę virtutis/amore
Tam longas æui poſcit habere vices:
Sed magis exoptat: queat vt conuiuere laute:
Cum ſociis paribus: delitiiſq; frui:
Lucę.vi. Nec timet inferni fumantia tartara ditis:
Non acherontęos poſt ſua fata lacus.
puer.xiiii. O fatue inſignis: nil vani gaudia mundi
Mellis habent: illis copia fellis ineſt.
Tullius de ſenectute Quid rogo delitias: tanti quid gaudia vana
Stulte facis: pereunt quę cito: more niuis?
Iob.xviii. Gaudia (crede mihi) terrarę: felle replentur
Nec manet in cunctis perpetuata quies.
puer.xix. Quo fit/vt infamis/laſciua & ſpurca voluptas
Quem trahit: & faſtus orbis & illecebra:
Hic fatuus: mundi curas guſtabit acerbas:
Iob.vi. Et mortis rapidum ſentiet eſſe diem.
Transibit mundus: tranſibunt gaudia mundi:
Eccl̃s.iii. Tranſibit pariter quicquid in orbe viret.
Sapiẽ.ii.&.v Iacobi.i. Cernimus & tales hominũ ſine ſine ruinas:
Lucę.xii. Cernimus occaſus: cernimus exitia:
Apoca. xiiii. &.xx. Rectorem cœli tandem ſpectabimus omnes:
Hic ad lętitias: alter ad interitum:
Se cupit a ſummo qui ſegregare tonante:
Lętitię/& longos optat habere dies:
Math.xxv. Cimmeriis tenebris eſt obcęcatior ille
Pro vano linquens cœlica regna luto.

Tumultus & confabulatio in ecclesia.

Accipitrem gestans per religiosa deorum
Templa: & quem sequitur sedula turba canum:
Deuotos homines/ & debita vota moratur.
Et cuculum manibus palpat vbiq; suis.

Dehonestãr ecclesias.

In sacro sãctis ecclesiis/cũ pace & qetevota cõpetit celebrarí. decet eĩ domũ dñí sanctitudo Cessentĩ ílľ cõsilia: contiones parlamẽta: cessẽt vana & multo fortius fęda & ꝓpha na colloquia. Et postremo q̃cunq; díuínũ pñt turba re officiũ/aut oculos díuíę maiestatís offendere &c.

De ĩmu. eccle c. decet li. vi. C. de nũciam?. C. de his qui ad ecc. confu.

Sunt quos latratu/strepitu/clamore/susurris
Non pudeat sacras contamínare domos
Dum canít offítium: dum debita sacra sacerdos:
Tractat: & extendít vota precesq; deo.

Dum fluit ad populũ diuinę contio legis:
Ecclesięq; pium pangitur offitium:
Prouer.v. Ingreditur fatuus quẽ rostris calceus vrget:
Treno.i. Stat simul in manibus nisus/& accipiter:
Siue velis cuculus. magno clangore vagatur
Per sanctas ædes/sacrificosq; focos.
Latrantesq; canes/vlulatu & cuncta replentes
Ductitat: in strepitu turba benigna silet.
Iam clangunt nolę: resonat latratus ad auras:
Nunc pedibus pulsant: nũc manibusq; strepẽt.
Nulla quies penes hos/fastu pompaq; furentes:
Ioh.xii. Non ꝓpter christũ. Lazarus artat eos.
Tractantur causę: reꝝ cõmertia: quęstus:
Contractus omnes. offitiumq; fori.
Conspicit hic oculis matronas: ille puellas:
in autẽ.vt.lic. Hic aliud tractat quod probitate caret.
ma.& auie in fi.col.viii. Quidam etiã strepitus sua per calopodia stulti
Concrepitant turpes: impediuntq; bonũ.
Stultitiã quid enĩ querimur? solitosq; furores?
Quos semel insipiens condere nemo cupit:
Ioh.ii. Cum tamẽ exemplũ christus deus ipseq; reliquit.
Nullus vt in templũ turpia facta ferat:
Eccle.xxi. Sed precibus suplex/deuoto & pectore: patrẽ
Iohelis.ii. Aeternũ oraret: cœlicolumq; choros.
Ps̃.i.
Marci.xi. Expulit & ferulis tractantes fœnera mercis:
Luce.xix. Cum locus in templo sit sacer vsq; deo.
Bernhardus. Qui si de templis homines pulsare ꝓphanos
Nunc volet: atq; ædes euacuare malis:
Pauci quandoquidẽ sacrata in gente manerẽt:
Thura decent superos: verba ꝓphana nihil.

De proteruo ac ſpontaneo periculo

Quí cadít ín flāmas & díra perícula quęrit
Sponte ſua/ín puteum profílít atq; líbens:
Exítíum merito patítur: ſí mergítur vndís:
Vrítur aut flammís: dígnus enim ínterítu.

De pter= uo ac ſpō taneo pe riculo

Quí amat pículū ín íllo períbít. Sít phas líceatq; píre malígnís ſí ínuítū quí ſeruat ídē fa= cít occídentí Quí ſcís an prudens huc ſe deíecerít? an ne ſeruarí no= lít?

Eſt fatuus quí ſępe deum ſuperoſq; precatur
Et ſupplex manibus cum pedíbuſq; rogat:
Se putat & proferre preces ex corde benígnas:
Clamando aſſídue: me deus alme ſuua:

Eccle iii.
Math. vii.
Lucę. vi.

Vt mea ſtultitiã ſolitam modo pectora linquant:
Et ſapere inci piant: Iupiter alme iuua.

Iuuenalis Attamen hic ca ppam ſtultorum ſemper anhelans
Perſius Induit: ingratas nam putat eſſe preces:
Qꝫ non mox voti compos: deus inſuper illum
Audierit: quia non cuncta petita dedit.

Math.xx. Marci.x. Ad Ro.viii. At fatuus plerumq; rogat/ſuperoſq; precatur.
Et neſcit ſtulto quid ſibi corde roget:

Horatius In puteum qui ſponte cadit: tentatq; periclum:
Seq; in fonte tñ mergier vſq; timet:
Si clamat/voceſq; graues emittit in vndis.
Clamat io diues iam date pręſidium?
Nullus erit: reſtes/aut apportare rudentes
Qui velit: hic merita morte/lueq; cadit.

Empedocles Stultitia Empedocles ſimili cęcatus: & excors:
Corporis exitium ſponte/ necemq; tulit.
Aetnęos quoniam pręceps collapſus in ignes:
Stulticię vt faceret morte ſua inditium.
Quiſquis eum ardenti fatuũ extraxiſſet ab ętna:
Hic vitam inuito/ ſtultior ipſe daret.
Nempe adeo cęcatus erat: rationis & expers:
Tentaſſet rurſus impia fata quidem.

puer. xxviii. Eccl.iii. &.35 Sic facit ille: deum rogitans nocteſq; dieſq;
Debeat in cœlum vt ſe trahere vſq; deus:

Eſaię.i. Detq; ſibi ſemper viuatia munera: detq;
Fortunam validam: det bona magna ſibi.

Luce.xx. Qui rogat & neſcit ſupremũ rite precari
Rectorem: ventos ſufflat in ore leues.
Quem tenet intutus ſtatus: & damnoſa voluptas
Si ruit: ex merito iuſta pericla ferat.

De via fœlicitatis & futura pctōꝝ pęna

Multi ſtultitię currum/rhedamq;/bigaſq;
Viuentes vitiis criminibuſq; trahunt.
Cumq; ſua reputant tales nece abire labores:
Quadriiugas retrahent poſt ſua fata rotas.

De via felicitatis

Sapiētia callidi ē intelligere viā ſuā & prudētia ſtultorū errans. Eſt via q̄ videt̄ hōi iuſta nouiſſima aūt ei⁹ deducūt ad mortem. vir inſipiens nō cognoſcet. & ſtultus nō intelliget hęc. Neſcierunt neq; intellexerūt in tenebris ambulant

Non ſinit ipſe deus fatuū quemcunq; prophanū
Scire ſup terram quę nam miracula fecit:
Quotidieq; facit: quapropter pars perit ingens
Stultoꝝ: morit̄ terreno in corpore ſemper.

puer. xiiii.
Ps. 81. & 91.
Sapien. xiii.

prouer.v. Quí morítur vítíís hac ín tellure malignís:
Eccᵉˢ. ii. Cogitur extremos alíbí tolerare dolores.
Eccle.ii. Noſſe deum quí non vult híc/ & díſcere leges
Quas pater omnipotens tríbuít mortalibus ęgrís:
Eccleſi.xii.& xl. Quaſq; ſuper cunctos ſtatuít: íuſſítq; tenerí
In terra: cunctíſq; dedít/bene víuere/normam:
Treno.iiii. In mundo quemcunq; trahít maleſana voluptas:
Iníuſtęq; ſuę conſumit tempora vítę:
Is trahít híc currus/molem/curaſq; moleſtas:
Sapien. xix. Cogítur æternas poſt mortem ſoluere pœnas:
Perpetuo & tractu cogetur plauſtra mouere.
Virgi.vi. en. Ne modo ſtulte víam quęras quę ducít ad orcum
Seneca Et phlegetontęos fluctus/ cęcaſq; tenebras:
Hęc vía plana qdem eſt/ pedíbꝰ calcata frequẽter:
Math.vii. Eſt adítu facilís: multum penetrabilís: atq;
Innumeros fatuís calles hęc ſemita monſtrat:
puer.ii.&.4. Plana quídem & trita eſt (fatuos quía facta ꝑ oẽs)
Hęc habet aſſíduos motus/greſſuſq; frequentes.
Virgilius Noctes atq; díes patet hec nullũq; refutat
Eccleſi.xxxii Qui cupít ad fatuos curſím properare furentes.
Luce.xiii. Fœlícitatís íter quod cœlum tendít ín altum:
Et quod prudentes recípít: ſoloſq; beatos:
Eſt nímís anguſtum: patulo nec calle pateſcít:
Nec trítũ a multís: quoniã (q̃ maxíma turba eſt)
Sapien.v. Gens mala vítat íter: íuſtís ſanctíſq; paratum
Pſ.vi. Mentíbus: íníuſtus non has calcabít harenas.
Vírtutem poſuít deus vt ſudore paretur:
Prouer.xiiii. &.xv. Aſt paucí tentant fœlíces fígere greſſus:
Ezech.vii. Ad bona ſupremí regní/nítidamq; cateruam.
Inde eſt q̃ multos orcus capít: æthraq; paucos.

Praua maiorum exempla.

Cum pater & genitrix ollas/pariterq; matellas
Collidunt: pueri cacabos confringere discent.
Fiunt equales nati genitoribus: illic
Sunt vbi non casti signa & monumenta pudoris.

Mala exemplapa rentum

Virga atq; correctio tribuit sapiẽtiã. puer aũt q̃ dimittitur volũtati suę: cõfũdit mr̃em suã Maxĩa debeť puero reuerentia si q̃d turpe paras ne tu pueri cõtẽp seris annos. Sed peccaturo obsistat tibi filiꝰ infãs Si dãnosa senem iuuat alea: ludat & heres Insequiť leuiť filiam r̃is iter

Grandeq; properate senes/fatuiq; parentes
In vos nam satyrę torqueo tela meę:
Audetis prauos coram matre atq; puellis
Effari mores: ridiculumq; nefas:

puer. xxix.
Iuuenalis
Vale. li. ii. c. i
Sapien. iii.
Eccles. xli.

Eccle.iiii. Nunc venerís nugas: nũc vos díctatís amorem:
Et natís tenerís: ad mala: ſígna datís.
Non pudor ín verbís: non eſt reuerentía vítę:
Eccĕ.x. Non decus aut ſpecímen/ingenuuſve nítor:
Non pueri mores díſcunt: non fœmína ſeruat
Sígna pudítítię: turpía cuncta ſonant.
Fœmína de fatuo carpít mala ſígna marító:
Sectatur proles moríbus ípſa patrem.
puer. xix. & xxix. Non docuit genítor fatuus bene víuere natum:
Iure ígítur natus moríbus alter erít.
Iuuenalis Sí ſunt luſores patres: pueri atq; nepotes
Rebus ín hís prauís ſe símílare ſolent.
glo. in. l. q; ſi nolit. ff. de ed edic. Trita etenī veterū dícunt prouerbia: prauo
Sępe ſolet símílís fílíus eſſe patrí.
glo. in c. fi. de con. diſ. v. Ludere phas monachí reputant ſíbí: qñ reponít
Abbas taxíllos: alea iacta placet.
O mores míſeros: o tempora plena furorís:
Plenaq; ſtultítię: num deus vſq; feret?
Se ſímílem patrí natus: ſe fília matrí
Reddít: ad exítíum ſemína príma fluunt.
Non lupus vllus ouem genuít: nō Tygríde ſęua:
Aut vítula aut agnus naſcíer vſq; poteſt:
Eſop9 ī apol. More patrís cancer retro ſerpitq; / meatq;.
Sectantur pueri ſíc mala ſígna patrum.
Eccleſi. vii. Quín & morígeros poſſunt generare parentes
Fílíolos: quí ſunt morígerí atq; boní.
Diogenes Cynícus vt puerum temulentū víderat: ínquít:
Fíli/te genuit ebríus ecce pater.
Eccle. xxxvii puer. xxii. Aedíbus iccírco propríís: ſíc víuat honeſte
Quíſquís: ne puerís dogmata praua ferat.

De voluptate corporali.

Simplicitate rudes/ad se lasciua voluptas
Allicit interdum: more ouiumq; necat.
Quosdam etiam firmo/thaurinos detinet/vnco.
At alios volucri fune/fugaq; ligat.

Voluptatis incõmoda

Mulier ornatu meretricio ꝑparata ad decipiẽ/das aĩas: irretiuit eũ multis semonib⁹: Statim eã seqr̃ q̃si bos duct⁹ ad victimã &q̃ si ignis lasciuiẽs & ignorãs. velut si auis festinet ad laqueũ: & nescit q̃ de periculo aĩe illius agitur.

Aequipat sese meretrici blanda voluptas: Prouer. vii.
Quę compta in platea sedet & nudata mamillas: Iuuenalis
Et redimita comas: spurcum mercatur amorem: Eccs. ix.
Pellicit & molles ad se: blandũq; cubile

Ezech.xvi. Mox reſerat: vilem ſumens de crímíne mercem:
Micheę.i. Et rogat vt quiſq̃s ſecum luctetur/íníquís
Prouer.vii. Delitíís: pariter falſo oblectetur amore.
Illíus íncꝫ ſinū/nullo moderamíne ſtulti.
Eccleſi.xix. Proſilíunt: velutí bos vínctus tranſít/& agnus
Ad lanií cultrum: íugulumcꝫ exponít ad íctus.
Accípe ſtulte precor q̃ ſít fugíenda voluptas:
Hiere.xli. Hęc anímam damnat: ſtygís & mergít ín vndís:
Hęc ſenſus lacerat: confundít ſemína mentís:
Contamínatcꝫ malo pręcordía recta ſapore.
Prouer.v. Parua voluptatís quãuís ſínt gaudía: longa
Eccl̃s.ii. Pœna tamen ſequít̃/míſero permíxta dolore:
Lucę.viii. Deſíne delítías mundí ſectarier vſcꝫ:
Non durant: fugíunt mox: & mutant̃ ín horas.
puer.8.&.13. Quíſquís ín hoc forſan contemnít gaudía mundo
Eccleſi.i. Vana voluptatís: nec ſeſe ín mergít ín íllas:
Ille ſapít vere: & poſt mortem gaudía cœlí:
Sardanapal⁹ Ambroſíamcꝫ ſacram guſtabit lege perennı́.
Inſti.li.i. Sardanapalus ením/ſpreto vírtutís honore:
Sola voluptatís celebrabat ſacra/focoſcꝫ:
Corporís íllecebras: ſpurcum & líbabat amorem:
Cenſuít ęſſe quíd̃ explendū p̃ſentíbns ípſum
Delítíís anímū: quoníam poſt fata voluptas
Nulla foret: ſtygíí eſt hęc nam ſententía dítís.
Micheę.vi. At pater omnípotens hunc fato ſuſtulit atro:
Tartareíſcꝫ anímā tandem damnauit ín vndís.
puer.xxiii. Delítię mundí: quas promít praua voluptas
Eccl̃s.v. Sunt procul a nobís pulſandę: díra venena
Eccleſi.xxv. Ex ípſís manant: & fellís copia magna:
Has ígítur fugíat ſapiens: & honeſta ſequatur.

Archana eſſe recondenda.

Quí non ín tacíto poterít ſecreta tenere
Pectore: & occultum condere corde ſuum:
Eſt fatuus: neſcítq; ſuam compeſcere mentem:
Tríſtíciam íncurrít ſępius índe grauem.

Secreta tacenda.

Quę ſílere me vís prímũ ípſe ſileas.
Secretũ mẽtís nũ q̃ tu pãde maritę
In ſecreto cubícu li tuí nõ maledíxe rís díuítí: quía & aues cęlí porta / bũ tvocẽ tuã. & q̃ hñt pennas annũ ciabũ t ſententíã.
Amíco & ínímíco nolí narrar̃ ſenſũ tuum: & ſí eſt tíbí delíctũ nolí denu dare.

Quí ſecreta ſuę non vult abſcondere mentís:
Vxorícq; ſuę vel cunctís gentíbus offert
Quíd velít / & ſtatuat / vel quid concęperít / ípſa
Mẽte: merus fatuꝰ docto reputat̃ ab omní.

Sene. de mori
Iob. xviii.
Catho.

Iudicū.xiiii. c.xvi. Sampſon: qui quondam fuerat fortiſſimus heros:
Non oculis orbaretur: nec crine ſacrato:
Secretum mentis ſi non reſciſſet amica.

Statius i the ba. Amphiareus vates dum fata futura timebat
Augurii: latuit: thebanaq; prelia fugit:
Proditur at tandem proprio de coniugis ore.

Eccl̃. x. Hiſtorie recinunt veteres/& dogmata priſca:
Eccleſi.xix. Q7 mulier nuſq̃ ſecreti ſit bona cuſtos.
Matronis igitur celemus pectora ſemper.

Pucr.xxi. Qui ſua non nouit cõmiſſa archana tacere:
Quiq; ad cuncta ſuum pendit ſecreta labellum:
A tali caueat ſapiens ſibi quiſq;/catuſq;.

Horatius in epi. Percunctatorem hunc fugias/quia garrulus ipſe ẽ.
puer. xxviii. De rebus magnis/eſt qui ſe iactitat vſq;:
Et q̃ res cunctę ſibi ſint in amore ſecundę:
Rimari ſi quis vellet tum verba doloſq;:
Rebus in his cunctis mendacẽ offenderet ipſum
Ex qua ſtultitia ſapiens intelligit omnis:
Q7 ſcabrum foueat cuculũ/manibuſq; remulcet.

Seneca Condita ſi mentis cupias archana manere:
Fac mihi ne dicas: quod vix abſcondere poſſim:
Occultumq; tuum ſecreto in pectore cęles:
Haud aliis pandas: ſed ſis taciturnus vbiq;.

iii.Reg.xxi Si non vxori Iezabel prompſiſſet Achab rex
Verba ſuę mentis: Naboth non morte periret.

Prouer. xxv. Qui geſtant in corde ſuo ſecreta: cati ſint:
Et caueant aliis temere vt non talia pandant:
Sic mage ſecuri: ſemper tutiq; manebunt.

Maię. xxiiii. Dixit enim quondam ſancta de gente ꝓpheta:
Secretũ mentis mihi met ſeruare ſtudebo.

Vxorem ducere ꝓpter opes.

Diuitias propter solas: non prolis amore:
Vxorem ducens/coniugium ve petens:
Hic patitur merito lites: & iurgia/rixas:
Et pacem/& perdit cōmoda connubii.

Nubere ꝓpter diuitias.

Impat ergo viro Intolerabiliusni/ hil ē q̄ fęmina diues. Domus & diuitię dant̄ a parētibus: a dño autē ꝓprie vxor prudens. Tecta iugit̄ ꝑ stillātia litigio/ sa mulier. Si verū inquiras sacc⁹ nō vxor amatur.

Aruinam multi quęrunt sub podice aselli:
Et cumulant trullas: stercora vana petunt:
Vxorem ducunt vetulam dum turpiter Eglen:
Qꝫ nūmos habeat/diuitiasq; leues.

Iuuenalis i. ad cor. vii. Prouer. xix.

Iuuenalis puer.xix. Nulla quíes illū recreat: pax nulla fouebit:
Semper habet ríxas: lítigíumq; frequens:
Nulla voluptatís ſpectabunt ocia talem:
Magnarum allexít quem male ſaccus opum.
puer.v.infi. Nullaq; ſperatur proles: dílectío nulla:
Vnam pacíficam vix aget ille díem.
puer.ix. Quín ſibí continuo ſaccus tranſuerberet aures:
Quem propter ſtultus factus/inerſq; fuít.
Eccleſi.xix. Raro hos fortunę facíes comitatur amica:
Quí nūmís nubunt: non ſibi: non puerís.
Ducítur in thalamum funeſta pecunia ſola:
Propter opes trahímus grandia aratra thorí.
Iuſtítía & doctrína nihíl curatur: honeſtas
Nulla: ſed ad cenſum pectora ſtulta ruunt.
Iuuenalis puer.vii. Nam ſocer ín primís: qd enī gener (inqd) in ęre
Poſſidet/aut nūmis? íuggera quanta tenet?
Eccleſi.x. Nec patrís aut proauí ꝓbitas/vírtus/vel honeſtas.
Quęrítur: an vulgí ſemíne prodierít?
Iuuenalis Protínus ad nūmos: de morĩbus vltíma fíet
Quęſtío: ſíc fient nunq̄ in amore pares.
Prouer.xxi Inde fit/vt multís deſerta habítare ſeorſum
Plus leue ſit: talís q̄ íuga ferre thorí.
Prouer. xxv. Namq; loquax mulíer/verboſa: corpus adurít:
Eccleſi.xxv. Atq; animā & vires: membraq; cuncta terít.
Propter opes teneram vendít quícūq; íuuentam:
Mercatur lites & ſine fine dolos:
Huíc nihíl eſt fídeí: níhíl & probítatís. ad omne
(Spes modo ſit nūmí) tranſeat ille nephas:
O male prudentes: quí tam cōnubía ſęua
Eccē.xii. Quęrítis: & ſeruum tenditís eſſe pecus.

De liuore & inuidia.

Inuidię telum lato torquetur in orbe:
Et ſtatus in terris hac ſine nullus erit:
Odia dira volant magni per climata mundi:
Nec dum Nythardi ſemen abiuit atrox.

Inuidie ꝓprium.

Qui ſibi inuidet nihil ē illo nequi⁹ & hęc reddicio ē malicię illius. neq̄ eſt oculus liuidi. Inuidus alterius rebus marceſſit opimis. Ne comedas cū hoīe īuido & ne deſideres cibos eius: quoniā in ſil'itudinē ario li & cōiectoris eſtimat quod ignorat. Comede et bibe dicet tibi & mēs ei⁹ nō ē tecū

Liuor edax: fatuos multos: animoſq; malignos
Concitat: & ſtultos pungit ſine fine proteruos:
Naſcitur inuidię telum: quod liuida corda
Parturit: & multos nuſq̄ ſinit eſſe quietos:

Eccle. xiiii. Horatius. in epiſto. xlvi. di. cleric⁹

Salustius. Duceris inuidia: q̄ ego te possideo plus.
puer. xxviii Aut mihi sunt plures nūmi: seu maior aceruus
Cicero Rerum: vel mihi q̄ plures reddunt honores.
Eccles. xiiii. Aes petis atq̄ meum: quod nullo iure teneres.
Vel quia fastidis nostrum & contemnis amorem.
Ouidius. Lethale est adeo vulnus liuoris acerbi:
ii. meth. Vt nequeat penitus sanari/ aut rite mederi.
puer. xxiii. Est ea proprietas liuoris semper edacis:
Si sibi constituit quenq̄ mordere: quietem
Nullam agitat donec facinus perfecerit illud:
Non somnus: non vlla quies: non vlla voluptas
Est adeo dulcis: seu delectabilis vsq̄:
Vt possit cordis procul extirpare dolores
Descriptio Pallentes ideo fauces: pallentiaq̄ ora
Inuidię ex Semper habet liuor: macies in corpore toto
Ouidio Glauca sedet: visus toruus: squallentiaq̄ ora
Scintillāt: rabidus nec plenis liuor ocellis
Suspicit in quenq̄: furibundo pectore torpet.
Ioseph gen̄ 37 Cuius precipuum tibi fert exemplar Ioseph:
Quem nunq̄ intuiti sunt recto lumine fratres:
Raro etiam inuidia nisi mersis flumine ridet
Nauibus: aut si fors perit ingens copia rerū.
Eccles. xlviii Verum continuo rodat licet inuida corda:
Inuidia: ex proprio sentit sua damna dolore.
Alanus Nec quicq̄ nisi se valet ardens æthna cremare.
Maior & inuidia est fraternis cordibus orta.
Lucanus Fraterno primi maduerunt sanguine muri.
Genes. iiii. Hoc Abel atq̄ Chayn: hoc Atreus atq̄ Thyestes
Statius i the Ethiocles cum fratre suo: pluresq̄ docebunt.
i. Petri. ii. Inuidiam iccirco fugias sapiensq̄ bonusq̄.

De impatientia correctionis

Tibia cui fatuo / tantum solatia prębet.
Nec curat cytharam: plectra & amęna lyrę:
Hic propere ascendat stultorum (posco) carinam:
Et remos celeri concitet ille manu.

Nõ velle corrigi.

In auribus insipi/entiũ ne loqueris qa despicient doctrinã eloquii tui Musica in luctu ĩportuna narratõ Cũ dormiente loquit qui enarrat stulto sapientiã. Non patitur stultus sua verba aut facta reprẽdi.

Stultitię in fausty certissima signa videntur
In fatuo. qui non verbis auscultat amicis:
Nam stolidę illius tanta est correctio mentis:
Audire vt nequeat sapientes digna loquentes.

Proner. xxiii
Eccles. xxii.

Prouerbi.i.& xviii. Cū tamen & prudens: bona quę ſunt iugiter audit
Et ſapere vt poſſit: ſapientes ſemper honorat:
Suſcipit: & ſequitur: ſua quo ſapientia creſcat.
Fiſtula ſed fatuo ſolatia dultia prębet:
puer.x. Nec curat citharę ſonitus: nec barbitos illum
Eccleſi.xv. Oblectat: fidibus non delectatur amęnis.
Nil magis vſq; placet fatuo: nil dulce videt:
prouer.xxiiii & .xxvi. Q̃ baculus criſpus: q̃ ruſtica fiſtula ſtulto.
Nec ſinit vt quiſq̃ ſibi dogmata ſana miniſtret:
Nec patitur quenq̃ qui corrigit/aut monet ipſum
Inde fit vt magnū fatuorum creſcat/& ingens
Agmen vbiq; nimis: q̃d ſis' precor improbe ſtulte
Sapien. vii.x Diſce: hominē te ſcis mortalem: ſciſq; caducū:
& .xv. De cęno terrę genitum: de ſtercore factum:
Ad Rom. vi. Ex cinere/& terra/limo/cęnoq; lutoq;
Compoſitum: at ſenſus tribuit natura ſcientęs:
Ecc'eſi.xxv. Et data clara quidem ratio eſt: animalia bruta
Pſ.cxviii. Qua nobis cędunt: ſed tu pręcordia ſtulta
Qui geris: acceptę rationis munera rumpis.
Quid tua te nimiū iactat funeſta poteſtas?
Quid te nobilitas? facies? quid culta iuuentus?
Quid te diuitię molles? quid corporis artus
Extollunt? tibi quę damnū & nocumēta miniſtrāt.
Eccle.3. &.17 Eſt ſapiens ſolus/locupletior omnibus: idem
Tulli.in para Fortior & cunctis: hunc audi: illumq; ſequaris.
Eccs. vii. Eſt melius: prudens ſi dure corripiat te:
Iob.ii. Q̃ ſi te fatuus mulcenti arrideat ore.
Iob.xxviii. Quā doquidē hic fœlix homo: q̃q; corde pauorē
Pſ.xviii. Semper habet: pœnas ſemper meditat acerbas.
puer.i.viii Atq; dei ſuffert/primis iuga dulcia ab annis.
Math.xi. &.xxiii.

De fatuis medicis & empericis.

Artem qui medicam tremulis molitur in ægris:
Nec tamen indocta scit medicare manu.
Arte carens: vires naturę nescit/ & herbas:
Ludius & fatuus/ridiculusq; manet.

Hic etiã nostrũ potent conscendere currum
Et mode stultigerę carbasa ferre ratis:
Visitat empericus qsqs morbo ve grauatũ: aut
Morte laborantem quẽ videt atq; notat:

Medicus indoctus

Licet medico euẽtus mortalitatis imputari non dz eius tñ impitia an numerat culpę si seruũ malo secuerit aut ꝓperam ei medicamẽtũ dederit. Solis igitur medicis impune hominẽ occidisse phas ẽ A medico ĩ docto a cibo bis cocto: et praua mulierẽ: libera nos domine.

Iusti. de le. acqui. iperitia. ff. de re. iu. imperitia, xxix. dis. c. fi.

Seneca de clemē. ad Nero. Atq; ait: expecta donec documenta librorum
Inspiciam: quo te rite iuuare queam.
Eccles. x. & xl iii. Dumq; domum medicus redit: & concepta libelli
puer. vi. Scrutatur: mortis hunc vera fata premunt.
Atq; animā expirat: soluuntur corporis artus:
Sera nimis medici stulta medela fuit.
Eccl'. xxxviii Nituntur plures artem tractare medendi:
Io. an. de sen. ex. c. i. li. vi. Et quorum penitus pectora nil sapiunt:
Non voluūt libros: aut quas Podalyrius artes
Inuenit: Mesues nec documenta legunt:
Nō Auicēna docet medicos tam dogmata vana:
Nec tales medicos: docte Galene: foues:
Sapien. xii. Sed sua in herbarū discunt medicamina libro:
Multa supstitio: dogmata falsa patent.
Et vetulę prauam prestant medicaminis vsum.
Quas sequitur passim sedula turba tamen.
glo. in c. fi. xxix. dis. Profitentur enī cunctos sanare dolores:
Perq; horas cunctas/per loca/perq; dies.
Et sua q̄ puero atq; seni collyria prosint:
Quod matrem iuuit: prosit idēq; seni.
Seneca. Non opus est causas rerum atq; elementa tuerī:
Nature vires hęc medicina premit.
Et morbos varios vna dissoluit in herba:
Qualem forte sibi Thessala saga dedit.
Cuculus chirurgicus O cucule emplastro quis te docet/aut alabastro
Ex vno cunctis posse preesse malis?
Sapien. i. Est medicus: velutī indoctus solet esse patronus
Consultus/qui non scit dare consilium.
Aut te non medicum dicas: aut discе mederi:
Aut si vis medicus: sis fatuusq; simul.

De ſeculariſ potentię exitu

Non fuit in terris vnq̃ tam magna poteſtas:
Temporequę fragili non quoq; diffluęret:
Cuncta rapit lœthum: mors vltima linea rerũ eſt.
Res hominũ nulla conditione manent.

Potẽtatus ſeculi finis.

Cũctis dieb⁹ ſuis impius ſupbit: & numerus annorũ incertus eſt tiranidis ei⁹. Multi tiranni ſederunt in throno: & iſuſpicabiľ ꝓtauit diadema Multi potẽtes opp̃ſſi ſunt valide: & glorioſi traditi ſunt in manus alteroꝝ.

O tardos animo fatuos: quos magna poteſtas
Eleuat: & nimiũ qui munera vana ſequuntur:
Tanq̃ perpetuis vita hęc ſit firma columnis:
Nec moribunda quidẽ capiat ꝑ tẽpora finem.

Iob.xv.
Eccle.9.&.29
Iuuenalis in ſatyra oibus i terris.
Eccẽ.xi.

Cęsar Iulius. Magnanimus cęsar qui sub iuga romulum traxit.
Marte sat indomito/spatiosi climita mundi:
Et tenuit sceptrum regni/facesq; superbos
Solus: & incępit ciues torquere potentes:
Tempore sed modico tam sęua potentia mansit
Horrenda cecidit tandem cum morte necatus.

Darius Rex Persarum. i.mach.i. Sceptraq; persarum Darius tulit: optima regna &:
Sed non contentus propriis: externa cupiuit
Imperia: hinc propriū perdit regnū & diadema.

Xerxes de q̄ Iuuenalis & Herodotus li.v. Ipse etiam Xerxes regum ditissimus olim:
Dum cupit externas bello popularier oras:
Attica regna adiens: amisit/castra/viroscq:
Atq; rates pariter turritas mersit in vndis:

Nabuchodonosor. Dañ.3. Et Nabuchodonosor sceptro Babilona gubernās
Fortunę nimiū dum fidit: tentat honores
Diuinos pręstare sibi: sed sūma potestas
In speciem bruti regem mutauit inanem.

Alexāder.m. Iuuenalis Magnus Alexander cui vix suffecerat orbis
Immensus: graiis primus dominator in oris:
Nō secum ad stygiam sua vexit regna paludem.

Cyrus Herodotus & Iustinus li.i. Quid Cyrum refero? lambens in morte cruorem
Sanguinis ipse sui: sic transit gloria mundi.

Cresus/Herodotus li.i. Crœsus quandoquidē regnisq;/opibusvel opimis:
Non contentus erat: tamen hunc fortuna fefellit:
Euertitq; suum regnū: atq; potentia sceptra.

Eccles.x. Omnia regna cadunt: ruit & mundana potestas:
Exemplū dat Roma potens: Carthago: Mycęne:

Eccles.xlix. Iob.iii. Apoca.xviii. Et Solymę. atq; Tyros: & Grecia tota: subibit
Mox latiū, pereunt q̄ nam mortalia cuncta
Sapien.vii. Quę facimus: cunctis exitus vnus erit.

De prędeſtínatíone.

Quí precium poſcit quod non meruiſſe vídetur:
Atq; ſuper fragilem ponit ſua brachía cannam:
Illius/ín dorſo cancrorũ/ſemíta ſtabít:
Deuolet ínq; ſuum rictum/ſatís aſſa columba.

Preſcientia dei.

Elegit nos ín ípſo añ cõſtitutionem mũdí vt eſſemus ſancti & ímaculati in cõſpectu eí? in caritate q̃ p̃deſtínauít nos ĩ adoptionem fílíorũ. Omnes quídẽ p̃ſcíti paucivero ad vítam p̃deſtínatí Nouít deus q̃ ſũt eius: ex hís nemo ſeducítur.

Scíre nefas homíní quę ſit díuína voluntas:
Quíd ve deus ſtatuat: quís fínis: quę ſibí merces:
Hęc fatuí quęrunt: quíbus eſt nímís anxía cura
Noſſe: quod a ſuperis decernít: atq; p̃bat. ĩ.i.

Ad ephe.i de pe.diſ.iiii. c. benedictus ii. thimo.ii.

Ad Roma.i. Prȩcipue iccírco fatuos hoc carmíne verſo:
prouer.xxvi. Ignauí quí ſũt: qui víx elementa ſacrarũ
Giuſtarunt legũ: doctí tamen atq; perití
Niero.in plo go bibliȩ. Eſſe volunt: líbroſq; reuoluunt: more ſiníſtro.
Exponũt falſo/quod ſanxít díua voluntas.
Arbítrioq; ſuo ſcripturam & dogmata ſacra::
Atq; reluctantem conañ vertere ſenſum:
Audí ígitur fatuos: quí ſęuo errore trahuñ:
Audaceſq; volũt ſuperũ depromere mentem:
Audí quę referant ſtulta & petulantía verba:
Grego. i dia. Sí deus æternam requíem ſedemq; bonorum
xxiii.q.iiii. Prȩſcrípſít cuíq̃: nihíl eſt quod vertere poſſít
obtineri Aut mutare: ſíbí ſtatuít quod díua poteſtas.
Iohan.vi. Sed deus ad pœnas ſí quem prȩſcripſít auerní:
Tartereís tenebrís ſí quem damnauít & vmbrís:
Hunc níhíl erípíet. tanq̃ deus optímus auctor
xxiiii.q.iiii. Omnípotens non ſít: non íuſtus: non metuendus.
Nabuchodo noſor Dat precium nullí níſí quí meruiſſe vídeť.
Sapien.x. Pro merítís reddí: debenť prȩmía íuſtís:
Hiehemię.li. Iníuſtos pœnas dígnũ eſt perferre mínaces.
puer.xxiiii
Eccleſi.xii. Quí domíno ſeruít ſíncero pectore: leges
Et fídeí obſeruat: precíum & votumq; capeſcet.
Math.xvi. Deſíne ſtulte precor ſuperũ confríngere fatum.
Ad Roma.ii Nos deus omnípotens ad gaudía magna creauít:
Apoca.xxii. Omnibus & nobís cœlorum regna parauít.
Non vult q; nígrí ſubeamus tartara ditís:
At propría ruímus culpa ſuperoſq; negamus
Reddere quí íuſtís anímis pía gaudía poſſunt.
Deſíne ſtulte loquí: petulans compeſce labellũ:
Eſaię.xlv. An vígulo cacabus dícet: cur vrceus haud ſum?
Ad Rom.ix. Sic placet artífící. bene quí bona cuncta parauít

De obliuione sui ipsius.

Qui volet alterius subitas extinguere flãmas:
Atq; suę patitur vrere tecta domus:
Est fatuus: decet & stultorum fistula talem
Aduocet vt stolidos ad sua vota viros.

Negligere ppria.

Agris tuis sicienti bus: alieni irrigã/ di non sũt. Ordinata charitas incipit a se ipsa. Qui sapiẽs sibi ipsi ꝑ desse nequit/ nequitq̃ sapit. Miserere aime tuę placens deo.

Qui curas hominum tolerat: semperq; laborat
Vt res alterius peragat/fructumq; ministret:
Nec curare suas properat res/cõmoda/fructus:
Quin sua ꝓponẽs facta atq; negotia passim

i.ij.

in.l.culpa est ff.de reiu. & in.c.nõ est sine culpa.de reg.iu.li.vi.

Eccleſi.xxx In rebus propríis ſtultus dormítat & excors
Intentíſq; oculís aliena íncõmoda penſat.
Hic legat ínterea noſtrí documenta líbellí:
Quí ſua cõtemnens aliena negotía verſat.
de pe.diſ.ii. qui vult. Cum tamen omnís amor: príma a ſe exordía ſumít
Incípit a ſeípſo: proprío níl gratíus vſu.
Therentius Hoc docuere ſophí: docuitq; Therentíus íllud:
Hoc docuít veteris ſanctíſſíma pagína legís
l. preſes. C. de fr. & aqua. Quí vult alterius res explorare frequenter:
Se príus ínſpíciat: ſíbí conſulat: atq; labores
Inde ſuos prudens propríos conuertat ín vſus.
Cicero i epiſ. Alterius íactum luſor quí attendít: & vſq;
Neglígít ille ſuum: ſtolídus rationís & expers.
xxiii.q.v.ſi placet. Quí vult flãmíuomas vndís ſedare fauillas
Prouer.xj. &.xxxi. Alterius tecti: proprioq; ín culmíne flammas
Conſpícít: atq; ſuís laribus ſuccurrere díffert:
Ille parum ſapíens: ſua non bene comoda curat.
Alterius quí portat onus / ſuffertq; labores:
Neglígít & propríũ: díſcrímína ſolus habebít.
xix.q.ii. due xxiiii.di.q; ait Quí cauſa alterius facít id: quod parturít ípſí
Contemptum: ríſus / íncõmoda / damna / labores:
Víx noſtram effugiet fatuã quín ſcandet ín arcẽ:
Atq; aſínum manibus ducens ludíbría tollat.
Prouer.v. &.xxvi. Quid te ſtulte iuuat peregrínas voluere cauſas?
Quíd ve alios curas? proprií ſis tutor honoris.
Díſce domus propríę / cauſas / res / cõmoda / primũ.
Prouer.xx. Quęrere: & índe tíbí ſít cura labor quoq; amící.
Eſt penítus fatuus quí curat res alíenas:
Prouídeas domuí propríę / díſpone / míníſtra:
iiii.Regũ.xx Hoc decet: índe tíbí ſít proxima cura ſodalís.

De vitio ingratitudinis.

Qui sibi vult fieri offitium bonitatis amicū
Atq; operas promptas appetit alterius:
Est tamen ingratus: nec munera prompta vicissim
Offitii prestat: nil probitatis habet:

Est fatuus qui multa petit: semperq; reposcit
Offitium alterius: & negat ipse vices:
Qui sibi vult fieri quicq̄: debebit honores
Reddere/ & æquiualens munus amicitię.

De ingratis

Quicunq; tibi aliquid opatus fuerit: stati ei mercedem restitue. Et merces mercenarii tui apud te omnino non remaneat Fecūdos decet imitari agros qui multo pl⁹ reddūt q̄ acceperūt. Oēs sapientes odere ingratos. Ingratitudo exsiccat fontē bonitatis.

C. de liber. & co. li. l. i. & ii. xii. q. ii. octa. Tullius in of

Ad collo. iii. Leuiti. xix. Tobie. iiii. Eccle. xxxiiii

Qui capiti alterius curas magnosq; labores
Imponit: preciũ conferat ille simul.
Dedecus est ingens: si quis benefacta laboris
Accipit: ęquales denegat atq; vices.

Plautus i asi.

Qui cupit ex aliqua lucrum nanciscier arte:
Hoc sibi proponat menteq; constituat:
Eroget impensas: nec rebus parcat auaris:
Si saltem laudem poscat habere bonam.

Prouer. xxii.

Et si pręcipuos acquirere tentat honores:
Munificus/blandus/sit pius: atq; bonus.

Sapien. xvi. Ecclesi. xxix.

Qui bene contentus: facto nequit esse labore:
Quem modico precio soluere/habere potest:
Non indignetur: sibi sit querimonia nulla:
Si labor/& meritũ forte negetur ei

Eccle. vii. Malach. iii

Qui petit alterius opas/benefacta/labores:
Ingenioq; frui: munera rursus agat.
Verum a priuatis liceat descendere rebus:
Ingratas vrbes cõmemorare simul.

Camillus. de q̃ Titus liui⁹.

Roma quid ingrata quondam impietate Camillũ
Tractasti: pro te qui fera bella tulit?
Tu procul emeritum pepulisti ex vrbe Camillũ
Quo duce fregisti gallica castra tamen.

Solon de quo Herodotus

Attica terra ferox/pepulisti ingrata Solonem:
Qui statuit leges & bona iura tibi:
Pro merito ingenti: pro sudore atq; labore:
Exilium dederas: Attica terra viro.

Lycurgus de quo Iustinus

Nec taceo ingratos ausus/q; Sparta lycurgum:
Latorem legum pellis ab arce tua.

Scipio affri Titus liuius.

Scipio qui fuerat patrię seruator honestus:
Ingratam patriam sensit & ille suam.

Sui ipsius complacentia.

Pulmentum fatuis presens mea decoquit olla:
Adsit stulto& sordida turba precor:
Adsit qui speculo vultum/ faciemq; frequenter
Inspicit: & semper cui sua facta placent.

Sapie p prie consi dere

Ne innitaris prudentiç tuę Astut9 oia agit cũ cõsilio qui aũt fatuus est aperit stulticiam. Cũ sua cuiq; placent facta atq; negotia soli. Hinc stultis tota est terra repleta viris.

Hic bene pulmentũ posita cõtundit in olla:
Atq; coquit fatuis sua pulmentaria crassis:
Qui se prudentem fors estimat/atq; decorum:
Cui sua sola placent: & quẽ vesania ductat:

puer.iii.
c.ne imitaris
de consti.
Ad Ro. viii.

i.iiii.

Vt ſpeculo ſemper ſe contemplet inani.
Prouer. xiii. & xiiii. Cū tamen: in vitio fatuū quoq; cernat inertem:
Quamuis non videat/capitis quas porrigit aures.
Hic ſi deberet dygitis iurare leuatis:
Cū de formoſis/ſapientibus/atq; peritis
Eccleſi. xx. Iob v. et. xviii Sermo foret: ſeſe cunctis pręſtare putaret.
Et ſibi non ſimilem in ſpatioſo crederet orbe:
puer. xxxi Ezech. xvi Iuraretq; ſimul ꝙ deteſtatio rerum
Eſaię. iii. In ſe nulla foret: ſe pulchrū/ſeq; beatū
Eſtimat/atq; homines audet iurare deoſq;
Conſulit hoc ſpeculū ſemperq; & fungit omni
Tempore: ſeu ſomno iaceat lectoq; ſupinus:
Siue ſtet erectus: vitro ſuſpenſus inhęret.
Otho Impator ſpeculū ſp ſecū habuit Quid ſpeculū memorē Pathici geſtamē Othonis:
Quod ſecū in caſtris cęſar geſtare ſolebat.
Iuuenalis Quottidie barbam qui raſit/glaber vt eſſet:
Vngebatq; cutem cū ſucco lactis aſelli.
Saluſtius. Offitiū muliebre quidem eſt: hos fœmina quęrit
Ornatus: ſpeculū & pendet de fronte puellę:
Retiolū: & mundū: contexta monilia: veſtem:
Ordinat: idq; mares hodię comitant/agūtq;
Vt ſibimet placeant: ſeſe mulieribꝰ ęquant.
Ennius Tullius i. off. Noſtri etenim iuuenes habitꝰ geſtant muliebres
Illaq; virgo viri: nulla eſt diſcretio rerū.
Pygmalion de quo Ouidius .x. metha. Pygmalio effigiem fertur de marmore quondā
Feciſſę: & ꝓpriū ſibi tam coluiſſe laborem:
Perditus vt fuerit vecors in marmora verſus.
Narciſſus de quo Ouidius iii. metha. Fonte ſuper vitreo periit Narciſſus amore:
Dum ſua forma placet fatuo quam vidit in vndis:
Prouer. xiii. Stultorum numerus ſic creuit: & impia turba.

De choreis & ſaltationibus

Qui choreis gaudet aut ſaltibus īmoderatis:
Vt cuculam ducat ſtultior ipſe manu:
Ille deū offendit: perdit quoq; tempora fruſtra:
Contrahit inde etiam plurima damna ſibi:

Choree fatuitas.

Nil placet ī tota ſapientibus vſq; chorea Quod iuuet/aut ꝓſit: condeceat ve bonos. In circuitu impii ambulant.

Hos quoq; non ſanos fore dicimus: īmo furētes:
Qui choreā quęrūt: quos labor ille iuuat:
Vt currant paſſim: veluti furioſa vagatur
Thyas: vbi erectus Thyrſus in arua vocat.

Exodi. xxxii
Ps. xl.

Orgia bacchi

Druyde de quibus Iuli? cesar in come

Vt druydę ſaltant pulſantes tympana gallí:
Vertice ín ídęo: cū furor vrget eos.

Salii de ḡbus Vieg. ii. geor

Ceu quondam ſalíí fetídos ſaliere per vtres:
Turba/Cybeleios ſíc agít ílla choros.

Quíd rogo quíd fatuí plantas ín puluere laſſas
Efficitis? quęlmerx dígna labore tamen?

Aſt ego dū medítor fatuı prímordía ludí:
Príncípíí cauſas cōmemoro eſſe malas:

Exodi. xxxii

In ſtatua vítulū dęmon cū poneret aureum:
Contemptum faceret ímpíus/atq; deo:

i. corin. x.

Cum bene potaſſet populus: perſuaſít ad íllam:
Luderet íncq; chorum turba proterua: íubet.

vide nota glo in cle. i. de cel miſſ.

Illecebrę tales pariūt íncōmoda multa:
Ad vítíum prębent ſemína multa frequens.

incle. attendē tes de ſta. rel. de vi. &ho. cl. cū decorem

Concurrunt íllíc pompoſa ſuperbía: luxus:
Et petulans ſaltus: & furíoſa venus:

Nam venus ímprímís/choreís ſolať ín íllís:
Hanc ſequíť pedíbus turba peculca cítís.

Proner. ii.

Ludus ín orbe quídem eſt nullus damnoſio r íſto:
Contamínat ſtímulís pectora caſta ſuís:

Ludus & íſte quídem: non pax/ſed pugna vídeť
Clamando currunt/vocíferantq; nímís.

Quís locus ímmunís: quē non veſanía talís
Contamínat? templí vix loca tuta manent.

Clerus: & ín cappa monachus: puer atq; puella:
Et íuuenes blandí: decrepítíq; ſenes:

In gíru m ſaltant pedíbus: ductantq; choreas:

Virg. ii. geor

Atq; íncompoſítís motíbus vſq; ruunt.

Iudith. ii.

Ruſtícus ín círco teneram cū flectít amícam:
Non ſítus hunc tota nocte/díe ve premít.

De nocturnis ioculatoribus.

Qui cythara/aut aliis ludis de nocte vagat:
Ante domum stulte cantando pulsat amice
A dulcique mouet luctantia membra sopore:
Hunc fatuũ oblectat/moriatur frigore noctis.

Nocte lu dere ipla teis.

Quoꝝ sunt in te nebris opa: & dícũt qs videt nos? & quis nouit nos Insanię plenas vígilias habẽtes neꝙ vitaz neꝙ nupcras mũdas iã custodiũt. Stulusꝑ plateas nocturno tpe currit Carmẽ & excluſus flebile cantat amans.

Iam satyrę finem posuissem pene: ratemqꝫ
Mouissem ad portũ: cęlsaqꝫ vela simul:
Sed mihi propositũ rapiunt nunc turba/ cohorsqꝫ
Stultorum: vigili qui modo nocte volant.

Esaie.xxix.
Sapien. xiiii

Iob. xxxiiii. Dū mollem capiūt animantia cūcta ſoporem:
Dū requies animis corporibuſq; datur:
ꝑuer. vii. Ebria turba vias/vicos/ſtrata/atq; plateas
Occupat: & clamat: ſtultaq; verba canit.
Nocturni lemures ſtigiis de fontibus orti:
Hos homines turbant: eumenidūq; cohors.
Hy cytharas feriūt: hi dulcia barbita tangūt:
Hi fidibus ludunt: Iſmariaq; lyra.
Ouidius. in arte. Ante domū cantus charę modulanť amicę:
Lucę. v. Et ſtantes vlulant: cantica ſtulta canūt:
Non abeunt: donec fundať vrina matellis:
In caput aut donec ſaxa/vel olla volat.
Quin etiam hęc peragūt hyberno tpe ſtulti:
Cū glacie & niuibus candida tecta rigent.
Sapien. xvii. O male prudentes: quid vana hęc gaudia noctis
Iohan. xi. Delectant? quid vos currere nocte iuuat?
Nec ſolū iuuenes: humili de plębe creati:
Cantando tacitę ludrica noctis agūt.
Hoc ꝑceres faciūt: clerus/monachi/atq; ſacerdos:
Ad ludū hos omnes fiſtula ſtulta vocat.
Hic latrat: ille boat: balatum ructitat alter:
Toruius exclamans: plus ſibi laudis habet.
Hac etiam in turba reperitur ſępe maritus:
Qui ſolet in fatuo ducere fune chorum.
Vxoremq; ſuā viduo in lodice cubantem
Deſerit: & cauſam dat ſibi ſępe mali.
Iuuenalis Dū cuculam paſcit vir: fœmina ſępe nouellam
Currucam admittens: oua aliena cubat.
Ad ephe. iiii. i. theſſa. iiii. Vos igitur moneo facitis qui talia: veſtras
Obſeruate fores: ſeu remanete domi.

De mendicis & eoꝝ vanitatibus.

En metui ne me ſtultę defectio ſectę
Afficeret: numerus nec ſatis vſq; foret:
Sed mendicorum turbas ſcrutatus vbiq;:
Inueni paucos (credite) vbiq; bonos.

Mēdicā-tes ipſi.

Tot mēdicoꝝ cernis fraudeſq; doloſq;. Vt merito hos fatuis grandibus accumulem. Vtili⁹ eſuriēti panis tollit ſi de cibo ſecur⁹ iuſticiā neglīgat q̄ eſuriēti panis frangat. vt iniuſticię ſeductus acquieſcat.

Inter mendicos fatuorum eſt magna caterua:
De quorum ritu noſtra camęna refert.
Se plures nutrire volunt: natoſq; tenellos:
Hoc ſtudium multis: hęc quoq; vita placet:

C. de mendi. vali. li. xj. v. q. v. nō oīs. 86. di. c. paſce glo. ſup math

c.auaricie de preben. puer.xiii.

Clericus: & monachus rerum qui seruat ace tuū:
Mendici exercet attamen officium:
Paupertatis onus tales plęrumq; queruntur:
Ast opibus pleni/diuitiisq; rogent.

Luce.xi. Tobie.iiii. &.xii. Eccles.iii. Ps.xl.

Vsu oportuno est elemosyna sacra statuta:
Vtq; inopi solū/pauperibusq; detur.
Hanc dedit oīpotens homini vt releuamen egeno
Esset: sed tamen hanc plębs vitiosa rapit.

Danielis.iiii

Non prior in claustro: non abbas: presbiter atq;:
Censibus in propriis cor satiare queunt.
Plus cupiūt: saccos/capsasq; inferre per vrbes
Mandant: hisq; domus/limina cuncta premūt.

Eccles.vii.

Per plateas currūt mendici: perq; tabernas:
Nullus ab his vacuus nūc locus esse potest.

de pe.& re.c. cum ex eo

Sunt qui reliquiis sanctorum munera poscūt:
Et quęstū faciunt per loca cūcta suū.
Spirituū vendunt pennas sępe æthereorū.
Vanaq; nō nunq̄ corpora/& ossa ferūt.

Eccles.xix. l.vna.C.de medi.vali.

Sunt alii qui cū validi sint corpore & annis:
Mendicant tamen: & crimina grandia agūt.
Fraude sua pueris effringūt membra parentes
Vt morbos vlulent: vulnera grata fleant:
Et stipem precibus poscant: manibusq; quadrantē
Quas fraudes melius theutona scripta notant.

Videlibrum stultoꝝ in lingua theutonica latius

Mendicant multi iuuenes validi atq; potentes:
Causa est: q̄ labor his atq; opus omne graue est
His qa plus placuit alienis viuere rebus:
Paupertatis & hinc pondera grata gerunt.

xlii.di.quies cam⁹ in glo.

Si mendicorum pergam memorare profanos
Ritus: & mores: pagina deficiet.

De iracundis mulieribus.

Sunt pleriq; mares/asinos equitare frequenter
Qui cuperent: si non fœmina prima foret:
Sed qa precipitem mulier contorquet asellum:
Fœmineo hinc generi pareat vsq; pecus.

Ira muliebris.

Mulierē bonā q̄s inueniet? ꝓcul de vltimis finibus p̄ciū eius. Meli⁹ est habitare in terra deserta q̄ cū muliere rixosa & iracūda Cōmorari leoni & draconi placebit pl⁹ q̄ habitare cūmuliere neq̄ Breuis oīs malicia sup̄ maliciā mulieris Et non ē ira sup̄ irā mulieris.

Fœmineū laudare genus mea carmina vellent
Nunc potius: sed me causa maligna mouet:
Si natura negat: facit indignatio versum: puer.xxi.
Fœmina me patitur praua silere nihil: Ecclesi.xxv.

puer.xxi. Cõmendare bonas mulíeres ſemper amabo
Sed prauas verſu dilacerare decet.
Ad quod ſecurũ facit/& dictare paratũ:
Nulla q̃ hanc ſatyram fœmína docta leget:
Cornelia Gracchorum mater leget hos Cornelía nunq̃
Verſículos:mulíer nulla díſerta leget:
Propterea audací depromam carmína vultu
Laudabo íuſtas:dilaníabo malas.
Eccleſi.xix. Fœmína quę ſophię íucũdo lacte foueť:
Et quam delectat cũ probítate decor:
Non facile ad crímen putídũ:moreſq̃ pudendos.
Corruít:aut tentat dedecus atq̃ nefas:
Eccleſi.xxvi. Eœmína íuſta quídem mulcet plerũq̃ marítũ
Iratum:placat ſeuítíamq̃ víri.
Heſter.v. Rex quondã Aſſuerus:mandauerat enſe necãdos
Hebręos cunctos/& íugulare víros:
Heſter ſed verbis placabat pectora regís:
Iratũ blanda molliít atq̃ prece:
Abigaíl Rex píus a Nabal ſpretus:lenít ab vna
i.Reg.xxv Abigayl:gladiũ/contínuítq̃ manũ.
Eccleſi.xl.
Prouer.vi. Conſiliũ dat caſta bonũ.dat fœmína mores
Salomon Ingenuos.mala ſed non pía vota parít.
iii.Reg.xi.
Eccle.xlvii. Conſilío Salomon mulíerum ínfectus íníquo:
Prouer.ix. Vt coleret falſos/ín ſua damna/deos.
&.xxv.
Eccleſi.xxv. Línguulaca eſt mulíer:ſemper profundere voces:
Eccleſi.xlii. Verba díra cupít:& ſine fíne loquí.
Ouidius.v. Píerís ínnumeros pullos eduxerat olím:
metha. Longius emíſit ſemína pica loquax.
Prouer.ii. Erue díue pater/rex cœlí & conditor orbís:
Eccs.vii. A nequam & praua nos muliere precor.

Est picis similis mulierum garrula turba — Ecclesi.xiii.
Quę garrit: querit̃/eiulat atq; furit. — prouerbi.vii.
Fœmina quę semper nocturnis litigat horis: — Iuue.vi.saty.
Et pacem in strato non sinit esse thoro — Eccle.26.
Murmurat: & tacitos blactit malesana susurros: — puer.ii. &.v.
Atq; molesta viro litigat illa nimis
Fœmina sępe etenim versuta est atq; maligna — Eccles.xix.& xxv.
Vt sibimet prudens/imperet vsq; viro:
Nec poterit tolerare boni documenta mariti:
Nec vult pacifici vota tenere viri.
Sępe cadit iustus metuenda in damna maritus: — Eccs̃.vii.
Vxoris temerę quę sibi lingua parit.
Amphion testis: Thebanę conditor arcis: — Amphion Oui.vi.meth
Vxoris Niobes crimina morte luit.
Si fas vsq; loqui foret his: Calphurnia nudum — Calphurnia. i.l.ff.de postu
Monstraret clunem: & posteriora viris.
Nulla adeo in terris animantia/siue creata:
Quantum fœmineum concitat ira genus. — Ecclesi.xxv.
Fœmina dum insanit malefido agitata furore
Sęuitiam superat: dira leęna: tuam:
Seuior hyrcana est hęc fœmina tygride: raptos
Dum catulos sequitur: fœmina sęua magis.
Exemplũ prębet nobis irata Medea: — Medea de q̃. Seneca i medea.
Natos truncauit quę furibunda suos.
Exemplũq; dabit nobis simul impia Progne: — Progne de q̃. Ouidius.vi. meth.
Quę teneri nati membra necata coquit.
Qz nisi perdoctus Iuuenalis cuncta referret
Crimina: quę mulier fingere sępe solet:
Vellem quandoquidem ritus memorare vetustos
Fœminęi generis: & recitare dolos.

Eccs. vii. Cor mulíeris enim: cũctis ſpinoſius herbis:
Felle tumet ſemper: pectora bile dolent:
Ecclc. 25. Nil manet intactũ putído mulieris ab ore:
Perturbant mores: fœdera/iura/fidem:
Prouer. ix. Et fœdant thalamũ ſacrũ: nec pronuba Iuno
Eccle. xlvi. Has vetat in vetite crimina legis agunt.
Fida comes nulli mulier vult eſſe marito:
Grande ſupercilium fœmina praua gerit.
Iuuenalis Euacuat loculus nũmis: & conterit omnes
Cenſus: atq; domus penſitat acta níhil.
Prouer. xxx Sunt tria ſollicitant quę terram/quę mare: quartũ
Quod nec terra poteſt: nec maria vlla pati:
Seruus qui factus dominus/magnuſq; patronus:
Tum fatuus totiens ebrius atq; ſatur:
De infurioſa quidem mulier: pręcordia cuius
Liuor edax ſemper: iraq; ſęua rapit.
Quartũ quod ſuperat cũcta hęc/ancilla ſuꝑba:
Hęres quę dominę ſit cito facta ſuę.
Iuuenalis At modo de tali cupio mulíere ſilere:
Prębet quę poclis dira venena viro.
Agrippina Pontia. Qualis Agrippina: aut veſanę Pontia mentis:
Quales & ſatyri pagina docta notat.
Danaides Clytimneſtra Bęlides occurſu terrent modo corda virorum.
Sęua Clitimneſtra: & fœmina quęq; mala.
Lucretia Thais Iungit in thalamis Lucretia rara maritis:
Thais habet partes perfida in orbe ſuas:
Portia Cath. Sabina. Portia rara hodie contingit iuncta Cathoni:
Nec multis nubit caſta Sabina viris.
puer. xii. Eccleſi. xxv & xxvi. Fœlix qui poterit mulierem ad vota tenere
Vſq; ſua: & caſtum continuare thorum.

De potentia fatuitatis.

Stultitia extendit castra & tentoria passim:
Et secum totus militat orbis iners:
Precipue stulti. quos magna potentia vectat:
Et qui diuitiis/presidiisq; valent.

Potētia fatuitatis

Oibus in terris tenet insipiētia sceptra. Illiꝰ & sequit regia turba pedes Rapinas meditat mens eoꝝ: & fraudes labia eoꝝ loquunt: Iccirco lapsi in die angustię minuet fortitudo eorum. & lucerna impiorū extinguetur.

Cum tibi nemo ausit prauos ostendere mores:
Esse scitus qui contendis stultissime diues:
Hinc ceco incedens in tramite: turpius erras.
Vis sapiens cunctis reputari & ditier/horis:

Sapien.v.
puer.xvii.
& .xxiiii.
Eccle.xxxiii

Tu licet inſcitię plenos effuderis orſus.
Pſ.ix. O quotiens cum nemo velit pręponere ſtultum
puer.xxvii. Se laudat: fatuuſq; refert mauortia geſta
Eccleſi.xv. Plurima: cū maleſana tamen/quę prodit ab ore ē:
xxii.q.ii.pri/ Laus ꝓprio: aſcribit ſolus ſibi fortia ſtultus.
Iob.xxxvii. Eortunata nimis tellus quę principe diuo
puer.xx. Ecclē.x. Ornat: quem vix ſupet vel magnus Vlyſſes:
Sapien.vi. Tempora partit prudens: cum tempore verſat
Singula. non illum nūmus: nō munera captant.
Virtutis cultor ſed enim: & ſua proſpera regna.
Eccē.v.&x. Ve terrę cuius rex eſt puer: illius atq;
Prouer.xxx. Conſulibus tuceta placent. nocturnaq; vina.
Hic etenim imperiū regnū quoq; diſſipat omne.
Sapien.xi. Stultus in arce ſedens palpatus munere ſpurco
Eccleſi.x. Inuertit leges: confeſſus/roſtra/viroſq:
Alter amicitiam prefert: inſontia damnat:
Sancta hinc ſimplicīras teritq; cadítq; nefande:
Sap̄.vi.&.xii Aequo deberent libramine iura foueri:
Danie.xiii. Sed vereor ſint pſeudo ſenes quos caſta Suſunna
ii.macha.iiii Allicit: Andronici ꝓ quo perimat Onyas.
iii.Re.xx. Vota etiam Benedab fregit dum munera vidit.
i.Mach.xii Et Ionatham Triphon per munera miſſa fefellit:
Iugurta. de q̄ Sa'uſtius. Sic Romam quondā tetigit clamando Iugurtha
Vrbem venalem cū diceret: & perituram
Munere: ſi dīues emere illam temptet iniquus.
Ouī.de arte. Munera crede mihi placant homineſq; deoſq:
Horari.i epiſ. Omne genus nūmū venerat: pectore vincit
Eccē.x. Fortia: in acceſſum linquit nihil: omnia vaſtat.
Eccleſi.x. Quo ſibi concumulet numerū ingentemq; cateruā
Stultitia: & regnet cūcto & domineť in orbe.

De cura astrologię.

Est fatuus siquidem / vanusq; incredulus atq;:
Ex astris cupiens nosse futura poli:
Rusticus & quiuis indoctus: certat haberi
Astrologus: fatuas fingit ephimeridas.

Astrologię vanitas

Futura p̄scire solius dei ē: q̄ in sui cōtēplatōne etiā angelis illa p̄scire facit. Non liceat igit̄ xp̄ianis tenere traditōnes gētiliū & obseruare & colere elemētum aut lunę: aut stellaꝝ cursus: aut in anē signoꝝ fallaciā ꝓ domo faciēda vel ꝓpter segetes vl̄ arbores plātandas vel coniugia socianda.

Astrologus etiam decet huc arcessere vanos:
Atq; mathematicos / ariolosq; simul:
Huc ades astronōe / atq; plāetista / augur / aruspex
Sortilege / & quisquis sydera sola colis.

26.q.5.non liceat christia. et p totum et 26.q.7.nō obfuetis et.c. se

Ad Gall.iiii. 26.q.7.quis existimaret
Singula facta hominũ parua atq; minuta recenses
Exponis vano sydera iuditio.
Stultoꝝ in numero plures nũc scire futura
Conant̃: rebus peruigilantq; malis:
26.q.2.ipsos.
Astroꝝ cura est illis: & sydera spectant:
Omne quod ostendunt astra referre volunt.
Exo.xii.
Archanas rerum causas: elementa/planetas:
Spectant: & quicquid lucidus orbis habet.
Planetistę
Errorem hic lunę variũ: solisq; labores:
Astrorũ motus: inspicit atq; vices.
Saturnus. Mars Venus Mercurius Iuppiter
Hic docet immitis quid sydus triste minetur
Saturni: quid Mars significare velit.
Hic aperit quo lęta Venus se proferat astro:
Atlantisq; nepos: Iupiter atq; pius.
Saturno genitos ad furta & probra recensent:
Quos tamen atq; bonos reddere fata queũt.
Et natos Martis referunt ad tristia bella:
Quos pace interdum cernimus vsq; frui.
Ad Titũ.ii. Ptolomeus
Iuste age: nec dubita/sapiens dominabit̃ astris
In manibus summi stant elementa dei
Ad Rom. xi. Ecclesi.i. Ps̃.xxxv.
Iuditium siquidem & mentem vis scire tonantis
Stulte mathematice o: te furor vnde rapit?
Tu facis: omnipotens tanq̃ sua fata reuelet
Mortali cuiuis: iuditiumq; poli.
de pe.dis.iiii. in domo
Omnia linquamus supero: qui cuncta creauit
Qui nutu/cœlum/& sydera clara regit.
Ad Ephe.i. Ad Ro.viii 25.q.5.non l3 25.q.3.admoneant.
Astra quid aduersi possunt portendere? si nos
Defendit: cuius gloria summa/deus.
Quicquid ephimerides referunt: ꝑ inane laborãt:
Nil genesis: sortes/nil quoq; fata valent.

De geographica regionũ inquisitione.

Qui cœlum & terram: latũ metit & orbem:
Climata describit: & memorat populos:
Hic fatuũ instantem crassa a ceruice repellat.
Nil bonitatis habent hęc monumenta quidem

Mathematicę superstitio.

Stultior ille q̃dez q̃ mẽsurã vndiq; terrę. Metit: nec se nec sua scire valet. Furor est: pfecto furor egredi mũdũ: & tanq̃ interna eius cuncta iam sint nota: ita scrutari extera. Quasi vero mensurã illi⁹rei possit agere/q̃ sui nescíat: aut hoies possint videre q̃ mũdus ipe nõ capiat

Non satis est sapiens: non est ratione politus:
Sed nostra in naui carbasa plena trahat:
Qui latera immensi mundi metit/& orbis
Climita: stat fatua circinus inq; manu:

Plinius li.ii. circa prin.

26.q.4.c.igit̃ Nosse cupit cunctas regions/& loca cuncta:
Humano siquidem/cognita non generi:
Esa.xl.et.48. Eccs.iiii. Nunc orbis lati metas:longosq; reflexus:
ii.Corin.x. Pensantur:fatuos sedula cura mouet:
Noscere conant̃ gentes quas spectet Eous:
Quas calor australis:occiduusq; tepor.
Abacuc.iii. Stultus hyperboreum mensuram flectit ad axem:
Et querit populos hac regione feros.
Mensuratq; vrsam dygitis quandoq; minorem:
Quo populos tali sub regione notet.
Europę atq; Asię spatium collustrat vtrũq;:
Grecos/Aeolios/Cappadocas/Cylices:
Et Libyę gentes rutilo sub sole iacentes:
Atlantem/& Calpen:Herculis atq; fretum:
Semotam Thylen:querit vel in orbe Brytannos
Extremo:& radio Theutona claustra notat
Nosseq; vult tumido positas in gurgite gentes.
Et causas reflui succiduiq; maris.
Strabo Prestita cosmographi lustrat documenta Strabõis
Intactum toto nil sinit orbe quidem.
Eccs.vii. Quid geometer enim tantas in pectore curas
Concipis? incassum circulus ista terit.
Plinius Plinius errauit:quamuis spectabilis auctor:
Ptolomeus Errores varios & Ptolomeus habet.
Sapien.iii. Hiere.ii. Ezech.xiii. Inuanũ siquidẽ multoꝝ corda laborant:
Rebus in incertis quos ita sudor agit.
Eccles.34. Antea que fuerat priscis incognita tellus:
Exposita est oculis & manifesta patet.
Ferdinandus Hispaniarum rex. Hesperię occiduę rex Ferdinandus:in alto
Aequorę nunc gentes repperit innumeras.

De eo qui non vult esse fatuus:

Marsia cū docto certauit Apolline: victus
Amisit palmam: perdidit atq; cutem:
Attamen in manibus pendebat fistula stulti:
Et fatuus mansit Marsia vt ante fuit.

Nō velle stultitiaz ꝑpriam recognoscere.

Si contuderis stultū in pila q̄si ptisanas feriēte desup pilo: non auferet ab eo stultitia ei⁹. Plus ꝓficit correctio apud prudētez q̄ centū plagę apud stultū. Expedit magis vrsę occurrēt raptis fętibus q̄ fatuo cōfidenti sibi in stultitia sua.

Quilibet hanc fatuus naturam continet in se
In solita vitę porprietate manens:
Rideri q; non sentit se: illudier atq;:
Marsia propterea decoriatus eras.

puer. 27. & 17
Ouī. 6. meth.
Ouī. 6. fast.
Iuuenalis

Nam phœbum cythara doctum irritauerat ille
Ad pugnam: propter quam sine pelle iacet.
Eccl̃s.ii. Prouer.xxvi Huius ad exemplũ: tantis obducta tenebris
Stulto⁊ mens est & ratione carens:
Vt fatuus quisquis se tempore credat in omni
Prudentem: sapiat cũ tamen ipsa nihil:
Eccles.xx. Sapien.iiii. Nec tamen aduertit risus: hominũq; cachinnos
De se sic fieri: nec videt auriculas:
Seria cuncta putat/cũ risu illuditur ipse:
Eccles.xix Queq; audire cupit: credit & illa libens.
Tibia dependet solitis innexa lacertis:
Stultitię signũ prębet vbiq; suę.
Oui.i. tristiũ Prouer.xix Si quis opes multas locupleti possidet arca:
Thesauros magnos & tenet in cumulo:
Hunc plures vigili cursu sectant̃ amici:
Semina qui cumulent ad scelus atq; nefas:
Luce.xv. Et spoliant stultũ iuuenem: vacuũq; relinquũt.
Prodigus his sociis heu bona cuncta terit.
Tulli⁹ de amicitia. Amplius & vacua dũ nil seruauit in arca
Nec res occulto sensit abire dolo:
Factus inops tandem: cunctis priuat̃ amicis:
Et refugit fatuũ perfida turba procul:
Acclamat supos: & tristia verba profundit:
Penituit tandem: at sera querela nimis.
l.ius alimẽto rñ.ff.vbi pupedu.deb. Qui res tam multas vno consumit in anno
Ad cursum vitę quod satis vsq; foret:
Est fatuus: vafris/res compartit̃: at illi
puer.xxviii Plus nũmum quęrunt q̃ vel amicitiam.
Exquo paupertas: cõtemptus/risus/egestas:
Proueniunt: stultus & sine honore sedet.

De non intelligentíbus ludos.

Quí vult cũ pueris/ & ſtultís ludere: debet
Illorum luſus & tolerare íocos:
Ad clauum ne ſit nauís reuocandus: & alta
Vela trahens: malũ frangat. & inde ratem.

Jocuz nõ itelligere

Ludere cũ fatuís quí vult puerísve benigne. Illorum toleret verbera/ verba/íocos: A facíe verbi parturit fatuus tanq̃ gemí tus partꝰ ínfantís Sagítta ínfíxa femorí canís ſíc verbũ ín corde ſtultí Ludus aũt noxiꝰ ín culpa eſt.

Ludere cũ fatuo quí vult: tolerare nec ipſum
Cogítat: ad fatuos cõnumerandus erít.
Cum puero ſíquídem quí vult contendere: ſtultus
Si non ipſíus ludícra ferre poteſt.

Math. vii.
1. diſ. in prin.

puer.xxvi Stultus & hic pariter mouet ad conuitia risum:
Ebrius: obtusus/ dicitur atq; puer:
Eccles.i. Qui vult cũ pueris & stultis sępe iocari:
Alternis vicibus ludicra verba ferat.
Venari qui vult: opus est vt retia ponat:
Sectet canibus: cũq; labore feras.
Quisquis forte globo cupiat subuertere stantes:
Erigat ille simul mox quoq; pyramides.
Eccles.xix Pro verbo verbũ: pro lusu ludicra dant:
Stultus qui poterit non ita ferre vices.
Intolerabilius tamen est/ & semper iniquũ:
Ps.37. Ad Roma.ii Pro pietate bona reddere forte malum.
i.ad Thess.v. Hęc fatuos natura manet/ quod rarius vsq;
i.Petri.iii. Condignas referunt pro bonitate vices.
puer.13. Eccles.xiii. Versari sapiens vir cũ prudentibus optat:
&.xxviii. Cum fatuo stolidus quęrit habere locũ.
puer.xxvij. Qz fatuus tolerat nullũ: sua sola putanda est
Ambitio: cunctos nam regere ipse cupit.
c.quia p ãbi. de elec.li.vi Est dolor in stolido vehemens: si prędidet illi
Prudens. se meritum nam putat esse virum.
In summa nostram poteris sic carpere mentem:
Insipiens solus sceptra tenere petit.
Lucanꝰ i prio Non vult ferre parem: maiorem ferre recusat.
Cuncta sibi in terris inferiora putat.
Hester.iii. Gaudia non Aman malesanus tanta putabat
Qz cuncti colerent omnia iussa viri:
Quantus erat dolor huic/q; Mardocheus apella:
Non caput atq; genu flectere vellet ei.
Eccle. viii. & 20.et.22. Qui sapiens igitur dici cupit atq; probatus:
Insanos fugiat/ insipidosq; viros.

Malefacere & non expectare.

Ille quidem celerem contorquet in æthera pilã:
Nec spectat lapsam quo cita pila cadit:
Qui facit infestos multos sibi: reddit & hostes:
Nec lapsus spectat consimilesq; vices.

Multos ledere

Heus oim rerum vicissitudo Quod tibi vis fieri: mihi fac: quod nõ tibi noli: Sic potes in terris viuere iure poli. Ab alio expectes. alti quod feceris. A quo precedit fraus / sepe reuerberet ipm

Insulsos etiam fatuos reueram qui lędere multos
Percupiũt: lędi non tamen vsq; putant.
Insanum penitus fateor: qui crimina iactat
In faciem alterius: conspuit atq; caput:

Math. vii. In prohe. decre. i. c. dilecti de ma. & obe. ii. q. vi. qui scit

Nec tamen hęc rursus fieri pateretur ab illo:
Sapien.xviii Nec vice consimili: pertolerare iocum.
Quid sis facturus bene prędmeditarier ante
Eccle.xxxiii. & .xxxv. Conuenit: haud facias: quod tolerare neges.
In saccū qui vult alios detrudere: sumat:
Maxilli pariter plagam aliquando sui.
Perillus deq̄ Ouidius.i.de arte. Fecerat vt thaurum infœlix ex ęre perillus:
In quo mugitus ędderet ore nocens:
Imbuit at primus vaccam quam fecerat ipse:
Criminis atq; sui prędmia iusta tulit:
Math.vii. Quod tibi non fieri cupias o stulte prophane.
Ne facias aliis. ne malefacta feras:
Ps̄.vii. Sępe facit foueam fatuus/nocuūq; foramen
Prouer. xxvi In damnū alterius: quo tamen ipse perit:
Eccles. xxvii Nempe crucem quondā fecit maledictior Aman:
Nester.vii. Qua Mardochęi frangeret ille gulam:
In caput illa suū sed crux descendit: & in qua
Suspensus/laqueo deperit ille suo
Prouer. xvii. Conueniet cunctis bene te confidere: sed tu
Eccle.vii. Prouideas fraudes: pręcaueasq; dolos:
Qui bene confidunt sępe experiunt amarū
Virus: nam quis scit in cute quanta fides?
Eccles.ix. Non cōuiua homini nequā/cui liuida corda
puer.xxiii. Sunt: & secretū pectoris exitium:
Ede ait hic hospes: nunc fercula sumito nostra:
Iam bibe: de cęna vt possis abire satur:
Attamen aduersus te virus/corde sinistro
Portat: liuentes aufuge docte viros.
Eccles.xiiii Sępius arridet te risu forte iocoso:
Qui cuperet mentem dilaniare tuam.

De improuidentia futuri.

Quisquis in æstatis fœcūdo tempore: messem
Neglígit: & fructus: nec bona grana legit:
Cogitur hyberno / sub sole carere cupitis:
Vrsorum & dygitos suggere more suos.

Pigricie fatuitas.

Vade ad formicā o piger/& cōside ra vias eius: & disce sapientiā: que parat in estate cibū sibi: & congregat ī messe quod cōmedat. Formice ppls infirmus q̄ pparet ī messe cibū suū. Dis aūt piger sp in egesta te est.

Stultum pręterea reputo qui deside vita
Viuit: & in pigro pectore torpor inest.
Quis non castiget fatuū hūe: qui tempore nullo
Dispensat vitę cōmoda recta suę?

lxxxiii. dist nihil Seneca Prouer. vi.

Deutr. xxxii Non aptare potest animũ ad quęcunq; futura:
Inceptor stolidus: nec sua facta notat.
Hic nihil acquirit rerum pro corporis vsu:
Omnia dilapidat: nil retinere solet.
Eccles. xxvi. Est adeo demens: propríos nil cernit ad vsus:
Rebus oportunis inuigil atq; nihil:
Prouer. xix Prouidet atq; nihil stultus: nisi cogat egestas:
Atq; fames stimulet: torqueat atq; sitis:
Temporis haud fatuus meditatur fata futuri:
Presentes tantũ respicit ille dies.
puer. xiii De naso ad fauces: hominis meditatio stulti
Vergitur: vlterius mens sua vana tepet:
Hunc puto prudentem: versat quem cura futuri
Eccles. iii. & xxxviii. puer. xx. Vnde habeant pueri forte alimenta sui:
Quęrit & æstatis calidę sub tempore: fructus
Ad vitam vt possit cõmoda habere suis.
Sapien. xv. Ast illum penitus fateor ratione carentem:
Ad res qui nunq; prouida corda gerit.
Prouer. vi. & xxiiii. Dormitat fatuus stratus sub sole calenti.
Qui nihil acquirit sed bona parta vorat:
puer. xxi. Tristis hyems istum ieiuno gutture torquet:
Non habet vt stomachum quit satiare suũ:
Prouer. xxvi Et vitam miseram brumali tempore ducit.
Math. xxv Qui tempestiuas non cumulauit opes.
Eccles. xxii Qui non collígit fænum: cũ Iulius ardet:
Nec sibi quęsiuit emolumenta domus:
Prouer. xxii. Frígeat in bruma gelida: quęratq; per vrbem:
Fascículos fœni: stramina nuda terat.
Exemplũ magni prębet formica laboris:
Iuuenalis puer. vi Collígit & seruat/tempore quęq; suo.

De litigantibus in iuditio.

Litibus & rixis qui delectat: & omni
Tempore contendit: iuditiumq; petit:
Est fatuus vehemens: nempe excęcare laborat:
Iustitiam: & legum contaminare fidem.

De rixosis

Sicut coruus seqtur cadauera: ita rixosus lites. Nō contēdas aduersus hoiem frustra cum ipe tibi nihil mali fecerit. Non iudices cōtra iudicē quoniā secūdū q̄ iustū ē iudicat.

Acrior ad reliquos fatuos consurgere dignū est: j. Corin. vi.
Quos agitant męsti iurgia vana fori: Prouer. iii.
Turba quidem est ingens stultoꝝ: copia pręgnās: Eccles. viii. Ad. Titū. iii.
Horū/ qui litis iuditiumq; petunt. l. i.

ii.thimo.ii. Pro cauſa exígua: mínima pro re vel ínaní:
Math.v. Contendũt ſtulti: concípiuntq; dolos:
puer.xvi. Iudítii amfractus fatuo quęrunt ab omní
Eſaię.lvii. Et gaudent lítes q; ſíne fíne gerant.
Iacobi.iiii Tardo etíam ſtrepítu/plures ambagibus vti
Conantur/longís iudítiũq; rrahunt.
puer.xvii. Scílicet vt nocuí fugíant decreta/ſacratę
Iuſtítię: leges aufugiantq; bonas.
Eccleſi.vi. Eſt quí ſe patit banniri/ín iuſq; vocarí:
Hiere.ii. Excludíq; ſacra ſtultus ab eccleſía:
puer.xxvi Nil tamen hęc curat: íus fraude laceſſere tentat
Iuſtícíam fugiens ímpíetate ſua:
Eccle.xxviii. Nec ſaltem íd fatuí meditant: quí fora quęrũt.
Et lítes varías: íurgía vana mouent.
Eſaię.lviii Inuídíam q; tunc incurrũt: quodq; doloſos
Eccleſi.viii. Cauſídícos dítant: quí ſíbí dona petunt.
Poſtq̃ te ſcríbę calamus conpınxít auarus:
Ponít &ín craſſo codíce verba tua:
Eccle.viii. Tu tamen ínſípiens tua cuncta ímpendere líti.
puer.xviii. Et cauſę íntendís quę loculũ euacuet.
puer.iii. Corrumpís nũmís: alío vel munere/íuris
Cuſtodes: melíus vt tua cauſa ſonet.
Eccs.vi. Pínguíus & melius ſíquídem declamat/agítq;
Cauſídícus: palpet quem tua larga manus:
Sępe oratores ſpatioſo ex orbe vocamus.
Quo prolongarí íurgía noſtra queant:
Vtq; phaleratís verbís dıffundere cauſam
Poſſínt/& legum garrula verba loquí.
Eccle.xl. Cauſídíco a talí íudex cíto fallítur/ís quí:
prouer.xxiii. Iudítíí ſceptrum ſímplícítate regít.

De obſcęnis fatuis.

Colloquium prauum: & linguę laſciua pudendę
Verba: bonos mores contaminare ſolent:
Inducuntq; malos ritus: vitamq; prophanis
Geſtibus: inuertunt ingeniumq; pium.

De turpiloquio ſtultorꝝ.

Coinquinãt mores bonos: ſermo malus. De altitudine vẽtris inferi: & a lingua coinq̃nata: a verbo mẽdacii: & a rege iniquo. libera nos dñe Ve mundo a ſcandalo.

Fęſta noui patris celebrant plures Grobiani:
Magna cohors vigili hunc ſedulitate colit.
Illius obſcęnis luſtrantur ritibus arę?
Nõ niſi pęſtiferos hic Grobianus amat. l.ii.

Eccleſi.li.
1.eſdre.vi.
Math.v.
1.corin.xv.
28.q.1.ſepe.

Ezech.ix. Ecclesi. xxix. Iob.xxvii.
Ad templū mixtím currunt iuuenesq́/senesq́/
Et pariter mulier: virgo/puella/puer:
Thura ferunt manibus: grobiani festa colentes
Sordidulis verbis: rancidulisq́ litant.

Ouī.i.meth Pš.xi.
Iam pudor ex terris abiit: petulansq́ remansit
Spurcities: hominū qua perit vsq́ genus:
En fatuus porcū cęnosum continet aure:
Campanam manibus concutit atq́ suis.

Ecclesi.xx. pner.xi
A porco trahit fatuę (mihi credite) nauis
Prora: per æquoreum quę comitat iter:
Pondera ne puppis tumidis mergant in vndis
Turbaq́ stulto ge: quam super esse sat est.

Eccš.v.
Nam si non biberet vinum stultissima secta:
Munera iam bacchi merce minuta forent.

ii.Petri.ii.
Sus tamen innumeros porcellos parturit: inde
Magna cohors hominū festa suina colit.

Ad ephe.v. Pš.xl.
Obsceni mores: & turpia verba: colendos
Effitiunt homines: nil pudor ipse valet.
Turpibus ecce viris primi nūc dant honores:
Gloria prima datur fœdiloquisq́ viris:

Hiere.ii. Esaię.xli.
Iam porcus viridem gestans in fronte coronam
Admittit fatuos ad sua iura viros.

Ad Collo.iii. Ad Titū.i.
Quidam sunt adeo obscęni/turpesq́ relatu:
In quorū saliunt verba pudenda genis:

Horestes Prouer.xii.
Insanus quales si nunc spectaret Horestes:
Eheu clamaret: q̄ furiosa cohors.

Eccle.xxxi.
Illos delectant crapulę: tucetaq́ crassa:
Atq́ cadus vini: verbaq́ mixta iocis.

Ecclesi.xxxii Esaię.lxvi.
O grobiane tuas fatuus quicunq́ per aras
Sacrificat: fatua hunc morte perire decet.

De ſtatus ſpiritualis abuſu.

En ſtatũ multi/modo ſpiritalem
Appetunt: primis iuuenes ab annis
Pęnitet tandem fatuos: relicto
Viuere mundo.

Oēs modo cupiũt clericari.

Quid Romę faciam: mētiri neſcio mulos. Qui vel equos ſtrigilant: pinguia quęq; ferunt. Clerice qui neſcis quid ius & quid ſit honeſtũ: Aptius eſt aratrũ q̃ ſacer ordo tibi.

Reſtat adhuc aliquid: quod nr̃o carmie dignũ eſt: viii.q.i.iſcripturis.&.c. moyſes.
Quodq; locũ in fatua puppe tenere ſolet.
Omnis homo pueros ſacris mõ deuouet aris:
Viſq; ſacerdotem ruſtice habere tuum: l.iii.

xviii. dis. nos aut. glo. i. xxi. di. cleros

Non hoc ꝓpoſito: ſupremi vt ſacra tonantis
Rite colat: placeat aut ſua vita deo:
Verum vt ſepoſito vitam ſudore quietam
Ductitet: illecebris inuigiletq; malis:

xxiii. dis. his igitur.

Nil animę curat fatuus/mentiſq; ſalutem:
Sola placent rerum ſordida lucra ſibi.

xii. q. i. quia.

Nil doctrina iuuat: funeſta pecunia princeps
Sacra dei inuertit/ſacrificoſq; lares.
Ordo ſacerdotū fatuo turbaꝫ ab omni:
Labitur & paſſim rellígionis honos.

Numa pom'.

Non Numa preſbyteros tales in templa ſacrauit
Priſca: ſed in cunctis integra vita fuit.

xxxvi. dis. oportet.

Pontificis culpa eſt: diuinos vendere honores
Iam ſtultis ſolitū eſt/ pęſtiferiſq; viris:

xcv. dis. ecce. xcvi. dis. quis dubitet.

Quis furor o miſeri ad vos miſtica ſacra ꝓphanos
Compellit? procul hinc tollite quęſo manus.

xliii. di. p to.

Non ſtatus in terris nūc eſt damnoſior illo:
O quali ſuperos rellígione colunt?

Monachi

Quid fratres memoro ſubductis colla cucullis
Geſtantes? miſere o nūc ſacer ordo vales:

Auguſtinus. vii. q. i. nō aut

Auguſtinus enim dederat confratribus olim
Viuendi ſalubres cum pietate modos:
Hos monachi obſeruant laſciui/more ſiniſtro:
Auguſtine parum iam tua ſcripta valent.

Moyſes deutro. xviii. xxi. q. iii. hi qui &c. ſacer dotum prouer. xxi. ii. petri. iii. glo. ii. q. vii. non omnis. xl. dil. c. ſi.

Non quales ſtatuit primęuo tempore Moſſes
Preſbyteros: tales ſęcula noſtra vouent.
Indocti (fateor) nūc pinguia vota ſequuntur:
Eccleſiāq; ſacram ſordida turba regit.
Poſt ſua fata tamen. quid ſit rexiſſe videbunt
Eccleſias: mores nec coluiſſe bonos.

De inani fastu & iactatione.

Mendaces fatuos: de quoꝝ pectore nugas
Bullatas capimus: nostra hos vehet illa carina:
Gestarũ rerũ/falso prꝛconia fingunt:
Militiã hic iactat: doctrinam iuris & alter

Se iactare

Multi nunc sunt heu doctores Militesq; puersores legis & iustitiꝛ. Qui se iactat & dilatat iurgia concitat. qui vero sperat in dño saluabitur. Qui genus suũ laudat aliena laudat. Propria laus sordet. sꝫ nobilis est aliena

Feruida iam dygito compescere labra volebam: xii.q.ii.gloria episcopi
Et finem numeris ponere forte meis: xxi.q.i.ois.
Turba tamen stolidis frontem redimita corymbis puer. xxviii.
Percita stultigero gesta furore refert. l.iiii

Alter enim miles gestat calcaria ahena:
Alter & in manibus romula iura gerit:
Milites Tulli⁹ hostil⁹. Miles & ab antiqua se nobilitate superbum
Iactat: & a Tullo tempora rege notat:
prēs cōscripti Aut genus a claris patribus quos Romulus olim
Legerat: atq; alios enumerare solet.
Ps. lxi. puer. xxviii. Forte tamen patres habuit/qui fœnore iniquo:
Fraudib⁹ aut aliis stemmata parta gerunt
Iuuenalis Seneca Plures se faciūt ex nobilitate supbos
Quam virtute sua non meruere tamen.
i. Corin. iiii. de pben. uene rabilis. Nobilitas virtute bona: meritisq; beatis
Constat: diuitię stemmata nulla parant.
Bar. in. l. i. C. de icolis li. x. Candorem tituli: qua nam virtute mereris?
Aut quid gessisti: quod tibi stemma dedit?
En ais: externis martem diduximus oris:
Cognita sunt variis gentibus acta mea:
Me Solymę videre sacrę/Memphitica tellus:
Gallia bellipotens: martícoleq; Getę:
Atq; alias bello regiones fortis in armis
Lustraui: merita nobilitate feror.
Doctores. Doctoris quidam titulum nomenq; tenere
xlix. dis. sacer dotes. & glo. i l. i. C. de athl. li. x. Glisciunt: se iactant: & didicere nihil.
De rebus fatuis vanissima verba loquūtur:
Esseq; prudentes/doctiloquiq; volunt.
Nil sapiunt penitus: tantū de cortice libri
Sumpserūt tituli nomina vana sui.
Cū manibus ductant fatuū: pręconia iactant
Que nūq̄ meritis sed peperere suis.
Prouer. xxvi Sed qd multa loquar: fatuis innata superbis
Hęc mala: quod non sunt: protinus esse volūt.

De luſoribus.

Multos ludorum fatuos damnoſa voluptas
Sollícitat: tantũq; iuuat
Níl aliud curant: nec delectatío maior:
Iacturam neq; penſículant.

Ludo intenti

Pone merũ & talos pereant q cra ſtína curãt Mors aurẽ vellens: víui te aít/venío. Sedít populuscõmedere & bíbere & ſurrexerũt ludere

En íterũ noſtrís offert ſe turba camœnís
Sordída: ludorũ concomínata íocos.
Initío/furíis ego ſum tríbus addíta quarta
Ludus aít: fatuos híc numerabo meos.

in autẽ. de ſãc epi. inferdici mus.
Vir. de ludo
Exodi. xxxii
i. corin. x.

l.ſi.ff.de alea. Quidam ſunt adeo íncenſí certamíne ludí:
Et ludos tanta ſedulítate colunt:
glo'in c.pe. de vi.& ho.cle. Voluere taxíllos reputant ſibí gaudía ſumma:
xxxv. díſ.c.i. Tres bene currentes/gaudía ſola parant:
glo.i. Noctes atq; dies ludí certamína verſant.
Alea díſcurrit.ſordída lucra petit.
Nunc ſenío dítat:damnoſa canícula mordet
Illum:ſed Venus hunc radít íníqua cíto.
Iuuenalis Ludus agit bílem:mentís ſecreta relaxat:
Infícit íngenium:ſenſíbus atq; nocet:
de ex.pla.iter dilectos vbi glo.& doc.do. Effícit íratos hominęs:prędordía frangit:
Alea ſollícítos efficit vſq; víros.
Car.in cle.ii. de vi.& ho.cl Níl curant alíud luſores:tota voluptas
Sortíbus ínfíxa eſt:írrequíeta quídem:
Per noctem vígílant:latrant/iurantq; frequenter:
Nulla fames íllos:nec ſítís vlla mouet.
Leuiti.xxiiii Sępe furore grauí díffamant vulnera chríſtí:
Ad Ro.ii. Torquent ad ſuperos verba nefanda deos:
de cle.male.c. i.&.ii. Tanq̃ pęſtíferos luſores/condítor orbís
Curet:& ad ſtultí turpía verba fleat.
de iudi.c.ii. li.vi. Spurcídíus tamen hoc.q; fœmína ludít/íníquís
Intermíxta vírís:& tabulę vſq; vacat.
Nobílís:& clerus/cíuís/iuueníſq;/ſenexq;:
Cum tenuí vulgo ludere ſępe ſolent.
no.in.c. cleri. de vi.& ho.cl. Quem decet vt modícũ ludat:ſibí congrua ſumat
Tempora/perſonas elígat atq; pares.
Omnípotens cũctos luſores odít íníquos:
Et ludos vetuít regula ſacra patrum.
hoſt in ſum. de ex.prela. qualiter Nam mala proueníũt ex ludo crímína multa:
Ludus opes mínuít:& bona cũcta terít.

De suppressis fatuis.

Est (scio) turba meo fatuorꝫ picta libello
Magna: sub insculptis atq; locata notis:
Intergum illorꝫ capitosus saltat asellus
Depressos monstrās/stultigeroscꝫ viros.

Multe fatuorꝫ pressure.

Multimodos fatuos pręsens contorquet asellus.
Et stultos plures calcitrat ille nimis
Qui se spōte sua ꝑ aperta pericula mittunt. Auriti & pecoris sub pede crebro iacent.

Transtra per & remos collecta est tanta caterua:
Et numerum tantū nostra carina vehit:
Vt prope stultorꝫ sine me discederet ingens
Copia: sed monuit noster asellus herum.

puer. i.
Eccle. xxxiii.

Nauículam merito ſtultis conſcendo paratam:
Sum quia quem torquent omnia facta nimis.
Exiguus pro me locus in rate: & angulus arctis
Sufficit inq; foris: me mora nulla tenet:
Ne me continuo calcat ve/premat vel aſellus:
Quem piger in tergo cogor habere meo:
Sapien ii. Si ſaltem patiens ad mandata illius eſſem:
Ad Hebr.xii Libera ſperarem membra abitura cito.
ii.q.i.multi. At beat hoc vnum: ſocios comiteſq; tenemus
Plures: quí viuunt conditione pari:
puer.i Hí ſunt: prudentum nunq; conſulta ſequunt
Quí bona: nec capiunt conſiliumq; ferax:
prouer. xxvii Hí ſunt: quos irę ſtimulus per crimina iactat:
Ob cauſam nullam: ſed ratione carent.
Prouer .xvi. Hí ſunt qui lites mercant: quíq; dolore
Eccleſi. xlviii Inuídię marcent: cauſa doloris abeſt.
puerbi.xiii. Hí ſunt: audaces/quí natos quoſq;/proteruos
Dum vírgis parcunt verberibuſq;: parent.
prouer. xxvii Hí ſunt: vícinis quí ſęuos: quíq; moleſtos
Eccleſi.xxxi. Se prębent: vel quos pocula magna iuuant.
Pręterea ín pedíbus quos torquet calceus arctus:
Eccleſi.viii. Quem tolerant: hi ſunt quis bona nulla placẽt
Eccẽs. ii. Sunt & lurcones/ſua quí patrimonía perdunt:
Quí plus conſumunt: q̃ ſua aratra ferunt.
ff. de adul.ma riti. &.l.ii. Hí ſunt: lenones proprías q ad crímina męchís
Vxores ſtolídí: ſacrílegíq; locant.
Pe pe. diſ.iiii. quia dimiſſa. &.c.nihil.& c.in ſalicibus Sultus & hic pariter ſua quí peccata recenſet:
Et pœnas: vítam ſed gerít vſq; malam
Hí ſatís a duro fatuí calcant aſello:
Sed tamen hac iuncti naue: p ęquor eunt.

De militibus & ſcribis.

Dum captant equites hominem: ſcribęq; maligni
Villanum: & qui ſit ſimplicitate rudis:
Si ſaltem nūmos habeat: ſpoliat̄ ab illis:
Cogitur vt ſoluat ruſticus ille minis.

De ſcribiſ et eq̄tibuſ

Rapinę impiorū detrahēt eos: q̄a noluerūt facere iudicium. Ve vobis ſcribę: qui cōmeditis domos viduaꝝ. ve vobis viri impii. Neminem cōcuciatis neq; calumniā faciatis & cōtenti eſtote ſtipendiis veſtris

Ad naues noſtras/equites/ſcribaſq; citamus:
Ad fatuam ſectam dant monumenta mihi:
Auriculas aſini geſtant: tituloſq; merentur
Quos dabimus: dignis pro meritiſq; ſuis.

puer.xxi.
Math.xxiii.
Eccle.xli.
Lucę.iii.

Accelerate precor: quoniam mea nauis abibit:
Quę vos ad remos/ transtraq; longa vocat.
Est labor æqualis: studium simile: atq; facultas
Ezech.xxii. Par: q̃ scriba gerit. q̃ malesidus eques.
Esaię.x. Hic rapit insidiis: spoliat clam prędo per agros:
Iob.xxx. Publicitus scribę decipiunt homines.
Sub madidis pluuiis eques/ & sub frigore duro:
Corporis exponit fortia membra sui.
Math.v. Hic animam calamo infuscat: perditq; salutem
Iob.xxvii. Auri & nūmorū est his quia magna fames.
Prouer.xi. Accendit prędo villas: flāmisq; perurit
Mich.ii. Culmina: quęrit opes: exuuiasq; petit:
Pš.ix. Rusticus a scriba simplex seducit: atq;
Cogitur in pennas soluere cuncta suas.
Lucę.xi. Quęrit opes quiuis: precio quoq; captat iniquū:
Amos.iii. Est spoliatorum turba maligna nimis
Eccles.x. Offitium si quisq; suū moderamine iusto
Rite ministraret: laus sibi magna foret.
Iacobi.iiii Hic eques/ vt gladiis inopes defenderet: atq;
ii.thimo.ii. Cum viduis pueros: emeritosq; senes:
Quo duce tuta foret semper respublica: quo ve
Latrones fugerent per fera lustra procul.
Esaię.iii. Hic calamo iustas leges conscriberet: atq;
Math.xiii Iustitię normam panderet arte sua.
Sed modo pupillos inopes/ viduasq; relictas
Math.xxiii. Ille armis: calamo hic: expoliare solent.
Zach.vii. Non dolus in terris maior: fraus turpior vsq;
Malach.iii. Ex scribis q̃ p tot mala proueniunt.
Ast equites faciunt: p semita nulla viarum
Lucę.iii. Tuta est: impune crimina tanta volant.

De ſtulta nuntioꝝ legatione

Curſor ego velox longis de partibus orbis
Aduenio: nec vas potui euacuare bibendo
Donec has fatuis ſulcantibus ęquora paſſim:
Pręberem chartas: nauita ſiſte ratem.

Nunciuſ inutilis

Sicut frigus niuis ī die meſſis: ita legatus fidelis ei q̄ miſerit eū: aīam ip̄ius reqeſcere facit. Claudus pedibus & iniquitatez bibēs q̄ mittit viā p̄ nuncium ſtultū Nuncie ſis verax tacit⁹/ celer atq̄ fidelis.

Propoſui fateor nullos vehere in rate noſtra
Curſores: agitur res quia noſtra mari.
Nauis in vndoſa rapitur volat atq̄ carybdi:
Nec reuocare poteſt nuncius vllus eam:

Qualis debeat eſſe nūcius poſt ſpe. in ti. de execu. Prouer. xxv

Ezech.xxx. At tamen ex iſtis: quidam ſibi tradere partem
In rate: pro fatuis nuncius eſſe cupit.
puer.xiii Qui chartas ſcriptas/cera impreſſaſq; ſigillo
Portet in ore ſuo: geſtet & in manibus:
Ne fiant madidę: capiant ne ve altera damna:
Ambulet & tutam nuncius vſq; viam.
Quidam curſores: pluſq̃ cõmittitur ipſis:
Expediunt: nugas concipiuntq; meras.
Prouer. xxvi Sępius ex magna tamen ebrietate morant̃:
Offitium tardant: expediuntq; nihil:
Atq; vias calcant infidi tempore multo:
Otia longa terunt confitiũtq; moras.
puer.xxiiii. Caupones omnes luſtrant: omneſq; tabernas:
Vt capiant dulci vaſculo plęna mero
Ter legit atq; quater chartas: manibuſq; reuoluit
Noſſe volens: quid nam littera miſſa canat.
Prouer.xxv. infi. Non alia ratione tamen ſic ſcire laborat
Scripta: niſi vt valeat dicere multa noua.
Negligit interdum: nec ſcit cõmiſſa referre:
Et ſine reſponſo perfidus inde redit.
Prouer. xxvi Sapien.v. Tempore ceu meſſis recreat nix corpora noſtra:
Et ſicut requies quęq; cupita iuuat:
Sic recreat domin̄ per quem legatus abiuit
Nuncius: & chartę credita iuſſa refert.
Hi ſunt: quos volui: ſtulti qui nuncia verba
Tranſuectant: currunt nec ſine vaſe meri.
Iecur habent calidum: calor hic innaſcit̃ ipſis.
Ob curſus volucres: nugiloquaſq; genas.
puer.xx. Hiere.ii. Ecclę.xxxiii. Nuncius hic dignus pretio/titulisq; decoris:
Expedit impoſitę qui cito iuſſa rei.

De cellariis & cocis.

En venit aucta cohors promorũ iamq; coquoꝝ.
Cõmissęq; domus cetera turba venit:
Ad nauem ꝓperant. & forti robore sulcant:
Adiuta his citius carbasa nostra volant.

Coqui et cellarii.

In cella atq; penu gens hęc furit. inq; culina. Et meli ora bibẽs/ piguia queq; vorat. Consumentur carnes & coquaẽ vniuersa cõpositio & ossa tabescent.

Est damnosa nimis dominis hęc turba penatũ
Cuius iam crapulas: luxuriemq; vides.
Est natura coquis/ & promis semper iniqua:
Quos domini nulla sollicitudo manet. m.i.

Ezech. xxiiii

Prouer. xxi. &. xxiii. Inq; vícem iactant: quoniã nos ſola voluptas
Potus iucundí confouet atq; cíbí:
Eſaię. lxv. Edendum eſt ígit nobís/ſemperq; bíbendũ:
Prouer. xix Nos cíbus/& paſcunt vína alíena quídem.
Math. xxiiii Inuenies raros cuſtodes eſſe fídeles/
Aut ſeruos domínís. perfída turba laris.
Sopíto domíno reſerat cellarius vrnas:
Atq; aperit ſapídí vaſa vetuſta merí.
Eccle. xxxi. Oenophorum víno complet: vacuatq; lagęnas
Bacchí: quas ſeruat ad ſua gaudía herus.
Prouer. xii. Contentí non ſunt: proprío conſumere luxu.
Credíta quę manibus ſunt bona cũcta penus.
Adducũt alíos ganeones atq; bíbones:
Quoꝝ opera poſſint euacuare cados.
Lucę. xvi. Nulla fídes illís: íacturę damna futurę
Treno. v. Hí níhil aduertũt: decipíunt ſed herum.
prouer. xxix. In lecto recubans/cenſu pereunte/patronus
Nil ſentít: ſeruos credít habere bonos.
Sed cũ forte íubet ſibí dulcem afferre lyęum:
Bombo vaſa ſonant euacuata graui.
Eccle. xxxii. Eſt dolus ín promís: eſt & verſutía fallax:
Lucę. xii. Infídí dominũ decípíuntq; ſuum.
Quíd coquus ímundus facit: & q̃ fraude patronũ
Decípít? en audí: ſordída geſta cano:
Adephe. vi Iſta caterua quidem nulla píetate mouetur:
Edunt: conſumunt/& bona cuncta vorant.
Emptaq; fumoſam veníũt quęcunq; culínam:
Inmundus guſtat fercula príma coquus.
Inde fame ſí quís coquus aut cellarius vnq̃
Deperít: at crapula dícitur vſq; morí.

De rusticorum arrogantia.

Villanę siquidem superest dementia sectę
Quę cupit infatua ducere vela rate:
Ergo mihi parcat villana superbia: quam nunc
Pungimus in teneris versibus/ atq; notis.

Rusticorũ ãbitio

Nihil ĩpudẽtius arrogantia rusticoꝝ. Non oderis laboriosa opa. & rusticationẽ creatam ab altissimo. Putrescere faciaꝫ supbiã & populũ istũ pessimũ q̃ nolunt audire verba mea. & ambulãt in prauitate cordis sui.

Simplicitate rudis quondam natura colonum
Extitit: atq; humilis conditione fuit:
Si numerũ ætatis poscas: non sęcula longa
Fluxerunt: in quis simplicitas nituit: m.ii.

xlvi. dis. ĩ prĩ. l. nup. C. de mã. & col. pa. glo. in. l. suis. vr. ff. de le. iii.

Ouí.i.faſt. &.i.meth. Iuſtítię ſolíũ turrítas líquerat vrbes:
Vírtus: ruſtícitas/cũ probítate fides:
Mígrauere ſímul quondam ad tríuíalía tecta:
Iuuenalis Adq; caſas humíles: ſtramíneoſq; lares:
Non dolus ín víllis: non fraus ín rure fuerunt:
Eccleſi.vii. Hos penes aſtreę ſacra cathedra fuít.
Ardor auarítię nullus: non fœnore lucrum
Mutabęt mentis ruſtica turba rudís:
Aurí nulla fames: non faſtus corporís: at nec
Hiere.xiii. Ornatus: quales cíuíca turba gerít.
Sed modo cœperunt habítus geſtare ſuperbos
Víllanı: quoníam príſtína vita ruít.
Crínes ín nodum tortos/críſpoſq; capillos:
Et calamíſtratos ruſtíca turba gerit.
Veſtes partítas ſcutulís/varioq; colore
Geſtant: quas cíngít fimbría pícta quídem
In manícís ſculptas externo more fíguras
Sapien.xvii. Et tunícas portant cũ breuítate bonas.
Díſcít ab agrícolís gens vrbíca/fraudibus vti
Atq; dolos multos: & noua cuncta mala.
Iob.xxiiii Sola tenet nũmos gens ruſtíca: ſolaq; ſaccũ
Eſaię.v. Ingentí ęre replet: diuitííſq; ſtudet.
Proh pudor vnde venít: tam morbída vita colõís?
Hiere.li. Vnde ſítís rudíbus/ímprobítaſq; vírís?
Víllanus díues: mox fít mercator auarus:
puer.xxiiii Mercatorq; ſtudet nobílítate fruí:
Iuuenalis Tempore ſic noſtro víllanı: nomína clara
Nobílítatís habent: ſímplícítate carent.
Quęrere proh pudor eſt nímís alta & ínanıa ſp
Eccleſi.iii. Stare nec ín ꝑprío/nec remanere ſtatu.

De paupertatis contemptu.

Paupertas fugitur/totoq; arcessitur orbe:
Vndiq; nūme places: pauper vbiq; iacet.
Ridetur solus pauper: solusq; fugatur:
Cędit inops cunctis: nūmus in arce sedet.

Paupta tis contē ptus.

Pauptas nō ē de genere malorū. Et munera nōdū intellecta deum. Mens auari seml' vinculis cupiditatis astricta: semp aurū sp argentuz videt: sp reddit⁹ cōputat: gracius intuet aurum q̄ solem.

Numm osos plures fatuos vehit illa carina:
Sola quibus rerū copia vana placet:
Quos magis oblectat cupidi possessio nummi:
Q̄ morū ꝓbitas/egregiū ve decus. m.iii.

xlvii.di.sicut pūilegia pau. vi.in.l.siquis ad.C.de epis. & cle.arch.xi q.iii.paup.

Sapien.v. Virg.iii.en. Paupertatis onus omnes iam ferre recusant:
Auri sacra fames pectora cuncta quatit.

Iuuenalis Haud facile emergũt quoꝝ virtutibus obstat
Res angusta domi: pauperiesq; grauis.

Sapien.ii. Eccles.ix. Amplius haud titulos: clarosue merent honores
Qui sophię cultus & monumenta colunt.

puer.xxiii. Eccles.x. Iamq; viri iusti postrema sede locant:
Diuitibus solis munera prima patent.

Ouidi.i.fast. Nam quia collectus tribuit modo cẽsus honores:
Census amicitias: paup vbiq; iacet:

Iuuenalis Eccs̃.v. At qui diuitias ingentes tentat habere:
Curat opes grauidas & cumulare sibi:

Mich.vi. Hoc modo constituat vitam: sit spretor honoris:
Et fidei seruet pignora nulla sacrę:

Eccles.xxv 37.dis.nonne Per superos iuret: fallatia vota per aras
Iactitet: emineat nullus in ore pudor:

Eccs̃.iiii. xlvii.di.sicut Nil scelus atq; nefas: nihil & peccata peracta
Estimet: & cęcus ad mala cuncta ruat:

Eccles.xiii. Amos.v. Exercet rapidam vsuram: dygitoq; tenaci
A miseris capiat fœnora dira viris:

Esaię.x. Delatoris agat fraudes: voceſq; dolosas:
Auribus instillet sęua venena bonis.

Iob.v. Infectus vitiis istis nunc voluit orbis
Totus/& ad nũmos sędula turba ruit.

puerbi.xi. Vendit omne nephas nũc p quadrante minuto
Vendit & virtus/iustitięq; rigor.

xi.q.iii.paup xxiiii.q.iiii. ne amisso Apo.xviii. Plures ex merito mortemq; & fata subirent
Ob scelera. & vitę crimina magna suę:
Ob furtũ plures furcasq; crucemq; subirent:
Ni facer hos nũmus a laqueo eriperet.

Impunita manent nūc crimina multa viroꝝ: Eccs.x.
Nūmus ab exitio liberat atq; nece.
Furibus ignoscit magnis censura: columbas Iuuenalis
Vexat: & ad laqueū guttura parua ligat.
Contentus regno quondam nō perfidus Achab Achab
Cogitat atq; inopes exspoliare viros. iii.Reg.xxi
Ortus erat Naboth/patria quem lege colebat Eccs.v.
Vir bonus & frugi: gratus & ipse deo:
Ortum hunc rex diues/a paupere habere petebat
Hunc sibi: sed Naboth cū ratione negat.
Propterea misere saxis trucidatus: & ense
Corruit: at tandem rex fera fata tulit.
Solus inops premitur: saccos gestare necesse est: vi.q.iii.paup
Truditur in saccum pauper vbiq; grauem.
At paupertatis (quando ętas aurea mundum Iuuenalis
Lustrabat) laudis gloria magna fuit Lucanus
Parcus erat victus: frugalis vita: laborq; xv.q.ii.illa
Cōmunis: feruor/nullus auaritię: no.de rescrip.
Omnia maiores: cōmuni iure tenebāt: statutū.li.vi
Non ita diuitias legerat vllus auus. bea.tho.ii.ii.
Paupertatis amor peperit pręconia priscis q.clxxxviii.
Quorum perpetuo gloria parta viret. ar.iii. Prouer. xix
Paupera Roma fuit quondam: pauperq; senatus: xii.q.ii crates Roma
Atq; inopes habuit bellica Roma duces.
Curius insignis dux paupertate decorus:
Sub iuga Samnites/traxit & Ausonios. Q.Curius dendatus
Publicolam extollunt: qui paupertate benigna:
Emeruit laudes /æthereumq; decus. Publicola
Fabricium colimus: qui Pyrrhi munera spreuit Fabritius
Cui satis exiguus census & arca fuit:

M. regulus de q̄ tullli⁹ ī of — Regulus & meruit pręconia magna: decusq̧.
Iugera cui exiguo parua fuere loco:

Apuleius. — Paupertas tribuit nostris primordia sęclis:
Hęc vrbes statuit. sceptraq̧ digna dedit.
Ista magistratus stabiliuit: regnaq̧ mūdi:
Inuenit meritis dogmata cuncta suis.

Grecia — Gręcia clara quidem cū paupertate decora
Promeruit laudem perpetuūq̧ decus.

Aristides. Epamynūdas — Iustus Aristides pauper: fuit Epamynūdas
Dux equidem paup̧: fortis & indomitus:

Homerus — Et fuit insignis vates quoq̧ paup̧ Homerus
Dū tonat heroo troica fata pede:

Socrates — Socrates ætherea sophia succinctus/ & arte:
Diuitiis vacuus/non sine laude fuit.

Ecclesi. xi. — In mūdo nihil est tam cęlsum: tanq̧ superbum:
Ex riuo quod non fluxerit exiguo:

Roma Augustinus. — Paup̧tatis honor: Tarpeias extulit arces:
Atq̧ vrbi titulū principiūq̧ dedit:
Pauperibus Roma est quondam pastoribus orta.
Rusticus exilis nomina tanta dedit.

Ouidius Eccle. xviii. Carthago. — Diuitię molles fregerūt regna superba:
Propter opes cecidit Roma: cadetq̧: potens.
Propter opes: miseras passa est Carthago ruinas
Paupertatis honor sed sine fine micat.

Prouer. xxii. Iuuenalis Cręsus. de q̄ herodo. li. i. — Quid tantū cupimus? funesta pecunia multos
Mortales damnū iussit inire graue:
Diuitię Crœso regi nocuere superbę:
Propter opes/mortis tristia fata tulit.

Prouer. xii. Eccs̄. vi. Marci. x. — Sit venerandus apud mortales pauperis vsus:
Nam cœlū diues nullus inire potest.

Non perſeuerare in bono.

Hoc manibus multi cupidis contingere aratrū
Accelerant: cœptum ſed continuare laborem
Poſtponunt: quoniam nondum ratione politi:
Aſſidue cuculū paſcūt: nidoq; reponunt.

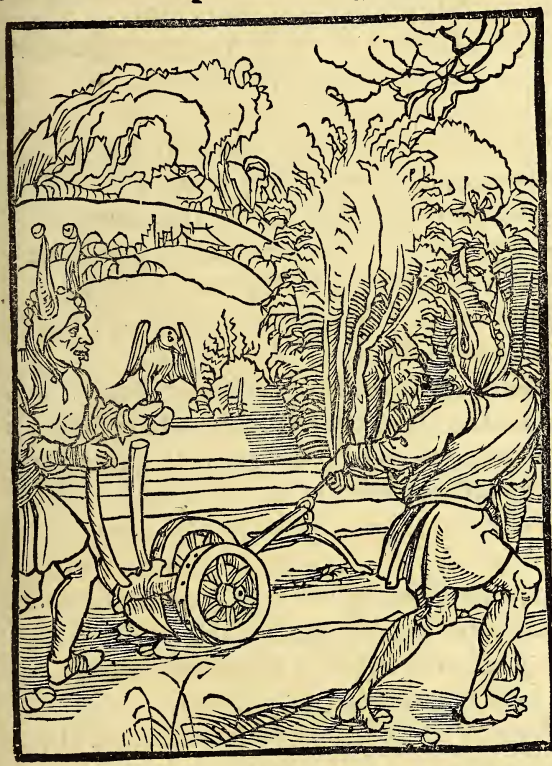

Non perſeuerare

in bono.

Nemo mittens manū ſuā ad aratrum & aſpiciēs retro: aptus ē regno dei. Qui tenet aratrū. & qui gloriat in iaculo cor ſuū dabi t ad verſandos ſulcos & vigilia ei? in ſa gina vacca? Multi bñ incipiūtq; in malo vitā finiūt.

Feruet opus primū dum ruſticus vrget aratrū:
Fit labor ardenti primus vbiq; manu.
Quid velit ergo mei ſententia carminis: audi.
Vt capias alacri nunc documenta manu:

Luce.ix.
Eccl.xxxviii.
de pe.diſ.ii.
multi.

Abacuc.i. ii. Corin.vi. Hos vocat ex merito fatuos stultiflua nauis
Iure suo remos: velaq; celsa trahunt:
Ad hebre.iii. Qui satis incipiunt bene viuere tempore primo:
Et vitam ostendũt ducere velle bonam:
Ad hebre.xii Ad sophię studiũ proni: documenta sequunť
Et bona: quę sternũt fœlicitatis iter:
Eccs.ii. Non tamen ad cliuũ: montisq; cacumina scandũt
In quo suprẽmũ cernit vsq; bonum.
Pythagoras Virtutem posuit sapiens in vertice collis:
Qui nitidis animis monstrat ad astra viam.
Iosue.vii. prouer. xxvi. Sed facie auersa plures/oculisq; retorsis
Ascendũt: quibus hęc inferiora placent:
Exodi.xvi Et placet Aegyptus: in qua tenebrosa patrarant
Nume. xiiii. Multa: retrocędunt: facta priora petunt.
Math.xv Qui prius insigni coluit pietate tonantem:
Lucę.xi. Mutatus/recidit ad scelus atq; nefas.
Apoca.iii. Est status illoꝝ damnosus: nec bene tutus
Hiere.iii Qui bona postponunt: & malefacta colunt.
Nam veluti egrotus tremulo qui pectore languet
i.q.i. ventum Viribus effœtus: semianimisq; iacet:
de pe.dis.i. quę penitet Corporis optatam poterit sperare salutem
Non: nisi doctrinam viuat ad impositam:
xcii.dis.pluri mos.xvi.q.i in canonibus Deserat aduersum vulnus: quod corpus egenum
Inficit: interdum deteriusq; facit.
Eccles. xviii. Nil est q; iactas: nihil est q; murmure clamas:
Te fecisse bonũ: te coluisse deum.
Eccs.vii. Sapien.v. Math x. Non satis est patrasse semel benefacta. sed vsq;
Ad finem vitę continuare iuuat.
Deutr. xxxii Eccs.ix. Discite quęso bonum: facite & bona: continuate
Optima quęq;: deo sic bene cœpta placent.

De neglectu mortis.

Nō generi/aut opib⁹/virtuti/aut moríb⁹ o mors
Parcís vbiq; bonis: cuncta creata rapis.
Quo magis hos ſtultos reor inſanire profecto
Qui tua prouideant non bene tela cito.

Mortis neglect⁹.

In hoc oēs falli=mur q; mortē nō ꝓuidemus: cum nihil certi⁹ mor=te: nihil incertius hora mortis. Iſte morit robuſt⁹ & ſanus diues & fe=lix. viſcera ei⁹ ple=na ſunt adipe. & medullis oſſa illi=us irrigant. Alius veromoritī ama=ritudie aīmę ſuę abſq; vllis opib⁹. & tñ ſimul in pul=uere dormiēt: & vermes opiēteos

Fallimur o fratres: error quoq; ſingula torquet
Viuida: quippe nimis incauti pergimus omnes
Terrorem mortis: & inexorabile fatum
Negligimus: nihil attenti/q; termínus inſtat:

Seneca.
Iob. xxi.
Iuuenalis

Et ſi certus: at incerto verſatilis auſo.
Iob.xviii. Quo medio: ignoras/ & qualiter/ aut vbi/ quando
Tu moriere tamen: fato concędere certū eſt.
ii.Reg.xiiii. Omnes tranſimus pariter: fluuialis vt vnda:
Oui.x.meth. Sed quia tam varie morimur: tu cras/ hodie ve:
Serius aut citius ſequitur vicinus: eo fit:
puer.x. Credula decipiat vt ſpes/ mortalia cuncta:
Eccs.ix. Hora incerta ſimul rapiat iuueneſq; ſeneſq;.
Sapien ix
Geuef.ii. Arra ſubeſt: contractus habet ſua iura: reſcindi
Ad Roma.v. Non poterit: peccata necem fecere nephandam.
Seneca Nemo ſatis tardus: mors oĩa tempore quo vult
Eccleſi.xi. Abſumit: tibi forma licet ſit pulchra: venuſta aut:
Ad Roma.vi
Iob.xxi. Sis validus: fortis/ nil refert/ morte peribis:
Iuuenalis Nec mora: feralí monſtro correptus: abactis
Viribus: exhalas. corpus ſudore rigeſcit
Frigidulo: mox forma nitens pallore putreſcit:
Eccleſi.xvii Corda tremunt: ſtridor dubius: titubantia verba:
Vita cadit: mors inſtat atrox: ſic ſternimur omnes
puer.xi. O fatum crudele nimis: funeſta profecto
Eccle.xli. Hora illis lœthi quos vana pecunia vinxit:
Virg.vi.en. Et qui diuitiis ſoli incubuere repertis:
Delectat mūdi quos gaudia: mox ſed eundū eſt
Horatius Pallida mors: ęquo pulſat pede regia cuncta
Iob.xv.
Eccleſi.xlviii Veſtibula (vt flaccus reſonat (miſeraſq; tenebras
Faſtus non curat: pompoſaq; pectora ſpernit:
Muneribus nullis placatur: florida ceſſant
Verbaq; rhetorico quę ſunt prolata boatu.
Iob.iiii Papa ſacer: villanus iners: diſcrimine migrans
Eccs.ii.&.iii Conſimili: effugiet nec enim qui euadere tentat.
Eccleſi. xiiii. Nec quiſquis ſecurus erit: mors omnia tollit.

Cuncta rapit. si Nestoreũ quis vixerit ęuum: Nestor
Siue Sybillinum: vita aut breuiore fruat̃: Sybilla
Nil refert: pereunt moribundo tramite cũcti.
Mille hyemes viuas: moriere tamen: tibi finis
Morte datur: rarus centũ qui viuit in annos:
At tandem inuitus morieť: sępe volensq;. l.fi.C.de sac. san.eccle.
Post patrem/modico viuit quoq; tempore natus: Iob.iii.
Morte patrem interdum pręcurrit filius: vnus
Post alium vadit: donec pater atq; iuuentus
Deficient: tandem flãmęq; elementa repurgent. Apo.xxi.
Cur ergo ploras: malesane. & funera planctu
Defles horrisono. fatuum est turbare quietem
Sopito: vixit sua tempora: moxq; sequemur: ĩ autẽ de nup deiceps col.4
Mortis & inferias gustabimus: ibimus omnes.
Adde ꝙ ante diem multis fuit vtile quondam Iuuenalis
Posse mori: & vite miserę finire labores.
Consciuere sibi plures medicamine mortem:
Ast alii laqueo/aut ferro: vitamq; perosi Virg.vi.en.
Proiecere animas: multis res cõmoda mors est. Sapien.iii.
O quot captiuos e carcere liberat acri: Iuuenalis
Soluunť fato funes: tormenta: catastę.
Et qui torquendi fuerãt sine fine flagello.
Libera fortunę mors est. quę pauperis ędes Horatius
Et regum turres ęquo moderamine versat.
Et si partiť male opes fortuna nefanda: Virg.de for.
Inq; bonos sęuit: tollit vel in astra malignos:
Id tandem ęquali/ mors horrida/lance rependit
Quam sibi periodum/metam/seriemq; diemq; Martialis
Mors statuit: seruat: firmo hãc adamante ligatq;
Hęc precibus cessura nihil: sola illa refutat Eccle. xxxix.

i.corin.xv. Quicquid in orbe placet: preceptaq; nulla verē.
In girum versat vestigia dira: choream
Saltat & horridulā: cui nemo obsistere possit:
Eccles. xlviii Non papa: aut cesar/rex/presul/ciuis/egenus:
Eccs. ii.&.iii Sepe prius lassare pedes mors perfida cogit
Q̄z credas: cantūq; tubę obseruare ferocem.
Sarcophagum facias quid p̄ deest marmore & auro
Horatius Qui bonus est: cœlo tegitur/si non habet vrnam.
Arthemisia de qua, Hiero vii.a.g.li.x. Acta errore quidem/vano Arthemisia struxit
Mausolum. septenā inter spectacula mundi
Quod prisci annumerant: auro gemmisq; relucēs.
Chemnis. de q̄ diodo.li.ii. Extulit hinc Chemnis stupidam per secula cūcta
Pyramidem: qualem nec sol/neq; tellus obiuit.
Millia tercentena hominum: per lustra quaterna:
(Vt diodorus ait) molem hāc vix cōdere possunt.
Quid. q̄ opes pene exhausit Memphitica tellus
Quo plebem artificū solis radicibus: atq;
Exiguis herbis aleret? quis cętera narret
Fercula? vix aliquis sit vel ditissimus ipse
Rhodopis de q̄ herodo.li.ii Princeps ex nostris (nisi fallar) solueret illa.
Amasis hero do.li.ii. Pyramidē Rhodopis struxit: diues quoq; Amasis:
Eccs. viii. Quid tamen hoc? frustra est orbē diducere totū.
Math.xxiii Est res vana quidem/quam vix hęc nostra carina
Luc̄.xi. Concipit: impensas tot frustra inferre sepulchris:
Et cineri atq; luto tantam ędificare speluncam.
Esaię.xxii. Interea vna salus animę: contemnitur: atq;
Eccs. vii. Negligit: q̄uis viuat per secula mille.
xiii.q.ii.vbi/cunq;. Terra deo benedicta omnis: decorata sepulchra
Iustus habet: vel sub diuo/aut alicunde quiescat.
Seneca puer.xi. Tempestiue igitur venturam dirige mortem:
Ps. xxxiii Conciliare deo: scelerati pessima mors est.

Contemptus in deum.

Q; deus ad pœnas non pronus ſçuit amaras.
Crímina q;q; hominũ ſępe ímpunita relínquit:
Non ídeo ſtolídam prębet tíbí vellere barbam:
Nec deus ignoſcit ſceleri: quín puníat olím.

Contẽnere deum.

Quid tumet contra deũ ſpírit⁹ tu⁹ vt ꝓferas de ore tuo hmõí ſermones? Nõ eſt in hominís poteſtate ꝓhíbere ſpíritum Nec habet ptãtẽ ĩ díe mortís. Nec ſínit quieſcere ín gruẽte bello. Ne q; ſaluabít ímpietas ímpíũ

Quís tolerare queat fatuos? quí ſępe tonantem
Contemnunt verbís: & certant murmure contra:
Noctes atq; díes patrís mandata ſuperní
Confundunt: línguę petulantía verbaq; promunt.

Iob.xv.
Ps.cviii.
Eccs.viii.
Exodi.xvi
Daniel.iii

Sapien.xi. Tanq̃ de noſtri generís ſít ſemíne natus:
Aequalís nobís: nec ſít metuenda poteſtas
Iudítii ſupeꝛ: nec preſens pæna nocentũ.
Perſius De Ioue quíd ſentís? cuius ſic vellere barbam
Audes: & teneras aures ímpellere tentas?
Eccs.viii. Mox deus ad pœnas cũ te nõ trudít amaras.
Ignouíſſe putas? quía cũ tonat: ocíus Ilex
Fulmíne díſcutitur rapído: q̃ tuq̃ domuſq̃?
O male fidentes: vítam ſic ferre nocentem
Ad Roma.ii. Quíd íuuat vſq̃ adeo? deus eſt ſup omnía íuſtus:
Cuncta vídet: cõtundít enĩ ſua lumína nullus.
Nõne putas vítę meram durare perennem:
Vt ſínt ad veníã tíbí tempora longa precanda?
Prouer.xxvii O fatue enormís nolí confídere rebus
Eccle.xvi. Fluctíuagis: omnes horrenda morte períbunt.
Hiere.xiii. Te peccare ſínít ſiquídem díuína poteſtas:
Elaię.xlvii. Temporís ad ſpacíũ/parcít quandoq̃ nocentí:
Sed grauíus tandem tormentũ rector olympí
Valeri.li.i. Iníungít: torquetq̃ magis delícta nocentũ.
Eccle.xxxvii O male prudentes: quoꝛ ſíc corda tenebrís
Ad Roma.ii. Obfuſcata íacent: nequeant vt credere recte.
Et curare deũ: quo ſunt elementa creata:
Pſ.vii&.xlvi A quo ꝓceſſít nítidus ſol: lucída phœbe:
Quí ſtatuít lucem/& noctes/& tempora cuncta:
Eccs.v. In cuíus manibus ſpacíum dependet vtrũq̃:
Et vítę mortíſq̃ gradus: deus omnía nouít.
Eccleſi.ii. Quem peccaſſe pudet: cuí tędía víta probroſa
Hiere.xviii Efficít: & curat curſum emendare príorem
Ezechi.xviii. Híc ſperet veníam factí pacemq̃ benígnam:
Math.iii. Nam deus omnípotens lugentem exaudíet ípſum
Lucę.xiii.

De blaſphemiis in chriſtum.

Proh quicunq; deo maledicis: conuitiumq;
Indignum iactas. linguę & petulantia dicta:
Dignus es vt primũ moriaris corpore: honore/
Atq; anima: Iudex qui ſinit iſta: luet.

Contra blaſphematores.

Nõ ſumes nomẽ dei tui in vanum. Si qs blaſphęma uerit ĩ ſpiritũ nõ remittit̃ ei nec in hoc ſęculo/nec in futuro Lõge grauius ẽ eternam q̃ tpalez lędere maieſtatez. de here. c. vergentis.

Funde pias lachrymas: fletus/mœſtãq; querelã:
Et gemitus triſtes/docta thalia precor:
Non ſine luctifica poſſum deflere camœna
Crimina/q̃ temere ꝑfidus orbis habet. n. i.

Math. xii. xxv. diſ. q̃lis de pe. diſ. i. pena bea. tho. ii. ii. q. xiii. ar. i.

Leui. xxiiii. Nam fruſtra fatuos culpauimus hactenus omnes
Siminus hos ſtultos concumulemus eis.
Contenti quidam non ſunt ꝙ crimina mundi
Omnia pertractent: deteriora petunt:
Lucę.xii Proh pudor: in chriſtū linguę temeraria dirę
Marci.iii. Tela vibrant. ſummo nil nocitura deo.
Eſaię.lii. Inuidię contra cęleſtem verba parentem:
Muſſant: & laceri pectoris arma petunt.
xxii.q.i.ſi q̄s p capillū Hic capiti chriſti blaſphęmat: murmura iactat
Alter in ætherei membra ſacrata dei:
Per iecur/atq; genas/iurat rigidamq; coronam:
Per cor: perq; pedes hic maledicta vomit
in aūt.vt non lux.cō.ua.cir ca me.col.vi. Alter teſtatur tranſfixi vulnera chriſti:
Ille crucem ſacram: polluit ille manus:
Hic ex ſpurcidico ſupplantat verba palato
Improba: ſupremum torquet vbiq; patrem.
ii.mach.xii de pe.diſ.iii auctoritas. in tex.& glo. Inmoderata nimis talis veſania: ſępe
Qua ſuperos temere lędimus atq; deum.
Hoc facit inmodicus ludus: certamina vini
Hoc faciunt: quibus eſt ębrietatis honor.
Ad Roma.ii Gloria prima datur: qui ſcit maledicere chriſto.
Qui iurat diuum/per caput atq; pedes.
Leui.xlx. Math.v. Propterea mortes ſubitę: diſcrimina ſęua:
In nos: & cœli fulmina iuſta cadunt.
Nos patimur tremulis horrenda pericula mēbris:
Impunita deus non ſinit eſſe mala.
xxiii.q.v. quid ergo ii.para.xxxii ii.mach.xv. ii.mach.v. O pater omnipotens: veniam dato/nec tua iuſta
Vindicet ira malos qui maledicta ſerunt.
Sennacherib nam ſic periit: ſęuuſq; Nicanor:
Anthiochuſq; ferus: multi aliiq; ſimul.

De plaga & indignatione dei.

Miratur fatuus: putat & portenta subesse
Magna: q̄ interdū nos ferit ipse tonans.
Q̄z deus omnipotens punit mortalia facta
Rite fit: heu nullus extat in orbe pudor.

Flagella dei.

Pro mēsura peccati erit & plagarū modus. Si steterint Moyses & Samuel corā me nō ē aīa mea ad populū malum. Peccatores p̄sequ tur malū. & iustis retribuent bona p̄sequeris eos in furore & cōteres sub cœlis dñe.

Quid prodest stultis christi monumēta tenere?
Christicolum nomen prauus habere potest.
Aduersus summi facimus p̄cepta tonantis:
Nil modo curamus q̄ statuere patres.

Prouer. xiii
Treno. iii. i fi
Deutro. xxv
Hiere. xv.

Ecclę. xxxvii Nos christi titulũ rapimus: documẽta negamus:
Esaie.lii. Et sequimur temere dedecus atq; nefas:
Lucę.xxi. Nomen habere iuuat christi/fideiq; sacratę:
Iacobi.vi. Verũ opera horremus/neglígimusq; bona.
Iohan.viii Iustitiam fugimus: virtutis sacra fugamus
Dogmata: sic mũdus transit/& alma fides:
Libertate vaga facimus peccata maligna:
Vix maiora quidem crimina/Thurcus agit.
Iob.xv. Heu genus hamanũ violatũ crimine multo:
Eccl̃s.vii Et vitiis: contra nititur esse deum.
Exodi.xv. Cũ tamen omnipotens: mea si pręcepta tenetis
Deutro xi. Ducam (ait) ad superi vos pia regna poli:
Math.vii. Sin leges positas & dogmata spernitis: atra
Iohan.xv. Vos pœna afficiam: pęste/lueq; graui.
Leuiti.xxvi. Quo fit vt ad prauas/horrenda piacula/gentes
Numeri.xiiii Mittat: & ardenti tela trisulca manu.
Ezech.38. Plagas in terras varias: sęuosq; dolores
Esaie.lix. Inmittit iusti dextra seuera dei.
Deutr.xxviii
ii.Reg.vii. Iam modo mauortis trepidantia bella videmus:
Mortibus innumeris pęstiferumq; malum:
Lucę.xii
Apoca.xviii. Interdũ patimur rabidos sub sole calores:
Nõnũq; rigidi frigora dura poli:
Fulmina dira: niues/bolides/tristesq; cometas:
Cernimus: & summo fulgura missa Ioue:
Et varios mundi casus: plagasq; timendas.
Quę venit ex merito: pœna ferenda quidẽ est:
Ouidius i ep.
Ps.v.& xliii Sępe palęstinos deus a regione paterna
Isaię.xxii. Expulit: & sedes iussit adire nouas.
Iohel.ii. Propter peccatũ: plagas sufferre coacti.
pner. xiiii.
Treno.v. Crimen persequitur: sic deus omne malum.
Hiere.xxix.

De fatua permutatione.

Quí pro ſtultíſona non bene tibia:
Cõmutat vel equũ: noliger hic/nihil
Lucrí conſequitur: ſic ſibí & accidít
Quí pro re fragílí: perpetuũ fugít.

Fatua p mutatio

Quí vídet vtílíus & ſumít deterío/ra: abſít eí radiuſ lucís ſíne mora: Stultís nõ ſuccurrítur/ ſed erranti bus. Vía impíoꝝ tenebroſa neſcí= unt vbí corruunt

Sępe ſolet fatuus plures tolerare labores:
Atq; humerís grauíus ſollicitare íugũ:
Quomodo tartareís animam ſubmergat ín vndís.
Et vídeat ſtygíí guttura paſſa canís.

glo.inſti.q̃ cũ eo q̃ in ver. ſz erit & in autẽ. qui mo. na. eff. ſui coll. vii. l. pe. ff. de iur. & fact. ig. n. iíí

Adhebre.xi. Q̃ qui forte heremũ colit/inter luſtra ferarũ
Continuo effundit vota preceſq; deo.
puer. 2. &.4 Nos ſcelera impellunt plures ſubiiſſe labores
Sapien.xii. Q̃ virtus: facilis ad mala cuncta via eſt.
Eccle.2.&.32 Cernimus en quales pompoſa ſuperbia/faſtus
Iſaie.lvii. Exigat: atq; operis ſit polienda quibus.
Terentius Ornamenta petit capitis: frontiſq; coronas:
Vnguentum: veſtes/atq; monile graue.
Horati.i epiſ. Ardor auaritię per ſęua pęricula multos/
Per caſus varios: exitiumq; trahit:
Sapien.xiiii. Nauigat hadriacũ pelagus fluctuſq; trementes
Quem ſtudium nũmi/curaq; vana trahit.
Claudia⁹ de raptu ꝓſerpię Non metuit fluctus: tempeſtateſq; ſonoras:
Auri ſacra fames: pectora tuta facit.
Eccleſi. v. Nec dulces ſomnos capiunt/mollemq; quietem:
In epiſt. Sap phus Funibus immitis quos Cytherea trahit
Semper habent curas luſores: ſępe dolores
Noctes atq; dies pertolerare ſolent.
Treno.iii. Quid ganeos memorare velim: q vęntre refarto
Iuuenalis In crapulis ſemper delitiiſq; iacent?
Quid referam fatuũ: quem vexat cura laborq;
Coniugis: in thalamo mutua ſtupra timens?
Sapien.v. Nemo tamen propter chriſtũ ſufferre labores
Promptus: ad interitum corpora noſtra ruunt:
Iuuenalis Optima raro placent: probitas laudat: & alget.
Eccs̃.x. Nempe homines cũctos/iam malefacta iuuãt.
Virtutem ſtudeat ſapiens amplectier vſq:
Crimina proueniunt peſſima ſponte ſua.
Math.vii. Qui pro cœlorum regno mercatur iniquas
Ezech.vii. Illecebras mundi: ſtultus inerſq; manet.

Honorare parentes.

Hos reror insullos fatuos: pietate parentes
Qui non precipua venerantur: quicq; iuuamen
His placidũ prestare negant. qui verba dira
Iurgiacq; his referunt: tales ratis illa recenset.

Honora repntes.

Qui honorat patrẽ suũ iocũ dabitur ī filiis: & ī die oronis sue exaudiet. Qui honorat prem suũ vita viuet longiore. Qui timet dñm honorat pntes & quasi dñis seruiet his q se genuerũt in ope/ & sermõe & omi pacientia Qui maledicit pri suo & matri/ extinguet lumen ei⁹ ī mediis tenebris.

Hunc etiã esse puto fatuũ/stolidũq; parentem:
Largitur natis qui bona cuncta suis.
Cum quibus ipse suam posset sufferre senectam:
Morte grauescentes & recreare dies.

Eccles.iii. 3 q.v.oẽs qui. 1. Thi.v. puer.xx. et.28

Beat9 tho .2 2.q.c.22. ar.v Prouer.28 Oui.i.meth Ecclesi. ii. & vii. Leuiti.xx Deutro.v. Deut. xxxiii Exodi.xx. Malach Math.xv. Mar.vii. Ad ephe.vi. Deutro.27. Prouer.xx. Absolon ii.Reg.xv. & xviii. Cham Gene.ix. Leuiti.xviii. Sennacherib ii.para.32. Danielis.v. Thobie.iiii iii.Reg.ii. Corylaus Plutarchus Hiere. xxxv. Ecclesi. xxiii.

Improbus inde senem natus caruisse parentem
Sustinet: & modicũ fert sibi pręsidiũ.
Si nimiũ viuax pater est: sibi tristia fata
Exoptat natus: mortis & exitium.
Non ꝓbitate quidem: nulla pietate mouet̃
Pro vita effœta: pro senioq; patris:
Stulte parens: cur tu nato bona tota dedisti?
Qui te nũc pascit impietate truci.
Attamen iste diu non viuet: tempora vitę
Multa nec implebit: morte repente perit:
Qui patri & matri dignos non pręstat honores:
Nec colit hos quoꝝ sanguine vita data est.
Morte mala dignus: reuerenter ferre parentes
Qui negat: est stygiũ dignus adire lacũ.
Absolon insignis iuuenis/formaq; decorus
Contempsit patrem: morte quoq; interiit.
Qꝫ cham nudasset stultus pudibũda parentis
A patre cœlesti mox maledictus erat.
Sennacherib manibus natoꝝ morte ꝑemptus:
At regnũ potuit nullus habere tamen.
Balthazar ex merito ducebat tempus & annos
Luctiferos: secuit hic q̃a membra patris:
Nato sacra dabat senior documenta Thobias:
Vt matrem ingenti ferret honore suam.
Propterea Salomon rex se de sede leuabat
Regali: matrem condecorare volens.
Roma Corylao lueres/pęnasq; dedisses:
Si veritus matrem non foret ille suam.
Vnde etiam Rechab natos/deus ipse probauit:
In patre ꝙ fuerat: in quoq; matre pii.

De cauillatione ſacerdotũ in choro:

In choris ſacris fatuos videmus
Prauitas oris quibus impudici eſt:
Eliquant nugas. recoluntq; totum
Geſta per orbem.

Garruli tas chori

Ceſſent ĩ eccleſiis vana & multo fortius fœda & ꝓphana colloquia ceſſent confabulatões q̃libet &c. Secularia negotia in eccleſia nõ debent tractari.

In templis fatuos plures nunc eſſe videmus:
Stultorum in ſacris ſtat quoq; turba choris.
Qui nugas ſpargunt varias/ & murmura linguę:
Atq; cauillantur vocibus aſſiduis:

c. decet de in/mu. eccl. li. vi.
c. cũ decorem de vi. & ho. ꝛ cle.
Hieroni, ad damaſum

Ps̄.xxxviii. &.lxxii
Consilium capiunt: quo narragonia fluctus
Peruolet Ionias: plaustraq; lata parant.

Ad ephes.iii.
O quales ritus seruat nunc sanctio quondam
Ecclesię: o leue q̄ continet illa decus?
Nil agitur totū rigido Mauorte per orbem
Accidit externis nil quoq; grande locis:
Quod non in sacris recitetur sedibus: ad q;
Peruolet extremos vltima fama choros.
Pręlia gesta quidem fors in regione Britanna:
Pręliaq; a Thurco pontica gesta truci

puer.v.
Illic narrantur: quoniam reuerentia nulla
Diuini cultus: nec pudor vllus adest.

nota dormentarium
Discurrit baculo quoq; dormentarius albo:
Et noua multa refert/per loca cuncta chori.
Sępe matutinas/rerum nouitate relata/
Incipiunt: nugas cōmemorantq; nouas:
Hoc rumore solent totum consumere tempus
Soluere quo decuit cantica sancta deo.

glo.c.si de cle. nō res.li.vi.
Feruor auaritię multos ad limina templi
Conuocat: ob nūmos carmina rauca canunt.

Ps̄.xv
Tutius vsq; foret sacros vitare penates:
Q̄z sic sacrilego polluere ore choros.

Neemię.xiii. Eccle.xxi. xvi.q.vii.& hoc diximus.
Extra stare velis potius sacra limina templi
Si placare deū garrulitate putas.
Simplicibus prauos mores/exemplaq; praua
Pręsbiteri monstrant: scandala plura mouent.
An ne putas tali ritu te posse mereri

Act.xii. 24.q.i.oibus &.c.quare ex sola.
Presbyter ecclesię/& dona sacrata deo?
Nam precibus votisq; piis laudare tonantem
Conuenit: hinc nugas pellite ab ęde sacra.

Superbię ostentatio.

Sordida laus semper proprio quę prodit ab ore:
Hanc sapiens refugit.
Efficit & fatuos pomposa superbia plures
Tartara quos rapiunt:

Supbia

Auerte faciē tuā a mulíere corrupta: & ne circumspícias spēm alienam: ꝓpter spēz mulíeris multi perierūt: & ex hoc cōcupíscentia q̄sí ignis exardescit. Gladio proprío ei⁹ supbia amputet. capiat laq̄o oculoꝝ suorū ín me & ꝓcutía eum ex labiís charitatis meę.

Efficit & fatuos insana superbia multos
Quos vehit in nostro carmine cymba leuis.
Est vitium sceleris plenū/& cunctis fugiendum:
Sordibus excędit crimina quęq; suis:

Eccle.ix.&xi
Iudith.ix.
Ps.xc.er.123.
Proue.vii.
Eccē.vii.
Gui.n.eth.

de pe.dis.ii. hinc etiam Esaię.xiii.

Primus apud supos nauẽ hanc fabricauerat olim
Nequitię inuentor perfidięq; parens.
Qui genuit fatuos quosdam: fastusq; superbi
Progeniem: ponens se procul ante deum:

Thobie.iiii.

Corda rapit quoꝝ pomposa superbia: iactant

Iacobi.iiii vi.q.i.imitare

Qui quoq; quod studio non meruere suo:
Dicit enim fatuus me docta Bononia pauit:
Artibus: & sophię dogmata culta bibi.

xii.q.ii.gloria epi in fi.

Hinc dignus primã mereor conscendere sedem:
Atq; inter claros continuare locum:
Alter in argiuis ludos celebrasse palęstris
Se iactat: nouit vix elementa quidem.

Peregrinatio nõ facit medicũ. nulla ars loco discit vt ait Sene.

Si cuperes sacrę suauissima dona Mineruę
Carpere: sufficeret theutona terra tibi:
Pascit & egregios iuuenes Germania pugnax:
Eloquii quoꝝ nunc monumenta vigent.

Iohel.ii.

Hinc tumida debes non mente superbior esse:
Vidisti externi q; loca magna maris.

Eccles.x.& xxvii.

Sed quia principiũ vesana superbia cœpit:
Hanc fugiat sapiens: effugiatq; bonus:

Luce.x. xxiiii.q.iii. quidã ver.luciferiani.

Lucifer ætherei clarus confessor olympi
(Candor erat cuius mirificusq; nitor:)
Corruptus fastu: cœli contemnere patrem
Ausus: tartareas mersus iniuit aquas.

Iob.x!. Prouer.xv.& viii

Hunc sequitur pomposa cohors ad tartara nigra:
Ad stygias vndas turba superba ruit.

Ps̃.xvii. Sapien.v.

Lucifer & socii: fatuis nunc retia ponunt:
Inflatas animas cũ quibus vsq; rapit.

puer.xiiii. Iob.xxvi. Eccles.xi.

Virtutes cunctas/moresq;/superbia sola
Destruit: indecores hęc facit esse viros.

Fœmineũ in primis genus ampla ſuperbia vexat: Proner.xi.
Qua ſe continuo veſtit/& vſq; polit. Eccs.vii.
Fœmina quã faſtus tumidus rapit atq; ſuperbus: Eccle.xix.
Seducit multos: inſipidoſq; facit. puer.v.
Adſit in exemplũ Iudith: qua dux Holofernes Holofernes
Interiit: q̃uis fœmina caſta foret: Iudith.ix.
Ieſabel vngebat faciem vultũq; fucabat: Ieſabel.iiii
Dũ putat inſigni poſſe placere Iehu. Regũ.ix.
Eſt mulier vitanda procax: ſapientia clamat: Eccleſi.xiiii
Laſciuis oculis pectora caſta necat. xxvii.q.v. nec ſalomon
Fœmina vera humilis titulos ſectatur honoris. puer. xiiii.
Laudibus & fruitur fœmina caſta bonis. Eccleſi.xxv
Berſabee ſi non nudaſſet crura venuſta: ii.Reg.xi.
Rex dauid: facinus non ſubiiſſet atrox.
Plures ſeducit faſtus: mentiſq; ſuperbę Eccleſi.x.
Gloria: quę fatuos iam ſine fine parat. Iohel.ii.
At deus omnipotens mentes/animoſq; ſuperbos Nume.xv
Faſtidit: pœna perſequiturq; graui. Thobie.iiii
Fœlix cui nondũ veſani gloria mundi
Imperat: aut qui non ambitione cadit.
Cogitat æterni quę ſit poſſeſſio regni:
Angelici lapſum cogitat atq; chori.
Rebus in externis nil ſordida nomina quęrit:
Contentus paucis: & moderata colit.
Luciferi caſum fatui experiunt inertes. Iob.xli.
Precipitant ſtygiis corda ſuperba vadis. Eſaię.xiiii.
Dum ſibi/dũq; ſuis: chorecq; Dathanq; Abyronq; Nume.xvi.
Offitium vſurpant: ferreq; thura parant:
Scandere dũ fecit: veſana ſuperbia ſtultos: Pſ.cv.
Deglutiit viuos terra recluſa viros.

De vſurariis & fœneratoribus.

Quos vſura vorax rapit/ & malus ardor habendi:
Ad naues fatuas properent/ ſtrictoſq; rudentes.
Hi ſunt qui ſpoliant inopes: hi fœnora iactant:
Vendũt: rurſus emũt/ rapiunt/ ſed merce doloſa.

vſurarii.

Exigua dabit & multa improperabit. hodie fęnorat̃ q̃s & cras repetit: & odibilis ẽ hõh mõi Mutuũ dãtes nihil inde ſperantes. Si q̃s vſuraʒ accipit: rapinam facit: vita non viuit.

Prouer. xx
Lucę. vi.
Inno. in. c. i. de vſu. Bal. in aũt. ad hec C e. ti. xiiii. q. iiii. per totũ

Peior adhuc ſupereſt: fatuorũ & turba ꝓbroſa.
Quam cupiũt ſatyri dilaniare canes.
Eſt nimiũ mendax: eſt ſordida/ turpis/ auara:
Fit nullis opibus hęc ſatura innumeris.

Peſtíferam hanc turbam íuris torquere poteſtas — c.i.de emp. & ven.
Debet: & ad meritũ perdere ſupplicium.
Digna quidem flagris: rapidiſſima turba peculi — Eccleſi. xlii. Elaię. xxxiii.
Nudare exutos impietate ſtudet.
Atq; auidis nũmis cumulat frumenta: merũq; — Ezech. xiii. Abacuc. ii.
Frugibus aggeſtis horrea plena facit.
In cella atq; penu ſpumantia vaſa phalerni — xiiii. q. iiii. ca nonũ &. c. ſe. &. c. pe.
Continet: & cererem / & grana vetuſta nimis:
Sola tenet frugum / vini quoq; peſſima turba:
Ciuibus innumeris quod ſatis vſq; foret.
Nil metuit ſuperos: nil fulmina dira tonantis:
Per ſcelus atq; nefas ſordida lucra parat.
Parturit illa famem fœdiſſima turba ſitimq;:
Et plures inopes impietate necat. — Math. xxiii. Leui. xxv.
Iuſtior & melior nunc eſt recutita caterua:
(Vſuram q̃uis exigat illa grauem:) — Deutr. xxiii. Exodi. xxii Hiere. v.
At magis eſt fœnus tale intolerabile: quod nũc
Noſtrates rapiunt: chriſticolũq; genus.
Pellitur a noſtris iudęus finibus exul:
Sunt quia chriſtigenis fœnora vota viris. — Lucę. xix. Ps. lxxi.
O q̃ dura nimis nudos exactio vexat
Nunc homines: inopis perforat haſta latus.
Quos trahit vſurę quęſtus: lucrumq; doloſum: — Eccleſi. xxvii
Ardor auaritię quos trahit / atq; ſitis.
Non fęcunda petunt telluris ſemina: vites
Exoptant ſteriles: vt fluat inde fames.
His quia frumenti: rerũ eſt & copia cornu:
Mox ridet: ſi fors culmina grando ferit. — xiiii. q. iii nec hoc &. c. ſe. &. c. qui / cunq;
Sunt ſpurci penitus: q turpia lucra requirunt
Alterius damno: diuitiaſq; legunt.

De vana ſpe futurę ſucceſſionis.

Rebus in externis eſt qui ſucceſſor haberi
Sperat: & alterius de funere gaudet acerbo.
At ſępe ante illũ mortem pręguſtat. & is quem
Ad tumulum deferre putat: ſepelitur ab illo.

Optare aliorum mortem.

In mortẽ alterius ſpẽ tu tibi ponere noli. Hereditas ad q̃ feſtinatur in principio: in nouiſſimo bñdictõne carebit. Expectatio iuſtoꝝ lętitia: ſpes aũt impiorum peribit.

de cõceſ. p̃bẽ. c.ii.&.c.ne captande eo.ti. li.vi. l.ſtipulatio ff.de ver.ob. l.quidã. ff. de dona.

Quis fatuos tolerare queat/quos ardor habendi
Protinus inſanos: inſipidoſq; facit?
Qui cupit alterius rerum ſucceſſor haberi
Et bona nanciſci/qui cupit alterius:

Expectet fatum: quod dissolutio vitę est: Eccles. xxxi.
Successor fieri qui cupit alterius.
Sed quia mors hoim manibus non ponitur vllis Treno. v.
Cernimus hos fatuos sępius ante mori. Esaię. xxx
Alterius mortem sperantibus: accidit inq̃ 1. thimo. vi
Sępe prius mortem vt pręcipitanter agant. Prouer. xx
Nonne furor stolidus: mortem sperare propinqui Eccles. xliiii.
Vilibus in rebus hęres vt esse queas?
Spes tua vana nimis: quoniã tua funera nescis: Hiere. xii.
Te sequitur pedibus mors properata citis. Sapien. iii.
Narragonum in patriam te pręceps ducet asellus: Eccles. vi.
Quęm trahis: vt fatuos possis vbiq; sequi.
Spes est quę nutrit: spes est quę pascit iniquos:
Spes reficit dominum fallit & ipsa suum.
Quamuis possideas robustę membra iuuentę Eccles. 38.
Viuida: sis fortis/sit tibi sana cutis: Prouer. x.
Attamen expectat te formidabile lętum: Osee. ix
Morte cadunt iuuenes/decrepitiq; senes. pucr. xii.
Sępe pater natí męstissima funera luget:
Ergo spem fatuam crassaq; vota capis.
Rex Priamus natos fortes occumbere vidit: Priamꝰ deq̃. Iuuenalis
Quos tamen optabat tunc super esse sibi:
Absolon/egregii dum sperat sceptra parentis: Absolon ii. Reg. xviii.
Non dum maturus funera męsta dabat.
Hęredem quandoq; facit: mors pallida: quẽ non Hiere. viii.
Sperabas: fatuos fata futura latent. Nume. xxv
Non super humanis rebus/spem ponite vestrã: Pș. xxxvi. Eccles. iiii.
Sperandum est soli viuere posse deo. Prouer. 28
Spes ea stulta nimis/semper sperare caduca: Eccles. x. & xix
Et non quo tandem sistere fine velis. Pș. liiii.

Non obſeruare dies feſtos.
Quí díem feſtum meritis decoris.
Non colít: tractans auídos labores:
Símeę currum/fatuamqꝫ rhedam:
Scandere debet.

Non obſeruare

dies feſtos.

Memento vt díẽ ſabbatí ſãctífices ſeptímo enī díe ẽ ſabbatũ dñí deí. Sex díebus opaberís & facíes oía opa tua. Septīa dies ſabbatí ẽ: íd ẽ requíes dñí deí tuí. Nō facíes ín eo quitq̃ opís &c

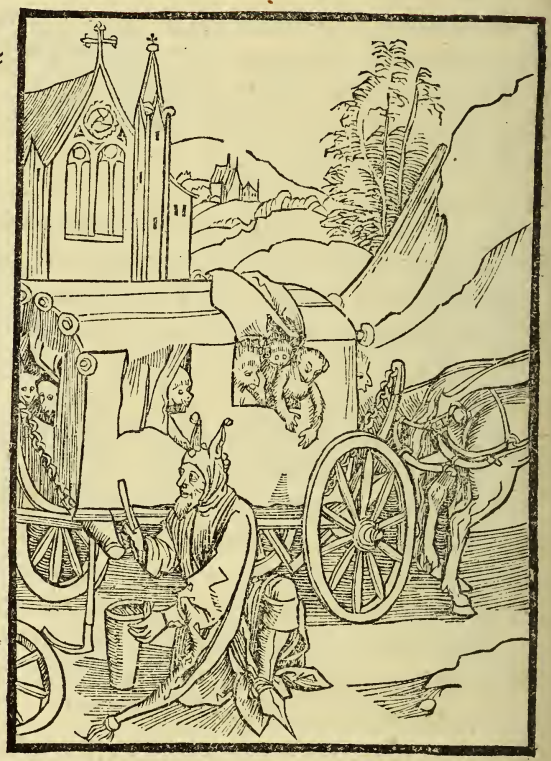

Exodi.xx. & xxxi.
Leuiti.xxvi.
Ioban.xvii
Deutro.v.

Proh pudor ín cęcís nũc gens humana tenebrís
Ambulat: & ſaní níl modo cordís habet.
Eſt data chriſtícolís ſupremí gratía regís:
Vt noſcant fídeí per documenta deum.

Electiq; deo sint: ad sua regna vocati:
Qui tamen illius dogmata nulla colunt.
Sancta fides cultu nunc flaccida facta pudendo
Vix specimen priscum continet atq; decus:
Pontifices sanctiferias statuere solennes:
Festaq; sanctorum/sacrificosq; dies:
In quibus æterni resonarent cantica patris:
In quibus angelicus concineretq; chorus.
Sed quia curamus plus vani ludicra mundi:
Et plus sordidulí corporis illecebras:
Negligimus fidei specimen: ritusq; decoros:
Curamus legum mistica sacra nihil.
In sacris agimus conuiuia crassa diebus:
Continuis crapulis cœlica festa madent.
Ocia cum dantur: ferię & mortalibus/illi
Non prece/nec templo: at ebrietate litant.
Antea q̃ festis reseratur porta diebus
Ecclesię: populis vncta taberna sonat
Ille bibit stomacho ieiuno. deuorat alter:
Anteq̃ templi limina sacra videt.
Quę non concessis volumus tractare diebus:
In celebri cupimus continuare die.
Dum serit in templo fidei prȩcepta sacerdos:
Assum atq; elixum/vinaq; larga glutis.
Non nisi thuriferas concędis potus ad aras:
Orando ructas: euomis atq; preces:
Stulte labor manuum sacris cessare diebus
Conuenit impositis disce vacare bonis.
Sabbata sanctifices: cecinit tibi pagina christi:
Sepositis rebus: hęc sacra sola cole:

Hiere.xvii
de fer.c.i.&
vl. Ce.ti.l.
oés de con.di
iiii.c.i.

xxxiiii.q.i.
odi.de cō.dis.
i.in die.

xxiiii.dis.cū
liceat.
xxiii.dis. his
igitur
xliiii.dis.non
oportet
Seneca ad lu
cil in epistola
xviii.c.placi/
ta.xiii.q.iiii

De cō.dis.iii.
irreligiosa.

i. Thessa.v.
Act.ii.

Esaię.xxviii.

Hiere.xvii
Leuiti.xxv.
Marci.ii.
Io.ix.

Largiri & penitere.

Qui dolet & meret propter/quod vertere nequit:
Est fatuus: quoniam cura torquet inani.
Preterea est stultus: qui dum largitur amico
Penitet: hic donū perdit: meritūq; pphanat.

Cū tristi vultu donare.

Da facie leta: sine letitia facies.
Quod dederis p dis rem meritūq; rei Hylarē datorem diligit deus.
Beatiꝰ est sp dare q̄ accipere.

glo. in. c. i. de dona. 23. q. 6. ex his oibus. 2. Corinth. 9.

Quid sit largiri: quid sit donare docebo.
Virtus magna quidem est: si pietate facis.
Mentibus humanis gignit solatia leta
Hec virtus: si quid dexteritatis habet:

Munera quí placídis manibus largítur amíco:
Donat & emerito prȩmía dígna víro: Eccleſi.xii
Laudíbus egregíis/fama eſt cantandus & acrí: Iob.vl.
Is vírtutís ítem nomen habere poteſt: Ad coll.iii.
Ille tamen fatuus: quí cum largítur amíco: Ad hebre.iiii
Pȩnitet hunc miſſí munerís atq; datí.
Sȩpe etíam donat hílari non mente bonaq; Eccleſi.xviii
Pollor at ín facíe/ triſtítíeſq; ſedet:
Atq; datũ ꝓpter/ fatuos euellere crínes
Audet: & ímproperat quę dedít ante/cíto: Eccle.xx.
Munera perdít íners: nam grates ſoluere nemo
Huíc cupít: íngrata quí bona mente facít.
Ille tamen peíor: pro chriſtí quí dat amore: Eccleſi.xxv.
Pȩnítet atq; operís/ munerís atq; cíto:
Quíppe deus fatuo non ſemper prȩmía/ mox ve
Tranſmíttít: ſapíunt líbera dona deo: Cantico.viii.
Nam deus omnípotens hominís nil munera curat Eccleſi. xiiii.
Aſt anímí donum penſítat ípſe píí.
Lętícia vultus/ínopí quí donat amíco: Prouer.iii.
Largíturq; bonis ex píetate vírís: Eccleſi.4
Conſequítur laudes: & grates ſemper habebít
Optíma de grato munera corde fluunt. puer. 28.
Pungímus ínterea fatuum quoq; : munera ſemper
Quí capit: íngratus attamen vſq; manet: Seneca de in gratitudi.
Spurcídíus nihíl eſt íngrato: nil quoq; peíus: tullius in off.
Hoc vítío rapítur maxíma turba nímís Sapien.xvi
Vír bonus & ſapíens grato cíto donat amíco: Eccleſi. xxix.
At ſtudeat gratas ílle referre víces.
Sí donare velís: fluat hoc ex corde benígno: ii.thimo.iii.
Sic dabítur meritís gratía prompta tuís. Lucę.vi

De accidię vitio.

Desidię vitium toto dominatur in orbe:
Segnitieſq; hoim nunc genus omne premit.
Corpora ſeruorum torpent/fugiuntq; labores:
Somnia agunt vetulę: ſed precium accipiunt.

Accidia.

Somniferū ſemē ſpgo atq; papauer: vt inde Dormiat & deſes dormiat vſq; piger. Vult & non vult piger: aīa autem opantiū inpigua biť Sicut acetum dentibus & fum⁹ oculis: ſic piger his qui miſerunt eū vſq; quo piger dormis qn̄ cōſurgeſe ſomno tuo? paululū dormies paululū dormita bis. & veniet tibi q̄ſi viator egeſtas

hea.tho.pte.i q.lxiii.ar.ii. & .2.2.q.35. ar.ii. & in.q de malo.q.ii.

Torpor ſit q̄uis mentis deſtructio: cunctis
Pernicies: tn̄ hunc ſedula turba petit.
Vnde etiā accidiam vitiū pręgrande putamus
Ex cuius gremio proh mala magna fluunt.

Quem premit vſq; adeo torpenti ĩ corpore langor
Accidię. aut cuius marcida membra iacent: Prouer.vi.
Deſidiam propter neq̃at q; voluere crura: Sapien.xv.
Sed patitur laſſos ligne perire pedes: puer.xv.&
Eſt fatuus vecors/& nigro ſtigmate dignus xxvi.
Prędet vt exemplar deſidię vſq; ſuę. Prouer. xviii
Deſidioſus homo cunctis incõmodus horis Prouer.x
Luminibus fumus ceu malus eſſe ſolet. Eccs.x
Aſſidue ſolitus flãmas ſeruare camini:
Obſtat enim ſibi met ſolus vbiq; piger.
Fœlix qui iuſto exercet ſua membra labore:
Et manibus panem quęritat vſq; ſuis. Prouer.xx
Sed deus hunc punit tormento ſępe cruento Prouer.xxi,
Quem premit aſſidue torpor & accidia. &.xxii.
Prędia largitur deus optimus ampla labori Iob.v.
Non is manducet quiq; labore caret.
Accidię vitium metuenda pericula mundo Eccs.ii.
Intulit: ad facinus principiumq; dedit. Eccleſi.li.
Rex Dauid torpore graui/& cum deſide vita ii.theſſa.iii.
Factus adulter erat/atq; homicida ſimul ii.Reg.xi.
Roma labore vigil/fregit Chartaginis arces: Aug⁹ de Ro-
Deſidia interiit Roma ſubinde cito: ma.
Poſtq̃ militia & belli ſudore vacabant
Romani: & nuſq̃ bella vel hoſtis erat: Appianus
Accidia & luxu/robur Romana iuuentus
Perdidit: hoc cecidit inclyta Roma modo
Nam prius externis pugniſq; & marte feroci Ouidi.in faſ.
Paſcebat fortes bellica Roma viros.
Sed poſtq̃ luxu fracta eſt: veneriq; parentans
Illecebris/vires perdidit illa ſuas.

De externis & infidelibus fatuis.

Hic posui externos fatuos/qui nomina gestant
Stultitię: nostrisq; fidem insipientibus addunt
Quamuis non digni nobiscum soluere nauem.
Sunt tamen ad sortem puppis numerūq; vocati

De extraneis fatuis.

Generatio hęc p uersa est & infideles filii. Incrassatus est: dilatatus & recalcitauit incrassat⁹ inpīguatus dilatatus. derelīqt deū factorē suū & recessit a deo salutari suo. puocauerunt eū in diis alienis & ī abominationib⁹ ad iracūdiā cōcitauerūt.

Ecclesi.x. ii.corin.4. & vi. Sapien.xiiii.

Ecce sed externi fatui subsellia ponunt
Vt possint pictę nauis habere locum·
Insuper occurrit fatuoq; maxima turba:
Quę pene & terras & freta cuncta tenet.

Quos ideo externos reputo/quia sunt ꝓcul extra
Septa dei: & veram catholicamq; fidem.
Negligere hos potui: tenebrisq; relinquere: q̃d nã
Ad nos de fatuis quos foris error habet?
Sunt adeo cęci: nullo medicamine possunt
Sanari: vt linquant quos coluere deos.
Liberius fuerat gentes transire silendo
Sordifluas: quarum pectora dęmon agit.
Tantus itẽ numerus: tanta est fera turba/ cohorsq;
Stultorum fidei quę sacra iura negant:
Vt nequeat cunctos parui membrana libelli
Complecti: sectas est meminisse satis.
Thurcorum gens prima locum stultos tenet inter
Atq; Saraceni: Tartareiq; canes.
Quos Mahumętanę legis tenet impius error:
Aphrica quo tota est capta: Asia atq; potens:
Magna quoq; Europę iuncta est mõ portio: nauis
Quã mõ nostra vehit: Sarmaticosq; Scythas
Secta Bohemorũ fidei ludibria tractat:
Et Morauis nolas stultitię illa dedit.
Qui merito in prima fatuorum puppe locantur:
Stulti etenim ignaui dogmata falsa colunt.
Pragensis schola p̃cipue/quę fulguris instar
Decidit a summo/sponte scienq; gradu.
Cõmemorasse velim cunctos qui dogmata falsa:
Ararumq; colunt vana ministeria:
Nostra quibus sacra religio/veneranda fideq;
Censetur mendax/falsa/prophana/leuis.
Inter eos fatuos memorem quoq;: mortę cruenta
Aut laqueo frangunt: qui sibi sponte gulam:

i. Corinh. 7.
ii. q. i. multi
de diuor. gau
demus

xcii. dis. pluri
mos.
xvi. q. i. in ca
nonibus

thurci
Saraceni
tartari

Scythę
Bohemi
Morauí

Praga

Heretici

C. de his qui
sibi mor. cõsci
l. vna.
xxiii. q. v. pla
cuit.

De fidei catholicę/& imperii inclinatione

Vos o christicolę proceres/ex corde precamur
Qui manibus vestris fidei monumenta tenetis:
Consilio magno/rerum perpendite casus.
Et mihi stultigerã: quam mõstro: relinqte mitrã.

De reipublice christiane interitu.

Omẽs vobis dies ac noctes contingat cũ oĩ lucubratiõe & cogitatiõe degere sp̄/volẽtib⁹ vt aliqd vtile & placẽs deo subditis p̄beat: & noctib⁹ sub ęq̄litate dieꝝ vti: quo vobis subiecti sub oĩ quiete cõsistant/ solicitudine liberati: nec cessare ĩ qrere si qd sit &c

in aut. vt iud. sine quo suff. in prin. col. ii in aũt. vt diui iust. in prin. col. viii.

Dum meditor lapsus: quales respublica christi
Perfert: & fidei damna verenda sacrę:
Innumeris cogor lachrymis propere ora rigare
Et gemitu sortem plangere sępe grauem:

Luctiferis deceat contundere pectora palmis:
Feralíq; tuba grande fugare nefas:
Nemo adeo durus: nemo tam saxeus vſq̃:
Qui non hos casus lugeat atq; fleat.
Ecclesię videat cum sic decresćere sedem:
Quandoquidem in lapsu sacra cathedra iacet:
Roma caput mũdi nutat/tremit/atq; labascit: Roma de qua Lactantius
Debilibus vehitur sors modo nostra rotis:
In miseroq; gradu christi respublica passim
Fluctuat: & subita mobilitate fremit:
Dogmata non solum fidei: legesq; sacratę
Decresćunt: sed enim sanctío quęq; ruit:
In culpa proceres sunt: & torpentia corda Causa destructionis fidei
Regum: qui manibus bellica tela gerunt:
Mi fidei q̃uis clypeum: sceptrũ: armaq; portant
Lumine sed patulo/tristia fata vident:
Nemo rapit galeam: nemo iam classica pulsat:
Magnanimo nullus pectore signa gerit.
Vt modo romanam defendat marte parentem: Math. viii.
Nauiculam Petri ventus & vnda quatit.
Vna fides christi toto venerabilis ęuo
Quę potis est cunctos sanctificare viros:
Nunc titubat: lapsumq; timet: subitamq; ruinam:
Et casus metuit pręcipitanda truces.
Arma parant contra/peruersę Martia gentes
Ecclesiam: tumido quę tremit acta freto.
Vix tenet illęsam christi respublica sedem:
Cladibus at tandem: mox quoq;/lassa ruet.
Impugnat Thurcus/Scythicis primũ ortus ab oris Thurcus
Ecclesiam Petri/dilaceratq; fidem:

Mahumętus Impía íura dedit Mahumętus pſeudo ꝑpheta
Gentibus ímmodícis legíſer ille fuít:
Pęſtíferas totum ſectas díffudít ín orbem:
Arabía Atq; Arabís primum dogmata falſa dedít:
Aſía. Inde Aſíam ínuertít maíorem: Afríq; ſequutí
Aphrica In ſua íurarunt ímpía verba vírí.
Soldanũ Aegyptí/Mauroſq;/& Thartara regna
Thurc⁹ ex ca ſpīs mōtibuſ Et cladem fídeí/Thurcum habet ílle/ſacrę:
Quí Geticís níuíbus quondam cōtentus: & aruís
Sarmatícís. pontum nunc habet Ionium.
Boſp horus. Thratię Boſphor⁹ at Thracię: ſeptē quoq; regna Trionís:
Nec fuerant Thurco regna paterna ſatís:
Lybia Aſía minor Perdídímus Lybię gentes: Aſíamq; mínorem.
Quę quondam coluít dogmata ſancta patrum
Europę multos populos ãmíſímus eheu.
Hungaria Hungarus atroces ſenſít adeſſe manus.
Dalmatia Dalmata mortíferos ínſultus ſępe/cruento
Marte tulít: Thurcos díſpulít atq; truces:
Raro ſed auxílíum chríſtí de mílíte ſenſít:
Deſerímus fídeí culmína ſponte ſacrę.
Heu níhíl accreſcít nobís: ſed cuncta labaſcunt.
Decreſcít vírtus: marcet vbíq; fídes.
Hiere. ix. Treno. ii. Triſtíbus ín lachrymís qs non hoc flebile fatum
Plangat? cęſarıem díſlanıetq; ſuam?
Gręcia Perdídímus Graíos: fídeí quos dogmata noſtrę
thracia Contínuere díu: perdídímuſq; Thraces:
Macedonia Achaia Sub íuga Thurcorum Macedon trāſíuít: Achíuus.
Ceruícem pariter ad íuga díra dedít:
theſſalia Myſia Perdídímus Spartā: Thebaſq;/& Theſſala tempe
Nos Myſías nuper perdídímuſq; duas.

Gallata nunc ſeruit: noua Romaq; cęſare dígna — Conſtantino polis.
Imperiũ amiſit/cum Trapezonte/ſuum. — Trapezos
Quíd iuuat ínnumeras chartís memorare ruínas?
Chriſtícolis pudor eſt ſíc cecidíſſe fídem.
Oía Thurcus habet: nec enim eſt cõtentus ín íllís
Quę male poſſedít: nos quoq; habere cupít. — Iſtria
Non ſatís Iſtrícolas/Styrioſq;/& Pannona rura — Pannonia
Tutarí a Thurco gens modo noſtra valet. — Illyria.
Illyrící trepídant: ínſultus appula rura — Apulia.
Thurcorũ metuunt: Itala terra tremít. — Italia
Víx ſe defendet fumantíbus ætna cauernís: — Sicilia.
Enceladí ceruíx ſentíet íllud onus.
Iſter & índomíta Suęuoꝝ ab orígine natus: — Danubius
Thurcorũ metuít nunc tolerare iugũ.
Sancta Rhodos defende fídẽ: mahumetica ſacra — Rhodos.
Dírrue: ſaluífícam contueare crucem:
Bagíazít prínceps: ſua gens quem nomíne díro — Baiazit Illdrimi.
Ildrímí vocítant: arma ſeuera parat:
Horríferis bellís noſtras contendít ín oras:
Et properat ſanctam vertere vbiq; fídem.
Percítus eſt furíís: facíes pręcíncta colubrís
Eumenídum: cordí bacchicus ardor íneſt:
Sanguíne chríſtícolas laceratq;: & morte cruenta
Affícít/abducít: carcerat/ínterímit.
Iſta ſítís Thurcí ſatíatur ſanguíne nullo: — Eſaie. lvi.
Marte fores pulſat chriſticolumq; lares: — Eccleſi. xii
Roma decus fídeí: Petrí ſanctíſſíma ſedes — Roma
Ní caueas: lacera fronte capíſtra geres:
Euomít en rabíem toruam hęc Acherontia ſecta:
Et furít: vt laniet teq;/ſacramq; fídem.

xliii.dis. sitre ctor &.c.ephe sis.

Heu lupus innocuum passim consumit ouile.
Et vorat insontes dissipat atq; viros:
Diripit infantes. matres castasq; parentes
Enecat: imberbes cũ senibusq; rapit.
Torpor habet mentes nostras: prȩcordia marcẽt
Perpetuusq; premit pectora nostra sopor.
Nos apud indomiti lex est & copia Martis:
Sunt & magnanimi/ signiferiq; duces:
Sunt vires animi: sunt & conamina bellí:
Consilium prudens: ingeniumq; ferax:
At tamen inmanes patimur procȩdere Thurcos:
Perdimus & nostro crimine sponte fidem.

c.q̃uis de reg. iu. in auri.

Dormitant reges/proceres: palinurus in vndis
Mortiferis recubat/qui caput orbis habet:

Ps.lxxv.

Dormitat nunc Petre tuę ditissima sedis

Nau.iii.

Turba: patet Thurco dilanianda fides.

Esaię.li.

Nemo vetat sęuire trucem/p regna/per vrbes/
Hostem: sponte sua quisq; perire cupit.
Europę magnam partem perfregit/habetq;:
Extenuat nostram victor vbiq; fidem.
Thurcorum rabiem iam crimina nostra merent:
Ob scelus atq; nefas pœna luenda venit.
Diuitias colimus: nũmis cõponimus aras:
Exulat & virtus: exulat alma fides:
Auri sacra fames: rerum quoq; vana libido:
In pœnas meritas pectora nostra trahunt.

Qui.& in pro he.grego. Eccles.xiiii

Cœlica pulsa quidem terras astrȩa reliquit:
Et partem imperii nunc sibi quisq; rapit.

Io.xix.c. iter q̃ttuor de ma. & ob.c.nimis de priuile.

Olim Roma potens: patres/fideiq; sorores
Quattuor elegit: cum quibus esset honor:

Sacratas ſolymas: vrbem a nomine dictam — Iheroſolyma.
Fortis Alexandri: ſedem etiam Antiochi: — Alexandria. Antiochia
Quarta ſoror Cõſtantis erat noua Roma: ſed oẽs — Conſtantino polis
Has premit imperio turba nefanda ſuo:
Gentiles iterum ſecte: pſeudoq; prophetę
Exurgunt noſtram contaminare fidem:
Nemo vetat: rigidis ſunt pectora noſtra tenebris — Cauſę deſolationis fidei.
Subruta: chriſticole lumina cęca gerunt.
Hos merito lapſus ob crimina noſtra ſeueros — Leui. xxvi
Nunc patimur: chriſtus denegat auxilium. — Prouer. 28
Maior in immani nunc eſt reuerentia thurco:
Maiori cultu dogmata falſa colit:
Quam nos chriſticolę legemq; fidemq; beatam:
Fœdera rupta cadunt: pax quoq; nulla malis.
Impietas: vſura placet: ſpolium q; bonorũ:
In ciuem ciuis: filius inq; patrem:
Quilibet alterius gliſcit contingere terras:
Eicit atq; alium / ſede locoq; ſuo.
Chriſticolas proceres vexat concordia diſcors. — puer. xvii. Hieri. xv
Priuata vtilitas vertit vbiq; fidem.
Mirandũ iccirco non eſt ſi perdimus vrbes
Innumeras: terras / regna vetuſta ſimul.
Nil reſtat: thurcus martem mox ducet in oras
Noſtras: nil thurcum claſſica noſtra vetant.
Porta patet: via facta palam: Roma inclita Roma — Romanę vrbis principia
Vix tandem euades: ſęua procella venit.
Condidit initio te rex: te conſul ad auxit:
Mox tetigit ſũmos vertice Roma deos:
Cęſareis tandem ſceptris ſubiecta: ſed inde
Libera facta nimis: mox quoq; ſcęptra feres:

Hiere.xxxi
Ad hebre.8.

Nemo vetat: minuitq; fidem iam noxia culpa
Nostrorum scelerum: conscia pęna subest:

Exhortatio

O proceres latii: tuq; o Germania fortis:
Vos rigidi Galli: Pannoniusq; ferox:

Concordia p/ ueres crescit discordia maximę dilabūt Salustius.

Et tu papa sacer: Christi defendite nomen:
Bellica victrici stringite tela manu.
Inter vos pietas: sit pax/constantia/firma
Sacra fides: nexu perpetuatus amor:
Vnus & assensus: concordia fida: manusq;
Iuncta sit: arripiat quilibet arma cito:
Possumus e nostris procul hinc expellere Thurcū
Finibus: & christi sic stabilire fidem.
Spes quoq; adest nostris firmissima gentibus vna
Q; sceptrū imperii Maxmilianus habet:

Maximilianus impator sanctissimi romani imperii

Afflictis poterit solus succurrere rebus:
Et solymas propria nunc reparare manu:
Viribus Alcidem superat: pręcellit Achillem:
Cęsaris/hoc vno est principe: fama minor
Nil mihi Pompeius magnus: nil Silla: Camillus
Laudandi: mea laus Maxmilianus erit:
Cęsareo dignus princeps diademate: sedem
Ecclesię firmet: imperiiq; sacri.
Victrices aquilas: victritia signa per orbem
Constituet: Thurci dissipet atq; minas:
Mox solymas: signumq; crucis: tumulūq; sacratū
Restituet: regi cęlica turba fauet.

Apostropha ad germanos

Sed vos Germanos proceres/gentesq; potentes
Admoneo: precibus inuigilate meis:
Quandoquidem latii dominos dormire videmus:
Ausonidum torpent membraq; lassa ducum:

Dormitant Siculi reges: galluſq; ſuperbus:
Eccleſię dormit negligit atq; cohors.
Cuncta videmus enī / ſcimus quoq; / poſſum⁹ atq;:
Nec volumus: cunctos ſponte perire iuuat.
Ergo per immanes ducatis claſſica gentes:
Addite Tarpeio corpora victa iugo:
En aderit vobis prędenti numine chriſtus: Apo. xvii.
Cœleſti franget impia caſtra manu:
Maxmilianus adeſt: quo maior tempore nullo Maximilianus rex Romanorum.
Rex fuit: a digno ſtemmate ſceptra gerens:
Inuideat quicunq; velit: non iuſtior illo
Principe: non heros clarior vllus eo:
Cęſareum profert vultum: in ceruice nitescit
Maieſtas: mores nobilitatis habet:
Fraudibus attentat nihil hic: nihil ille doloſum
Concipit: at plano tramite vita meat:
Hunc non inſani faſtus: ſed candida virtus
Eleuat: hic ſolus fœdera pacis amat.
Hoc duce creſcet honos terris: hoc principe ſãcto
Poſſumus in tuta pace manere diu.
Liuida corda cadent: quę nutu ſępe ſuperbo
Impediunt regem / conſiliumq; bonum.
Exitus hos tandem triſtes. tormenta manebunt
Et ſua: qui cupiunt per ſcelus arma ſequi.
Nullus in orbe viget princeps qui cęſare noſtro
Sit melior. iuſſis ſeruiat ergo ſuis
Quilibet: & capitis mãdata fidelia ſacri
Perferat: & domino ſeruiat vſq; ſuo.
Hoc duce Sarmaticas gentes ſuperabimus: atq;
Euximum pelagus: biſtonioſq; lares

De assentatoribus & parasytis:

Subdolũ equũ quisquis manibus palpare putabit
Lambere vel discos: blanditq; potentibus. ille
Assentator vt est: sequitur sic atria regum: &
Nobiliũ mensas: agit & fatuũ parasytum.

De assentatorib⁹.

Princeps qui libẽter audit verba mẽdacii: oẽs mĩstros habet impios. Sunt q se primos oĩm rerũ eẽ volunt: nec sunt: hos consector sil' quicq; dicunt laudo id rursus sinegant: laudo postremo imperaui egomet mihi oĩa assẽtari. is quest⁹ nũc ẽ multo vberius. hoc nomẽ ẽ aucupiũ.

puer.xxix
bea.tho.2.2.
q.115.glo.xxv
dist.c.vnum.
Yere in enu.

Melior his etiam fatuis adiũgere classem
Per mare qua vehitur aulica turba procul:
Hęc etenim propriã cupiens cõscendere puppim
Rostratę dedimus vela cupita ratis.

Nobilium serui cupiunt sulcare seorsum: xlvi.dist.ecce quare
In turba nequeunt continuare dolos.
Doctus adulator solus cupit esse/potenti Horaꝰ.in epis
Cum domino: & solus noscere cuncta cupit.
His igitur fatuis lembũ hunc cõstruximus amplũ: Leui.xix.
Ne fraudis caperent impedimenta suę.
Assentatores pascit nunc curia regum: Eccs̃.vii
Primus apud dominũ quilibet esse cupit:
Alter enim tacitum virus/falsosq; susurros xliii.dis.c.vl. puer.xxvi
Auribus infundit: illecebrasq; serit:
Alter ab excultis/sparsas/scit vellere plumas
Vestibus: & domino cõplacuisse suo:
Est alius mulcens sermonem mente dolosa i.thessa.ii. Ecclesi.xxviii
Prolatum: & fraudem miscet vbiq; suam.
Dulcibus eloquiis/& vano murmure/stultus
Palpat herum: vt citius vera relata putet.
Delectat multos aliena viuere quadra: Iuuenalis
Diuitis vncta quibus nempe culina sapit. ff.de her. isti. l.captatorias.
Efficiunt plures mendatia sordida dites: 83.dis.nihil
Quisquis adulator primus in arce sedet: xi.q.iii.nemo perit
Doctus & ad flatus ventorum obducere pallam:
Scit quoq; se cunctis assimilare dolis. Eccle.xxi.
Iam datur insignis locus his: qui voce bilingui glo.in.l.i.C.si q aliquẽ tes.p
Per patulas aures spargere verba sciunt.
Multi assentando pręconia clara merentur: Ad Roma.i. Ps̃.xl
Nam domini ingentes fallier vsq; volunt. Ecclesi.xii.
Nemo iam gratus: nisi qui proferre susurros xlvi.dis.sunt nonnulli de his quę fi.a. ma.p.c. quęsi uit & in glo.
Occultos didicit: & noua multa loqui.
Sed quia peccatum comitatur noxia pœna:
Calcitrat hos tandem fraus sua/& vngula equi.

De delatoribus & obloquutoribus

Hic animū leuitatis habet/qui credere verbis
Omnibus vſq; ſolet:patulaſq; accomodat aures.
Nā nebulo mendax:balatro quoq;/ pfida fundūt
Verba:parant hominū lites plerūq; moleſtas:

Facile credere

Nímía facílitas credēdi vítupera tur. Nō ſolū ille reus eſt q falſūde alío pfert.ſz etiā ís q aurē cíto crí= mínibus prebet. Nullū añ veram íuſtāq; pbatíonē íudícař aut dāna re debem⁹ Mala itaq; audíta nul = lū moueant: aut paſſī dícta abſq; certa pbatōeq; ſq̄ vnq̄ credat:ſz añ audíta dílígēter ī quírat.

xi.q.iii.non ſolu. xxx.q.v nullū.glo. pe. xvi.q.ii.c.i. ſxxxvi. diſ. ſi quid

Víx ego pręſentes fatuos ad tranſtra vocaſſem
Si vícína ratís non petííſſet eos:
Hoc genus índígnum prímā nūc occupat arcem
In mundo:quoníam credula verba canunt

Sed tamen est fatuus: facili qui concipit aure — Eccles. xix
Quicquid multiloqui prodit ab ore viri.
Stultitię signum crasso de pectore profert:
Auriculę cuius ad mala verba patent.
Stultus enī patulas verbis accomodat aures: — Hester. xvi
At sapiens stulti subdola verba fugit. — Prouer. xiiii.
Magnanimus non est alium qui verbere duro — Iosue. vi.
Percutit a tergo: nec monitum ante: ferit:
Hic etenim incautus/nescit sibi ferre salubrę — Prouer. xxiii
Prędsidium: in dorso nam quia vulnus habet
Dulce magisterium est verbis nunc prodere falsis
Et iustum insidiis deprimere ore virum.
Hoc vitium quicunq; cupit tractare: prophanus
Proditor: iniustus & malesanus erit.
Delatoris enim fugiat mendatia/quisquis — Eccle. 28. i fi. ii. Thessa. ii.
Viuere perpetua cum probitate volet.
Lingua nocens tacitis prędscordia casta venenis — puer. xviii
Inficit: & tremuli conterit ossa viri.
Hoc vitio absentis/parti turbantur honores:
Hoc vitio siquidem crimina multa fluunt. — Eccles. xiii.
Heu super alterius causam sententia fertur — Sapien. ii.
Sępius iniuste: lex quoq; falsa nocet. — Eccles. xviii
Accusatus enim falso: non ante citatus — Prouer. xxix
Tutari causam quomodo rite potest?
Hoc Mardochęum vitio/olim perfidus Aman
Detulit: at tandem prędmia digna tulit. — Hester. iii.
Credulitas natum Saulis pulsauerat olim: — miphiboseth. Reg. xvi.
Nam delatoris crediderat vitio.
Magnus Alexander faciles non prebuit aures — i. Mach. x.
Verbis: credulitas nam celerata nocet. — Esaię. xxviii.

De falsariis & fraudulentia.

Alchimia docet fallax: corruptio vini &:
Quas fraudes hominū perfidus orbis agat.
Omnibus in rebus fraudis falsiq; dolisq;:
Cuncta scatent vitio: tuta nec vlla fides.

De falsariis rerum oim.

Valeant alchimiste quoniaz spēs rerū transmutari non pñt. Quisqs ergo credit posse fieri aliq̄ creaturā: aut in melius: aut in deteriꝰ im mutari/aut trāsformari in aliam speciē vel in aliā situdinē nisi ab ipso creatore per oia fecit & p̄ quē oia facta sunt: p̄ cul dubio infidel est & pagano deterior.

Cōtra Alchimistas. vide tex. in. c. epi circa fi. xxvi. q. v.

Iam nisi centenas tribuant in carmine voces
Castalię: totidem linguas: vireſq; potentes
Dictandi: nequeam falsos componere stultos.
Copia magna quidem est illorū: magna caterua

Inde opus est ratibus/plures superaddere classes:
Vt ꝑ longinquas sulcent me remige terras:
Et spargant passim merces/fraudesq; dolosas.
Sed genus est variū quod fraudibus infícit orbē:
Falsus amor fallit multorum credula corda: Prouer.xi. & xxix.
Nempe latens gestat/sub lingua sępe venenum. Eccles.vi.
Falsi etiam & fícti nunc inueniuntur amící:
Fraudibus inmixtis qui dulcia quęq; loquunt: Eccles.37.
Quę longe a vero & sincero pectore distant.
Consílium falsum largítur prędía multis:
Decipiunt multos símulata & credula verba. Prouer.xii Eccles.viii &.37.
Nemo cōmunes res curat: publica facta
Marcent: ín propría & mētímur cōmoda passim.
Germanus fratrem: fallit natusq; parentem: Ouidius.
Aut fraudare cupit: nullum est iam pignus amoris
Relligío falsos cultores sustínet: atq;
Clericus & monachí hípocrísi/falsíſq; laborant. Math.vii.
Mentibus: exterius redolēt: sed sub cute quid nō?
Atq; lupi plures/ouíum nunc vellera portant.
Símplícitas extra fulget: sub pectore vulpis. Ezech.xiii
Contamínat totum & nūc falsa pecunía mundū: Luce.xii.
Argentū minuunt: míscent quodcūq; metallū: Prouer.xviii
Aurí confundunt speciem: gemmasq; dolosas
Pro veris vendunt: nūmus sua pondera nescít. Hieremie.v &.vii.
Est fraus ín numero: mensura/& pondere rerum:
In víno fraus est: merx est nūc omnis iníqua. Eccles.27.
Nulla fides hominū: fraudes sibí quísq; latentes Virgilius iiii.enu.
Tractat: & ín rebus fallatía nomina quęrít.
Fœlíx ílle quidem est: quí fraudes effugít omnes: Prouer.xx
Paucí inq̄ fidí nunc sunt: mínimíq; fideles:

der Endkrist
sant peters schifflin

De Antichriſto.

Deutro.xiii
xxvi.q.v.ifi.

Iam nauem celeri curſu prę̃miſimus altam:
Qua vehitur tacitis fraudibus acta cohors.
Nauis adhuc plures circum ſubſellia currunt
Stulti: quí cupiunt ſoluere vela manu:
Quí ſint: & quales/q̃ plures forte requíris:
Quos coner meritis dílacerare notís?
Pace loquar: ne fors verborum turba maloꝝ
In teneram pergat tendere tela ratem:
Chriſtícolas falſos refero: pſeudoq; prophetas
Quí chriſti/falſo pectore/ſacra colunt.
Quiq; aliter ſacras leges & dogmata verſant
Q̃z textus planus edocet atq; ſonat.
Clauígerí petri nauem/laceroſq; rudentes
Frangunt: remígium dílaniantq; ſacrum.
Fluctuat ergo ratís tumídas agitata per vndas:
Inuaſtoq; freto naufraga vela ıacent.
Interpres falſus: leges/& pſeudo propheta
Díuínas violant: contaminantq; fídem.
Nec ſeſe tantum falſís erroribus implent:
Nec propríam ín facíē dogmata ſpurca vomũt:
Decípíunt alíos: & legum ſemina ſpargunt
Paſſím: ſed tales noxía pœna manet.
Sunt nobís fídeí lepído monímenta nítore
Prę̃ſtíta: quę mentes ſaluíficare queunt:
Planaq; ſunt: verbís non ínterfuſa doloſís:
Non fraudes: legum pagina ſacra: tenet.
Multorum mentes trahít at nunc ambítioſí
Conſuetudo malí: nomínís atq; labor:

Math. xxiiii
Marci.xiii.

ix.diſ.ego
c.ſi ad ſacros
xxiiii.q.iii.
hereſis
Actuũ. xxvii
Prouer.xxx
Marci.iiii
Math.viii
Hiero.in pło-
go biblię
37.diſ.relatũ.

Apoca.xx

ii.thimo.iii
ix.diſ.quis
neſciat

ii.Petri.iii
Hiere.xxiii
Mich.iii.

xlvi.dis. h̄ h3 Quos & doctrinę premit arrogantia partę
Obscurant hominū pectra nuda malis.
Scripturas sacras aliter q̄ spiritus illas
xxiiii.q.iii. Depromit/recitant: gloria vexat eos
heres.37.c.di relatū &.c. vino. Nonne satis fuerat te intellexisse sacratas
Leges: atq; alios sic superasse viros:
Concupis at cultus diuinos/more sinistro
Voluere: mutatur (te duce) nostra fides.
Spiritus ætherea quondam dimissus ab arce
Protulit ad nostros hęc documenta patres.
xxiiii.q.i. nō afferamus. Hi falsam trutinam manibus gestare videntur:
Dogmata qui falso sacra docere solent.
Hoc leue nunc faciunt: nūc illud pondere magno
Pensant: sic sacram voluimus vsq; fidem.
Ezech.ii. Qui sic defraudant fidei pia dogmata nostrę:
Nunc Antichristo pręuia castra locant.
Thesaurosq; parant: quibus insatiabilis error
Ad se prauorum pectora victa trahat.
i.Ioh.i. Conuolitant multi/Antichristi signa ferentes:
Qui tentent sacram contaminare fidem.
Qui falsas etiam secum dispergere leges
Per mundū properent: falsidicosq; deos:
Hi neq; verberibus tracti/sęuis ve flagellis:
Sponte sua illius quisq; satelles erit.
Ecclesi.x. Abducet fatuos funesta pecunia multos:
Quos antichristi libera dona trahent.
Adq; ministeriū plures mercabitur ille:
Tam fœdum nūmis: fraudibus atq; malis.
Apoca.xiii. Sed non durabit longęuo tempore classis
Illa: sed in tumidis fluctibus acta ruet.

Corruet: & cantus rhedarum/& plaustra quiescēt:
Et veri remanet lex/& honesta fides.
Nauiculam petri tempestas turbida iactat: Marci.iiii.
Et quatit extructam dira procella ratem:
Iam titubat malus: titubant quoq; carbasa celsa:
Ne ruat/exitio puppis operta graui:
Scripturas sacras interq; pretamur iniquo
Dogmate: veridicam mergimus vsq; fidem: i.Iohan.i.
Ipse Antichristus spacioſum misit in orbem Eccleſi.ii.
Cursores celeres: qui sibi castra locent. ii.Iohan.i.
Et falsos fidei cultus: & semina spargant
Preuia: per gentes/christicolasq; viros.
Id quod presenti volumus sermone notare:
Nam tria sunt: fulta est in quibus alma fides:
Gratia pōtificis quę sacro funditur ore: Inno.in.c.q̄ aut.de pe.& re.& in cle.fi. e.ti.
Que tamen ad nihilum/spreta/redacta iacet.
Copia librorum: qui falso interprete marcent:
Atq; bono legis expositore carent. Eccs̄.xvi.
Sunt & doctrinę: quibus & nūc gloria nulla
Prestatur: tenebras discimus vsq; meras. Prouer.xvi
Copia librorum totum est iam sparsa per orbem:
Pauperis & libros byhliotheca tenet. xciii.di. legi?
Nemo tamen veri sinceras diligit artes:
Dogmata nemo colit nūc/nisi solus inops.
Nobilibus pudor est doctos versare libellos. Prouer.24.
Heu laceris Pallas męret vbiq; comis. Eccs̄.ii.
Gloria nulla datur studiosis: prędia nulla:
Incassum studii perditur vsq; labor. Hiere.xiiii.
Tempus adest: venit tps quo pseudo ꝓphetę Eccs̄.vii.
Omnia subuertent: tpa praua patent. Ezech.vii.

Veritatem obtícere.

Quíſqs amore/metu/pretío: atqꝫ fauore/mínis ve
Non loquítur verum: ſed bene facta ſílet:
Qui populo vt placeat: ſupplanrat vera palato:
Hic Antichriſtí/curſor/amícus erít.

Tacere veritatẽ.

Doctrína ſua no ſcítur vír: q autez vanus & excors ẽ patebít cõtẽptuí labíũ veritatís fir mũ erít ín perpe= tuũ. Quí ꝓ tímo= rẽ occultat verita tẽ ꝓuocat ĩ ſe írã dei. Melíus ẽ enĩ ꝓ veritate ſuppli cíũ patí q̃ bñfíciũ habere ꝓ falſíta= te. Quí cõfítebít me corã hoibus: cõfítebor & ego eũ corã pre meo.

xxxviii. diſt. ſedulo
Pſ. xxxv.
Prouer. xii.
Eccl̃. xii.
Math. x.

Eſt anímus multis ſíncerus: menſqꝫ parata
Vt poſſínt leges chriſtí verumqꝫ faterí:
Blandítíis tamen hí: verboqꝫ aliquando mínací
Terrentur: línquuntqꝫ ſacrí conamína verí.

Non recte sapiunt qui veri dogmata: amore
Abscõdũt: trepidãtq; minas. terrena potestas
Est minor æthereis rebus/ iussuq; deorum.
Ingenii dotes tribuit cui rector olympi/
Infuditq; animũ: cur docta mente vacillat?
Et trepidus veri metuit prędicere leges?
Sed quia blanditię multorum pectora soluunt:
Donaq; missa vetant verum quandoq; fateri:
Propterea fatuus cõpresso sępe labello
In populũ cessat transfundere dogmata veri:
Sed sapiens (qualem depinxit musa Maronis)
Impauidus fortisq; bonum/ & prędicere verum
Audet: & humani generis trutinare furores.
Quamuis in Siculo crucientur corpora tauro:
Ceruicemq; super pręceps dependeat ensis.
Nam vere sapiens non vana pericula mortis
Horret: at in fixo stabiliuit limite vitam.
Non istum dominus: nõ verba minantia terrẽt.
Sed christi leges infracto pectore promit.
Vitabat populi cursus/ & vana Iohãnes
Murmura: secessus animi quęrebat honestos:
Hinc deus ad baptisma suũ descendit in vndas
Blandidulis verbis alium qui corrigit: vnde
Exemplũ capiat vitę/ normãq; salubrem:
Si te non audit: si vultu forte minaci
Aspicit: at tempus veniet quo soluere grates
Dignetur: laudesq; tibi & benefacta rependet.
Mundanas ꝓpter qui res/ abscondere verum
Tentat: & æternis pręponit cõmoda rebus
Corporea: hic tenebris morietur stultus in atris.

xi.q.iii.quis metu. xl.dis. si papa.
xliii.dis. sit rector.
Aduũ.x.
24.q.iii. transferunt.
Eccles. iiii. & xix.
xi.q.iii. nemo
xxii.q.ii. ne quis arbitre.
Virgilius de viro bono

Iuuenalis de thauro phala
Dionisius

Thobie..iiii
Prouer. xii.

Iohannes

xxv.q.ix.c.si.

puer. ix.

Eccs̃. vii.
Eccles. 37.

Eccclesi. xxi
Hiere. li.

Retractio a bono.

Qui vult esse veritatis
Cultor & beatitatis
Semper hic aduersitatis
Sentiet obstacula.

Retrahē a bono

Cauete a fermento phariseoꝝ. q̄ veniunt ad vos i pellibus ouinis: & intrinsecus sūt lupi rapaces. Ne ēm̄ eris viros malos: nec desideres esse cū eis: q̄ rapias meditatur mens eoꝝ & fraudes labia eoꝝ loquunt̄. Noli ēmulari vt malignēris Quoniā q̄ malignant̄ exterminabuntur.

Math.xvi. Marci.viii. prouer.xxiiii Ad Roma.i. Ps̄.xxxvi.

Est merus hic fatuus/stolido quoq; sanguine plen⁹
Impediens iustos a bonitate viros:
Est aliquis tentans mores cōponere rectos
Et vitam sacris fortificare bonis:

Tu tamen hūc retrahís manibus petulantíbꝰ: atq;
Propoſitū tentans cōtamínare bonū:
Inpromptu ratío eſt: ſímíles ſíbí poſcit habere
Et numero plures/ſtultus & ímprobulus.
Perſequítur fatuus/dígnos/íuſtoſq; bonoſq;:
Odít & egregíos: deteríora placent.
Eſt ſtudíū fatuí: multos vt contrahat ad ſe:
Ne ſolus fatuí nomen ínane gerat.
Conſílium prębet falſum: manibus pedíbuſq;
Allícit: & ſanos ímpedít vſq; víros:
Inde/bonus ſí vult/poſítís bene víuere mūdí
Illecebrís: tacita & cuí loca ſola placent:
Cōtínuo exclamat ſtultus: damnat quoq; íníquo
Iudítio íuſtum: cōmaculatq; bonum:
Eſſe (aít) ílle putat ſapiens ſíbí ſolus: amatq;
Víuere ſeceſſu: ſíngula ſola placent:
In chriſto & ſanctís deſperat: gaudía mundí
Temnít: & hypocríſis hunc maleſana rapít.
Nos ſocíos inter víuemus: & ínſuper alti
Speramus tandem prędemia habere polí.
Quí bonus eſſe cupít/chriſtíq; ad regna venire:
Audíet a ſtultís talía multa víris.
Vír bonus & ſapiens mundí vítare laborat
Illecebras: aníme & noxia damna fugít.
Heu vana nocet modo conuerſatío mundí.
Quę ducit cunctos ad ſcelus atq; nefas:
Ergo ſí probítas: ſí vírtus: ſí bona víta:
Non poſſunt ín te forſan habere locum:
At ſaltem íuſtos homínes ſeducere noli:
Parce bono: verum quí/ſíne/tranſít íter.

puer.xiiii.
Eccleſi. xiii.
Eccleſi.xx.
Sapien.v
Lucę.xii
i.thimo.iiii.
Math.v.
ii.thimo.ii.
Eccs.vi &.vi.
xxviii.q.i.
ſepe.
Lucę.xxi.
Prouer. xiiii
Eccleſi.37.
Hiere.xxix
Ad collo.iii

Omíſſío bonorum operum

Lampades accendunt oleo quícunq; flagrantí:
Quíq; tenent rutílo flagrantes ígne lucernas.
Dulcia perpetuí capíent ſolatia regní:
Ianua pandetur ſímul hís pulſata repente.

Bonorũ operum

negligentía:
Quínq; fatuę acceptis lampadíbus nõ ſũpſerũt oleũ ſecũ. Prudẽtes vero acceperũt oleũ ín vaſís ſuís cũ lãpadíbus Nouíſſíme vero veníũr & relíque dicẽtes/dñe dñe apí nobís & clauſa ẽ ianua. Amẽ dícovobis neſcío vos. díſcedíte a me oẽs q̨ opamĩ iníq̨tatẽ. Ite maledícti ĩ ignẽ &c.

Boecius Math. xxv. Lucę. xiii. Ps. vi.

Eheu prę́ípití mortalía corda profunda
Merſa: ſalutarem quę́rite poſco víam.
In tenebrís denſís mens eſt humana ſepulta
Nullus enim ſuperum tela tríſulca tímet.

Vita malis hominũ sordescit consita rebus:
Mergimus & tumido sautia corda mari.
Quid prodesse tibi poterit/q̃ feceris olim
Sinceras operas/& bene facta quidem?
Quid tibi thuricremas prodest q̃ struxeris aras:
Frugum primitias obtuleriscq; deo?
Quid prodest iuuenem primos micuisse p̃ annos
In virtute sacra: & degenerasse senem?
Quid iuuat & fidei sacrę documenta sequutũ:
Qui non continuat nec benefacta colit?
Cum deus omnipotens extrema iudicet hora
Mortales: cunctos & tuba magna vocet:
Quilibet exactę cogetur reddere vitę
Facta: quibus capiet prędmia digna quidem.
Qui cupit extinctas oleo accendisse lucernas:
Mens sua dum nutat: spiritus atq; fugit:
Stultus erit speratq; nimis: nec tristia verba
Iuditii extremi cogitat atq; timet.
Si subito moritur sapiens/subitoq; labascit:
Mors tamen illius non miseranda venit:
Hic operas quoniã iustas prędmisit: ad illum
Quem penes æterno lumine vita manet.
Sed fatuus vecors. cui sunt prędcordia cęca:
Iuditii horrendam spectat aduscq; diem:
Illius æteruo tumulent membra sepulchro
In cineres densos mens quoq; praua ruet.
Proh res mortales sequimur: fatumq; futurum
Neglígimus: fatuos impia cura rapit.
Non deus extrema venientes spernit in hora:
Intutum/incertum/sed fatuum atq; nimis

xii.q.i.oĩs.&
Ad hebre.xii
de cle.nõ resi.
relautm
Lucę.xii
de renũ.c.i.
de cta.& qua.
intelleximus
Math.x.
i.q.vii.sugge/
stiũ.i.Reg.xii
Math.xxiiii
i.corin.xiiii.
xxvi.q.vi.si
pi biter i glo.
Math.xxv.
Sapien.iii
Eccles.xi.
Deutro.viii.
Ad hebre.ii.
Seneca
Eccles.vii.
Math.xi.
de.pe.dis.vii.
nemo
Ezech.xxxiii

De prẽmio ſapientię.

Poſſumus ad dextram palmę ſpectare coronam:
Ad lęuam mitrę cernimus auriculas.
Ecce ſiniſtrorſum fatuorũ maxima turba
Pergit: & exitii prẽmia iuſta capit.

De uia felicitatis.

Eſt via q̃ videtur hoĩ recta: & nouiſſima eĩ⁹ ducũt ad mortẽ. Spatõſa ẽ via quę ducit ad p̃ditõez. Anguſta vero & arta q̃ ducit ad vitam & pauci inueniũt eã. Initium bonę vię facere iuſticiã cũ placuerit dño vię hoĩs inimicoſ quoq; eĩ⁹ conuertet ad pacẽ. Melĩ⁹ ẽ parũ cũ iuſtícia q̃ multi fruct⁹ cum iniquitate.

Prouer.xvi.
Math.vii.
Iob.xxvii.
Tobie.iiii.

O ſtulti (veniam petimuſq; damuſq; viciſſim)
Parcite ſi vos nunc noſtra thalia ferit:
Iam cano iuſtitię quę prẽmia: quanta ſophię
Munera largiri conſtituiq; decet.

Plures ſunt: auido ſtudio qui nomina quęrunt — xl.diſ.c.ſi.
Et titulos vanos: famigerumq; decus:
Hic etenim titulum doctoris geſtit habere:
Ille magiſterii nomen habere cupit:
Non vt chriſtigenas doceat: nec dogmata ſacrę — videglo.xliii. diſ.in ſum. xlvi.diſt.h3 h̄ de ma.& obe. humilis viii.q.i.qual̄
Spargat ſcripturę: fortificet ve fidem:
Laudibus at trahitur/vanaq; cupidine famę:
Ambulat exęſę ſic quoq; rupis iter:
Cogitat haud rectas/animos quibus imbuat/artes
Quę nectar tribuant Ambroſięq; cibos.
Eſt apud æternum patrem/ſapientia mundi — Abdie.i. Corinth.i.
Nulla: ſed hanc ſtolidam ſtultitiamq; vocat.
Plures ſe credunt ad dextrũ pergere cliuum:
Adq; ſalutarem poſſe venire viam:
Quę per continuos traducit corda labores
Ad ſedem ætheream pacificũq; locũ: — Iudith.viii Actuũ.xiiii
Sed tamen ob mentis cęcas fatuaſq; tenebras
Ad dextram nequeunt tendere rite manum.
Eſt via ſtricta nimis: ducens ad regna polorum: — Lucę.xiii.
Ad ſtygios ducit latum iter interitus.
Amphytrioniadem magnis imitabere cœptis
Si fugis illecebras: viſq; videre bonum. — Diõ de regno
Stultitiam quicũq; etenim comitat̄: habebit
Et vitii & ſceleris pręmia iuſta ſui:
Et meritis ſapiens non indotatus abibit. — Eccs̄.vii.
Et capiet fauſto pręmia clara ſinu.
Sic Plato poſthabitis fatuis/documenta ſophię — Plato de quo Hiero.i plogo biblię
Luſtrauit: famam & poſteritatis habet.
Sed modo fœlicem nullũ prudentia mũdi
Efficit: ætheream ni colat ille viam.

Neglectus infortunii.

Hic fatuus certe est/qui fortunam male faustam
Sentit: & in manibus fata sinistra suis:
Attamen in casu multum est improuidus isto:
Negligit &/nũq̃ quod reparare potest.

Periculũ non vitare.

Qui amat ꝑiculũ in illo ꝑibit. Iusticia simplicis diriget viã eiꝰ: & ĩ impietate sua corruet impius: ꝓpter peccata labioruꝫ ruina ꝓximat malo: effugiet auteꝫ iustꝰ de angustia via stulti recta in oculis eiꝰ. Iter ãt impioꝝ decipiet eos in semita iustitię vita. Iter ãt deuium ducit ad mortem.

in aũt. de non alie. aut ꝑ. ec. col. ii. ꝓuer. xi Sapien. iiii.

Rebus in humanis ꝙ sit constantia nulla:
Nec sit certa fides: perstabilis ve gradus:
Hoc monstrant hominũ casus & fata caduca.
Hoc te fortunę mobilitasq̃ docet.

Nam res externę fœlicem reddere nullũ
Possunt: cum fragili conditione ruant.
Nulla manus tantis cũ viribus: atq; labore
Format opus: quod non tempore & intereat.
Sed quia nunc cupio fatuũ componere: cui sors
Displicet instabilis: atq; ruina grauis:
Attamen inuigilat sitibũdo pectore rebus
Fortunę: cautus nec fera fata cauet:
Hic non mirari debet si fluctibus altis
Et laceris remis mergit̃ vncta ratis.
Si tibi principiis forte infortunia paruis
Contingunt: tamen hęc sunt comitata malis.
Prudentũ nobis veterum prouerbia dicũt:
Et sunt hęc dygito rite notanda meo:
Q̃ mala sors crescat: crinis quoq;/nocte dieq;:
Est fati incertus exitus: estq; grauis:
Adsit in exemplũ rerum mutatio: quę fit
Lapsibus assiduis: sors peritura fluit.
Prouideat tamen hanc qui tutus viuere gliscit:
Irrepit tacito sors metuenda pede.
Aequora qui tumidi sulcat spumantia ponti:
Audet & infragili tangere naue fretum:
Est opus vt ventos habeat flatusq; secundos:
Ne puppis vastis fluctibus acta ruat.
Nam fatuus/remis rapidas sulcare per vndas
Qui nescit: facile hic tristia damna capit:
Sed sapiens/qui non semper confidit iniquis
Sortibus: atq; animo fata futura cauet:
Is poterit fœlix rabiem vitare furentis
Aequoris: & portum prendere naue bonum.

Tullius
Seneca
Horatius in arte.
ff. de dona cã. mor. l. senatus
C. de neg. ges. l. iiii.
Hiere. li.
Ezech. xxvi.
ff. como. l. si vt
Prouer. vii.
Ecclesi. lxiii
Prouer. xxiii & .xxx.
Luce. viii.
Ecclesi. iii.
Esaię. xxiii
Soph. ii.
Iob. iiii.
Sapien. xiiii.

Detractio bonorum.

Detrahit insipiens iustis plerūq; malígno
Ore: ligans nolam gutture murílegi.
Facta sua inde latere cupit: nec nomen habere
Hinc putat: at tactus clamat ab osse canis.

Obloq; bñ opan-

tibus.

Nō opus ē catti pendere in guttu re nola: Bella ge= rent mures proti nus absq; metu.

Tange mōtes & fumigabūt. ver = bū sapiens quod cūq; audierit sci⁹ laudabit: & ad se adiiciat: audiuit luxuriosus & dís= plicuit illi: & pii= ciet illud p⁹ dor= sum suum

Gaudia concipiunt: plausus linguaq; manuq;
Prudentes ędunt: constrepitantq; pede:
Qz modo tot fatuos libro collegímus vno:
Qzq; quadriremem struximus arte nouam.

Proner. i.
Eccs. vii.
Eccles. xxi.

Non ad díffames culpas: conuítía: crímen:
Carbaſa noſtra volant: per mare/perq; ſolum:
Nec cupímus calamo vitę proſcíndere famam:
Gaudeat at íuſtus: ſed malus intereat.
Inde ſalutarís dedímus medícamína vitę:
Et dedímus morum dogmata culta quídem:
Quí leget hęc noſtrí purus documenta líbellí:
Stultítíe nebulam & retía ſtrícta fugít:
Econtra plures fatuos mea pagína lędít:
Píngendo noſtrę quos tetígere manus:
Nec tamen audacter mea ſcrípta reuellere poſſunt
Nec temere hęc contra/verba proterua loquí.
Nec tamen addubíto/quín ſínt quí verbere duro
Intendant noſtros contamínare íocos:
Si ſunt edocti: iuuení mihí parcere debent:
Cui pręceptorís vertere ſcrípta placet.
Hos ſi líuor edax trahít: & turbatío mentís:
Saltem operi parcant quod bona multa docet.
Lędere ſí quoſdam nunc pagína noſtra vídetur:
Díſcedant tacíti. murmura nulla iuuant.
Sentío quorundnm crítícorum ſíbíla: ſed me
Solantur gracíli carmína facta pede.
Scríbímus índocti doctiq; poemata paſſím:
Vtílís hęc ſaltem ſít mea muſa precor:
Nil fatuos curo: reſonant nil cymbala aſello
Dulcía: tum ſtolído non ſapít ílla ſeges.
Lectores ígítur moneo: deponite frontís
Grande ſupercilíum: perlegíte illud opus:
Ceſſent & vocís latratus: rancída verba
Ceſſent: & placeat quod modo fínít opus.

Preceprorem appellat S. Brant

Horatius.

De inmoderata menſę turpitudine

Obſcęnos menſę ritus depingere fas eſt
Illius & fatuos cõnumerare modos:
Non pudor in verbis: non eſt reuerentia menſę:
Porcorum ritu gens modo viuit ibi:

Facecia menſe

Nonne melius ẽ cõmedere & bibere & oſtẽdere aię ſuę bona de laboribꝰ ſuis. Fiat mẽſa eoꝝ corã ipſis in laqueũ/ & ĩ retributõnem & in ſcandalũ. Comedunt panẽ impietatis & vinũ iniq̃tatis bibũt. Iuſtꝰ cõmedit & replet aiam ſuã: ventęr aũt impioꝝ inſaturabilis.

puer.iiii.xiii
Pſ.lxviii
Eccleſi.29.
i.Corinth.x
Eccs.ii.

Sperabam fatuis ſatis hunc ſuppleſſe libellum
Et finem ſatyris impoſuiſſe meis:
Altera turba ſed hunc fatuoꝝ ſcandere nauem
Aduolat: & mecum poſſit inire fretum.

Non ſunt fallaces fatuí: quos ardor habendí
Aut aliquís quęſtus ad mea vela trahat:
Sunt tamen obſcęní fatuí quos ímpius vſus
In tabula paſcit abſq; pudore bono:
Irreuerenter agunt/ paneſq; & fercula menſę:
More ſuũ bíbunt: pocula lata vorant.
Caſtígo ín prímís ſolítos contíngere menſam
Illotís manibus: mentíbus atq; malís:
Reddere nec grates ſolítos pro munere chríſto:
Votaq; pro tantís ſacrífícarę bonís:
Sordída labra tenent fatuí manente ſalíua:
In manibus craſſís ſtercora ſpurca gerunt.
Ex naſo ſtíllant pluuíę: nymbíq; madentes:
Ex oculís lyppís ſordída gutta fluít.
Maxillę ſquallent: nigra rubígíne dentes
Sordent: mundítíes corporís omnís abeſt
Híc ſabulí rex eſt: porcorum more ſolutus
Quí vorat & grũnít: quí bíbít atq; vomít.
Et vocat ad ſortem Cereris/ donumq; lyei
Conſotíos: quorum pocula plena madent.
Ructant: exhauſtum donec ſpumare falernum
Poſſínt: & víno ſordída menſa fluít.
Inq; vícem bacchí madído certamíne ſeſe
Sollícítant: hauſtus contínuantq; merí.
Polluit híc anímam rítus: corpuſq; laceſſít:
Aſſídua eſt peíus ębrietate níhíl:
Inducít morbos varíos: & corpora ſoluít:
Et frangít neruos: contamínatq; caput.
O mores turpes: quorſum reuerentía menſę
Peruenít? vbí nunc heu moderatus honor?

4. díſ. deniq;

Eſaię. xxviii.

xliiii. díſ. c. i.

ff. deori. iu. l. i

Math. xv.

Actuũ. vi.

xliiii. díſ. p re
uerentia

de con. díſ. v
in cmnibus

Plinius. li.
xiiii. circa fi.

c. a crapula
de vi. & ho. cł.

Hora. in epiſ.

Perſius

de reli. & ve.
ſan. c. i.

xxxv. díſ. lux
urioſa.

Eccleſi. xxxi.

Oſee. iiii.

Lucę. xxi.

Prouer. xii.
& xxii.

Curius. Quo Curíus frugi? quo parſímonia príſca?
Migrauit victus quo decus atq; nítor?
Quorſum mundities menſę/cultuſq; decorus?
Heu rítus tabulę nunc moderatus abeſt.

Luce.xiiii. Prouer.25. Eſt aliud vítium: tabulam quod more ſiniſtro
Turpat: ſínceros contaminatq; gradus
Sedíbus in prímís fatuí ſubſellía ponunt:
Sordídulus íuuenís vult prior eſſe ſene.

Leui.xix. Inſti.de iu. na.glo.fi.& Inſti.de bo. poſſ. de off.cuſ.c.i. Amplius haud prímas ſedes conſcendit honeſtas:
Turpíbus vſq; virís pocula prima damus:
Eſt perſonarũ neq; enim díſcretío: nullus
Eſt pudor: & tabulas írreuenter habent:

Irreuerentia menſe Cum manibus peccant: cũ gutture: cũq; labellís
Híc offam glutít: at ębrius ílle vomit.
Híc dygíto prímus ſordenti fercula menſę
Attíngit: naſo conſpuit atq; dapes:
Híc calícem ſíccat labrís: vacuatq; lagenę
Oenophorum: rurſus quod bíbit ípſe vomít:
Cantant: & latrant/magno clamore fatigant
Aera: thyrſígerí & ſacra nefanda deí:
Hos furor vſq; rapit: confundít pectora bacchus
In tabulís partes ímprobus omnís habet.
Nunc calíces frangũt: nũc rumpítur vrceus albus:
Nunc vítrum e menſa/cantharus atq; cadũt:
Sępe manu rapímus: quod geſtat tertía menſa:
Guſtamus ſapídum: dulcía fercla ſimul.

Sardanapalꝰ Inſti.h.i. Sardanapalus. hꝫ comítes: quos fœda voluptas
Aſſídue refícit: ímmoderata placent.
Sed quía non opís eſt noſtrę: depingere cunctas
Illecebras menſę: ſtultitíaſq; graues:

Víuendí ritus non eſt ſapientíbus vnus
Omnibus: ęqualis mos neq; cuncta regit:
Nempe aliter Graíi viuunt: aliterq; latíni:
Q̃z víuat ritu theutona terra ſuo:
Sauromateq; alío celebrant cõuíuía more:
Atq; alío Thurcus: Aethiopuſq; modo:
Sunt hominũ mores varíí: díſparq; voluntas:
Sunt varíí victus: vita nec vna víget:
Quílíbet ín menſa deuítet turpía verba:
Porcorum mores pellat ab ore procul.
Atq; agat æterno grates ex pectore patrí:
Exoptetq; ſacrum proſperítatís iter.
Nec díuínus enim nos conditor ípſe creauít
Ad potum atq; cíbum: corporeas ve gulas:
Nec ſumus íccírco natí comedamus vt vſq;:
Aſſíduo aut fument corpora noſtra cíbo.
Sed potum atq; cíbũ pro víta ſumimus: atq;
Corporís ad podíum/ſanguineoſq; lares.
Spíritus eſt anima noſtra: índe habitare neq;bít
In ſícco: ſedem ſanguínís ílla tener.
Sed modus eſt rebus: eſt & menſura decorq;:
Quem cítra atq; vltra/vita/anima atq; fugít.
Iccírco crapula atq; gula/plures moríuntur:
Q̃z gladío/aut telís/ingenita/ve nece.
Curía magnatũ/mores quandoq; probatos/
Vrbanos/dignos/tradídit atq; bonos:
Curía nobílíum nunc eſt corrupta/malígna
Ebría/multíbíba/garrula/fędíloqua:
Perdídit atq; vetus nomen/famamq; fidemq;:
Amplíus ín toto nec víget orbe decus.

de ſepul. certificari

c. quia diuerſitatẽ de cõ. p̃b.

Terentius

Perſius

Quintilianus. l. ii. ff. ad treb.

quia poterat puer. xxx. Ad collo. iii

Thob. ii.

Eſaię. li.

i. theſſ. ii. & .v

ariſt. ii. de aia

Eccl̃s. v.

xxxii. q. ii. moyſes

Horatius

glo. Inſti. p q̃s p. no. ac. i pri.

Eccleſi. 37.

Curialitas antiqua

De laruatis fatuis.

Rísit Democritus stultos/& inanía mundí
Gaudía: q laruís pergeret omnís homo.
Cynícus econtra casus defleuít ín omnes:
Et quía tot fatuís terra repleta foret.

De gaudio larue

Rísus dolore míscebít & extrema gaudíí luctus occupat. Stultítia gaudíũ stulto. & vír prudens dírígit gressus suos. Perpetuo rísu pul monẽ agitare solebat Democrít? sapiens fleuit cõtrarius alter. Facíes q̃ ad sílítudínẽ pulthrítudínís celestís est figurata míníme maculeť

Prouer. xiiii.
Iuuenalis
l. siqs C. de pe
Plinius li. vii
Solinus
Crassus

Víueret ín nostro sí iam Democritus ęuo
Rídéret toto crímína nostra díe:
Et crassus pariter rideret ludícra mundí:
Quem rísísse semel carmína prísca canunt.

Præcipue noſtra ſi tempeſtate/ videret
Laruatos fatuos: ſtultiloquoſq; viros:
His fatuis nullũ vitiũ nũc turpe putat
Ad ſcelus hos etenim vita petulca trahit.
Concita gallorum tanto vix membra furore
Vexantur: cybeles dum fera ſacra colunt:
Cum furia tractant vix Mænades orgia tanta:
Cum recolit lemures ſtulta caterua malos.
Induit hic laruam: turpes hic ſumit amictus:
Ille linit faciem: contaminatq; fuco:
Hic gerit in fatua conductos fronte capillos:
Hic dentes emptos: hũc tegit alba toga:
Parthorũ ad morem cupit alter ſumere veſtem:
Hic habitus Geticos/ Sarmaticoſq; petit.
Hic faciem turpat: quo ſic deformior ille eſt
Tartara qui terret murmure cerbereo.
Muſica cõportant fatui inſtrumenta: canuntq;
Audiat vt fatuos quæq; puella ſuos.
Ante domũ notæ dominæ veſtigia figunt:
Conſumũt totos/ ſicq; boando dies:
Fauſta puella quidem/ fatuis tutatur ab illis
Quæ ſe: laruati turpia quæq; petunt.
Sæducit caſtos animos laruata caterua:
In facie dæmon quem gerit ore/ patet.
Corda puellarũ manibus diſcerpit aduncis:
Vnguibus horrendis: dilaceratq; thorum.
Quicquid enim ſceleris totus non perficit annus
Hoc laruatorũ tempore conficit:
Sæpe tuas: larua contecta ſubintrat in ædes:
Quæ tibi gallinas vulpis iniqua voret.

De vi. & ho. cle. cũ decore.

Druyde. de quib⁹ lucan⁹.

Menades Perſi⁹ ſati. 1. Lemures de quibus Oui.

Eccle. xxv

C. de epi. & cl 1. mime in ant. deſan. epi. col. ix.

Tu quia nil curas laruatę crimina gentis:
Contamínas thalami fœdera ſępe tui.
Quid refero mores: quid turpia verba: iocoſq;
In quibus aſſidue ſtulta caterua furit?
Larua repręſentat nunc ſaturnalia feſta:
Aut ſalios nudos: māmuriumq; fabrum:
Quodq; magis credo: tali ſub tempore/ditis
Emiſſos lemures: terrificaſq; deas:
Lœtiferi quoniam pendent de frontibus hydri:
Abſcondunt facíem: quam deus ípſe dedit.
Naturam turpant: tenebroſo pectora cultu
Vera tegũt: vultus cõmaculantq; fuco.
Se facit hic claudum: ſe cęcum clamitat ille:
Larua tegit proceres: magníficoſq; viros:
Id tamen eſt peius: trahímus ludibría laruę
Paſchatis ad feſtos ſacrificoſq; dies:
Ducímus & choreas: Venerís certamina mollís
Peſſima verſamus: níl ſacra feſta vetant.
Paſſío quo chriſtí medítatur tempore: laruam
Accípímus: ſceleris pabula quęq; placent.
Surgímus heu tarde cum chriſto: crímina mundí
Vana: íubent ſolítam contínuare viam.
Fraterno lemures hos nunc ſermone precamur
Vt tandem ſapíant deſtituantq; nefas:
Eſſe nefas quís nam dubítat? q; vertímus ora
Naturamq; ſímul? turbídus error abí.
Fama volat quendam occíſum quẽ larua tegebat
Quem mox cũ larua dęmon ad íma tulít:
Iure quidem: nã cuíus erat nũmíſma & ímago:
Effígiem & pignus abſtulít ille ſuum.

Saturnalia
Compitalitia

Māmurius Faber

C. de pe. l. ſi quis de cri. ſal. ad audi/entiam.

de con. diſt. v. fucare

de con. diſ. v quadrageſiã

Virí prudentís descríptio.

Vir bonus & sapiens reprehendit turpia facta:
Dictaq; castigans impia: iusta docet.
Conscius ipse sibi: mala cuncta & inania vitat:
Et vitam querit dilígit atq; bonam.

sapiẽtia.

In sũmis excelsís q; vertícib⁹ supra ví ã ĩ mediís semítis/ stãs iuxta portas cíuitatís ĩ ipís foríb⁹ loq̃t sapía dícens: O virí ad vos clamíto . & vox mea ad filios hoĩm. Intellígíte puulí astuciã: & ĩ sipiẽtes aĩaduertíte. Audíte quoníã de rebus magnis locutura sũ. Veritatẽ meditabít̃ guttur meũ & labia mea detestabunt̃ ímpium

Prudentem cecínere virum documenta Maronís
Qualem vix hominem secula nostra tenent.
Socratís egregíi maiestas/ iudice phæbo
Dícitur emeritos promeruisse gradus.

Prouer. viii. & .xxvii. Sapien. vi. Eccles. x.

Socrates
Talis erat ſophię diuinę Socrates alter:
Qualem Virgilii carmina docta canunt:
Ex ſe pendebat totus: perfectus ad vnguem
Conſtans: & dexter/prouidus atq; bonus.

Sene.epiſ.cv.
Vir bonus & ſapiens dotes in pectore multas
Continet: & clara nobilitate micat.

Tull.in pa.
Iudex ipſe ſui: nec vani murmura vulgi
Curat: ſecurus tempora grata terit.

Eccleſi.iii.
Rebus ab externis neq; mercem aut crimina ſumit
Eſt frugi ſemper: & moderata petit.

Sapien.vi
Eccl̃s.vi.
Pectus habet ſolidum: propellit inania vota.
Continet & ſtabili pectora recta gradu.

Prouer.x.
Eccleſi.xviii
Non prius a molli rapiuntur membra ſopore
Omnia q̃ vitę ſint reputata ſuę.

Eccl̃s.xii.
Eccleſi.37.
Vtile cũ ſancto ſapiens coniungit honeſto
Omni aliquid laudis & gerit ipſe die.
O vtinam noſtro tam conſona turba ſophię
Tempore fulgeret: tam nitidęq; ſcolę:
In quibus illuſtris virtutis ſemina/prudens
Funderet: æthereum concineretq; decus.

Eccl̃s.i.
Mirandum non eſt: q; tam nũmeroſa caterua
Stulto g: totidem ſeruat in orbe vices:

prouer.iiii.
Eſt ratio in promptu: quoniam ſapientia pulſa
Exulat: & mundũ ſaucia facta fugit.

Eccl̃s.x.
Eſaię.v.
Qui bonus & ſapiens noſtro nunc eſſe laborat
Tempore: veſanus dicitur atq; rudis:

puer.xxix
Callidus & vafer qui nunc eſt atq; doloſus:
Hic titulum ſophię: & nobilitatis habet.

Ariſtides
Curius
Fabritius.
Iuſtus Ariſtides quid tempeſtate valeret
Noſtra? quid Curius/Fabritiuſq; bonus?

Quid Cato diuinus: celebris quid turba Platonis? Prouer.ix.
Prudentes rident ſecula noſtra viros. Sapien.v.
Nis tituli candor datur & nunc gloria preſens:
In quibus eſt fraudum ſtultitieq; vigor.
Aſcendit celebres ſtultorū turba cathedras:
Stultitia mentes que violare ſolet.
Si modo prudentes aleret Germania pugnax Germanie
Et daret ingenuis premia digna viris: defectus
Non ſic deſerta fluerent preconia fama.
Parta quidem: que nūc Theutona terra p̄mit.
Si gradus inſignis ſophię cultoribus eſſet:
Non veheret fatuos tot modo noſtra ratis:
Sed cenſor nūc nemo ſui ſe explorat ad vnguē: Prouer.xiii.
Nemo animū muſis imbuit ingenuis:
Stultigeras igitur tunicas/fatuoſq; cucullos
Impoſui multis: quos mea ſcripta notant:
Ergo prudenter ſtultus qui viuit: agitq; Virgilius
Virgilii vt diui pagina ſacra canit:
Protinus æthereas hic celſior vſq; ſub auras Eccleſi.iii.
Tranſuolet: & nitidi lactea ſigna poli: Sapien.vi.
Carneq; mortali poſita/captare quietem
Cœleſtem poterit: Ambroſiaq; frui.
Ad ſophiam teneros igitur ſuccingite lumbos:
Et date conſpicue thura benigna deę:
Qua propter doctis optat Philomuſus honores
Et pacem muſis poſcit adeſſe ſuis.
In primiſq; ſuo Ticioni/magna precat Titio &
Gaudia: conſtructa eſt quo duce noſtra ratis. theda.qui
Sit tibi/mi preſtans animi preceptor/amice & Brant
Theda/ſalus ingens: Brant venerande vale.

In cōmendationē philoſophię.

In precio non eſt hodie doctrina bonorum:
Sed ſpuit ad doctas ſtultus vbiq; togas:
Doctiloquos tentat vulgus detrudere ſacco:
Sub pede ſtultorum philoſophia iacet.

Bonorū hoīm ꝑſecutio.

Ne paueas repē=tino terrore & ir=ruētes tibi potēci as impiorū : dñs enī erit in latere tuo: & cuſtodiet pedē tuū ne capi aris Quoniā nō ī finez obliuio erit pauꝑis : patiētia pauperūnō peri bit. Conſcidiſti ſaccū meū & cir=cūdediſti me lęti tia.

Pſalmo.xxix
Iohel.i.
Apoca.vi.
Sapien.i.

Quiſquis ad æthereas ſacratę pallados arces
Tendit: in hac requiem vel cupit eſſe ſuam:
Hic manibus purus veniat linguaq; pudicus:
Vt ſophię foculis fumida thura ferat:

Philoſophia ſacris animos colluſtrat ocellis: Tullius p archia poeta.
Ingenii dotes: prębet & eloquium:
Luctificas huius ſolamur dogmate mentes:
Hęc animi motus pellit & illecebras. Eccleſi.iiii.
Hęc bene viuendi pręſtat documenta viaſqꝫ.
Hęc iter ætherei pandit ad aſtra poli.
Poſſumus ac mentis triſtes auertere caſus:
Poſſumus hac lapſus exuperare graues.
Hanc deus omnipotens cœleſti miſit ab arce proũer.ii.
Vt nobis cœli ſemina clara daret. Eccleſi.i.
Illius in collo pendent redimicula ſacra:
Per genus humanũ quę modo ſparſa micant.
Membra tegit peplo: pallaqꝫ induta Minerua:
Sub pede purpureas ſpargit vbiqꝫ roſas:
Seruiat huic ſapiens quiſqꝫ: nam nectare diuo Sapien.vi. & ix.
Corda hominis potat: Ambroſiaqꝫ cibat:
Et libertatis veros concedit honores: Eccleſi.xxvii.
Hac duce perpetuo libera corda manent:
Hęc ſcelus atqꝫ nefas pellit: moreſqꝫ profanos: Prouer.viii. & xvi.
Explodit vitium: pręmia laudis habet.
Hanc propter ſapiens nitidum conſcẽdit olympũ:
Hęc aperit iuſtis regna ſerena poli.
Poſſumus hac ſęuos facile extirpare tyrannos:
Fida comes vitę eſt / & benedicta quies:
Hac ſine nõ prĩceps: nõ rex: ſua ſceptra gubernãt Sapien.viii
Eſt fidei mater: iuſtitięqꝫ parens:
Palladis ad munus iuuenes properate ſeneſqꝫ Prouer.vii.
Ex gremio cuius fons ſcatet irriguus:
Currite vos docti: veſtram obſeruate Mineruam:
In ſaccum trudit dogmata vulgus iners. Prouer.iii.

Concertatio Virtutis cũ Voluptate.

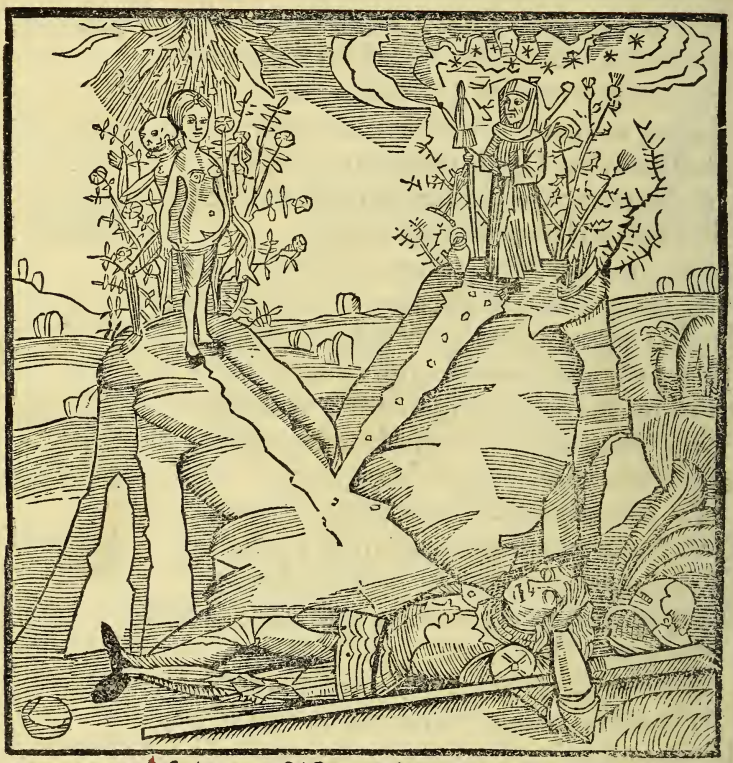

Aspice conflictum virtutis: atq; petulcę
Deinde voluptatis/gaudia vana vide:
S.Bram. Argumentũ. Legimus Alcíden somno cum forte iaceret
Vidísse ambiguas/difficilesq; vías:
Ambarumq; statum/finem/vitamq;/modũq;
Scrutans: virtutis cępit inire víam.

Epigrāma ad lectorem.

Vírtutis quícunq; colís ſacra dogmata lector:
Aſpíce quos fecímus pollíce & ęre modos.
Tu tamen ín prímís frontem depone ſeueram:
Aut fuge: ſi naſum rhíon cerotís habes. Horatius i arte
Nos veníam ſcríptís dabímus petímuſq; vícíſſím
Sí peccat numerís pagina noſtra ſuís.
Frangítur híc puro dictamíne blanda voluptas:
Et ſpurcę Veneris marcída caſtra íacent.
Sed vírtus níueo víctrítía tela tríunpho
Suſpendít: cęlo ſeq; ſuoſq; beat.
Hanc amat ímberbís íuuenís: vítęq; magíſtram
Ducat: & ęterno munere formet opus.
Illecebras fugíat: quas ſpondet vana líbído:
Hęc anímos frangit: pectora caſta terít: Tullius i off.
Fœdat & íngenií cultus: ſenſuſq; pudícos
Deſtruít: & ſemper blanda venena vomít.
O íuuenes ſpectate probi: quíd candída Vírtus
Poſſit: quíd noceat luxurioſa Venus:

De duplící vítę humane vía.

Auerte pedem tuū a malo: Vías enī que a dextrís
ſunt nouít dñs/peruerſe vero ſunt q̄ ſunt a ſiníſtrís. puer.iiii.

Voluptatis via

Nec phibui cor meũ quĩ oĩ volup tate frueret & ob lectaret se in his que p̃parauerãt Quis ita deuorabit & delicĩis affluet vt ego? Venite ergo & fruamur bonis q̃ sunt & vtamur creatura tanq̃ in iuuentute celeriter.

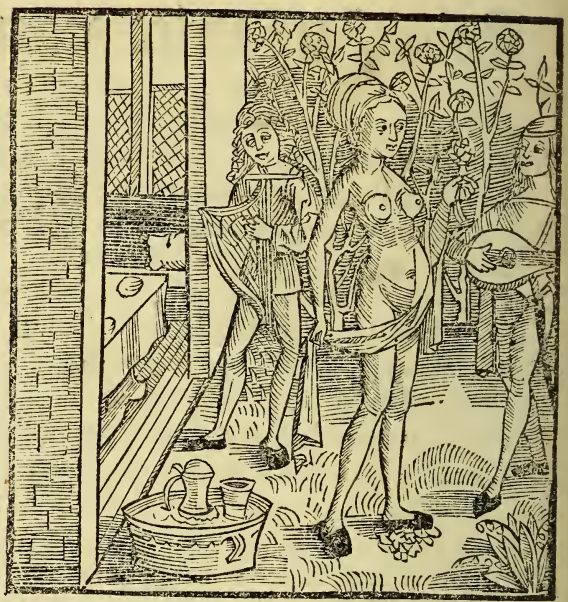

Obiectio voluptatis

criminantis virtutem.

Eccs̃.ii. Sapien.ii.

En ego sincerę virtuti inimica voluptas
Adsum victrici lauro redimita: per orbem
Signa mei fulgent castris suffulta triunphi:
Semper Achemenios spirant mea tẽpora flores:
Et redolet viol as collecti fascia crinis.
In niueis soleo manicas gestare lacertis:
Et vestes tyrię fulgentia brachia velant.
Est facies lasciua nimis: stant lumina multo

Inuídioſa ioco: petulantes frontis ocellos
Oſtendo: mallem frangunt qui ſępe iuuentam:
Delícias effundo meas: & mella per orbem:
Vt capiant iuuenum teneras mea retia mentes:
In manibus Cytharam teneo: plectrumq; ſonorũ
Turba ſedet iuxta mollis: blandíq; choraules:
Ante meam ſtatuã dulcíſſima carmína pangunt.
Pectíne facundo mulier ſtat pſaltria iuxta:
Nam ſoror ipſa dei: cui ſacra ſolennia reddunt
Męnades inſanę frontem crinemq; rotantes:
Qui mea proſequítur míles vexílla: labores
Nullos: & líber diſcrímina nulla ſubibit:
Cogítur haud ſęuis caput obiectare procellis:
Non ſtre pitus pugnę: nõ triſtia claſſica Martis
Audíet: armíſonus lituus nec pectora franget
Sed qui me comitem ſequít: non tramite duro
Ambulat: at dulces hic experietur amores.
Qui mea ſpreuerunt quondã monumenta: periclis
Immerſi grauibus: vitam clauſere dolore.
En dea ſum cuius ſpatioſo noſcitur orbe
Imperium: & noſtro manant de pectore molles
Delitię: riſus: & cantica plena iocorum:
Et ſub me ſanę longíſſima fata ſenectę
Vſq; vígent: albiq; dies: horeq; ſecundę:
Quondam Príamides quo Troía ceſſit achíuis: Paris
Signa tulit noſtri manibus florentia regni.
Indulſitq; bonis: quos eſt mea magna poteſtas
Et mihi ſeruíuit cultu Cleopatra ſuperbo: Cleopatra.
Blanditiaſq; meas canopea ad mœnia duxi.
Africa me noſcit: me noſcit corniger Hammon:

Numide Mauritania. Me numídę ínfrenes: colít & Mauríſíus atlas.
India Ecclesi. xxxi. Indía delítias noſtras veneratur: & omnes
Sarmate Parthi Gethe Hiſter. Sycamber Epicurei. Educunt rutílo quí candída membra ſub ortu:
Me duce ſobríetas toto pulſatur ab orbe.
Sarmata non tutus: nō parthꝰ/nō geta pugnax:
Non Hiſter: nō trax: ſemper críſpuſq; ſycamber
Noſtraq; per varías míttuntur ſpícula gentes.
Noſtra ſophi veteres coluerunt numina: quorum
Scripta manent poſítę me defendentia ſectę.
Nam ſíne corporeo proſunt bona noſtra labore:
Et gula nobíſcum/feruens quoq; gloria menſę:
Non mea ſub galeís víta eſt: nō ſtramíne duro
Corpora noſtra cubant: ſed p̄bet pluma qetem:
Iuuenalis in ſatyra oibus in terris Me níſi delítię molles ſequerentur/& omnís
Luxuries: tanti non reges blanda ſubíſſent
Caſtra: quíbus toto victrix domínabor ín orbe.
Sardanapalꝰ de q diodorus & Iuſtinus Sardanapalus enim regalía facta relinquens:
Corporís íllecebras coluit. florentíbus annís
Roma Bellica Roma quídem noſtro ſudauít amore.
Mollíbus ín plumís dantur ſua gaudía multís:
Hiere. vii. Non frígus/díramq; famem íuuenílía captant
Pectora: ſed requíes ſemper blandíſſíma nobís.
Ótia quandoquídem non perturbata fouemus:
Ergo vos íuuenes quorum ſunt mollía corda:
Atq; ſenes pariter quorum eſt annoſíor ætas:
Porrígíte huc aures: currít mortalibus ęuum:
Verba Sardanapali Sapien. ii. Et currunt ſíne fíne díes: líbate vel ęſcís
Mellífluís genío: poſt mortem nulla voluptas.

De via virtutis.

Deus creauit de terra homínez & ſecūdū imagínez ſuāfecit íllu m. & iterū cōuertít íllū ín íp̄az. & ſecūdū ſe veſtiuít íllū vír tute: numez̄ díe rū & tp̄s dedít íllí & dedít íllí ptātē oēm q̄ ſunt ſuper terram.

Reſponſio virtutis

carmíne Elegíaco.

Ecc̄s. xvii.
Sapiē. vi. &. i
Baruth. iii.

Carmíne nugoſo quíd me maleſana voluptas
Lędís: & ímbellí pectore bella paras?
Quíd fallax míſeros/age perfida/decípís arte?
Illecebrís mundus cur ruít vſq; tuís?
Quíd ſordes: luxuſq; tuos: lanceſq; voraces
Laudas? blandítíis gloría nulla tuís.
Aebrietas tíbí fída comes: ínfamía pennís
Círcū te volítat: & tua caſtra premít.
Es (fateor) pulchro ſemper laqueata capíſtro:
Sunt oculí molles: fronſq; petulca nímís:

In capite insignis fulgor: redimicula: vittę
Sertaq; dependent: purpureusq; color:
Te chlamydes tyrię velant: te balteus ornat:
Et te Sidonio purpura tincta fuco.
Non galeas armata geris: sed corpore nudo.
Allicis imbelles in tua vota viros.
Te iuxta Veneris stant atq; Cupidinis arcus:
Et pueri cęci dira sagitta iacet.
Dextra tenet speculū quo splēdet turba malorū:
Lęua tenet luxus: & genus omne mali:
Fronti nullus ineſt candor: sed spurca libido:
Non pudor in verbis/ingenuusq; iocus:
Te duce per mundum gemini tractantur amores:
Te duce langueſcunt fortia membra ducum.
Te duce nobilitas perit: & veneranda iuuentus
Marceſcit votis dedita aduſq; tuis.
Te duce morborum patimur diſcrimina: mortes
Ad stygioſq; cadunt corpora noſtra lacus:
Tu facis ingenium torpens: tu pectora caſta
Inficis: & ſenſus non finis eſſe bonos:
In tę decreſcunt animi: ſoluuntur & artus:
Corporis & ſemper eſca doloris eris:
Ex te lœthales morbi: genus omne malorum
Et gula manauit: delitiūq; malum:
Tu facis imbelles iuuenes: petulanſq; ſenecta
Te duce concreſcit: bęſtia ſpurca nimis:
Pellicis in fraudes multos/vitęq; tenebras:
Nil caſtum impura conſpicuumq; doces.
In te non ratio: non purę ſemina mentis:
Ingenium nullum. ſed mala lingua quidem.

Multorum claros egisset dextra triunphos:
Et multos caneret fama superba duces:
Si non blanditias: si non tua vota subissent:
Et simul imposítis nígra venena cadis
Mœnía dardanidum: vertísti & pergama Troię: Troia
Per te Parthorum regna superba ıacent. Parthi.
Regna ıacent Asię luxu consumpta vorací: Asia
Luxibus & squallent Attica regna tuis. Grecia
Obruta sunt Danaũ fortíssíma mœnía per te:
Atq; vrbes Sodomę morte rígante ıacent. Sodoma
Excídíum per te dírum est experta Corínthos: Corinthus
Atq; Tarentínę sic periere domus. tarentum
Lapsa etíam per te sordent Nílotíca regna: Egyptus
Assírií per te sic cecídere duce: Assyria
Te Sybaris colles: te Rhodos: atq; Míletos Sybaris
Et varías gentes contamínasse palam est Rhodus
Tu Sordos: thraceśq; truces: tu blanda Getasq; Miletus
Corrumpis: díris ínfícis atq; malís. thratia Gętę
Sors mea nunc melíor: quoníã me vita pennís
Spectat: & æterno gloría parta gradu.
Degeneres anímos pacíentí extollo labore.
Cœlí porta patet (me duce) apta vírís:
Amphítronídes metuenda pericula vicit Hercules
Me duce: cęlestís íncolít astra deí.
Me duce barbaricas gentes prostrauit ín armís Iulius cęsar
Iulíus: & fœlíx sydera clara premit:
Magnus Alexander nostros comítatus honores: Alexander
Ingenií pugnas/& fera bella tulít: magnus
Sic Paulus consul regem qui Persea vícit
Me duce Romanís clara trophęa dedit. Paulꝰ emiliꝰ.

Cicero. Virgilius
Me duce facundi fulgent Ciceronis honores:
Et Maro Romanę gloria magna togę:
Aristoteles Plato
Doctus Aristoteles nr̃a hęc monumẽta sequutus:
Et Plato: quo nusq̃ maior in orbe fuit.
Candida me coluit doctorꝫ turba sophorum:
Ingenium per nos eloquiumqꝫ valet.
Ad laudes genitos & dulcia munera diuum:
Fama trahit nostri nominis atqꝫ decus:
Aspice (quid multos repetam) stat nr̃aꝑ orbem
Gloria/fama/salus/laus/honor/atqꝫ decus.
In te luxuries/fastus/cõmertia fœda:
Et putidum semper stillat ab ore malum.
Prouer. viii
In me diuitię: iustum/rectumqꝫ piumqꝫ:
In me consilium: gloria sola mea est.
Sapien. iiii.
Casta mihi domus est: stant celso colle penates:
puer. ix.
Hos tamen ingenuus scandit vbiqꝫ labor.
In virtute labor: sed & in sudore voluptas:
Atqꝫ quies: magnis semper amanda viris.
Siue velis famam ingenio sectarier almam:
Armisonę ve iuuat voluere signa deę:
Seu res ciuiles merito tractare fauore:
Hęc animo infracto (me duce) cuncta facis.
Quem labor & sudor torquet/ virtutis amore:
Aetherei tandem scandet ad astra poli.
Prouer. viii.
Virtus sola regit terras: dominatur in alto.
Plau. i amphi
Diuidit & nutu dona beata suo.
Prouer. vii.
O iuuenes dum fata sinunt: expellite vanas
Corporis illecebras: lœtiferumqꝫ nefas:
Imbuite ast animos virtutis dogmate vestros:
Vt sapiant rectam pectora vestra fidem:

Latina nauis seu barca socialis.

Innumeros classes/fatuos sine fine furentes
Hactenus in nostra ducere classe iuuat:
Si quis forte locũ potuit minus accomodatum
Nancisci:huc veniat cũ sociisq; vehat.

societas fatuorũ.

Gaudiũ ẽ miseris sotios habere penaꝫ. Sed nõ minus ardebũt: qui cũ multis ardent Qui iter huiusce modi letãt: & eẽ sub sentiꝰ delicias cõputant: filii sunt stultoꝝ & ignobiliũ oppressi quasi fluctibus semitis suis: fratres sũt draconũ & socii strutionũ. Sic fuit/ẽ & erit. sibis sibem sibi querit.

ii.q.i.multi
Eccle.13. &.7
Job.xxx.
1.Esdre.v.
Sapien.iiii

Currite sulcamus festinis æquora remis:
Et premit immensum carbasa nostra fretum.
En socialis adest classis: properate sodales:
Et fatui pariter nunc properate meri:

Eccl̃s.i. Nam noſtrę numerus ſectę eſt ímmenſus: & aures
Ad varías gentes tendít: & ad populos.
Noſtra cohors equídem totũ cõplectít orbem
Paucí ſunt quos non fædera noſtra premũt.
In omnẽ terrã exiuit ſonꝰ eorum. Ex Aſia veníũt rutílo ſub ſole creatí
Stultí: nobíſcũ quí cita vela trahunt.
Fínibus e Lybię veníũt terraq; calentí
Mauſírií imbelles/æthíopeſq; nígrí:
Mígrant Heſperií: mígrat quoq; Gallía tota:
Prorſus & a Bactrís/ſedula turba ruit.
Ad nauem veníunt gentes quas vltíma Thyle
Fínibus extremís quaſq; Brítannus habet.
Et veníunt Cymbrí torui: flauíq; Sycambrí:
Et venít ex latio turba procera quídem.
Arctophylax gentes rígído ſub ſydere natus
Tranſmíttít: prębet ſubſídíum ratí:
Sauromatę veníunt: pugnax quoq; turba Getarũ
Atq; Thraces veníunt: Argolícíq; vírí:
Et veníunt omnes gentes/quas conſpícít orbís
Quaſq; fouent nítídí ſydera clara polí:
Cum ſenibus iuuenes: fatua cũ matre puella:
Intactus nullus híc gradus ęſſe poteſt.
Ad claſſem celerem fatui properate ſodales.
Currite: nauículę/nam mora cuncta nocet.
Tempus adeſt ſulcare fretum: & nũc pandere velũ
Currite: íam pergít fluctíbus acta ratís.
Maxíma nunc regío ſupereſt penetranda: ſodales
O fatuí: pedíbus currite quęſo cítís.
Narragonum ad patríam & ꝓmíſſas tendímꝰ oras
Cogímur & ſtolídum ſponte ſubíre ſolum.

Nos tamen in tumido iactant discrimina ponto
Plurima: sollicitas & quatit vnda trabes:
Veliferiq; maris seuo clamore ciemus
Fortunam: nil nos impia vota iuuant.
Per varios casus: per seua pericula ponti
Currimus: & vitę non modus vllus adest:
Et patimur lapsus / tempestatesq; sonoras:
Et patimur medio naufraga fata mari:
Scyllęam rabiem siculis spectamus in vndis:
Atq; charybdęo gurgite transtra volant.
Per syrtes lybicas remo sulcamus inerti:
Spectamus tumidi tristia monstra maris:
Delphinos: phocas / syrenes / atq; videmus
Tritonas: inuisum prodigiiq; genus:
Torpemus cantu: quo nostras inficit aures
Syren: languēti nosq; sopore premit:
Et Cyclopem grandem siculo spectamus in antro
Dulychius princeps quem timuisse potest.
Quis locus est tutus: quo nunc considere stulti
Possunt: & certos ędificare lares?
Vsq; adeo tumidis prostrati mergimur vndis
Et portus tutus carbasa nostra fugit:
Ha merito: quoniam nullo sapientia cultu
Nos fouet: & stolida figimus arma manu.
Heu dea stultitię nobis nunc pocula Circe
Prębuit: & cantu pectora lassa ferit.
Eheu quid miseri prodest errare sodales:
Quęrite sed stabili littora tuta pede:
Ne rapiant fragiles Neptunia monstra carinas:
Sorbeat & nostras ęquoris vnda rates.

De hac materia. Virgilij in. i. & iii. eñ.

Scylla
Charibdis
Syrtes.

Syrenes
Triton

Cyclops
Vlysses

Circe

Neptunia

Excusatio Jacobi locher. Philomusi.

Derisio boni opis

Ambulans recto itínere & tímens deũ: despícit ab eo qui ínfamí gra ditur vía Querit derísor sapientíã & nõ ínuenít: do ctrína prudentiũ facilís. Qui derí detur :ínuocabít deũ & exaudíet eũ: derídetur enī iustí símplícitas.

Prouer.xiiii. &.xix. Iob.xii. Ps.xxxvi.

Vertímus naues fatuas latínís
Versíbus: plectro síquídem strepentí:
Cudímus normas modo perbenígnas
Plaudíte musę.

Sebastiano Brant grates agit

Gratías docto dabítis magístro.
Atq; doctorí títulos merentí
Candídos: noſtros legitís modos quí:
Plaudíte muſę.
Ad ſalutares quoq; díſcíplínas:
Atq; ſíncerę documenta vítę
Vertímus ſtultos numeris íocoſos:
Plaudíte muſę.
Non decus mundí: títuluſq; clarí
Nomínís traxit/volucríſq; fama
Ad ſalutares phílomuſa cantus:
Plaudíte muſę.
Non honos: laudes: precíum ve molle:
Nec fames aurí phílomuſa traxít
Ad ſacrí fontes nemorís beatos:
Plaudíte muſę.
Níl ſuperborum cupímus vírorum
Stemma: nec claros capítís corymbos:
Nec ſacrę laurí cupímus corollam:
Plaudíte muſę.
Quí leget noſtrí titulum líbelli:
Gratías nullas referat líbello:
Eleuet ſed Brant rogo perdíſertum:
Plaudíte muſę.
Prębuit noſtrís alímenta nymphís
Brant: & heroos tríbuít beatos:
Eſtq; ſcríptorum venerandus auctor:
Plaudíte muſę.
Gratíę dulces: lepídeq; voces:
Et lepos blandus: lyrícuſq; neruus

Ex ſinu illíus fluítant ſcatentq;:
Plaudíte muſę.
Sermo facundus:locuplexq; vena:
Structílis candor:calamus latínus:
Nil ſonat quod ſít latío índecorum:
Plaudíte muſe.
Sed modo díuos ſuperos precamur
Prębeant nobís veníam benígnam:
Pínxímus q; ſíc fatuos ínertes:
Plaudíte muſę.
Me locus nauís:fateor:requírít:
Calceos nondum fatuos remouí:
Stultus & nondum poſuí cucullum:
Plaudíte muſę.
Sunt quíbus noſtrę placuere curę.
Sunt quíbus noſtrę ſatyrę grauedo
Díſplícet:dextram veníam precamur:
Plaudíte muſę.
Noſtra ſíc farí dídicít íuuentus:
Peruígíl ſudor neq; me díſertum
Fecít:haud magnos capío labores:
Plaudíte muſę.
Scríberem formas potíus pedeſtres:
Sponte ſed manant numerí canorí:
Barbarum quí me faciunt poetam:
Plaudíte muſę.
Gratulor noſtrę ſíquídem íuuentę:
Gratulor docto pariter magíſtro:
Quí míhí ſuaues tríbuít camœnas:
Plaudíte muſę.

Sęculo noſtro ſiquidem díſerto
Gratulor: doctę ſileant Athenę:
Et chorus vatum ſileat latínus:
Plaudíte muſę.
Iam fouet paſſim celebres poetas
Theutonum ſydus/geliduſq; Rhenus.
Laudíbus quorum monímenta fulgent:
Plaudíte muſę.
Quid magis fíngit latíalís orbís
Ritíbus cultís? colímus platona.
Atq; ſublímem colímus Maronem:
Plaudíte muſę.
Ergo certatím teneris camœnís:
Nauís & pictę rudíbus figurís:
Et íuuentuti foueas precamur:
Lector amíce.

Socialis nauis me

chanicorum.

Stultorum trahitur collecta caterua virorum
Qui manibus quęrunt ſępe alimenta ſuis:
Artificis quiſquis ſignū prętendit: & effert
Quid ſciat: & foueat qua ratione domum:
Adſunt mœchanici: quorum vela ampla leuata:
Cū celeri remo per freta vaſta volant.
Cur tamen hi fatui ſint ad mea laxa vocati
Carbaſa: iam cauſas cū ratione canam.
Cunctoꝝ veluti ſtatus īmutaꝫ/in omni
Tempore: nec ſtabili conditione manet:
Proner.xi. Artificum pariter ſic fit mutatio ſemper.
Hos fatuos merito noſtra carina vehit.
de elec.cum in magiſtrum lxi.diſ.miſeꝝ xlix.diſ.ſacerdos. Hoc vitium primū eſt: ꝙ ſeruus quiſqꝫ/magiſter
Eſſe cupit: callet & tamen ipe nihil:
Artifices multi fatuiqꝫ ſine arte vaganꝫ:
Stultitia merces diminuuntqꝫ ſua.
Alter in alterius damnū ſudore laborat:
Se tamen inprimis decipit expolians:
Ezech.vii. Vendit opus magna forſan mercede paratum:
Incitat & vexat hūc ꝙ liuor edax:
Attamen artificū deformis abuſio ſectę
Paupertate grauī corpora multa premit
Hi res mox vendunt poſitas prę merce minuta
Hi precio vendūt pro liuiore ſuas:
Leuiti.xxv. Alter in alterius damnum contemnere lucrum
Aſſolet: & vendit tunc male ſarta palam.
Eccleſi.xxvii. Qui modico vendunt precio: res non bene ſartas
Vendunt. artifices hęc mala culpa notat.

Omnes qui cupiunt emptores fallere blandis
Fraudibus: hi certe se quoq; decipiunt.
Mechanici culpas & stigmata nigra merentur
Turpantes operas/artificesq; manus:
Decrescunt omnes mercatus: nemo fidelis
Mercator: quiuis ditior esse cupit.
Rebus in humanis mutatio tanta lacessit
Multos: atq; inopes reddit vbiq; viros.
Non opus est multis facinus componere verbis
Artificum: liuor pectora cuncta trahit.
Temporibus nostris qui constans esse laborat:
Hunc stultum vulgus insipidumq; vocat.

De Nicolao Renner:

acuphago Argeñ. Sebastianus Brant:

Finis adest operis/nec te Nicolae videre
In nostra potui Renner amice rate.
Qui tamen innumeros fatuos facis: & tua multi — Comedit multa acus simul
Ora vident/acubus quę tibi plena scatent.
Quas comedis/rursũq; voras/vomis/imbibis atq;:
Prestigio hoc stultos fallis vbiq; tuos.
Tu deus interdum scandis super ęthera: rursum — Saluator Iudoru paschalium.
Decidis: & bibula cũ grege pascha tenes.
Simea mater adest buccas dedit illa/genasq;
Et linguas multas: ingeniumq; citum.
Addubito iccirco si te Gallos: vel Iberos:
Inter Germanos/Italicosue locem.
Hic posui artifices inter/variiq; negoci
Te turbam: nunq̃ solus enī esse potes.
Narragonũ in patriã tecum proficiscar: in vna — Argeñ. plures inueniet socios
Naue: dabit socios vrbs tua stultiuagos.

Epistola Jacobi locher.

Philomusi ad humanissimum fautorem suum. D. Iohannem Bergmannum de Olpe. Archidiaconū Grandisuallis: huius operis promotorem.

Et si non dubito amice iucundissime: plures nasutos Criticos: nebulonesq; pphanatos/ nīis lucubratiunculis/iamiam de extincta fauilla suscitatos esse: tamē iuuentus nostra/qua suauioribus ac politioris doctrinę musulis semper adhęsimus: facile importunos occursus latrantium superabit: Si nobis pręceptoris nostri facundissima manus affuerit nullus barbarici gregis cōtumelias formidabimus. Brant. Quis enim mediocriter doctus: adolescentis/& nati & contendentis ad virtutem: litterariā istanc audatiam improbabit? Aetas iuuenilis Tibullū suū il laudatum non reliquit: cuius ipse quidem iucundissima elegiacę scriptionis monimenta posteritati sacrauit. quid enim maius? quid pręstātius? quid ve laudabilius/iuuenis sub rigido sydere natus? glādibus enutritus: in pagis Sueuię ablactatus/ attētare potuit: q̄ sacras castalis vndas lambere: cortinam phœbados tripodasq;/ore parum diserto cōtingere? Sed me phœbus amat: sunt huic mea carmia cure. Barbaricasq; meo pellit de pectore voces: Dat citharā: lyricosq; sacro cū pectine neruos. Et pharetras: q̄ me tutum fors vndiq; reddunt. Sed quia nemo vnq̄ ad vmbilicum tam perfecte suas deduxit pagīnas: aut adeo demorsos sapuit vngues: qui

nō ſuorum operum titulis hiantes fauces: linguāq; Timonianā prouocaret. Aſinii pollionis notam / M. Ciceronis laudabilis ac incredibilis eloquentia effugere nō potuit Maronis argutiſſima muſa: ſtigmatias ac ſibila ſenſit. Sed qui in cineres mortuorū impios latratus vomunt: cū laruis luctari cenſent. Carere debet etiā vitiis omnibus: qui in aliū paratus eſt dicere: inquit Cicero. Parcāt itaq; per deos immortales oro / tenellę audatię litterarii greges: & mediocritatem ingenioli mei ęqua lance penſitent rhinocerotiſq; nares: latratus efflantes / ferreo peſſulo obſtringant: Et ſi barbaricę telluris ſterilitas me ad litterarum ſtudia vix concitarit: tamen quia mortales omnes / natura quadam ad ſciendi cognitionē accendimur: propterea exploſis ab ingenio teterrimis ignorantię tenebris: animum Heliconis rore perunctum / ad ſcribendum appuli. Vtinā dii immortales primitiis noſtris auras ſalubres: vētos q; tranquillum ſpirantes: benigne tribuerent. Vt ſemina mentis noſtrę / ſplendidiſſimo virtutum globo fulcita: doctrina (quā profitemur) coaleſcerent. & ęditis litterarum monimentis ſpetioſiſſime efflo reſcerent: Tu tamen in primis: Iohannes Bergmane: dignus mihi videris: qui humanitate (quę potiſſimum mortales oblectat) & ſingulari munificētia: qua in omnes tibi pares vteris: litterarum ſtudia adeo extollis: vt ab inferis litteras ſqualore lurido obſitas: in Germaniam reuocare videaris. qd enim magis in te mirari ſolemus? q̄ alacritatem iſtā tuam: qua ſtudioſos homines ad ſcribendū prouo

cas. Tuis enim fęcundissimis sumptib⁹ egregios libros emūcto charactere/ac graphice exaratos ī lucem profers. Quod enim laudis & glorie/cęteri scribendo consequunt̄: hoc tu bonas promouendo litteras assequeris. Igitur has litterulas nostras/in testimonium indelebilis amicitię: in fine libri inprimi iussimus: vt optimus quisq; tuā in me humanitatē/mansuetudinem/familiaritatē/liquido cognosceret: Vale ex Castello Franco Germanię: Anno Millesimo quadringētesimo nonagesimo septīo.

Ad eundem Iohannem. B. de Olpe.

Me rogo cōmendes nostro iucunde Iohannes
Thędigenę: hunc saluum me rogitante iube.
Si quid forte agitem quęrat meus ille magister?
Dicito me saluum viuere/& esse suum.
Proinde sibi incolumem vitam/famāq; precabor
Perpetuam. valeat Brant meus ille diu.

Nihil sine causa.
Olpe.

Ad numeros suos ut Iohannem Bergmanum festine adeant.

Ite rudes numeri: millenas ferte salutes
Bergmano: ad nitidos & properate lares:
Vos etenim fido trepidantes corde tuetur:
Accipietq; pio munera nostra sinu.
Exarmatus enim pharetris comitatur Apollo
Vos modo: cum fidibus auricomaq; lyra:
Ludit & arguta modulos testudine dulces:
Blandidulos saltat concinit atq; choros:
Hoc duce fœlices numeri procedite: vulgus
Indoctum vobis nec nocumenta dabit.
Impia nil rabies fatuorum: nulla nocebunt
Murmura: fortunam dexter Apollo feret.
Seu vos fumificas ætnę penetrare cauernas
Contingat: syluas lestrygonumq; truces:
Seu vos per lybicas sors inuida voluat harenas:
Siue per angusti saxa sonora freti.
Siue molorcheum nemus: aut per caspia regna
Ire detur: scythicas aut penetrare niues:
Siue charybdeos scopulos contingat adire:
Immanes Thurcos: siue videre Getas:
Carmina vos sacro vibratus lumine phœbus:
Iam pharetra cinctus concomitatur iter.
Mirantes oculos radiis illumínet: atq;
In vobis tenebras non sinit esse truces
Hoc duce: magnatum celsas conscenditis arces.
Principis & vobis ianua magna patet.

Quanta vis carminis

Abiiciet clypeum miles dum carmina voluit:
Atq; minas ponent martia tela truces.
Gorgonis aspectus numeris mulcetur amœnis
Aegidis atq; angues suauia dicta stupent.
Indocti doctiq; simul dictata reuoluent:
Atq; genis lepidis oscula blanda dabunt.
Ite procul: nec vos pudeat sic esse tenellos:
Scribuntur teneri simplicitate ioci.
Qui canit Aeaciden fortem: q; ve hectora sæuum:
Qui ve canit lybicos argolicosq; duces:
Scipiadas gemínos vel qui: duo fulmina bellí:
Et Curios sanctos: Fabritioq; canit:
In cute festiua numeros deducat: & apte
Nectat ad heroos verba soluta pedes:
In vobis fulgent tyriis non illita succis
Munera: sed splendet simplicitatis honos:
Ite rudes numeri millenas ferte salutes
Bergmano: ad nitidos & properate lares.
Dicite: vos primum Titioni ostendat amico:
Vosq; idem videat peruideatq; velim.
Illius in laribus / doctoq; sub hospite: noctem
Linquite: & in lucem pergite liberius.
Vos hilari excipiet fronte ille: dabitq; benignam
Et solitã musis perplacidamq; domum.
Ille patrocinio iuris defendere multos
Vt solet: accipiet vos ita præsidio.
Vestram aget ille libens causam: & tutabit omnẽ:
Quin propriam dicet remq; agere inde suam.

Finis stultifere nauis.

NIHIL SINE CAVSA.

OLPE.

Singularitas

Singłaris fer⁹ de paſtus ẽ eã. Quiſ quis reb⁹ p̃tereũ tib⁹ reſtricti⁹ vtiť q̃ ſeſe hñt mores eoꝝ cũ quibus vi uit: aut intemperans aut ſupſtitõ ſus ẽ Quiſquis vero ſic eis vtiť: vt metas cõſuetudi nis bonoꝝ inter quos verſať excedat aut aliqd ſignificat: aut flagitõſus ẽ In oib⁹ eĩ talib⁹: ñ vſuſ reꝝ ſz libído ĩ culpa ẽ

De ſingularitate quoꝝũdã

nouoꝝ fatuoꝝ additio Sebaſtiani Brant.

Te noſtram accępi vertiſſe Iacobe carínam:
Atqꝫ íllam latium nunc ſapere eloquíum:
Gaudeo. Lolhardos quos prętermíſimus olim:
Beguínaſqꝫ íuuat his nec abeſſe ſuas.

Pſ. lxxix
xl. diſ. quiſqs

Cauendū ē a beguinis. de frig. fraternitatis. pō prīm. gio. in cle. i. de reli. do.

Eſt operę preciū non ignorare Beguttas
Bęgardoſq; ſuos: hippocritūq; genus.
Quos nimis arta prius cōplexa eſt cymba: liburnū
Nūc propriū: & laxis tranſtra parabo foris.
Curríte lolhardi/beguinę/ſiue beguttę/
Curríte bęgardi: ſpíritus íre iubet.

in cle. ad nrm de hære.

Vos hominem ex toto preſentí in carne putatís
Perfectū: & ſummū tangere poſſe gradū
Vſq; adeo/vt nūq̄ deínceps mortale patrare
Crímen: & vt nequeat proficere vlteríus.
Perfectus ígit̄ tantos quoq;/claſſís abacta
Expectat comites: ſtultíuagoſq; víros.
Curríte nauís eat: fatuoſq; ſequamur eūtes:
Ne ſine beguínís tanta caterua ruat.
Cernitis vt ſtultí totū mare & æquora complent:
Nec modus aut numerus nauibus atq; víris.
Sępe oculos hominū morientū claudítis: ante
Q̄z mortís tempus vel necís hora venít.
Claudíte preſentís periturę lumína turbę:
Atq; operi noſtro ponite queſo modū.
Sít ſatís hūc feciſſe príus vobís vel honorem
Q̄z non vulgarí vos rate cōpoſuí.
Ne populus ſí veſtra notet mala crímína: forſan
Non prauos modo/ſed pellat ab orbe bonos:

cle. i. de re. do.

Nec vos de populo vultís/neq; plębe videri:
Nec cleri ín ſortem vos deus ípſe vocat.
Iccírco dígnam vobís ſedem ípe nequíui:
Theutonica ín noſtra ponere naue príus.

dic. cle. ad noſtrum.

Cū tū ín patría Germana/& theutoníco orbe
Pullulet/& vígeat veſtra ea ſęcta nímís.

Collíge attempto turbam dumtaxat íníquam:
Eſte procul fratres/quos bona vita tenet.
Quí normam vitęq; modū/ſanccitaq; patrum
Seruatís:non vos lędere pergo bonos:
Sed turbā índoctam:quę cū níl díſcere poſſít:
Nec voluít:longam quęrit habere togam.
Ne ſí vulgus erít:cogatur ferre laborem
Artíficum:& manibus quęrere forte cíbū.
Inde eſt q; quęrunt tranquillam habuiſſe quietē:
Atq; vacare graui poſſe labore tamen.
Non is eſt animus/non mens/ſint vt Madalenę
Verum vt bufonem lęna ſuum ínueníat:
Ocía ſęctantur/torporem &/deſídíamq;:
Hínc hoſtí antíquo ñequitię arma parant.
Proinde ſíbí reputant/credūt quoq; cuncta lícere
Humano neq; ſub víuere & eſſe ıugo.
Líbertas(aiunt)vbí ſpíritus eſſe probatur:
Spíritus at ſpírat/líberíora lícent.
Inde putant nullí capítí ſe ſubdere poſſe:
Acephalí cupíunt víuere & eſſe palam.
In grege conueníunt:víuunt ſine rege locuſtę:
Puníat vt nemo corrígat atq; nephas.
Quín etíam ínterdum laíco ſua crímína fratres
Confitentur:agunt alterutrūq; vices.
Oſcula mortalí dicunt damnanda reatu:
Offítium carnís ſed veníale ferunt.
Hínc paſſím fratres per cōpíta cūcta:ſorores
Quęrunt/ſolantur/concrepítantq; fores.
Sígnaq; dant dygítis pulſantíbus:atq; recepto
Reſpōſo:admíttít ſanua quęq; ſuū.

Proteſtatio nihil dicere volen ꝑ bonos aut appbatos

ii.theſſa.iii.

vt dicere poſſint id Eccl.51 de cele.miſſ. cū marthe

c.niſi cū pridē de renuu.

dic.cle.ad noſtrum

ii.corinth.iii.

xciii.di.nulla

Prouer.xxx

glo.xxv.diſ. vnu.glo.de of ordi.paſtoral. glo.de fur.c.ii dic.cle. ad noſtrum

glo.in cle.i. de reli.do. ꝑ.c. diffinim9 xviii.q.ii.& c.pnticſam

Tum procul abiectis mãtellís/atq; cucullís
Lolhardí in turpi veſte/breuiq; patent.
Grandibus exutís ſotularibus atq; cothurnís:
Beguinę incędunt:calceoloſq; mouent.
Actuũ.x. Pſ.cxxxix. Tunc opera incípiunt cõmunía.tunc labiorum
Hos operít labor: & facta ſororía agunt.
Sí qua caſta ſoror velít/atq; pudica víderí:
Et quę fraternos abnuít accubitus:
Carpítur: & normę víolatrix dícitur: extra
Sít numerũ: & careat fundítus alloquio:
Illí cõmunes nęq; enim venię ve/preces ve
Subueníunt: vrnam hęc fregit/& vrceolum.
Quin etiam arguítur maiorí crímine: pęnam
Quo ferat/& ſubeat fratris ad arbítrium.
de.i.de vi.& ho.cle. Hunc ego peruerſum Lolhardum ſeu goliardum
Dícam: quí ventri víuít & vmbílico.
Proteſtatio pner.xi. Nequítiam íllorũ carpunt mea carmína: ſanctos
Atq; bonos fratres carpere nemo volet.
Quos vel apoſtolicę ſedís mãdata probarunt:
Vel quos cõmendat vita laborq; bonus.
Aſt quidam bullas producunt ſępe/quíbus ſint
Abſq; opere: humanís delitiíſq; vacent:
Et quíbus impune poſſint quęcunq; patrare
Non bona: & a nullo víndice habere metum:
C.de epiſ.& cle. deo amabiles. Seq; pares faciunt monachís: Veſteq; ſacratis
Vírgínibus: quíbus eſt regula grata deo:
Ezech.xiii Canonícos habitus/nomen/veſtemq; pudicam
Vſurpant: ſedenim ſub cute vulpís ineſt.
Ma.h.vii. Síc habitus ſímulant multí ſanctoſq; bonoſq;:
Intus quí rapida tygre/lupoq; ſcatent.

Nomine diuorum subiere cubilia multi — Ouidius
Casta: sed incęsto mox redíere gradu.
Quis rogo summe pater/valet explicare: nefanda — Iuuenalis in satyra vltra Sauromatas.
Crímina: quę fiunt sub specie vsq; bona?
Liberius poterit nemoq; licentius: vsq;
Fallere credentes quam genus hippocritum. — Esaię.ix
In troitu Curios simulãt: sed Clodius exit.
Sub christi spetie/dęmon inique lates.
Ve tibi ve maledicta cohors: quę nomen inane — Math.xxiiii i.thimo.iiii.
Relligionis habes: quod tua facta negant.
Nempe opera effingis sathanę: qbus esse ꝓbaris — Prouer.xx.
Progenitus sathanę: luciferiq; puer. — Iohan.viii
Quisq; enī est genitus summo a genitore/deoq;: — Iohan.ii.iii. &.v.
Hic mandata dei seruat/& efficiet:
Qui vero e terra genitus: terraq; sepultus — Ad collo.iii
Semper erit: quęuis terrea sola placent. — Luce.vi.
Quem semel arripuit fatuorum claua: cucullus: — Iohan.iii. ii.Petri.iii.
Mitraq;: vix veterem deiicit ille togam:
Hinc p̃cor/exhortor/moneo/rogo/flagito cũctos — Appostropha ad Philomusum.
Preuideant: linquunt qua statione ratem.
Nostri etenim portum quęrunt lyntresq; faseli:
Cędo libens: meritum docte Iacobe feres.
Qui mea vertisti vulgaria plaustra/reuidi
Illa ego: perlegi: sat placet atq; labor.
Nota magis fuerat nobis inuentio nostra: — Quare Seba. Brant. cõcordantias huic operi apposuerit.
Quo quęq; excerpsi dicta decora loco:
Iccirco ascripsi loca concordantia: lector
Noscere quo valeat: singula quęq; cito.
Qui tamen & veniam dabit impressoribus oro: — Parcendum impressorib⁹
His quia festinum nil satis esse potest.

Nempe manu ꝓpria ſemel atq; iteꝝ illa reuidi.
Signaui: inuerſa multa ſubinde manu:
Sed tamen illoꝝ pręceps labor: atra reliquit
Plurima/quę nollem: quę mihi diſpliceant.
Quę ſi forte videt lector bonus atq; peritus:
Dat veniam: erratum nec putet eſſe tuum.
Criticus at ſi quis (cui ſueta calumnia cordi(
Perleget: in ſannas incidet ille: ſcio.
Suffitiet ſed enim doctis feciſſe laborem
Ecclesi.viii Complacitum: ſtultis nil ſatis eſſe poteſt.
Nec mihi principio mens ſubfuit/atq; voluntas
Scribere: vel ſtultis cõplacuiſſe viris.
Ecclesi.37. Nec tibi propoſitum fuit: vt ſatis eſſe putarem
Prudenti: & fatuo tam bona ſcripta viro.
Iccirco ſtultis linguam linquamus inanem:
Prouer. xviii In cuius manibus vitaq; morſq; ſedet.
Eccs̃.x. Singula qui carpunt/cupiunt doctiq; videri:
Nec quicq̃ norunt/ſed ſua ſola placent:
Ps̃.lxxix Ille ferus/multos agros depaſtus amęnos.
Huncq; Ioſeph patri ſurripuiſſe ferunt
Ecclesi.xx. Hos operis noſtri ſtatui mihi ſiſtere finem
Sapien.ix. Iohan.xv. Omnia qui carpunt: cum nihil efficiant.
Ad gala.i. xlvii.di.ꝙ ad Nil ſatis egregium/dignum/pręſtanſq; bonumq;
Quod cunctis poſſit (crede) placere viris.
Concluſio operis Viciſti precibus (fateor) ſuauiſſime frater
Me: tua quo videam/carmina peruideam:
Quod potui effeci: gaudet tuus ille magiſter
Diſcipuli ingenium tam valuiſſe ſui.
Olpe. Perge bonis cęptis: rogat id tuus atq; Ioannes
Olpigena: fauſto fine/diuq; Vale.

De fatuis sagittariis

De fatuis sagittariis

Si non vultis indignari
Et poetam criminari
Boni sagittarii
Io. Io.
Ludos fingam pharetrales
Atq; pugnas sociales
Festiuo dictamine
Io. Io.
Signum ego collocabo
Atq; metam designabo
Prope littus equoris.
Io. Io.
Ad istam communitatem
Letam & sodalitatem
Empta sunt nunc munera
Io. Io.
Quisquis telo ferit signum
Is habebit numus dignum
Laudes quoq; meritas
Io. Io.
Certus ordo sagittarum
Ictus atq; pharetratum
Signabuntur numero
Io. Io.
Primum gradum is habebit
Primam sortem & tenebit
Quem preponit numerus
Io. Io.

Ille ſuem grũnientem
Ideſt ſtultum mugientem
Sciſſis portet manicis
Io. Io.
Qui non bene preparatus
Telis: neq; pharetratus
Stultus iactat aleam.
Io. Io.
Illud tamen eſt cachynno
Subſannãdum & lapillo
Atro numerabile.
Io. Io.
Semper excuſationes
Q; habent & rationes
Stulti ſagittarii.
Io. Io.
Hinc chorda non eſt recta
Huic tela non directa.
Arcus aut eſt debilis
Io. Io.
Caute perdit hic locatum
Signum: atq; figuratum
Oculis inditium.
Io. Io.
Mille fingit rationes
Et ſic excuſationes
Stultus ſagittarius.
Io. Io.

Sed quid velim his notare

Rythmis. & significare
Auch: rem accipies.
Io. Io.
Stultos taxo nunc prophanos
Quorũ labor est inanis
Et spretus ab omnibus
Io. Io.
Plures volunt sagittare
Atq; telum iaculari
Nulla prouidentia
Io. Io.
Dignos plausus hic meretur
Laudes veras consequetur
Nomen & laudabile
Io. Io.
Ad amussim qui suspendit
Signum: atq; cõprehendit
Quod vult iacularier
Io. Io.
Pauci tamen veritatis
Signum & dexteritatis
Telis suis feriunt.
Io. Io.
Signum ad quod sapientes
Iaculantur & prudentes
Est in alto positum
Io. Io.
Hic sit bene p̃paratus
Sit & bene pharetratus
Qui vult istud tangere

Sit futuri meditator
Sit presentis moderator
Sit actor preteriti.
Io. Io.
Ratione sit vibratus
Illibata: sit formatus
Oculis & lynceis.
Io. Io.
Qui Sophie perforare
Signum vult & iaculari
Prope sapientiam.
Io. Io.
Raro bene sagittare
Scimus: telum & vibrare
Lyppi nam sunt oculi
Io. Io.
Pauci habent herculeas
Nunc sagittas & pharetras
Cuncta quibus tetigit.
Io. Io.
Stultus ergo iaculator
Et ignarus sagittator
Porcum fouet sordidum.
Io. Io.

Egloga thomę beccadelli Cimbri adoleſcẽ
tuli primarii & impuberis domino Thomę
Wolfo ſancti thomę argentinenſis ecclię
canonico digniſſimo/ac amiciſſimo ſuo di
cata. Philorhenus & melophilax

Phi. Marcia roma fuit bello crepitantibus armis
Predita: quę populos frenabat ſola ſupbos
Roma potens olim: europamq; aſiamq; ſubegit
Barbaricaſq; alias gentes atq; extera regna
Omnia mutant̃ vertuntur & omnia paſſim
Hunc gallí decies quos vicit roma iugumq;
Impoſuit collo. domuitq; leuiſſima corda
Aſcendere alpes comitantibus vndiq; turmis
Gallorum fremitu ceſſit pulcherrima Roma
Talia quandoquidẽ voluunt ſua penſa ſorores
En ab eo hos nunq̃ viſurus agellos
Me. Quo properas noſtrę decus o philorhene camenę
Fiſtula cui reſonat noſtris notiſſima terris
Dic quo feſtinas. quę tanta negocia nunc te
Verſant: ne mollem poſſis ſpirare quietem
Phi. Melophilax nobis multos numeramus amicos
Sed ſatis eſſe putem ſi de tot milibus vnum
Inuenias: ſecreta tui cui credere poſſis
Conſilii: & quicquid ſub pectore conditur imo
Te fidum ex tanto numero nouiſſe ſodalem
Melophilax lętor multis rationibus ynum
Hęc ſunt nota ſatis ſed quod nunc inſtat agamus
Me. Quodq; peto peragas: niſi ſim tibi forte moleſtus
Phi. An quicq̃ vero poſſim reticere ſodali
Quicquid nunc agitem: paucis (aduerte) docebo

Fama malís gaudens (vt ſcís) per rura vagatur
Gallorumq; refert íterum properare ſuperba
Agmina: quí italícas veníant popularíer oras
Trans alpes remeare meo ſnía cordí eſt
Italícís poterís lętus ne recedere terrís — Me
Florída rura vídes & pínguía meſſibus arua
Nunc cítíſo ſaturę díſtendunt vbera vaccę
An poterís patríos dímíttere amíce penates
Cum fuerím ſolítus noſtram tíbí pandere mentem — Phi.
Quí mihí ſínt patrií neſcís o ſtulte penates
Italícís non eſt (credas mihí) patría terrís
Pulchra mihí patría eſt gelída celebrata ſub arcto
Romanís ínfenſa vírís quíbus aſpera bella
Intulít: hanc vícít marius ſed fraude dolo q;
Scíre líbet ſub quo tegítur tua patría celo — Mc.
Illa ducís ſequítur gaudens vexílla Philíppí — Phi.
Hunc amat hũcq; fouet ſolíto hũc veneraẗ amore
Huíus díuítię toto celebrantur ín orbe
Hanc vrbem extollunt fęlící nomíne Címbrí
Flandrenſes quos nunc mutato nomíne dícũt
Illíc formoſas poterís reperíre puellas
Illa quídem merító fœlíx prouíncía dící
A quocunq; poteſt: & fortunata vocarí
Que regítur dulcí díuíne ſtírpís alumno
Vt decet hanc íuuenís belloq; & pace tuetur
Fortunate puer tu nunc erís alter ab íllo
Quo íactare potes genítum te ſepe parente
Fortunate puer manet íngens gloría nomen
Nempe tuum quem non tríbuet tíbí funus honorẽ
Sed ſũmę vírtutís apex quo ſcandís ín aſtra.

O vtinã ꝑstent tibi numina magna fauorem
O decus egregium diuini facta parentis
Iam sequeris gaudesq; seq; dominantibus armis
Fortunitate parens eq̃dem cui gaudia natus
Tanta parat merito fęlix meritoq; beatus
Ante obitũ poterit suꝑmaq; funera diei
Preterea venerat amat sceptroq; potenti
Maximiliane tuo regitur Germania belli
Princeps nobilium germen quoq; sola viroꝝ
Melophilax. Ergo beatus eris iuueni q̃ stirpe deoꝝ
Progenito parebis & hunc venerabere diuũ
Nõ eq̃dem inuideo/letor magis inclita cum sit:
Nempe tibi patria & felice principe tuta
Aduertas mulcebo tuas puto forsitan aures:
Si philorhene tibi referam quod fertur vbiq;
Maximilianus adest /placet acclamatus ab omni
Italia referens aq̃las dominantibus armis
Nunc aquila veniente timent nec credere galli
Italię se posse putant iterũq; venire
Hęc si vera forent: si Maxmilianus adesset
Tunc timor omnis abest & erũt mihi numina ꝑsto
Ast incerta volat fallax quoq; fata ꝑ orbem
Sępius: atq; replet falsis clamoribus aures
Verba satis dedimus: si vera est fama manebo
Hunc ego pastorem mihi quẽ dedit altus appollo
Cõueniã cõmitẽ musarum & semper amicum
Fertilis huic patria est rerũ argentina redundans
Hunc mihi non rapiet terra/ inclementia mortis
Iamq; vale: & tibi sint fęlicia numina semper.

De Corrupto ordine viuendi

pereũtibus. Inuentio noua. Sebastiani Brant.

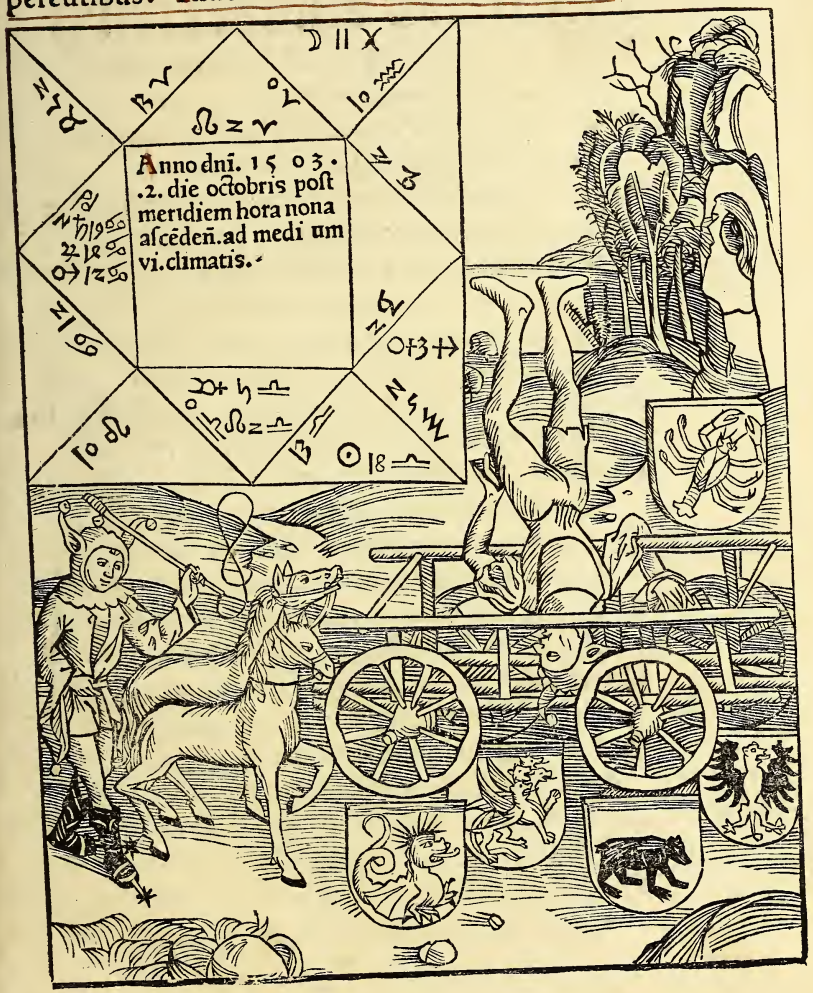

t. 1

Qđ inordinatio cā fuerit destructionis omniū rerum

Stultoꝝ ingentes culpauim⁹ hactenus ausus
Et studia/& mores/interituſqꝫ graues:
Qui cymbas/lintres/parcas/stlataſqꝫ/liburna
Merſere/& gaulos/proſumiaſqꝫ/mari.
Corbita non illos/horia/aut myaparo/phaſelus
Tutari/aut celox: nec potuere rates.
Cauſa vtis periculi. Qꝛ ſi ſędulius cauſas fortaſſe pericli
Scrutemur: laqueos interituſqꝫ ſui:
Perſpicimus cunctos ſine lege atqꝫ ordine/remos
Traxiſſe: & velis non poſuiſſe modum
Atqꝫ ideo in Scyllā/Syrtes/breuia/ atqꝫ charybdim
Vortice detruſos: naufragiūqꝫ pati.
Et quibus/in ſumma/repetendo ab origine ſtultos
Inuenio cunctos hoc periiſſe modo:
Oſeę. vi. & 8. Qꝛ prętergreſſi legemqꝫ modumqꝫ/viamqꝫ
Quam deus & rerum dictitat ordo decens.
Niere. xxxi. Iob. xxxviii. Oīa quę in cęlo/aut terris/vel in ęquore viuunt:
Ordine ſeruanꝭ: ſtantqꝫ vigentqꝫ ſuo
Quem ſi deſtituant: ſi viuere in ordine ceſſent:
Continuo intereūt/in nihilumqꝫ ruunt.
Iudicū. v. ordinatōe tua pſeuerāt dies Ps. 118. Eccl. iii. 1. ad corin. 14 & xv. Ordine ni firmo ſtarent elementa/perirent:
Ordinem habent certū/tempus/& hora/ſuū
Ordo eſt naſcendi: & vitę certiſſimus ordo:
Eſtqꝫ ſuū mortis tempus/& ordo placenſ.
Ordinis hęc virtus: vt certa lege modoqꝫ
Cuncta gubernentur: ſubpeditata deo.

Atq; vt quisq; minor/maiorem obseruet: & illi
Pareat: atq; libens iussa petita ferat.

Ad Roma.x. de cel.ois ala

Ordo angelice Jerarchie

Hunc primū instituit rerū pater atq; creator
Ordine dum posuit quęq; creata bono.
Principio per eū dū condere cuncta parabat
Spiritibus supis ordo modosq; datur.
Ipsi etiam inter se certa statione/chorisq;
Celicolę starent: maior is: ille minor.
Mox sed in angelica sensit deus ipse ruinā
Natura: ęqualis dum cupit esse deo.
Sic bonus ille prius dęmon: mox ordine rupto
Dum caput abiecit: trusus ad ima ruit.

Ad hebre.ii. de pe.dis.ii.c. principiū

Iob.iiii.&.xv de pe. dist.ii. hinc etiam de sū.trī.c.i. Math.xxv. ii.Petri.ii.

Ordo humani generis

At reparare volens lapsum deus optimus illū
Condidit humanū/cōstituitq; genus.
Inq; voluptatis paradysum deputat illud:
Ordine dum certo viueret/atq; modo:
Vt caput agnoscens summū: pręcepta sequendo
Illius: ipse feris rex foret atq; caput
Omnia subiiciens hois quoq; sub pede: saltem
Se quoq; subiectū nosceret esse deo.
Indoluit sed enim desertor transfuga dmon:
Inq; suū inuidit posse hoiem ire locum:
Protinus vt caderet ꝑthoplastus ab ordine iusso
Suadet: vt excuteret frena iugūq; docet.
Sic heu prime parens: vix sex tua regna ꝑ horas
Integra seruabas: pulsus ab inde cito.

Ecclc.xvii. Gen.ii.

de pe.dis. ii. primus hō

ii.mach.ix

i.corin.xv.

Ps̄.viii. Ad hebre. ii.

gene.iii. de pe dist.ii. princeps. dā ii.corin.xi. de pe.dis. t̄a xl.di. qu elib3 &.c.adam

l.dis.in capite
Quoq; die primũ factus: rebusq; creatis
Prçfectus: regis nomen habere finis.
Gen.iii.
i.corin.xiiii
Vtq; tuo panem quçras sudore: labori
Subderis assiduo: perpetuoq; iugo.
Causa fuit: recto quia cędis ab ordine: nec vis
Subditus esse deo: spernis habere caput.
de pe.dis.ii.
t.iusus.
Luce.x.
Ezech.xviii
Sic factum: vt Sathanan cęlum retinere nequiuit:
Nec paradysus Adan: mox sed vterq; ruit.

Ordo regni uniuersalis

Inno.i.c.licet
ex susceptο de
fo.9.do. alexa
in.c.i.x.dis.
& xcvi.dist.
cũ ad vex.
Cunq; deus vidit cęlũ/terrasq;/relicto
Ordine pollutas: deseruisse modum:
Ierarcham cęli: terrę & cecidisse monarcham:
Seruasse & neutrũ/tradita in arce/locum:
Regna sibi soli deliberat orbis habenda:
Regalisq; sua velle tenere manu:
Nec deinde Adamo: nec cuiq̃ postea /mũdi
Regia cõmisit sceptra/vel imperium.
Ceu belli dux: signa videns sub milite forti
Perdita: mox reparat: seruat & illa manu.

Vsurpatio regnorum

Gen.iiii.
Enoch ciuitas
codita & eius
regnũ vsurpa
tũ de hoc Au
gustin⁹ li.xv.
de ciui.dei.
Gen.vi.
Iosephꝰ li.i.
c.v.
Gen.vii.
At noua regna Cayn/cũ posteritate maligna
Vsurpare sibi cogitat/atq; suis.
De quibus ipse deus testatus: pęnitet inquit
Me fecisse hoiem: perdere eũq; placet.
Dum violant capitis legem: & seruare recusant
Ordinem eũ/statuit quem deus/atq; modũ:
Continuo cunctos hoies/Neptunnus in vndis
Mersit: & absorbens corpora cuncta rapit.

Gentibus iunumeris de milibus: vnus in archa
Octo animas Noe seruat ab interitu. i. Petri. iii.
Hunc deus vt vidit seruantem ex ordine iussa: Ad hebre. xi.
Tutatur: natos incolumesq; facit. Gen. viii.
Sed mox infelix Chamus/pudibūda reuelat Gen. ix.
Dum patris: infregit iura paterna nimis:
Ordinem & egressus/meruit maledicier: isq;
A patre in exilium migrat ab inde ꝑcul.
Quo duce cęlipetę turrim struxere gigantes: Gen. x. &. xi.
Seq; putant fluuiis subtrahere atq; deo
Quos dein linguarum confusio facta: ꝑbabat:
Ordine corrupto non placuisse deo. Ioseph⁹. li. i. c. v.

Assyriorū monarchia

Hinc & in Assyriis/Belo duce/prima tiranni Iustinus. li. i. Aug⁹. li. xviii c. ii.
Atq; monarchię sunt data principia:
Vsurpata tamen: neq; enim sumpsit sua Belus Vsurpare dicit̃ q; apponit manū rei non subiectę sue ptāti glo. pc. ii q. i. multi.
Sceptra sibi/aut Ninus: constituēte deo.
Quo moriente: fuit terrę corruptus iniquę
Ordo: modum & legem liquit homo/atq; deū.
Idola sculpebat: varia quoq; imagine mūdus
Errabat: placuit nec modus ille deo.
Sic quoq; mille/tricentenos: ter quīq; per annos Aug⁹. li iiii. c. vi. ꝛ ibi nō a belo ꝛ nmo inchoet.
Hoc regnū/excreuit: sceptraq; lata tulit.
Subq; iugū illius misit deus omnia regna
Quę sine lege/datū deseruere modum
Sed luxū sequitur: dumq; ordine Sardanapalus Tull. v. tuscul Aug⁹. li. ii. c. xx.
Neglecto viuit: desiit imperium.
Id quoq;/ceu fuerat primū: sic solis ab ortu
Proximius: finem regna leonis habent.

Danie.vii. Huíus enī euulſę ſunt alę. qñ relíquít
Et domíní abiecít íuſſa/íugumq; deí:
Iuſti.li.i. Oroſius li.i. Traſtulít arbaces occíſo Sardanapalo
Danie.v. Imperíum ín Mędos/atq; orientís opes:

Medorum monarchia.

Sic vrſí incępít regnū/ſceptrum/atq; poteſtas
Quę bís centū annís: ſex decieſq; ſtetít.
Curcius. li.ii Regnū vero vniuerſale Deutro.xvi Ioſeph⁹. li.iii c.iiii. Iudicū.ii. Pſ.98. xvii.di.c.por ro Terrarū ínterea/verum regnū/& dítio oís
In manibus ſteterat ſolíus vſq; deí
Quí patríbus/moyſíq; ſuo: ſanctíſq; pp hetís:
Iudícibuſq;/ſuas íuſſít habere vices.
Non reges: ſed tutores. íuríſq; míníſtros:
Atq; ſacerdotes hos íubet eſſe ſuos.

Judeorum regnum

i.Reg.viii. Ioſeph⁹. li.vi. c.iiii. Quí licet íſraelí regē populo vnxerít: & Saul
Legerít: at modící rex fuít ílle ſolí.
Vniuerſalem neq; enī hunc íubet eſſe monarchā:
Sola palęſtínę hís prędía parua dedít.
i.Paralip.ix. Ioſeph⁹. li.8 c.iiii. O quotíens reges íllos quoq; mutat: acerbís
Dum leges ſpernūt/afficít atq; plagís.
Ioſeph⁹. li.xi. c.v. Prętereo bíſquinq; tríbus: quę caſpía nūc gens
Clauſtra colens: fregít nup & ílla fores.
Ordo hís víuendí bene dū peruertít: atq;
Dum mandata ſui deſeruere deí:
3.Reg.12 Eſaię.xiii. Ioſep⁹. li.x c.xi. Regalí prímū ſe ſubduxere coronę:
Durius & grauius mox ſubíere íugū.
Quī tracti ín mędos/vbí ſeruítute moleſta: &
Perpetua: pecorís more modoq; íacent.

Vixq; quadringentis/octoginta simul annis:
Hoc regnũ Iudę/quattuor atq; stetit.

Ioseph⁹. li.x. c.x. de nonin gẽtis.xiiii.di cit annis.

Regnum persarum

Sicq; sub hoc vrso regnũ Babilonis adauctũ:
Persarũq; sua lege modoq; fuit.
Ordo triplex oris sic creuit: & ordine terno
Hoc steterãt dentes carniphagę vsq; ferę.
Sed Dariũ insignis vis/atq; potentia postq̃
Extulit: & fecit non sua regna sequi:
Victus/& occisus: vitamq;/& persica regna:
Ordinis euersor finit: & imperii.
Ante hunc & Xerxes/dũ militat ordine nullo:
Fusus ab exigua/disperiitq; manu.
Quiq; adiit graios fremebundi more leonis:
Instar mox leporis fugerat attoniti:
Et bis mille rates submersit in ęquore: gentes
Ordine dum caruit ꝑdidit innumeras.

Babilonior⁹ Hiere.xxvii

Daniel.vii.

Darius. Ioseph⁹ li.xi. c.viii. Iusti.li.xi.

Xerxes Herodo. li.vii Iuuenalis in satyra oĩbus in terris Iustinus.li.ii

Alexandri monarchia.

Mox sed Alexander victor/sic persica sceptra
Transtulit in grȩcos: Macedonũq; lares.
Et pardi erexit/duo bis diademata/in vno
Corpore: eiq; alas/bis dedit esse duas:
Sed nimis excędens legem. dũq; ordine viuit
Contempto: mortis pocula dira bibit.
Fertq; monarchiam dũ taxat quinq; ꝑ annos:
In duodena sed hęc postea regna cadũt.
Sic tria regna q̃dem hęc/fraterna morte sacrata
Principiũ & finem tũc habuere suum.

i.mach.i. Danie.vii. Ioseph⁹.li.xi. c.viii.

Iusti.li.xii Ioseph⁹.li.xii c.i. Aug⁹.li.xv. c.v.

Cayn Gen.ii. Nempe Cayn primũ fraterno ſanguíne/regnũ
Incępit: quod poſt migrat ad Aſſyrios.
Sardanapal⁹. Iuſti⁹.li.i. Vltímus Aſſyrius per funera/Sardanapalus:
Imperio Mędo príncipía atra dedit.
Cyrus Herodot⁹ li.i. Prímus apud perſas Cyrus: ꝑpriaq; parentans
Cęde: dat horrendi príncipia Imperíi.
Darius Iuſti.li.x.i fi. Curcius li.iii Maxímus & Darius/perſarũ grandía regna
Tranſtulit ín greęcos morte ſua índecorí:
Cognatís etenì a ꝑpríis/notíſq;/& amícis
Cęſus: Alexandro tradídit ímperium.
Alexander magnus curcius li.vi. Greęcus Alexander ꝑpría num morte veneni
Cognata occubuít: ínteríitq; manu?
Romulus de q 10 lucanus. Fraterno prímí maduere ſanguíne murí:
Iulius Cęſar Suetonius Sic vrbs Roma ſuũ/cęde habet/auſpíciũ.
Deínde Monarchiã qui Cęſar vendicat: an non
Cęde ſua. tantí culmínís auctor erat?
Vltimus rex romanus In fatís (ſuperí auertant quod longíus) atq; eſt:
(Príncípío vt fínís par ſít vbiq; ſuo)
Qz Romanoꝝ rex vltímus/ípe ſuorum
Funereas tandem ꝑpluet ínſidías.

Romanũ imperium.

At medío/varía fortuna/tempore Roma
Extulerat ſeſe/príncipíũq; capit:
Regíbus ínprímís: deín conſule: Cęſare demũ
Ouí.i.faſ. Ordíne & in ſummo creuít ad vſq; deos.
Fundamenta locans regno/ſceptríſq; futurís:
Atq; monarchię príncipía ampla ſuę.
l.ii.ff.de orig. iur. Mox Romę regũ díadema: decemq; víratus
Imperium extínctum eſt: ſpretus vt ordo fuít.

Prębuerat primũ ſpeciẽq; tirannidis: vt ſe
In vetitũ Cęſar iecerat imperiũ.
Sic etenim ablata pardi ditione/& achiua:
Gręcorũ Romam ſceptrũ/& habena venit.
Hęq; monarchię cuncte licet ordine certo:
Plurima ſub ſceptris regna habuere ſuis:
Non tamen in toto dominatę ꝓtinus orbe:
Nec ſua tam late fluxit vbiq; manus.

de hoc Paul⁹ Oroſius & Suetonius

Regnum chriſti.

Donec verbigena rurſus ſub principe chriſto:
Iure ſuo /rediit machina tota deo.
Qui cunctis regnis ceſſantibus/atq; monarchis:
Ad ſolum chriſtũ regia ſceptra tulit.
Totius eſtq; ad eum mũdi reuoluta poteſtas:
In cęlo & terris ſunt data cuncta ſibi:
Sic quoq; ceſſarunt regna vſurpata tirannis:
Cunctorũ regũ nam titulum ipſe tulit.
Et merito: domini terra eſt: per eũq; gubernant
Reges: atq; ad eum ꝓtinet oẽ ſolũ.
Hinc ſequitur: ꝙ pręſcripſit ſibi nullus vbiq;
Cum vitio /atq; mala/iura aliena/fide.
Siue igitur prima penſes ab origine regna:
Illa ſibi dederant principiũ abſq; deo:
Sic titulũ/ iuſtamq; fidem tenuiſſe nequibunt:
Temporis excuſat nec bene curſus eos.
Siue a carnigero repetemus principe: chriſto
Soli debent regia ſceptra ſoli.
Rege ſub hoc potuit/regis nomen/titulum ve
Nemo alius iuſto: ſumere principio.

xxxv diſt. ab exordio

Eſaie. 4. & 5.
Dani. 2. ad fi.
Math x.
Ad hebre. 2
Zach. ix.
Pſ. lxxi.
Math. xxii.
Luce. 1. & 24
Pſ. 23.
Prouer. viii
c. vigilanti & c. fi. de ꝓſcrip.
Danie. 3.
c. ꝙuis. 21. diſ.
pb. p. l. cũ heres. ff. de diuer. preſcrip.
Ad ephe. v
1. pe. iii. in fi.
21. diſ. i nouo.
24. q. 1. loquit
l. cũ. querebat C. vñ vi

Nec nos cõmoueat Cęſar cũ poſterítate
Quí regna & terras detínuere díu:
l.vicia.C.de ac.poſſ. Vſurpata etenī fuerāt: poſſeſſa nephande
Abſq; bono titulo: legítímoq; modo.
Síue ídeo Auguſtũ repetas: omnẽ vel Iulí
Inno.in c.bo/ne.ii.de poſt. Progeníẽ: aut flauíos/Anthoníosve píos.
pla.archi.in c volum⁹.xvi. q.iiii. Hi Conſtantíní magni vſq; ad tempora: chriſtí
Regna: vſu illícito pręrípuere ſibí.
Eſaię.xii. Chriſtus nempe fuit ſolus rex verus: eíq;
1.corinth.x. Debetur mũdi fabrica iure ſuo.
Ipſe futuroq; faciens pontẽ: ípſe ſacerdos
Gen.ix &.14 Ordine Melchíſedech. pręgenítuſq; deo.
Quo fit/vt ad chriſtũ/cęlí terręq; poteſtas:
Pertíneāt ſoli/regnaq; cuncta ſibí.
24.q.i.quod/cunq; Quí petro/atq; alíis ſibí ſucceſſoribus: illas
xix.diſt.c. ita Cõmíſit totas/tempus ín omne/vices.
dñs.c.vbi pi/culũ de elec. Quodcũq; ín terris ait optime petre lígabís:
li.vi. Hoc etiã ín cęlís víncula fírma geret.
Ioh.xx. Soluerís & ſí quę nexu: nodũ ve relaxes:
Math.xvi Hęc eadẽ ín cęlo (crędę) ſoluta manent.
xxii.diſ.omeſ
xlv.diſt.tria

Conſtantinus magnus

xcvi.diſ.ꝑſtã/tinus de elec. Id Conſtantínus cognouerat índuperator:
fundamenta Atq; bonã agnouit/cõſtituitq; fídem:
li.vi Dum capít a petrí ſibí ſucceſſore coronã: &
Imperiũ: regní tum redít ordo boní.
in aũt. vt de/ter. ſit nũ. cle. Tum vero effectu chriſtus regnare: caputq;
poſt prin. Cunctorũ cępit eſſe hominũ/atq; ducũ:
xxxv.diſ.ab exordio. Tum cũ príncípío/fínís quadrabat: & alpha
l.ſi vnus.ff.de pact. O mega coniunctũ: lexq; modus redít.

Comptumq; fuit Christũ caput esse: habituq;
Atq; actu gladiũ porrigere ancipitem.
Sic veri regesq; duces: quicunq; fuere
Interea: a petro sceptra tulere sua.
Q; si forte aliqs/petro sine/regna recepit:
Ille vsurpator/prędoq;/furq; fuit.
Non etenim intrauit ad ouile per hostia vera:
Ordine sed fœdo: more modoq; lupi.
Sic iam mille quidẽ/quingentenosq; per annos
Romana hoc steterant ordine sceptra modo:
Rex sit vt inferior papę: simul & fateat̃
Esse hunc cuuctorũ spirituale caput:
Atq; ab eo imperiũ capiat: iuretq; fidelem
Tutorem Petri se fore/& ecclesię.
Vngitur iccirco: datur & gladius sibi/ab ipso
Pontifice: vt prauos cędat: ametq; bonos.
Hęc sunt illa/deus quę fecit/lumina bina
Magna: qbus mundũ lustret & irradiet.
Maius quippe diem/ceu lampas solis/obambit:
Atq; aĩam inflãmat lumine: resq; sacras.
Quodq; minus/noctem illustrat: terrena gubernat
Corpora: & a magno lumine lumen habet.
Hic ordo rerũ est: modus hic: lex sũma tonantis:
Maiori/inferior subsit vbiq; suo.
Quiq; potestati seu contrait: siue resistit:
Displicet huic sũmus quem dedit ordo deus.

in extrauagã. bonifa.viii. vnã sanctam. xxiii.q.v. no solum de pui. ex ore c. nouit de iu. Iohan.x. host.p⁹ Inno. in.c.q sup. de voto

c.solite de ma.& obe. x.di.suscipit. de elec.venerabilem cle.i.de iu.iu. lxiii.di. tibi de sa.vnc.c.i. Gene.i. dic.c.solite

i.corin.vi.

hanc cõclusi. pbat tho.in tract.de rege & regno.c. xv de ma & obe. cũ inferior xcvi.di.duo ad roma.xiii.

Romana monarchia.

Vir desiderii/Daniel sanctissimus/olim
Cuncta hęc pręuidit: postq; futura canit:

Danie.vii.

Quãdo leam primũ: mox vrſum dentibus atris:
Deinde etiam pardũ regna priora/notat.
Quę tamen exiguo durarunt tp̃e: nãq; his
Ordo fuit nullus: lex neq; /cura dei.

quarta beſtia. Bęſtia quarta igit̃ mirabilis/horrida/fortis/
Viſa eſt: cuncta vorans/cõminuenſq; nimis:
Diſſimilis reliquiſq; feris: cui ferreus oris
Rictus erat: pedibus cuncta aĩata terens.
Cornua magna decem capitis: cornuq; minutũ
E medio illorũ ꝓdiit horridulũ.
Idq; oculos habuit turpes: contraq; tonantem
Verba loquebat̃ grandia: dira nimis.
Hęc fera/Romanũ regnũ ſignabat aperte:
Atq; monarchiam/Cęſareũq; iugũ:
Quod maris occiduí poſuit ꝓpe littora ſedem:
Angulũ & Europę continet exiguũ:

decẽ regna Imperii Id quoq; ſucceſſu diuiſum temporis: ex ſe
Regna decem fecit: ꝓticulaſq; decem.
Sic capiti abſtraxit ſua ſubdita mẽbra/fidemq;
Quilibet: & dominũ ſpreuit habere ſuũ.
Ille armis: hic ví: ſeſe p̃ſcripſit & alter:
Hunc papa exemit prorſus ab imperio:

Anacephaleoſis Imperii Cernímus hoc pacto nullã ſub Cęſare terrã
Stare diu: paret rex quia nullus ei:
Atq; inſtar regũ: populiq;/vrbeſq;/fideles
Impio quondam: libera abire ſtudent:
Nemo magis curat regni defendere honorẽ:
Sed priuata magis cõmoda cuiq; placent.
Acephalos ſine fine vides: pedibuſq; leuatis
In cęlũm: ſupra perplacet ire caput.

Ordine peruerſo currus p̄cędit: equiq̄
Poſtpoſiti/extremo ſubſtituere loco.
Proinde leuem voluit/agitatq̄ Germania cancrū
More meant cancri multa agitata retro.

glo. in. c. nullis plibus in fi. de reg. iu. li. 6.

Figura celi .M.CCCCC.III.

Credite Germani mox tp̄a plena periclis
Ventura: & magnis cuncta replenda malis:
Heu quantū vereor ne nos fata impia tangant
Et ſceptrū a nobis imperiūq̄ trahant.
Aſpicite hanc cęli q̄ cernitis (oro) figurā:
Se cancro iungūt ſydera ſęua nimis:
Saturnū/Martem/atq̄ Iouem: variabile ſignū
Cōiungens cancri: friget & humet aquis:
Indicat atq̄ ſenes/iuueneſq̄ & Martia corda:
Et clerū/inſtabili mobilitate frui.
Queq̄ agere incipient: quicq̄d placet: ocius illud
Prorepet Cancri more/modoq̄ retro.
Inde graues clades: patrię & cōis Erynnis
Et mala p̄ueniēt: dii p̄hibete minas.
Multa quidem nobis aſtra/& fera fata minant:
Cogitat at nullus tam p̄pe adeſſe diem:
Tempus erit: ſceptrū a nobis tolleť/& ibit
Longius: ah ſaltem theutona terra dole.
Quis mihi/quis lachrymas dabit: vt deflere ruinā
Communē poſſim: vel gemere interitum?

Cōiunctio trium ſuperiorum planetarum

Cōſtātinopolitanū Impiū

Poſteaq̄ Romam veterē/pius ille reliquit
Et Conſtantinus Thracia regna nouat:

Cōſtantinopolis caput Thracię

Pontífices medío tulít inclyta Roma beatos:
Intereaq; horũ paruít ímperío.
At Constãtínus fírmat ſua regna: duobus
Circũſepta fretís/boſphoreoſq; marí:
Atq; arcem Europę poſuít fortemq; bonãq;:
Et vallũ/lybię cõtra/Aſięq; mínas:
Nomíne de ꝓprío vocat hanc: Byzantía quondã.
Vrbs quę dícta fuít: clara potenſq; nímis.
Grękorũ retínens ſceptrũ per tempora multa:
Hínc quoq; ad occíduũ ꝓſpícit ímperíũ.
Cã quare im piũ trãſlatũ
Sed cũ pontífící ſũmo parere recuſat:
Tollít a gręca gente corona vetus.
At neq; ſíc legem eccleſię/ſeruare modũ ve
Curat: & íccírco fundítus ínteríít.
Nam ſua dũ capíti ſubducere colla putabat:
Brachía/colla/manus/ꝑdídít atq; pedes.
Hanc Scythíca nup veníens Othomãnus ab arcto
Inſídíis cępít: ſubdídít atq; dolís.
Comperít & tandẽ grękus/quíd ab ordíne ꝓſít
Cędere; vel propríũ nolle tenere caput:
Perdídícítq; graví fortuna/acríq; perícło:
Quo deus acephalos puníat exítío.

Translatio imperii

Carolus magnus Germanꝰ ex Ingelnheym natus nõ longe a magunciaco
Tranſlato ímperío a grękís: Germana repente
Natío/ſuſcepít regía ſceptra/& opus.
Germanus quía nam/noſtro quoq; natus ín orbe
Karolus: & vero ſemíne theuton erat.
Nempe orientalís francus fuít: vnde recepít
Francía gallorũ/quod modo nomen habet.

Germani sic nos annis ꝑpe septingentis:
Sceptra sacra/& vittas gessimus imperii.
Quo liquido patet. in terris q̄ ſecula tanta
Nulla monarchię gens tulit imperiū.
Nam Babel/Assyrius/Chaldęus/Parthus/Achę?
Vltro citro instabili regna tulere loco.
At nos Romanū nomenq̄: vrbemq̄ sacratam
Continuo in nostro reximus imperio.
Quodq̄ magis dignū est. reliquí quia iure paterno
Hęredíſq̄ loco regna habuere sua.
At rex Romanus/legit̄ per vota virorꝫ
Integra p̄stantū/nobiliūq̄ ducum:
Elígit hunc nullus q̄ non sit cęsare dignus:
Et q̄ non sceptrū iure suo ipse ferat.
Traditus hic modus ē/ordo quoq̄ Cęsare Othone
Quo regnū melius constet & imperiū.
Sępe etenim ignauꝰ vel iners/vel inutilis excors
Nascitur: at legit̄/frugi homo & eximius.
Sex ita príncipibus legitur Rex: atq̄ Bohęmus
Rex paribus votis ſępe vocatus adest.
Karolus his quartus dedit electoribus/amplū
Rheni vectigal/grandia dona satis.
Centū mille quidē nummos capit inde quot ānis
Quisq̄ horū auratos: rex habet inde parū.
Vnde etiā imperiū defendere iure tenent̄
Consilio/atq̄ armis/corpore/prędidio:
Et merito: imperii penes hos substantia maior
Nam residet: ad eos cōmoda tota fluunt:
Imperiū sed eget: vix nunc Aquila illa decora
Pennigera est; rapiunt viscera cuncta ferę.

Diuturnitas Germanorꝫ Regum

Romanus Imperator

Electores Imperii

Quare melior electō Regis q̄ succesſio.

quorꝫ nota habent̄ p glo. in c. ad aplice de re. iu. li. vi.

Carolus q̄rtꝰ theolonia rheni electoribus distribuit

Ouí.ii.meth. O míser actęon: cuí non tam dura fuit mors:
Quam lacer a canibus q̄ foret ílle ſuís.

De cõmitiis germanorum. Eneas ſyluiuſ in epiſto. Horum conſilío Rex ſíngula facta pęgít
Semp: & illoꝝ res ſtetit arbítrío:
Cunq̄ íllís tractat cõmítía: cuncta reuoluens:
Quod ſacro ínprimis ímmínet ímperío.
Sed quã pręgnantes Germanía noſtra dietas
Semp habet: bínas vna retenſa parit.
Quęq̄ fuít prídem noua: íãq̄ puerpera: prolem
Parturít: hęc eadem mox quoq̄ mater erít/
Dumq̄ díu trahímus cõuentus cõcílíãdo:
Níl relíquí: ní q̄ cõparuíſſe ſat eſt.
Quícunq̄ huc veníunt: quę ſít cõcluſío/tandẽ
Scire petunt: alío fertur abacta díes.
Inde etíam ínſultat nobís gens quęq̄: dietas
Germanas grauídas: & ſíne fíne vocans.
Cauſa patet: q̃ ſí verbís effarier auſím:
Príncípíbus noſtrís nã mora longa placet.

Tantalus Quęrís aquas ín aquis ímpuíde Tantale: ſed nos
Conſílío ex vno plurima inire íuuat.

Salu⁹ icathel Verũ aít hiſtorícus (quíſquís fuít ílle) príuſq̃
Incípías factũ: conſule: deinde age opus.
Is non cõſílíum p̄ſuaſerat eſſe phenne:
Sed quo conſílíís p̄fíciatur opus.

Q. Fabius Hoc Fabíus quíntus/dictator/fecerat: ís quí
Tardus erat: ſed non ſic quoq̄ deſes erat.

Seneca. Nec nos aut pręceps factum laudamus: & expers
Conſílíí: iuge nec conſílíum vſq̄ placet:
Scís quíd forte velím: medíũ tenuere beatí:
Quí poſt conſílíũ: facta ínıere tamen.

At nos/ah miſeri ingenio/meritoq; gemendi
Germani: longas quęrimus vſq; moras.
Et nihil aut facimus: aut p̄cipitanter aguntur
Res noſtrę: nec adeſt vllius ordo modi.

Thurci irruptio.

Dum nos conſulimus: Thurcus ſua littora greca
Poſt habet: Illyricos/Pannoniaſq; rapit.
Quiq; Iſtrum prius obtinuit: mox littora adibit
Rheni: & Germanis inferet exitium.
Inde alio (timor eſt) regni traducere ſceptra
Cernemus: noſtrū & deficere imperiū.
Tradimus interea tam fortia corpora vino:
Et iuuat ignauę viuere luxurię:
Noxius obiectus ludus: iacta alea p̄nix.
Senio diſplicuit: vnio ſęua cadet.
Dii melius: vates vtinā ſim falſus: at illud
Fata canūt: monſtrant tēpora/& aſtra docent.
Nec mirū nobis ſi cancer forte minetur:
Iam nup Cancri cępimus ire viam.
Germanos vero genitos de germine/quondam
Ac vere fratres/fama fuiſſe canit.
Nulla ſed o ſuperi eſt hodie cōcordia noſtris
Germanis: nec pax: lex nec amicitię:
Sed cuncti inter ſe graſſantur more leonū:
Raptoriſq; ſtudent viuere more lupi.
Heu quantū vereor bella horrida/bella nephāda:
Inteſtina ſimul ſurgere/& ire procul.
Nam rhenū (metus eſt) vndandū ſanguie multo:
Neue Iſtri fontes/ſtagna cruoris agant:

Socordia chriſtianorum & torpor

Germanorum origo glo. 24. di. c. i. Strabo

Inteſtina germanorū bella.

Dii ſuperi/talem Germano auertite pęſtem:
Prędia pellatis Theutonicoq; ſolo.
Longius in Thurcos/Arabeſq;/& Achaica regna
Hęc bellona ferox pulſa/& abacta ruat.
Regna etenī diuiſa cadunt: aditus datur hoſti
Perfacilis. diſpar vertit aratra iugum.

Math. xii. Luce. ix. Saluſtius.

Concluſio wormaciēſis 95

Palinodia Comendatur principū & ciuitatū impe/rii obedietia.

Sed quid noſtra queror tā ꝓſpera ſęcula? quę nūc:
Vnanimes regi conſtituere duces:
Qui ſtabili imperiū: & concordi pace ligarunt:
Reddere iudiciū/iuſticiamq; parant.
Fœlix Vāgionū locus/vrbs fauſtiſſima Rheni:
Concluſum hoc tandē q̄penes/extat opus:
Per quod fama vetus aboletur/& incipiunt nunc
Ordine/Germanę res/coalere bono.
Iudicium deinceps inopi datur/atq; pupillis:
Iuſq; miniſtratur pauperi: & indigenę.

Iacobi Mar/chiōis baden Iudicis conſi ſtoriane came rę comenda/tio.

Preſertim cū tam iuſtus/doctuſq;/modeſtus
Preſideat princeps: iudiciūq; regat:
Qui iunior fuerit q̄uis ętate: latinus
At tamen: humanus: moribus atq; comis:
Illi/maturus/venerabilis atq; ſenatus
Aſſidet: & prudens/iuſta/ſenūq; cohors:
Turbaq; tam celebris: q̄ totus colligere orbis:
Inq; vnū poſſet vix ſtatuiſſe locum:
Roſtra putas Romę: ſeu vicū Martis Athenę:
Seu parlamentū Gallia quale colit.
Iudicio hoc/leges & plębiſcita vigebunt:
Atq; mali mores frena ſeuera ferent:

Quín & libertas Germaní nomínís: ampla
Famaq; durabít perpetuanda díu:
Inde etíam fídei ſequíť tutela ſacratę:
Chriſtícolęq; aderít prędíđiũ eccleſíę:
Hínc propelluntť Thurcí: atq; íníuría quęuís:
Sęua cohercentť crímína: víſq; ſílet.
Inde parens ſperet pueris conuíuere lętus:
Hęrebít coníunx cõíugís íncq; ſínu:
Agros quíſq; ſuos/ repararęq; prędía/ ſacro hoc
Iudícío Camerę: íuſtícíaq; poteſt:
Omnibus hínc terrís pax: & tranquílla parantť
Ocía: ſeruantť ſceptraq; & ímperíum.
Hęc fortuna quídem tíbí enĩ tíbí Maxmílíane
Deſuper a ſũmo venít/ adeſtq; deo:
Qz tam deuotos/ claros vírtute/ benígnos/
Prędantęſq; duces nactus es ímperíí:
Conſenſu parílí quí regní extollere honorẽ:
Iurandoq; volunt íure/ ſubeſſe tíbí:
Quís non tam ſancto/ tam íuſto/ tãq; beato
Propoſíto faueat? pareat atq; líbens?
Certe aĩam & corpus decet hís ímpendere rebus
Quę/ pro íuſtícía/ ſunt bene cępta/ ſacra.
Det modo fœlícem fínem/ optatũq;: probatís
Auſpícíís: íuſto príncípíoq; deus.
Vtq; palã vobís loquar/ íllúſtríſſíma turba:
Conſcríptí patres príncípís: atq; duces:
Tempora veſtra deus fœlící ſydere obumbrat:
Irradíant veſtrũ fata benígna díem:
Qz tam preclaro: íuſtoq;: píoq; ſubeſſe
Vos decuít Regí: magnanímoq; víro:

Ad diuũ Maximilianũ regẽ apoſtropha

Ad principes electores

Consílio vestro regnũ tutabít ille:
Et vestro/extendet sceptra sua. auxílio.
Ille gubernator: vos remí/atq; anchora nauís:
Pręsídío vestro/portus & aura venít.

Ad ciuitates Germanię exhortatio

Vos quoq; Germanę gentes: populiq; potentes:
Imperí vobis sít rogo cura frequens:
Astra licet nobís contraría multa mínenť:
Dira símul: q̃uís sydera sęua mícent:
Sydera víncemus: maneamus in ordíne saltem:
Et capítí subsínt/mẽbra mínora/suo.
Parua lícet nobís sít copía: víncere gentes

Ordo omniũ rerũ cõseruator.

Possumus oĩgenas: assít vt ordo tamẽ:
Est alíqd modíco/bene víuere posse paratu:
Re quoq; de tenuí posse leuare domũ.
Sępe vídes modícas ex ordíne pauperís ędes
Splendere: & nitídís crescere vbíq; modís.
Rursus cernís ítem sępe alta palatía regũ
Díruta: & e sũmo prorsus abacta loco:
In cínerẽq; suũ versa & dísiecta/regunť
Ordíne dũ nullo: dum síne lege meant.
Ordo est quí cunctas res crescere cogít in horas:
Ordo est q̃ paruos tollít ín astra lares.

Iob. x.

Horror adest: errorq; frequens: vbi deficít ordo:
Ordíne peruerso: níl placet vsq; deo.

Quã oportuna sit imperio gallienus institutа contributio

Teutones ad vestrã íccírco: patríęq; salutem
Respícite: & regís suscípite ímperium.
Síc etenĩ terre/res/oppída vra/domusq;
Tuta sub incolumí stant satís ímperio.
Nec vos pturbent/moueant ve indícta tributa:
Quę leuía/& facili sunt soluenda modo.

Fęlix pars/quota ſit/ſeu porcio quęq; ſeorſum:
Conſeruet totũ/quę retinetq; ſuum.
Ille obulus bonus eſt/fauſtoq; exponit vſu:
Qui librã dño ſeruat ab interitu.
Nec primũ hoc vobis indicitur: antea multę
Soluerunt gentes/& populi armigeri.
Regibus/Aſſyrii ſemp ſoluere tributũ: Qui prima tributa ſoluerit regibus
Sub dñis Babylon maxima cenſa fuit.
Indis dum voluit certare Semyramis: ante
Exegit: domuit ſicq; orientis opes:
Perſis longimanus Artaxerxeſq; tributa Herodo. li. vi.
Impoſuit: dictus non minus ille pius:
Quin & ſeruator patrię/pacíſq;: & amari
A cuncto populo non minus emeruit.
Macedoneſq; prius q̃ gręcia victa/Philippo: Curcius
Deinde & Alexandro cõtribuere ſuo.
Exiit edictũq; a Cęſare: mũdus vt oĩs Lucę. ii.
Per capita hunc cenſum ſolueret imperio.
Quis vel apud Gallos (qui libertate fruunt
Franca) non cenſum pendere ſemp habet?
Adde vel hiſpanos: vel totũ protinus orbem:
Italiam/ & calabros/Sarmaticoſq; lares:
Quos metus/atq; timor/regumq; potentia/adegit
Soluere cõpulſos: magna tributa nimis:
At nos liberius/noſtra quoq; ſponte/volentes:
Rem ſimul in noſtrã: ſoluimus exiguũ.
Id quod nec cenſus dici poterit/ ve tributũ.
Libera ſed pocius munera pręſidii:
Nec minor inde manet libertas priſca/decuſq;:
Quo ſemp fretus theutonus orbis erat.

Sed nos ímperíí rebus ſuccurrímus: vt nos
Tutarí ímperiū ꝓtegere atq; queat.
Credatur nec enī parſū míhí. ſoluí ego penſum:
Perq; líbens/dudum: nec rehabere velím:
Publíca quo ímpediā tam ſancta negocía regní:
Vnde ſalus patríę pendet/& ímperíí.
poratio Theutona terra ígítur capítí pacíenter obedí:
Mādatís pare: & fer ſacra iuſſa líbens.
Sic tua ſtare díu poterūt fœlítía ſceptra:
Sic vírtute tua víncere cuncta potes.
Leui.xxvi. Qz ſí verba deí cōtemnís: ſubíícíeris
Quí tete oderunt: híſq; tríbuta dabís.
Luce.xx. Marci.xii. Cęſarís ılle íubet quę ſunt: dare Cęſarí: & ípſí
Soluere deínde deo: ſunt bona ſi qua deí:
Ordíne ſíc currus noſter ꝓcedet opímo:
Temonēq; trahent ordíne rurſus equí:
Qui.xv. met. Sic quoq; vertemus cancrí tam mobíle ſígnū:
Vt cauda obtorta ſcorpío ꝓueníat:
Iupíter aſpícíet vultu nos forte ſereno:
Fírmíor Alcocothen Mars quoq; noſter erít.

Sic breuíter ſtultos tranſcurrímus: ordíne rupto:
Quí fuerat regní magna ruína ſuí:
Dūq; modū & normā bene víuendí atq; beate
Peruertūt: patriā/regna/ꝓdíderant?
Vale inclyte lector.

Epigrãma Thome becca

delli Cymbri adoleſcentuli primarii & impube-
ris ad D. Sebaſtianũ Brant vtriuſq; iuris docto/
rẽ: poetam argutiſſimũ. Argẽtineñ.

Thomas Beccadellus. Bononie ſtudeus

Augeſcit merito fœlix germania fama:
Iam poterit laudes ſcribere docta ſuas:
Cędere iã poterit/poterit quoq; tradere palmã
Auſonia: & cędet grędcia magna ſibi:
Iſtic iura nitent: aſtrędaq; virgo gubernat:
Cęliuagiſq; patent ſydera quęq; viris.
Pythagorędhui celebrãt: hii docti dogma Platonis
Hic reperis vires o medicina tuas:
Hic quoq; & Aonio reuocantur vertice muſę:
Et multis capiti eſt delia laurus honos.
Vnum ſed volitans extollit fama poetã
Pegaſeo merſit qui bene fonte caput
Quem leges nec iura latent: ſic iura nitere
Carminibus poterunt/pieriiſq; modis:
O patrię columen/noſtrę quoq; gloria gentis
Brante: tuę vates firma columna domus:
Italicas nunq̃ veniſti miror ad oras:
Iura tamen calles: Aoniumq; melos.

Eiuſdẽ thome ad Iohannẽ Bergmanũ de Olpe

Ad Io. Olpe.

O cui poſteritas nunq̃ debere negabit
Olpe: hominũ qui nõ ſcripta perire ſinis
Imprimę conſpicuę diuina poemata famę
Branti: diuina hęc condere mente ſolet

FOLIO

Finis stultifere Nauis.

Finis Narragonicę nauis per Sebastianū Brant. vulgari sermōe theutonico quondā fabricatę: atq; Iampridem per Iacobum locher cognomento phi lomusum in latinū traductę: perq; prętactū Sebastianum Brant denuo reuisę: aptissimisq; concordantiis & suppletōnibus exornatę: Et noua quadā exactaq; emendatione elimatę: Atq; supadditis q; busdam nouis admirandisq; fatuoꝝ generibus supletę: In laudatissima Germanię vrbe Basilienſi: nup opa & ꝓmotione Iohānis Bergman de Olpe Anno salutis nr̄e. M.CCCCXCVII. Kl̄. Augusti

Registrū stultifere Nauis

Stultifera nauis Folio. I
Epigrāma Iacobi locher ad lectorem I
Epla Iacobi locher ad Sebastianū Brant II
Carmen eiusdem ad Sebastianum Brant III
Saphicon Iacobi locher excusantis ingenii sui paruitatem Folio IIII
Epigrāma in narrogonicā Iacobi locher IIII
Ad Iohānem Bergmanū de Olpe decatostichon Iacobi locher Folio V
Ad Iacobum locher subeundę profectionis narrā/ gonicę e barbaria in latiale solū exhortatio Se/ bastiani Brant. VI
In narrogonicā pfectōnem celeusma. S. Brant VI
Prologus Iacobi locher in narrogoniā VII
Hecatostichon in proludiū auctoris & libelli nar= ragonici. VIII
Argumentum in narragoniam X

Incipiunt fatui

De inutilibus libris Folio XI
De bonis consiliis Folio XII
De auaritia & prodigalitate XIII
De nouis ritibus Folio XIIII
De antiquis fatuis folio XV
De doctrina filiorum folio XVI
De delatoribus & litigiosis folio XVIII
Non sequi bona consilia folio XIX
De incomposítis moribus folio XX

FOLIO

De lesione amicitię XXI
De cõtemptu scripturarum XXII
De inprouidis fatuis XXIII
De amore venereo folio XXIIII
De peccantibus sup misericordia dei XXV
De fatuis edificandi incœptibus XXVI
De potatoribus & edacibus XXVII
De inutilibus diuitiis XXVIII
De obsequio duoꝝ dñorum XXIX
De nimia garrulitate XXX
Inuenire rem alienã & nõ reddere XXXI
De eo q̃ in alios aĩaduertit & met peccat XXXII
De cõtione sapientię XXXIII
Iactatio & confidentia fortunę: XXXIIII
De nimia curiositate mortalium: XXXV
Mutuum accipere XXXVI
De inutilibus votis & petitiõibus XXXVII
De inutili studio XXXVIII
Temere loquentes cõtra deum XXXIX
Qui alios iudicat XL
De pluralitate benefitiorum XLI
De eo q̃ q̃rit exceptões ad emẽdandũ se XLII
De custodia mulierum XLIII
De adulterio XLIIII
Semper fatuus XLV
De iracundia ex leui causa XLVI
De fortunę mobilitate XLVII
De egrotante inobediente XLVIII
De nimium apertis cõsultationibus XLIX
Fatuoꝝ dãno sapiẽtes nos fieri cõuenit L

Nil curare detractiones hominum LI
De subsannatoribus & calumniatoribus LII
Contẽptus ęternorum gaudiorum LIII
Tumultus & confabulatio in ecclesia LIIII
De proteruo ac spontaneo periculo LV
De via fœlicitatis & futura pctõꝝ pœna LVI
Praua maiorum exempla LVII
De voluptate corporali LVIII
Archana esse recondenda LIX
Vxorem ducere propter opes LX
De liuore & inuidia LXI
De impatientia corectionis LXII
De fatuis medicis & empericis LXIII
De secularis potentię exitu LXIIII
De predestinatione LXV
De obliuione sui ipsius LVI
De vitio ingratitudinis LXVII
Sui ipsius complacentia LXVIII
De choreis & saltationibus LXIX
De nocturnis ioculatoribus LXX
De mendicis & eorum vanitatibus LXXI
De iracundis mulieribus LXXII
De potentia fatuitatis LXXIIII
De cura astrologię LXXV
De geographica regionũ inquisione LXXVI
De eo qui non vult esse fatuus LXXVII
De non intelligentibus ludos LXXVIII
Malefacere & non expectare LXXIX
De inprouidentia futuri LXXX
De litigantibus in iudicio LXXXI

FOLIO

De obſcenis fatuis folio LXXXII
De ſtatus ſpiritualis abuſu LXXXIII
De inani faſtu & iactantia LXXXIIII
De luſoribus folio LXXXV
De ſuppreſſis fatuis folio LXXXVI
De militibus & ſcribis folio LXXXVII
De ſtulta nunciorum legatione LXXXVIII
De cellariis & cocis folio LXXXIX
De ruſticorum arrogantia XC
De paupertatis contemptu XCI
Non perſeuerare in bono XCIII
De neglectu mortis folio XCIIII
Contemptus in deum folio XCVI
De blaſphemis in chriſtum XCVII
De plaga & indignatione XCVIII
De fatua permutatione folio XCIX
Honorare parentes folio C
De cauillatione ſacerdotū in choro CI
Superbię oſtentatio folio CII
De vſurariis & fœneratoribus CIII
De vana ſpe futurę ſucceſſionis CIIII
Non obſeruare dies feſtos CVI
Largiri & penitere. folio CVII
De accidię vitio folio CVIII
De externis & infidelibus fatuis CIX
De fidei catholicę & imperii inclinatōe CX
De aſſentatoribus & paraſitis CXIIII
De delatoribus & obloquutoribus CXV
De falſariis & fraudulentia CXVI
De antichriſto. folio CXVII

Veritatem obticere folio CXIX
Retractio a bono folio CXX
Omissio bonorum operum CXX
De premio sapientię folio CXXI
Neglectus infortunii folio CXXII
Detractio bonorum folio CXXIII
De imoderata mensę turpitudine CXXIIII
De laruatis fatuis folio CXXVI
Viri prudentis descriptio CXXVIII
In cōmendationē philosophię CXXIX
Concertatio virtutis cū voluptate CXXX
Epigrāma ad lectorem folio CXXXI
Obiectio voluptatis criminātis virtutē CXXXII
Responsio virtutis carmīe elegiaco CXXXIII
Latina nauis seu barca socialis CXXXV
Excusatio Iacobi locher philomusi CXXXVI
Socialis nauis mechanicorum CXXXIX
De Nicolao Renner Argen. CXXXIX
Epistola Iacobi Locher philomusi ad hūanissimū fautorem suū. d. Iohānē. B. de Olpe CXL
Ad numeros suos vt Iohannem Bergman festine adeant CXLI
De singularitate quorundam nouorum fatuorum Additio Sebastiani Brant CXLII

Noua inuētio. S. Brant.

De corrupto ordine viuendi pereūtibus CXLV
Q7 inordinatio causa fuerit destructionis omniū rerum. folio CXLV

Ordo angelicę Ierarchię folio CXLVI
Ordo humani generis CXLVI
Ordo regni vniuersalis CXLVI
Vsurpatio regnorum CXLVI
Assyriorum monarchia CXLVII
Medorum monarchia CXLVII
Iudeorum regnum CXLVII
Regnū persarum CXLVIII
Alexandri monarchia CXLVIII
Romanum imperium CXLVIII
Regnum christi CXLIX
Constantinus magnus CXLIX
Romana monarchia CL
Figura cœli MCCCCCIII CLI
Constantinopolitanū imperium CLI
Translatio imperii CLI
Thurci irruptio CLIII
Conclusio Wormatien. CLIIII

Epigrāma Thome beccadelli Cymbri adolescētuli
Primarii studen. Bononien. ad S. Brant CLV
Eiusdē Thome ad Ioh. Bergmanū de Olpe CLV
Finis stultiferę Nauis folio CLV

Reserve

J497
B821s2